Hacettepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü

Türk Dili ve Edebiyatı Anabilim Dalı

Eski Türk Edebiyatı Bilim Dalı

MECMÛʿA-İ NEFÎSE

(İnceleme-Metin)

GÖKÇEHAN A. AĞAOĞLU

Yüksek Lisans Tezi

Ankara, 2013

MECMÛʿA-İ NEFÎSE (İnceleme-Metin)

GÖKÇEHAN A. AĞAOĞLU

Hacettepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü

Türk Dili ve Edebiyatı Anabilim Dalı

Eski Türk Edebiyatı Bilim Dalı

Yüksek Lisans Tezi

Ankara, 2013

KABUL VE ONAY

Gökçehan Aysel Ağaoğlu tarafından hazırlanan "Mecmû'a-i Nefise (İnceleme-Metin) başlıklı bu çalışma, 20.12.2013 tarihinde yapılan savunma sınavı sonucunda başarılı bulunarak jürimiz tarafından Yüksek Lisans Tezi olarak kabul edilmiştir.

Prof.Dr.Yaşar AYDEMİR (Başkan)

Prof.Dr.Osman HORATA (Danışman)

Prof.Dr.Fatma S.Kutlar OĞUZ

Prof.Dr.İsmail Hakkı AKSOYAK

Yrd.Doç.Dr.Ayşe YILDIZ

Yukarıdaki imzaların adı geçen öğretim üyelerine ait olduğunu onaylarım.

Prof.Dr.Yusuf ÇELİK

Enstitü Müdürü

BİLDİRİM

Hazırladığım tezin/raporun tamamen kendi çalışmam olduğunu ve her alıntıya kaynak gösterdiğimi taahhüt eder, tezimin/raporumun kağıt ve elektronik kopyalarının Hacettepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü arşivlerinde aşağıda belirttiğim koşullarda saklanmasına izin verdiğimi onaylarım:

- Tezimin/Raporumun tamamı her yerden erişime açılabilir.
- Tezim/Raporum sadece Hacettepe Üniversitesi yerleşkelerinden erişime açılabilir.
- Tezimin/Raporumun 1 yıl süreyle erişime açılmasını istemiyorum. Bu sürenin sonunda uzatma için başvuruda bulunmadığım takdirde, tezimin/raporumun tamamı her yerden erişime açılabilir.

Gökçehan A. AĞAOĞLU

TEŞEKKÜR

Sevgilerini, desteklerini ve varlıklarını her zaman yanımda hissettiğim ailem, Arzu-Osman Kemal-Neslihan Başak AĞAOĞLU, Ayşe Aysel ERDEM, Elif ve Nehir ÇAĞLAR ve Berk YILMAZ'a sonsuz teşekkürler.

ÖZET

AĞAOĞLU, Gökçehan A. Mecmû'a-i Nefîse (İnceleme-Metin) Yüksek Lisans Tezi, Ankara, 2013.

Mecmûa, Arapça bir kelime olup "cemʿ" kökünden gelir. Edebiyatta ise mecmua, seçme şiirlerle ya da çeşitli konuların ele alındığı yazılarla oluşturulan eserlerin genel ismidir. Şiir mecmuaları, klasik edebiyat, halk edebiyatı ve tekke edebiyatı ürünlerini bir arada bulunduran geniş kapsamlı eserlerdir. Büyük bir kısmının sahibi ve müellifi belli değildir; düzenlenme tarihleri de bilinmemektedir.

Şiir mecmualarında aynı dönemdeki ya da farklı dönemlerdeki şairlerin; gazel, kasîde, kıt'a, rubâ'î, murabbâ, tahmîs vb. nazım şekilleriyle yazılmış şiirleri bulunmaktadır. Ayrıca eski Türk edebiyatında sadece belli bir nazım şekli etrafında şekillenen mecmualar da bulunmaktadır. Mecmualar içerisinde, edebiyat tarihimizin aydınlatılmasında nazîre mecmuaları büyük öneme sahiptir. Şiir mecmualarında, manzumelerinden seçkiler sunulan şairlerin hangi şairlerden etkilendiği ve hangi şairleri etkilediğinin tespiti mümkündür. Özellikle, nazîre mecmualarından üslup sahibi şairleri ve zemin şiirleri belirlemek mümkündür. Şiir mecmualarının, edebiyat tarihinin yanı sıra metin teşkilinde de büyük önemi vardır. Şiir mecmuaları incelendiği takdirde manzumelerdeki kelime, mısra, beyit, dörtlük eksiklikleri ya da kelime değişiklikleri görülebilir.

Bu çalışmanın konusu olan Mecmû'a-i Nefîse, Ankara'da Milli Kütüphane'de 06 Mil Yz A 9855 numarasıyla tek nüsha olarak kayıtlıdır. Derleyeni ve derleme tarihi bilinmemektedir. Ancak, mecmuanın son sayfasındaki, derleyiciye ait olduğu düşünülen notlardan ve mecmuada şiirlerine yer verilen şairlerin ölüm tarihlerinden, Mecmû'a-i Nefîse'nin 19.yüzyılda derlendiği düşünülmektedir.

Mecmû'a-i Nefîse (İnceleme-Metin) başlıklı çalışmamızın "Giriş" başlığı altında Eski Türk Edebiyatında şiir mecmuaları incelenmiştir. Çalışmanın 1.bölümünde Mecmû'a-i Nefîse üzerine tespitler yapılmış, 2.bölümde ise mecmuanın transkripsiyonlu metni verilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Şiir Mecmûaları, Mecmûa, Mecmû'a-i Nefîse

ABSTRACT

AĞAOĞLU, Gökçehan A. Mecmû’a-i Nefîse (İnceleme-Metin, Master's Thesis, Ankara, 2013.

Mecmûa (Magazine) is an Arabic word, which is based on “cemʿ”. Magazine in literature , books’ name which including with choosing poems or various subjects. Poem magazines are broad comprehensive boks, which including classic literature, folk literature and sufi literature’s products. Most of them’s authors are uncertain and written dates are unknown.

Poets, who living in same or different periods, and his poems, which written in various shapes founds in poem magazines. İn addition, there are magazines which shaping with certain poem shapes in old Turkish literature. Nazîre magazines has a great importance about brighten up our literature history, inside magazines. It’s possible to define poets, whose poems are in magazines, are effecting from which other poets and effect to which other poets. Especially, it is possible to define original poets and original poems, from nazîre magazines. Poem magazines has a great importance in text association apart from literature history. If poem magazines study, word, verse, couplet, quatrain deficiency or word chancing see.

Mecmû’a-i Nefîse, which is subject of this study, recorded in National Library- Ankara with the number 06 Mil Yz A 9855, with a single copy. Its author and written date are unknown. But notes, which in magazine’s last page, are to be accepted magazine’s author. From these notes and magazine’s poet’s death date, magazine’s written date is accepted to 19th century. İn our study Mecmû’a-i Nefîse (Research-Text), poem magazines in old Turkish literature explained in “Enterance” tittle. First part in our study, there are stabiliation about Mecmû’a-i Nefîse. Second part in our study, there is Mecmû’a-i Nefîse’s transcriptic text.

Keywords: Mecmû’a-i Nefîse, Magazine, Poem Magazine

İÇİNDEKİLER

TABLOLAR DİZİNİ

GİRİŞ: ESKİ TÜRK EDEBİYATINDA ŞİİR MECMÛ'ALARI

Mecmua, Arapça bir kelime olup "cemʿ" kökünden gelir. Sözlükte " toplanıp biriktirilmiş, tertip ve tanzim edilmiş şeylerin hepsi" (Devellioğlu, 2006, s.596); "dergi" (Ağakay, 1969, s. 517) "içinde seçme yazıların bulunduğu el yazması eser" (Pala, 2004, s. 300) "toplanılıp biriktirilmiş ve tanzîm ve tertîb edilmiş şeyler hey'eti, eş'âr vesâir âsâr-ı müntahaba cem' ve kayd ile hâsıl olmuş risâle, ulûm ve fünûn ve edebiyata müteallık mebâhisi câmi' olarak neşr olunan risâle-i mevkûta" (Sami, 2001, s. 1293) anlamlarına gelir. Mecmuaların adlandırılmasında, aynı kökten türemiş "mecâmi", "mecma", "câmi" gibi sözcükler de kullanılmıştır.

Mecmuaların tarihini, İslamiyet ile başlatabiliriz. Mecmua geleneği, Hz. Peygamber'in hadislerinin tertip edilmesiyle başlamıştır. Hadisleri kayıt altına alan bazı sahâbîler, kendi seçimlerini göz önünde bulundurmuşlardır. Böylelikle, "hadis literatüründe sahîfe, cüz ve kitap adıyla anılan ilk derlemeler doğmuştur" (Uzun, 2003, s. 266). Bu anlayış çerçevesinde yapılan derlemelere, "el-câmiʿ", "el-mecmûʿ" gibi "cemʿ" kökünden türeyen kelimeler isim olarak verilmiştir.

Edebiyatta mecmua, seçme şiirlerle ya da çeşitli konuların ele alındığı yazılarla oluşturulan eserlerin genel ismidir. Günay Kut (1986) mecmuaların, "genellikle kişilerin zevklerini yansıtan bir not defteri olarak görevine başladıklarını ve bu görevini sürdürdüklerini" belirtmiştir (s. 107). Murat A. Karavelioğlu (2011) mecmuayı, "aynı şairin veya farklı şairlerin şiirlerinin ya da eserlerinin başka biri tarafından toplanıp bir araya getirildiği eserlerin genel adı" olarak tanımlar (s. 50). Mustafa Uzun (2003), mecmuaları "genelde bir veya daha fazla yazar yahut şaire ait çeşitli şekil ve hacimlerdeki dini, din dışı nesir ya da şiirlerden oluşan derleme kitaplar" olduğunu belirtir (s. 265).

Mecmuaları ana hatlarıyla beş başlık altında inceleyen ilk isim Agâh Sırrı Levend'dir (1984)[1]:

1. "Nazîre mecmuaları (Mecmâ'u'n-Nezâ'ir, Mecmû'a-i Nezâyir, Câmiü'n-nezâ'ir v.b.)
2. Antoloji mahiyetindeki seçme şiirler mecmuaları (Mecmû'a-i Eş'âr, Mecmû'a-i Devâvin v.b.)
3. Aynı konudaki eserlerden oluşan mecmualar (Mecmû'a-i Ediyye, Mecmû'a-i Edviyye, Mecmû'a-i Tevârih v.b.)
4. Çeşitli konulardaki eserlerden oluşan mecmualar (Mecmû'a-i Fevâid v.b.)
5. Derleyeni belli olan mecmualar (Ömer bin Mezîd Mecmû'atü'n-nezâir, Eğirdirli Hacı Kemal-Câmiü'n-nezâir)". (ss. 166-167).

Şiir mecmuaları, klasik edebiyat, halk edebiyatı ve tekke edebiyatı ürünlerini bir arada bulunduran geniş kapsamlı eserlerdir. "Edebî gelenek, divan, mesnevî, tezkire gibi yazılı eser biçimlerinden farklı olarak mecmualar için herhangi bir şablon belirlememiştir" (Gürbüz, 2013, s. 316). Mecmuaların büyük bir kısmının sahibi ve müellifi belli değildir; düzenlenme tarihleri de bilinmemektedir. Genellikle derleyicilerinin el yazıları ile yazılırlar. Ancak, yazıldıktan sonra müstensih tarafından çoğaltılan mecmualar da bulunmaktadır. Eserin imlası ve el yazısının şekli derleyicinin eğitim seviyesine işaret eder. Sayfalar arasında yazı şekillerinin farklılık göstermesi, mecmuaya sonradan ekleme yapıldığını gösterir.

"İçinde birçok kimselerin yapıtları bulunan ve uzunlamasına açılan ensiz, uzun bir çeşit şiir dergisi" (Ağakay, 1969, s. 144) olan cönkler kimi kaynaklarda mecmua ile anlamdaş gösterilir. "Mecmua başlangıçta bir çok bakımdan benzediği cönk gibi âyetler, hadisler, fetvalar, dualar, hutbeler, şiirler, ilâhiler, şarkılar, mektuplar, latifeler, lugaz ve muammalarla ilaç tariflerinin ve faydalı bilgilerin (fevâid), notların, tarihi belge ve kayıtların (tevârih) derlendiği bir not defteri halinde ortaya çıkmış, zamanla gelişip

---

[1] Mecmûaların tasnîfine ilişkin diğer çalışmalar için bkz. M. Fatih Köksal, "Mecmûaların Önemi ve Mecmûaların Sistematik Tasnif Projesi (MESTAP)", Hatice Aynur ve diğerleri (Haz.), Eski Türk Edebiyatı Çalışmaları VII Mecmûʿa: Osmanlı Edebiyatının Kırk Ambarı (409-429), İstanbul: Turkuaz Yayınları, 2012.; Atabey Kılıç, "Mecmûa tasnifine dair", Hatice Aynur ve diğerleri (Haz.), Eski Türk Edebiyatı Çalışmaları VII Mecmûa: Osmanlı Edebiyatının Kırk Ambarı (75-96), İstanbul: Turkuaz Yayınları, 2012.

düzenli bir tertip ve şekle kavuşarak türlerine göre bazı farklılıklar gösteren bir kitap veya telif özelliği kazanmıştır" (Uzun, 2003, s. 265). Cönklerin içerikleri, mecmualar gibi çok çeşitlidir. Halk şairlerinin şiir ve destanları ve divan edebiyatı şairlerinin manzûmeleri cönklerde bulunmaktadır. Derleyiciler; türkü, koşma, fıkra, hikâye vb. sözlü eserleri de yazabildikleri ölçüde cönklerine eklemişlerdir. Cönkler, edebî muhtevalarının yanı sıra hastalık tedavilerinde kullanılan reçeteler, tedavi yöntemleri gibi halk hekimliğine dair notları da barındırırlar.

Şiir mecmualarında aynı dönemdeki ya da farklı dönemlerdeki şairlerin; gazel, kasîde, kıt'a, rubâ'î, murabbâ, tahmîs vb. nazım şekilleriyle yazılmış şiirleri bulunmaktadır. Ayrıca eski Türk edebiyatımızda sadece belli bir nazım şekli ya da belli bir tür etrafında şekillenen mecmualar da bulunmaktadır. Bu mecmuaları şu şekilde listeleyebiliriz:

- "Kasîde Mecmuaları
- Gazel Mecmuaları
- Mesnevî Mecmuaları
- Na't Mecmuaları
- Miʿraciyye Mecmuaları
- İlâhî Mecmuaları
- Musammat Mecmuaları
- Manzûm Lugat Mecmuaları
- Güfte Mecmuaları
- Matla' Mecmuaları
- Mersiye Mecmuaları
- Şehrengîz Mecmuaları
- Muammâ Mecmuaları
- Lugaz Mecmuaları
- Nazîre Mecmuaları" (Tanyıldız, 2012, ss. 229-230)

Edebiyat tarihimizin aydınlatılmasında nazîre mecmuaları büyük öneme sahiptir. Nazîre yazma geleneği 15.yüzyıldan, Cumhuriyet devrine kadar edebiyatımızda devam etmiştir. Özellikle nazîre mecmuaları, şairlerin yakınlıklarını, dostluklarını ya da şairleri etkileyen diğer şairleri öğrenmemiz açısından önemli kaynaklardır. Fatih Köksal (2011), şiir mecmualarının ve nazîre mecmualarının şairler arasındaki ilişkileri göz önüne sermesi yönündeki önemini şu şekilde belirtir: "Şiir mecmualarında, manzumelerinden seçkiler sunulan şairlerin hangi şairlerden etkilendiği ve hangi şairleri etkilediğinin tespiti mümkündür. Özellikle, nazîre mecmualarından üslup sahibi şairleri ve zemin şiirleri belirlemek mümkündür. Ayrıca, şiir mecmuaları sayesinde-Tezkîrelerde izine rastlanmayan- şairler arasındaki türlü yakınlıklardan kaynaklanan "muârefe, muşâare ve mülâtefe"leri, çeşitli grupları, meclisleri, dostluk, hemşehrilik gibi dar dairelerden "mekteb"e varan geniş yayılmaları da nispeten tespit etmek mümkündür" (s. 74). Edebiyat tarihimiz içerisinde büyük bir öneme sahip olan nazîre mecmualarının arasında; Anadolu sahasında derlenmiş ve derleyicileri belli olan beş adet mecmua vardır. Bugün, elimizdeki bilgilere göre bu sahada yazılmış ilk nazîre mecmuası Ömer bin Mezid'e aittir. Mecmû'atü'n-nezâir H. 840 (1436/37) yılında derlenmiş olup içerisinde 84 şairden 397 şiir barındırmaktadır. Ayrıca, Mecmû'atü'n-nezâir, Latin harflerine çevrilerek yayımlanan tek nazîre mecmuasıdır (Canpolat, 1982). Eğirdirli Hacı Kemal'in H. 918 (1512/1513) yılında derlediği *Câmiü'n-nezâir* edebiyatımızın derleyeni bilinen ikinci nazîre mecmuasıdır. Eserde 266 şaire ait 3140 şiir bulunmaktadır. Câmiü'n-nezâir üzerine yazılmış bir doktora tezi bulunmaktadır (Morkoç, 2003). Edebiyatımızda derleyicisi belli olan üçüncü nazîre mecmuası ise Edirneli Nazmî'nin H. 930 (1523/1524) yılında yazdığı Mecmâü'n-nezâir'dir. M. Fatih Köksal'ın (2001) dört farklı nüshayı tarayarak oluşturduğu tenkitli metine göre bu mecmuada 360'dan fazla şairin 5527 şiiri yer almaktadır.15. yüzyılda Ömer bin Mezid ile başlayan nazîre toplama geleneği 16.yüzyılda da devam etmektedir. Pervâne Bey tarafından derlenen Câmiü'n-nezâir edebiyatımızın derleyicisi belli olan dördüncü nazîre mecmuasıdır. Bu mecmua, derleyicisinin ismiyle de anılmakta "Pervâne Bey Mecmû'ası" olarak da bilinmektedir. Mecmua ile ilgili pek çok çalışma (Başer, 2004; Başpınar, 2003; Bilgin, 2002; Savaşkan, 2006; Taştan, 2001) yapılmıştır. Edebiyatımızın, derleyeni belli olan beşinci nazîre mecmuası Budinli Hisâlî'ye aittir.

Metâliü'n-nezâir isimli, şiirlerin sadece matla beyitlerine yer veren bu mecmua H. 1062 (1651/1652) yılında derlenmiştir. Matâliü'n-nezâir'in ilk cildi üzerine Bilge Kaya tarafından (2003), ikinci cildi üzerine Abuzer Kalyoncu (2011) tarafından birer doktora tezi hazırlanmıştır. Derleyicisi bilinen bu nazîre mecmualarına İstanbullu Sabrî'nin mecmuasını da eklemek mümkündür. Bu eserden, *Ahdî Tezkîresi*'nde (Solmaz, 2005) bahsedilmektedir. Ancak Sabrî'nin mecmuası elimizde bulunmamaktadır.[1]

Şiir defteri olarak da bilinen şiir mecmuaları, bugünkü antolojilere denk gelmektedir. Ali Nihad Tarlan (1948) şiir mecmualarının önemini şu şekilde belirtmiştir:"Her hangi bir asrın edebi hüviyetini lâyıkıyle kavramak için yalnız birinci derecede gelen şairlerin eserlerini görmek kâfi değildir. O devrin antolojileri demek olan mecmualara müracaat şarttır. Mecmualardaki eserler, bize devrin umumî edebî zevkini verir, devrin edebî zeminini gösterir. Orada birinci derecedeki şairlerin yanında bazen adı sanı bilinmeyen sanatkârlara rastlanır. Bu iki zümre arasında ikinci ve üçüncü derecede şairler ekseriyeti teşkil eder ve bu edebî zemini ekseriya bu ikinci veya üçüncü derecede gelen şairler yaparlar. Devrin ma'şerî zevkini temsil eden onlardır. Onların eserlerini gördükten sonradır ki büyük şairlerin hakiki tefevvuk sebepleri anlaşılır" (s. 1).

Edebiyat tarihinin her döneminde şöhret kazanmış şairler vardır. Ancak, sadece bu şairlerin sanat yaşamları incelenerek o devrin edebi zevki anlaşılamaz. Şiir mecmuaları sayesinde eserin derlendiği tarihte beğenilen şairler ve o şairlerin rağbet gören şiirlerini tespit edebiliriz. Çünkü, "Mecmualar, yazıldıkları dönemin aynası durumundadır" (Kurnaz-Aydemir, 2013, s. 62). Mecmualarda sadece şöhretli şairler değil; o devrin ikinci planda kalan şairleri ve yeni yetişen şairleri de yer almaktadır. Şiir mecmualarının okuyucuları toplumun değişik

---

[1] Derleyeni bilinen nazire mecmûalarının yanı sıra edebiyatımızda, derleyeni bilinmeyen pek çok nazîre mecmûası da bulunmaktadır. Agah Sırrı Levend (1988) İstanbul Üniversitesi Kütüphanesi'nde derleyicisi bilinmeyen dört nazîre mecmûasından bahsetmiştir. Bahsedilen bu mecmûalardan TY.920'de kayıtlı olan eserin Edirneli Nazmî Dîvânı, TY. 1547'de kayıtlı olan nüshanın aynı şaire ait Mecmatü'n-nezâir olduğu belirlenmiştir. TY.739 numarada kayıtlı olan Mecmû'a-i nezâyir isimli nazîre mecmûası yüksek lisans tezi olarak çalışılmıştır (Gültekin, 2000). Agah Sırrı Levend'in bahsettiği bu nazîre mecmûaları içinden TY.2955 numarada kayıtlı olan mecmûa üzerine henüz bir çalışma yapılmamıştır. Milli Kütüphane Yz.8839'da kayıtlı olan bir nazîre mecmûası üzerine Ahmet Mermer'in yaptığı çalışma (2002) ile 15.yüzyılda derlenen nazîre mecmûalarına bir yenisi eklenmiştir. Yedi bölümden oluşan mecmûanın zemin şiirlerinin başlıkları "Şeyhî râ-st" vb. olarak yazılmıştır. Hüseyin Ayan tarafından edebiyat dünyasına tanıtılan (1993) Konya Mevlânâ Müzesi Kütüphanesi 2456 numarada kayıtlı olan nazîre mecmûası 16.yüzyıl şairlerinin şiirlerini içermektedir. Mecmûanın derleyicisi bilinmemektedir. M. Fatih Köksal (2001) da bu mecmûalara ek olarak Süleymaniye Kütüphanesi Hüsnü Paşa 894.35 numara ve Yapı Kredi Bankası Kütüphanesi 15913 numaralarda kayıtlı olan, müstensihi bilinmeyen iki nazîre mecmûasını tespit etmiştir.

kesimlerine mensuplardır. Bu yüzden derleyicinin mecmuaya seçtiği şiirler sadece kendisinin değil, o devrin şiir severlerinin de zevkidir. Örneğin; Bâkî ve Fuzûlî gibi büyük şairler hem yaşadıkları 16.yüzyılda hem de sonraki yüzyıllarda şiir mecmualarında manzûmeleri bulunan şairlerdir. Bu da onların her devirde sevilerek okunan şairler olduğunu gösterir.

Şuara tezkîrelerinde yer almamış pek çok şairle şiir mecmualarında karşılaşabiliriz. Aynı şekilde şairlerin, bugün elimizde bulunan çeşitli divan nüshalarına bir sebeple girmemiş şiirlerini de bu mecmualarda bulabiliriz. Örneğin; "Tatavlalı Mahremî'nin divanı bugün için elimizde değildir. Ama tam 37 kasîdesi Mecmû'a-i Kasâ'id-i Türkiyye'de bulunmaktadır" (Karavelioğlu, 2011, s. 53). "Mecmâü'n-nezâ'ir'den örnek verecek olursak, eserde divanı yayımlanmamış, şairlerin divanlarında yer almayan onlarca şiir mevcuttur. Muhibbî'nin 68, Kemal Paşa-zâde'nin 21, Cem Sultan'ın 8, Zâtî'nin 6, Hayâlî'nin 4, Ahmed Paşa, Mesîhî ve Kemâl-i Zerd'in ikişer, Me'âlî ve Vasfî'nin de birer şiiri divanlarında yer almamaktadır" (Köksal, 2001, s. 74). Çalışmamıza konu olan Mecmû'a-i Nefîse'de Nedîm (18.yüzyıl), Koca Râgıb Paşa (18.yüzyıl) ve Mehmed Emin Belîğ'in (18.yüzyıl) birkaç beyti, eserin derleyicisi tarafından "Lâ-edrî" başlığı altında verilmiştir. Bu da, mecmuanın derlendiği tahmin edilen tarihlerde şairlerin o şiirlerinin pek bilinmediğini göstermektedir.

Şiir mecmualarının, edebiyat tarihinin yanı sıra metin teşkilinde de büyük önemi vardır. Şairlerin divanlarının tenkitli metinlerinin oluşturulurken divan nüshaları incelenir. Ancak nüsha sayısı yetersiz olan metinlerde mecmualar önemli bir kaynaktır. Şiir mecmuaları incelendiği takdirde manzûmelerdeki kelime, mısra, beyit, dörtlük eksiklikleri ya da kelime değişiklikleri görülebilir. Ayrıca, metindeki eksiklikler ya da farklı kelimelerin kullanılması gibi sebeplerle oluşan vezin kusurları düzeltilebilir.

1. BÖLÜM: MECMÛ'A-İ NEFÎSE ÜZERİNE TESPİTLER

1.1. MECMÛ'A-İ NEFÎSE HAKKINDA GENEL BİLGİLER

1.1.1. Mecmû'a-i Nefîse'nin Tavsifi

Mecmû'a-i Nefîse, Ankara'da Milli Kütüphane'de 06 Mil Yz A 9855 numarasıyla tek nüsha olarak kayıtlıdır. Şiir mecmuasıdır. Mecmuanın ismi, 2a sayfasında, "Mecmû'a-i Nefîse" olarak yazılıdır.[1] 132 yapraktan oluşmaktadır. Mecmuanın katalog fişinden edindiğimiz bilgilere göre 235x140 mm boyutundadır, talik yazıyla yazılmıştır, kağıdı çiçek filigranlıdır. Mecmuanın dışı ise dörtgen şemseli, bordo renkli ve meşin cilttir.

Mecmuanın derleyeni ve derleme tarihi bilinmemektedir. Mecmuada kullanılan yazı şekli her sayfada aynıdır. Eserin 116a ve 116b sayfalarında bulunan ve mecmuanın derleyicisine ait olduğu düşünülen şiir parçaları ve notların altına, sırasıyla 1240, 1246, 1246, 1200 tarihleri atılmıştır. Bu tarihler Miladî takvime çevrildiğinde sırasıyla 1824/25, 1830/31, 1785/86 tarihleri ortaya çıkmaktadır. Ayrıca, mecmuanın 1b numaralı sayfasında *"Naḳîb ʿalâ'l-Eşrâf Selîm Molla-zâde as-Seyyîd Abdurraḥîm Efendi Ḥaẓretleri'niň vefât tariḫidir. 257. Fi. 15 H"* yazılıdır. Bu tarih Milâdî takvime çevrildiğinde 1841 tarihi ortaya çıkmaktadır. Mecmuada 19.yüzyıl şairlerinin şiirleri de bulunmaktadır. Bu sebeple mecmuanın 19.yüzyılda derlendiği düşünülmektedir.

1.1.2.Tertip Şekli

Mecmû'a-i Nefîse'de 555 şiir yer almaktadır. Mecmua, "Mecmû'a-i Nefîse" başlıklı, mecmua derleyicisinin duasını içeren bir beyit ile başlayıp ardından Dânişî'nin na't türündeki "Na't-ı Şerîf-i Seyyidü'l-Kevneyn" gelmektedir. Mecmua, bu düzeni ile mürettep divanların tertip şekillerine benzer. Ancak mecmuanın devamında böyle bir tertip görülmemektedir.

Mecmuada gazellerin 72 tanesi "Gazelliyât", kıt'aların 57'sı ve rubâ'îlerin tamamı "Mukata'ât Rubâ'îyyât", müfredlerin tamamı "Müfredât" başlığı altındaki bölümlerde toplanmışlardır. Diğer şiirlerde ise nazım şekillerine göre bir düzen yapılmamıştır. Mecmuada, kıt'a, rubâ'î ve müfredler haricindeki tüm türlerdeki şiirler başlıklarla yazılmıştır.

[1] Mecmûa, Milli Kütüphane veri tabanında sehven "Mecmû'a-i Eş'ar ve Fevâ'id" ismiyle kayıtlıdır.

Örneğin; mecmua derleyicisi, gazelleri "Gazel-i Nedîm", "Gazel-i Bâkî" vb. şairinin ismi ile birlikte yazmış; müfredlerde ise "Nedîm", "Bâkî" vb. sadece şairin ismi yazılmıştır.

Mecmuada yer alan şiirlerin nazım şeklilerini kafiye düzenleri ve mısra sayılarına göre gruplandırılmış listesi aşağıda gösterilmektedir:

1) Beyitlerden Oluşan Nazım Şekilleri

   A. Tek Kafiyeli Olanlar

      - Müfred: 336
      - Gazel: 74
      - Kıt'a: 60
      - Müstezâd: 12
      - Kasîde: 5
      - Tarîh: 2
      - Beyit: 2

   B. Ayrı Kafiyeli Olanlar

      - Mesnevî: 4
      - Kıt'a-i Kebîre: 4

2) Bendlerden Oluşan Nazım Şekilleri

   A. Tek Bendli Olanlar

      - Rubâ'î: 23
      - Tuyuğ: 1

   B. Çok Bendli Olanlar

      - Tahmîs: 13
      - Müseddes: 7
      - Terci'-i Bend: 7
      - Terkîb-i Bend: 5
      - Murabba': 2
      - Mu'aşşer: 2
      - Tardiyye: 2
      - Tesdîs: 1

Bu liste[1] incelendiğinde mecmua derleyicisinin en çok tercih ettiği nazım şeklinin müfredler ve gazeller olduğu görülmektedir. Böylelikle, bu iki nazım şeklinin mecmua derleyicisinin, şiir zevkine uyduğu ortaya çıkmaktadır. Ayrıca, müfredlerin bir kısmını, mecmuada bulunan gazellerin içerisinden seçilmiş beyitler oluşturmaktadır. Bu durumda, mecmua derleyicisinin "Müfredât" başlıklı bölümde, beğendiği beyitleri not ettiği görülmektedir.

1.2. ŞAİRLERİN KAFİYE, REDİF VE VEZİN TERCİHLERİ[2]

1.2.1. Şairlerin Kafiye, Uyak ve Redif Tercihleri

Mecmuada bulunan 545 şiirde kafiye olarak en çok tercih edilen harfler, 210 kez "re" harfi, 195 kez "he", 149 kez "ye", 99 kez "nun", 77 kez "mim", 54 kez "kef" olmuştur. Mecmuadaki şiirlerde 126 kez ek redif, 95 kez kelimeden oluşan redif, 41 kez bir ek ve kelimeden oluşan redif kullanılmıştır. Kelimeden oluşan rediflerin 78'i Türkçe kelimelerden oluşmaktadır. Mecmuada yer alan şairlerin büyük çoğunluğu 18.yüzyılda yaşamışlardır. Bu asırda "mahalli tarz" akımına bağlı olarak yazan şairlerin sayıca çokluğu ve yazılan şiirlerde önceki devirlere nisbeten daha sade bir dil kullanıldığı düşünüldüğünde redif tercihinin tesadüf olmadığı ortaya çıkmaktadır.

1.2.2. Şairlerin Vezin Tercihleri

Mecmû'a-i Nefîse'nin hiçbir bölümünde şiirler vezinlerine göre düzenlenmemişlerdir. Bazı sayfalarda aynı vezinle yazılmış birkaç şiir arka arkaya yer almaktadırlar. Ancak, mecmuanın geneli düşünüldüğünde bu türden sayfaların tesadüfi bir şekilde oluşturulduğu düşünülmektedir. Mecmû'a-i Nefîse'de bulunan 545 şiirin 254'ünde Bahr-i Remel, 185'inde Bahr-i Hezec, 49'unda Bahr-i Muzârî, 18'inde Bahr-i Müctes, 18'inde Ahreb, 5'inde Bahr-i Hafîf, 3'ünde Bahr-i Serî, 3'ünde Bahr-i Recez, 5 tanesinde Ahrem kalıpları kullanılmıştır. [3]Bahr-i Remel kalıplarının arasından Fâ'ilâtün/ Fâ'ilâtün/ Fâ'ilâtün/ Fâ'ilün ve Fe'ilâtün/ Fe'ilâtün/ Fe'ilâtün/ Fe'ilün vezinleri; Bahr-i Hezec kalıplarından Mefâ'îlün/ Mefâ'îlün/ Mefâ'îlün/ Mefâ'îlün ve Mef'ûlü/ Mefâ'îlü/ Mefâ'îlü/ Fa'ûlün; Bahr-i Muzârî kalıplarından Mef'ûlü/ Fâ'ilâtü/ Mefâ'îlü/ Fâ'ilün kullanılmıştır. Bu kalıpların ahenk özellikleri göz önünde bulundurulduğunda hem mecmuada yer alan şairlerin hem de mecmua derleyicisinin şiirde musikiye önem verdikleri ortaya çıkmaktadır.

---

[1] Nazım şekillerinin sınıflandırılması hakkında detaylı bilgi için bkz. (İpekten, 2004).

[2] Bu tabloda şiirler ve şairler Mecmû'a-i Nefîse'deki sıralanışlarına göre yer almışlardır.

[3] Haluk İpekten (2004) 61 Türk şairine ait 28038 şiirde kullanılan vezinleri incelemiş, bu şiirlerin %47.4'ünün (13289) Remel bahriyle; %26.9'unun (3848) Hezec bahriyle; ardından da Muzârî, Müctes ve Hafîf bahriyle yazıldığını tesbit etmiştir.

Tablo 1: Mecmû'a-i Nefîse'nin İçerik ve Şekil Bilgisi

	Şair	Nazım Şekli	Vezni	Kafiye	Redif	Beyit Sayısı	Bend Sayısı	Başlık
1.	--	Beyit	Hezec	- r	-	1	---	Mecmûʿa-i Nefîse
2.	Dânişî	Kasîde	Hezec	-n	sensin	37	---	Naʿt-ı Şerîf-i Seyyidü'l-Kevneyn
3.	Koca Râgıb Paşa	Kasîde	Remel	-m	-	37	---	Ramaẓâniyye-i Râġıb Paşa
4.	Seyyid Vehbî	Kasîde	Remel	-n	-	51	---	Ramaẓâniyye-i Vehbî Efendi
5.	Mustafa Fennî Efendi	Mesnevî	Remel	---	-	55	---	Sâḥil-nâme-i Fennî Efendi
6.	Mehmed Emin Belîğ	Müseddes	Remel	-m	-	27	9	Hamâm-nâme-i Belîġ Efendi
7.	Mehmed Emin Belîğ	Müseddes	Remel	-r	-	33	11	Berber-nâme-i Belîġ Efendi
8.	Mehmed Emin Belîğ	Müseddes	Remel	-r	-	27	9	Hayyât-nâme -i Belîġ Efendi
9.	Mehmed Emin Belîğ	Müseddes	Remel	-f	-	27	9	Kefşger-nâme- i Belîġ Efendi
10.	Şeyh Gâlib	Terkîb-i Bend	Muzârî	-t, -ı, -a, -a, -i, -r	ola, olur, -im, aşk, -den	24	6	Sâḳi-nâme-i Ġâlib Efendi
11.	Haşmet	Terkîb-i Bend	Remel	-n, -ḳ, -r, -n, -m, -e, -e, -i, -e, -r, -a, -t	için, -ım, -i, et, -du, idi, -(i)sem, olsun, yok mu, -im, -dir, etsin	72	12	Terkîb-i Bend-i Ḥaşmet Efendi
12.	Râmiz Paşa	Tercî'-i Bend	Hezec	-ı	-dan ġayrı	30	5	Tercîʿ-i Bend-i Râmiz Paşa
13.	Haşmet	Tercî'-i Bend	Muzârî	-t	-	7	---	Tercîʿ-i Bend-i Ḥaşmet Bend-i Evvelî
14.	Bağdatlı Rûhî	Terkîb-i Bend	Muzârî	-z	-iz	8	---	Terkîb-i Bend-i Rûḥî-i Baġdâdî-i Evvelî
15.	Fehîm	Mu'aşşer	Remel	-m, -e, -e, -b, -a, -e, -r	evvel, etmez idiň, nedir, -iňe kurbân olayım, -de sana	35	7	Muʿaşşer-i Fehîm Efendi

	Şair	Nazım Şekli	Vezni	Kafiye	Redif	Beyit Sayısı	Bend Sayısı	Başlık
16.	Fâzıl	Kasîde	Remel	-n	-ân olsun	34	-	Merşiye-i Sulṭân Selîm Ḫân-ı S̱ânî
17.	Fehîm	Kıtʿa	Remel	-z	-ûr olmaz	20	---	Ḳıṭʿa-i Fehîm
18.	Râsîh	Tercî'-i Bend	Muzârî	-e	güşâde	30(mısra)	6	Kemânkeş-nâme-i Râsiḫ Efendi
19.	Muvakkit-zâde Pertev	Mu'aşşer	Hezec	-n	olsun	60 (mısra)	6	Nedîm Merḥûmun Müseddes-i Âteş-Zebânına Birer Mışraʿ İzâfe İle Pertev Efendi Muʿaşşer İtmiş
20.	Nef'î	Terkîb-i Bend	Remel	-e, -ň,-n, -r, -e	hele, var seniň, -ma-s-ı-n, -dir, ḳıl yine	40	5	Ṣahbâ-nâme-i Nefʿî Efendi
21.	Mehmed Emin Belîğ	Terkîb-i Bend	Muzârî	-e, -e, -f, -m, -r, -k, -i, -m, -h, -ḳ, -m, -m, -l	ede, edem, gelir, -i, -a-m, -ü-m, -me-y-em,	65	13	Sâki-nâme-i Âteş-Zebân-ı Belîġ
22.	Enderunlu Vâsıf	Murabba'	Remel	-y,	-	36 (mısra)	9	Murabbaʿ Be-Cenâb-ı Vâṣıf Efendi
23.	Nedîm	Murabba'	Remel	-m,	-ım,	8	4	Murabbaʿ Be-Cenâb-ı Nedîm Efendi
24.	Azmi-zâde Hâletî	Müseddes	Remel	-ı,		36 (mısra)	6	Müseddes-i Cenâb-ı Ḥâletî
25.	Hâşimî	Tesdîs	Remel	-n,	-dan,	24 (mısra)	4	Tesdîs-i Hâşimî Efendi
26.	Azmî	Tercî'-i Bend	Remel	-î	-	30	5	Tercîʿ-i Bend-i Taẓmîn-i ʿAzmî Dede
27.	Sâbit	Mesnevî	Remel	-	-	90	-	Berber-nâme-i Be-Cenâb-ı S̱âbit Efendi
28.	Sâbit	Mesnevî	Remel	-	-	154	-	Dere-nâme-i S̱âbit Efendi
29.	Mantıkî	Gazel	Remel	-n	-in	6	-	-
30.	Mantıkî	Gazel	Hezec	-n	-ım-dan	8	-	Velehû

	Şair	Nazım Şekli	Vezni	Kafiye	Redif	Beyit Sayısı	Bend Sayısı	Başlık
31.	Mehmed Emin Belîğ	Gazel	Muzârî	-r	yapar	6	-	Ġazel-i Belîġ
32.	Sahhaf Rüşdî	Gazel	Remel	-û	-	6	-	Ġazel-i Rüşdî
33.	S̱âbit	Gazel	Remel	-a	Allah ʿaşḳına	6	-	Ġazel-i S̱âbit
34.	Fehîm	Gazel	Muzârî	-r	olur	7	-	Ġazel-i Fehîm-i Bî-Nuḳaṭ
35.	Âṭıf	Gazel	Müctes	-r	-si-dir	5	-	Ġazel-i ʿÂṭıf
36.	Mehmed Emin Belîğ	Gazel	Muzârî	-n	-de ben	9	-	Ġazel-i Belîġ
37.	Vecdî	Gazel	Hezec	-ı	olmaz mı	7	-	Ġazel-i Vecdî
38.	Mehmed Emin Belîğ	Gazel	Remel	-t	-	6	-	Ġazel-i Belîġ
39.	Nâşid	Gazel	Hezec	-r	-ı çalar çarpar	7	-	Ġazel-i Nâşid
40.	İlhâmî (Sultan III.Selîm)	Gazel	Remel	-r	aġlar	5	-	Ġazel-i Sulṭan Selim Ḫân-ı S̱âlis̱
41.	Sâbit	Gazel	Remel	-î	maḫfî	5	-	Ġazel-i S̱âbit
42.	Rahmî	Gazel	Remel	-ş	-miş yaş	5	-	Ġazel-i Raḥmî
43.	Kâmil	Gazel	Hezec	-e	-âne -âne	5	-	Ġazel-i Kâmil
44.	Râsih	Gazel	Remel	-e	üstüne	5	-	Ġazel-i Râsiḫ
45.	Sabit	Gazel	Hezec	-n	olmazsın	5	-	Ġazel-i S̱âbit
46.	Muvakkit-zâde Pertev-Ârîf	Gazel	Hezec	-r	-	5	-	Ġazel-i Müşterek-i Pertev Bâ ʿÂrîf
47.	Sâfî	Gazel	Remel	-n	-	5	-	Ġazel-i Muṣannâʿ-ı Cenâb-ı Ṣâfî Efendi
48.	Refî'-i Âmidî	Gazel	Hezec	-e	-le	6	-	Ġazel-i Muṣannâʿ-ı Refî ʿ
49.	Lâmi'î	Gazel	Remel	-m	-	5	-	Ġazel-i Lamiʿî
50.	Nedîm	Gazel	Remel	-n	etmez misin	6	-	Ġazel-i Nedîm

	Şair	Nazım Şekli	Vezni	Kafiye	Redif	Beyit Sayısı	Bend Sayısı	Başlık
51.	Nâbî	Gazel	Muzârî	-r	-len-i-r	5	-	Ġazel-i Nâbî
52.	Neylî	Gazel	Muzârî	-r	-len-i-r	6	-	Ġazel-i Neylî
53.	Şeyh Gâlib	Gazel	Hezec	-m	-len-dir-i-r bilmem	5	-	Ġazel-i Ġâlib
54.	Rahmî	Gazel	Hezec	-o	boş ḳo	5	-	Ġazel-i Raḥmî
55.	Lutfî	Gazel	Hezec	-a	-nca	5	-	Ġazel-i Luṭfî
56.	Bâkî	Gazel	Remel	-f	sâf sâf	9	-	Ġazel-i Bâḳî
57.	Koca Râgıb Paşa	Gazel	Hezec	-r	-ıñ söyler	7	-	Ġazel-i Râġıb
58.	Mehmed Emin Belîğ	Gazel	Remel	-t	-	7	-	Ġazel-i Belîġ
59.	Nedîm	Gazel	Hezec	-r	-ı-mız vardır	6	-	Ġazel-i Nedîm
60.	Sâbit	Gazel	Remel	-r	-ı mı var	5	-	Ġazel-i S̱âbit
61.	Bâkî	Gazel	Remel	-î	bâḳî	5	-	Ġazel-i Bâḳî
62.	Mehmed Emin Belîğ	Gazel	Hezec	-b	-lik yab	8	-	Ġazel-i Belîġ
63.	Küçük Çelebi-zâde Âsım	Gazel	Hezec	-r	-ı-m-dır	5	-	Ġazel-i ʿÂṣım
64.	Haşmet	Gazel	Müctes	-r	dolar taşar boşalır	6	-	Ġazel-i Ḥaşmet
65.	Nâzım	Gazel	Hezec	-e	-âne -âne	5	-	Ġazel-i Nâẓım
66.	Hoca Neş’et	Gazel	Remel	-e	ise de	5	-	Ġazel-i Neşʾet
67.	Reşîd	Gazel	Muzârî	-r	-ş-dur-u-r	6	-	Ġazel-i Reşîd
68.	Mehmed Emin Belîğ	Gazel	Remel	-i	kesdi	6	-	Ġazel-i Belîġ
69.	Bâkî	Gazel	Remel	-ı	-cıġ-ı	5	-	Ġazel-i Bâḳî
70.	Haşmet	Gazel	Remel	-r	söyler yatur	6	-	Ġazel-i Ḥaşmet

	Şair	Nazım Şekli	Vezni	Kafiye	Redif	Beyit Sayısı	Bend Sayısı	Başlık
71.	Sâbit	Gazel	Hezec	-ş	aş	5	-	Ġazel-i S̱âbit
72.	Münîf	Gazel	Müctes	-k	tek	7	-	Ġazel-i Münîf
73.	Fıtnat Hanım	Gazel	Hezec	-e	-nce	5	-	Ġazel-i Fıṭnat
74.	Koca Râgıb Paşa	Gazel	Müctes	-r	-lik eder	7	-	Ġazel-i Râġıb
75.	Bâkî	Gazel	Müctes	-a	-da	5	-	Ġazel-i Bâḳî
76.	Sâbih	Gazel	Muzârî	-r	-ı-m çıtır pıtır	6	-	Ġazel-i Ṣâbîḥ
77.	Bâkî	Gazel	Remel	-a	olsa	5	-	Ġazel-i Bâḳî
78.	Nedîm	Gazel	Hezec	-r	-mısın kâfir	5	-	Ġazel-i Nedîm
79.	S̱âbit	Gazel	Remel	-ş	gösteriş	5	-	Ġazel-i S̱âbit
80.	Nâzım	Gazel	Muzârî	-m	istesem	6	-	Ġazel-i Nâẓım
81.	Nâbî	Gazel	Müctes	-k	-dır-ı-n-ca-y-a daḳ	10	-	Ġazel-i Nâbî
82.	Bağdatlı Rûhî	Gazel	Hezec	-ş	-len-miş	9	-	Ġazel-i Rûḥî-i Baġdâdî
83.	Fethî	Gazel	Hezec	-a	-	7	-	Ġazel-i Fetḥî
84.	Mehmed Emin Belîğ	Gazel	Hezec	-ş	-len-miş	7	-	Ġazel-i Belîġ
85.	Nâbî	Gazel	Müctes	-r	bozundusudur	10	-	Ġazel-i Nâbî
86.	Nedîm	Gazel	Remel	-l	olsa da mâniʿ değil	8	-	Ġazel-i Nedîm
87.	Mehmed Emin Belîğ	Gazel	Remel	-r	-ar	5	-	Ġazel-i Belîġ
88.	Bâkî	Gazel	Hezec	-i	-i	5	-	Ġazel-i Bâḳî
89.	Sâbit	Gazel	Hezec	-ş	baş	5	-	Ġazel-i S̱âbit
90.	Enîsî	Gazel	Hezec	-b	-dır heb	5	-	Ġazel-i Enîsî

	Şair	Nazım Şekli	Vezni	Kafiye	Redif	Beyit Sayısı	Bend Sayısı	Başlık
91.	Lâ-edrî	Gazel	Hezec	-r	-cik-ler	6	-	Ġazel
92.	Koca Râgıb Paşa	Gazel	Muzârî	-r	-sın arar bulur	7	-	Ġazel-i Râġıb
93.	Koca Râgıb Paşa	Gazel	Remel	-i	-ı bülbüli	7	-	Ġazel-i Râġıb
94.	İzzet Âlî Paşa	Gazel	Hezec	-r	-lar	8	-	Ġazel-i ʿ İzzet
95.	Nef'î	Gazel	Remel	-l	ol	6	-	Ġazel-i Nefʿ î
96.	Koca Râgıb Paşa	Gazel	Remel	-r	-mi olur	6	-	Ġazel-i Râġıb
97.	Kabûlî	Gazel	Remel	-m	-		-	Ġazel-i Ḳabûlî
98.	Derviş Yayabaşı-zâde	Gazel	Muzârî	-m	-		-	Derviş Yayabaşı-zâde
99.	Nâzım	Gazel	Muzârî	-r	-		-	Ġazel-i Nâẓım
100.	Neşâtî	Gazel	Hezec	-r	-lik-siz-dir		-	Ġazel-i Neşâṭî
101.	Kânî	Tahmîs	Remel	-i	-i	45 (mısra)	9	Taḫmîs-i Kânî Efendi
102.	Seyyid Vehbî	Tahmîs	Muzârî	-r	-li-dir	45 (mısra)	9	Taḫmîs-i Vehbî Ġazel-i Nedîm
103.	İzzî	Tahmîs	Remel	-i	-i	20 (mısra)	4	Taḫmîs-i ʿ İzzî Ġazel-i Nedîm
104.	Hoca Neş'et	Tahmîs	Remel	-m	oldum	25 (mısra)	5	Taḫmîs-i Cenâb-ı Neş ʾet
105.	Nâşid	Tahmîs	Remel	-r	-ı-m-dır	25 (mısra)	5	Taḫmîs-i Cenâb-ı Nâşid
106.	Muvakkit-zâde Pertev	Tahmîs	Remel	-i	seni	25 (mısra)	5	Taḫmîs-i Pertev Ġazel-i Nedîm
107.	Muvakkit-zâde Pertev	Tahmîs	Remel	-i	gibi	25 (mısra)	5	Taḫmîs-i Pertev Ġazel-i Nedîm
108.	Nahîfî	Tahmîs	Remel	-z	olmaz	25 (mısra)	5	Taḫmîs-i Naḥîfî Ġazel-i Bahâyî
109.	Nahîfî	Tahmîs	Remel	-k	-ı-m diyerek	25 (mısra)	5	Taḫmîs-i Naḥîfî Ġazel-i Nâbî
110.	Muvakkit-zâde Pertev	Tahmîs	Remel	-k	-a dek	25 (mısra)	5	Taḫmis-i Pertev Ġazel-i Nedîm

	Şair	Nazım Şekli	Vezni	Kafiye	Redif	Beyit Sayısı	Bend Sayısı	Başlık
111.	Sâbit	Tahmîs	Remel	-r	-midir bilmem nedir	25 (mısra)	5	Taḫmîs-i S̱âbit Ġazel-i Mezâḳî
112.	Sâbit	Tahmîs	Hezec	-z	gelmez	25 (mısra)	5	Taḫmîs-i S̱âbit Ġazel-i Mezâḳî
113.	Eṣrâr Dede	Tercîʿ-i Bend	Remel	-i	-	25 (mısra)	5	Tażmîn-i Taḫmîsü'l-Eṣrar Dede
114.	Şeyḫ Ġâlib	Tardiyye	Recez	-n	idim ben	36 (mısra)	6	Ṭardiyye-i Cenâb-ı Ġâlib Dede
115.	Şeyḫ Ġâlib	Tardiyye	Recez	-u	yok mu	25 (mısra)	5	Ṭardiyye Diğer Cenâb-ı Ġâlib Dede
116.	İzzî	Tahmîs	Hezec	-r	-dir	45 (mısra)	9	Taḫmîs-i ʿİzzî Ġazel-i Resîmâ
117.	Hanîf Efendi	Müstezâd	Hezec	-r	-dır	12	-	Müstezâd-ı Hanîf Efendi
118.	Mustafa Fennî Efendi	Müstezâd	Hezec	-r	değildir	8	-	Müstezâd-ı Fennî Efendi
119.	Nedîm	Müstezâd	Hezec	-r	seniňdir	10	-	Müstezâd-ı Nedîm Efendi
120.	Muvakkit-zâde Pertev	Müstezâd	Hezec	-m	-dım	10	-	Müstezâd-ı Pertev Efendi
121.	Nedîm	Müstezâd	Hezec	-â	-	12	-	Müstezâd-ı Nedîm Efendi
122.	Mustafa Fennî Efendi	Müstezâd	Hezec	-z	-da bulunmaz	8	-	Müstezâd-ı Fennî Efendi
123.	Mustafa Fennî Efendi	Müstezâd	Hezec	-m	-ya değişmem	8	-	Müstezâd-ı Fennî Efendi
124.	Mustafa Fennî Efendi	Müstezâd	Hezec	-z	gerekmez	8	-	Müstezâd-ı Fennî Efendi
125.	İzzet Âlî Paşa	Müstezâd	Hezec	-z	-yız	14	-	Ġazel-i Râġıb Müztezâd-ı ʿİzzet
126.	Rahmî	Müstezâd	Hezec	-m	olaydım	10	-	Ġazel-i Nâbî Müstezâd-ı Raḥmî
127.	Şeyh Gâlib	Müstezâd	Hezec	-e	-	14	-	Müstezâd-ı Ġâlib Efendi
128.	Meyyâl	Müstezâd	Hezec	-k	ḳaldık	14	-	Müstezâd-ı Meyyâl Ġazel-i Vecdî
129.	Lâ-edrî	Rubâ'î	Ahreb	-a	ṣaḳla	2	-	Muḳaṭaʿât Rubâʿîyyât
130.	Lâ-edrî	Rubâ'î	Ahreb	-b	-	2	-	Lâ-edrî

	Şair	Nazım Şekli	Vezni	Kafiye	Redif	Beyit Sayısı	Bend Sayısı	Başlık
131.	Lâ-edrî	Rubâ'î	Ahreb	-û	-		-	Lâ-edrî
132.	Seyyid Vehbî	Kıt'a	Remel	-a	-s-ı-n-a	2	-	Vehbî
133.	Lâ-edrî	Kıt'a	Remel	-i	-i	2	-	-
134.	Lâ-edrî	Kıt'a	Hezec	-h	-i-m yâ Resûlullâh	2	-	Lâ-edrî
135.	Lâ-edrî	Kıt'a	Remel	-â	aṭâ	2	-	Lâ-edrî
136.	Lâ-edrî	Kıt'a	Remel	-a	olmaya	2	-	Lâ-edrî
137.	Lâ-edrî	Kıt'a	Remel	-a	âzâd olmaya	2	-	Lâ-edrî
138.	Nesîbâ	Kıt'a	Hezec	-k	-	2	-	Nesîbâ
139.	Lâ-edrî	Kıt'a	Hezec	-n	-den	2	-	-
140.	Lâ-edrî	Rubâ'î	Ahrem	-r	-	2	-	Lâ-edrî
141.	Lâ-edrî	Rubâ'î	Ahrem	-r	-	2	-	Lâ-edrî
142.	Lâ-edrî	Rubâ'î	Ahrem	-r	-	2	-	Lâ-edrî
143.	Lâ-edrî	Kıt'a	Hafîf	-r	-	2	-	Lâ-edrî
144.	Halîmî Dede	Kıt'a	Remel	-r	-	2	-	Ḫalîmî Dede
145.	Lâ-edrî	Tuyuğ	Remel	-r	-	2	-	-
146.	Lâ-edrî	Rubâ'î	Ahrem	-r	-	2	-	Lâ-edrî
147.	Sâhib	Rubâ'î	Ahreb	-t	et	2	-	Ṣâḥib
148.	Haşmet	Rubâ'î	Ahreb	-b	et Yâ Rab	2	-	Ḥaşmet
149.	Hâkî	Rubâ'î	Ahreb	-a	-da	2	-	Ḫâkî
150.	Haşmet	Rubâ'î	Ahreb	-b	ver Yâ Rab	2	-	Ḥaşmet

	Şair	Nazım Şekli	Vezni	Kafiye	Redif	Beyit Sayısı	Bend Sayısı	Başlık
151.	Hâkî	Kıt'a	Hezec	-a	-da	2	-	- (Başlıksız yazılmış ancak dipnotta Hâkî'ye ait olduğu belirtilmiştir.)
152.	Fasîh	Kıt'a	Hezec	-z	olmaz	2	-	Faṣîḥ
153.	Hâkî	Kıt'a	Müctes	-b	-	2	-	Ḫâkî
154.	Lâ-edrî	Kıt'a	Hezec	-b	eyleme Yâ Rab	2	-	Lâ-edrî
155.	Fuzûlî	Kıt'a	Remel	-r	olur	2	-	Fuẓûlî
156.	Haşmet	Rubâ'î	Ahreb	-z	-uz	2	-	Ḥaşmet
157.	Lâ-edrî	Kıt'a	Hezec	-r	artar	2	-	-
158.	Nedîm	Rubâ'î	Ahreb	-a	baňa	2	-	Nedîm
159.	Lâ-edrî	Kıt'a	Remel	-r	-dır	2	-	Lâ-edrî
160.	Seyyid Vehbî	Kıt'a	Muzârî	-e	ile	2	-	Vehbî
161.	Necîb	Kıt'a	Remel	-m	-mi desem	2	-	Necîb
162.	Haşmet	Rubâ'î	Ahreb	-ġ	-	2	-	Ḥaşmet
163.	Lâ-edrî	Rubâ'î	Ahreb	-t	-	2	-	-
164.	Surûrî	Kıt'a	Hafîf	-n	-sin	2	-	Surûrî
165.	Râşid	Rubâ'î	Ahreb	-i	-di	2	-	Râşid
166.	Haşmet	Rubâ'î	Ahreb	-i	-ler-i	2	-	Ḥaşmet
167.	Nahîfî	Rubâ'î	Ahreb	-m	-im	2	-	Naḥîfî
168.	Mustafa Fennî Efendi	Kıt'a	Remel	-e	üzre	2	-	Fennî
169.	Lâ-edrî	Kıt'a	?	-i	-ler-i	2	-	-

	Şair	Nazım Şekli	Vezni	Kafiye	Redif	Beyit Sayısı	Bend Sayısı	Başlık
170.	Lâ-edrî	Kıt'a	Hezec	-r	-	2	-	Lâ-edrî
171.	Hâkî	Kıt'a	Remel	-a	-ı-n-a	2	-	Ḫâkî
172.	Haşmet	Rubâ'î	Ahrem	-i	geçdi	2	-	Ḥaşmet
173.	Haşmet	Rubâ'î	Ahreb	-k	etdik	2	-	Ḥaşmet
174.	Lâ-edrî	?	Hafîf	-n	-	2	-	Lâ-edrî
175.	Lâ-edrî	Rubâʿî	Ahreb	-â	-	2	-	-
176.	Lâ-edrî	Kıt'a	Remel	-l	-	2	-	Lâ-edrî
177.	Nâbî	Kıt'a	Remel	-e	-zâde	2	-	Nâbî
178.	Ḥaşmet	Kıt'a	Hezec	-m	-dı-m	2	-	Ḥaşmet
179.	Lâ-edrî	Kıt'a	Müctes	-r	-dır	2	-	Lâ-edrî
180.	Lâ-edrî	Kıt'a	Hafîf	-ḳ	yoḳ	2	-	Lâ-edrî
181.	Lâ-edrî	Kıt'a	?	-b	-	2	-	-
182.	Sâbit	Kıt'a	Hezec	-i	-len-di	2	-	S̱âbit
183.	Arpa Emini-zâde Sâmî	Kıt'a	Muzârî	-n	-	2	-	Sâmî
184.	Hâkî	Kıt'a	Remel	-r	-	2	-	Ḫâkî
185.	Haşmet	Kıt'a	Remel	-e	-ye	2	-	Ḥaşmet
186.	Haşmet	Kıt'a	Hezec	-z	-uz	2	-	Ḥaşmet
187.	Lâ-edrî	Rubâ'î	Ahreb	-a	ḳan aġla	2	-	-
188.	Ârif	Kıt'a	Hezec	-i	-di	2	-	ʿÂrif
189.	Mehmed Emin Belîğ	Kıt'a	Remel	-r	-	2	-	Belîġ

	Şair	Nazım Şekli	Vezni	Kafiye	Redif	Beyit Sayısı	Bend Sayısı	Başlık
190.	Mehmed Emin Belîğ	Kıt'a	Muzârî	-m	-	2	-	Belîġ
191.	Mehmed Emin Belîğ	Rubâ'î	Ahreb	-l	-	2	-	Belîġ
192.	Mehmed Emin Belîğ	Kıt'a	Hezec	-m	-em	2	-	Belîġ
193.	Lâ-edrî	Kıt'a	Muzârî	-r	-dir	2	-	-
194.	Seyyid Vehbî	Kıt'a	Remel	-ç	-	2	-	Vehbî
195.	Mehmed Emin Belîğ	Kıt'a	Hezec	-n	ḳaplansın	2	-	Belîġ
196.	Mehmed Emin Belîğ	Kıt'a	Muzârî	-e	kese	2	-	Belîġ
197.	İzzet Âlî Paşa	Kıt'a	Remel	-ň	-ıň	2	-	ʿİzzet
198.	Mehmed Emin Belîğ	Kıt'a	Hezec	-e	-e	2	-	Belîġ
199.	Fuzûlî	Kıt'a	Hezec	-r	-dır	2	-	- (Başlıksız yazılmış ancak dipnotta Fuzûlî'ye ait olduğu belirtilmiştir.)
200.	Lâ-edrî	Rubâ'î	Ahreb	-n	-	2	-	Lâ-edrî
201.	Lâ-edrî	Müstezâd	Hezec	-i	-di	4	-	-
202.	Lâ-edrî	Kıt'a	Remel	-r	olur	2	-	Lâ-edrî
203.	Mehmed Emin Belîğ	Kıt'a	Hezec		-	2	-	Belîġ
204.	Lâ-edrî	Müfred	Remel	-r	-	1	-	Lâ-edrî
205.	Lâ-edrî	Müfred	Remel	-s	-	1	-	Lâ-edrî
206.	Lâ-edrî	Müfred	Remel	-s	-	1	-	Lâ-edrî
207.	Nâzım	Müfred	Hezec	-r	-dir	1	-	Nâẓım
208.	Lâ-edrî	Müfred	?	-r	-dir	1	-	Lâ-edrî

	Şair	Nazım Şekli	Vezni	Kafiye	Redif	Beyit Sayısı	Bend Sayısı	Başlık
209.	Lâ-edrî	Müfred	Hezec	-ı	-	1	-	Lâ-edrî
210.	Lâ-edrî	Müfred	Müctes	-b	-	1	-	Lâ-edrî
211.	Lâ-edrî	Müfred	Remel	-r	-	1	-	Lâ-edrî
212.	Seyyid Vehbî	Müfred	Muzârî	-ḳ	-	1	-	Vehbî
213.	Hoca Neş'et-Rızâ Bey	Müfred	Remel	-h	-	1	-	-
214.	Lâ-edrî	Müfred	Hezec	-z	gelmez	1	-	Lâ-edrî
215.	Lâ-edrî	Müfred	Remel	-â	-	1	-	Lâ-edrî
216.	Seyyid Vehbî	Müfred	Remel	-ḳ	-	1	-	Vehbî
217.	Sâbit	Müfred	Müctes	-r	yatur	2	-	S̱âbit
218.	Lâ-edrî	Müfred	Remel	-	-	1	-	Lâ-edrî
219.	Sâbit	Müfred	Müctes	-ḳ	-	1	-	S̱âbit
220.	Seyyid Vehbî	Müfred	Hezec	-n	-	1	-	Vehbî
221.	Lâ-edrî	Müfred	Muzârî	-r	-	1	-	Lâ-edrî
222.	Lâ-edrî	Müfred	Remel	-i	-	1	-	Lâ-edrî
223.	Seyyid Vehbî	Müfred	Remel	-r	-	1	-	Vehbî
224.	Enîs	Müfred	Hezec	-n	-	1	-	Enîs
225.	Bâkî	Müfred	Muzârî	-r	-	1	-	Bâḳî
226.	Lâ-edrî	Müfred	Muzârî	-n	-	1	-	-
227.	Seyyid Vehbî	Müfred	Hezec	-â	-	1	-	Vehbî
228.	Servet	Müfred	Hezec	-k	-	1	-	S̱ervet

	Şair	Nazım Şekli	Vezni	Kafiye	Redif	Beyit Sayısı	Bend Sayısı	Başlık
229.	Nâbî	Müfred	Remel	-r	-	1	-	Nâbî
230.	Seyyid Vehbî	Müfred	Remel	-i	-	1	-	Vehbî
231.	Lâ-edrî	Müfred	Hezec	-a	-	1	-	Lâ-edrî
232.	Lâ-edrî	Müfred	Remel	-k	-	1	-	Lâ-edrî
233.	Lâ-edrî	Müfred	Hezec	-r	-dir	1	-	Lâ-edrî
234.	Lâ-edrî	Müfred	Hezec	-a	-da	1	-	Lâ-edrî
235.	Lâ-edrî	Müfred	Remel	-t	-	1	-	-
236.	Nef῾î	Müfred	Remel	-l	-	1	-	Nef῾î
237.	Nef῾î	Müfred	Remel	-n	-	1	-	Nef῾î
238.	Arpa Emini-zâde Sâmî	Müfred	Hezec	-r	-	1	-	Sâmî
239.	Lâ-edrî	Müfred	Remel	-i	ç....	1	-	Lâ-edrî
240.	Lâ-edrî	Müfred	Hezec	-r	-	1	-	Lâ-edrî
241.	Lâ-edrî	Müfred	Remel	-r	-	1	-	Lâ-edrî
242.	Lâ-edrî	Müfred	Remel	-r	-	1	-	Lâ-edrî
243.	Lâ-edrî	Müfred	Remel	-a	-s-ı-n-a	1	-	Lâ-edrî
244.	Lâ-edrî	Müfred	Hezec	-k	-lik	1	-	-
245.	Fennî-i Kadîm	Müfred	Hezec	-ı	-	1	-	Fennî-i Ḳadîm
246.	Sâbit	Müfred	Remel	-a	-	1	-	S̱âbit
247.	Kâmî	Müfred	Hezec	-ı	-ı	1	-	Kâmî
248.	Nâbî	Müfred	Hezec	-ı	-ı	1	-	Nâbî

	Şair	Nazım Şekli	Vezni	Kafiye	Redif	Beyit Sayısı	Bend Sayısı	Başlık
249.	Sâbit	Müfred	Hezec	-ı	-dı	1	-	S̱âbit
250.	Lâ-edrî	Müfred	Hezec	-n	-	1	-	Lâ-edrî
251.	Lâ-edrî	Müfred	Remel	-r	-	1	-	Lâ-edrî
252.	Lâ-edrî	Müfred	Remel	-i	-	1	-	Lâ-edrî
253.	Lâ-edrî	Müfred	Muzârî	-z	namâz	1	-	-
254.	Lâ-edrî	Müfred	Hezec	-ş	-mış	1	-	Lâ-edrî
255.	Lâ-edrî	Müfred	Remel	-c	-	1	-	Lâ-edrî
256.	Sâbit	Müfred	Müctes	-ş	-	1	-	S̱âbit
257.	Bâkî	Müfred	Remel	-l	-	1	-	Bâḳî
258.	Lâ-edrî	Müfred	Muzârî	-r	-	1	-	Lâ-edrî
259.	Sahhaf Rüşdî	Müfred	Hezec	-t	-	1	-	Rüşdî
260.	Lâ-edrî	Müfred	Remel	-e	-ye	1	-	Lâ-edrî
261.	Lâ-edrî	Müfred	Remel	-r	-	1	-	Lâ-edrî
262.	Lâ-edrî	Müfred	Remel	-i	-	1	-	-
263.	Lâ-edrî	Müfred	Hezec	-e	-	1	-	Lâ-edrî
264.	Lâ-edrî	Müfred	Remel	-e	-	1	-	Lâ-edrî
265.	Lâ-edrî	Müfred	Remel	-e	-	1	-	Lâ-edrî
266.	Lâ-edrî	Müfred	Remel	-e	-	1	-	Lâ-edrî
267.	Lâ-edrî	Müfred	Remel	-e	-	1	-	Lâ-edrî
268.	Lâ-edrî	Müfred	Remel	-e	-	1	-	Lâ-edrî

	Şair	Nazım Şekli	Vezni	Kafiye	Redif	Beyit Sayısı	Bend Sayısı	Başlık
269.	Lâ-edrî	Müfred	Remel	-e	-	1	-	Lâ-edrî
270.	Lâ-edrî	Müfred	Remel	-e	-	1	-	Lâ-edrî
271.	Lâ-edrî	Müfred	Remel	-e	-	1	-	-
272.	Lâ-edrî	Müfred	Hezec	-e	-	1	-	Lâ-edrî
273.	Lâ-edrî	Müfred	Remel	-e	-	1	-	Lâ-edrî
274.	Lâ-edrî	Müfred	Remel	-e	-	1	-	Lâ-edrî
275.	Lâ-edrî	Müfred	Remel	-e	-	1	-	Lâ-edrî
276.	Lebîb	Müfred	Remel	-n	-	1	-	Lebîb
277.	Lâ-edrî	Müfred	Remel	-l	-	1	-	Lâ-edrî
278.	Lâ-edrî	Müfred	Remel	-a	-	1	-	Lâ-edrî
279.	Zeynî	Müfred	Remel	-r	-	1	-	Zeynî
280.	Lâ-edrî	Müfred	Remel	-ň	-	1	-	-
281.	Nâzım	Müfred	Remel	-r	-	1	-	Nâẓım
282.	Nef'î	Müfred	Remel	-î	-	1	-	Nef῾î
283.	Ulvî	Müfred	Hezec	-k	-lik	1	-	῾Ulvî
284.	Koca Râgıb Paşa	Müfred	Remel	-t	-	1	-	Râġıb
285.	Sâbit	Müfred	Remel	-c	-	1	-	S̱âbit
286.	Lâ-edrî	Müfred	Remel	-n	ben	1	-	Lâ-edrî
287.	Kânî	Müfred	Remel	-ṭ	-	1	-	Kânî
288.	Nesîb	Müfred	Hezec	-r	eyler	1	-	Nesîb

	Şair	Nazım Şekli	Vezni	Kafiye	Redif	Beyit Sayısı	Bend Sayısı	Başlık
289.	Lâ-edrî	Müfred	Hezec	-ı	-dır-dı	1	-	-
290.	Lâ-edrî	Müfred	Hezec	-z	-	1	-	Lâ-edrî
291.	Veysî	Müfred	Hezec	-z	-	1	-	Veysî
292.	Lâ-edrî	Müfred	Hezec	-a	soňra	1	-	Lâ-edrî
293.	Lâ-edrî	Müfred	Hezec	-a	-	1	-	Lâ-edrî
294.	Nedîm	Müfred	Remel	-i	-	1	-	Nedîm
295.	S̱âbit	Müfred	Remel	-ı	-	1	-	S̱âbit
296.	Nâbî	Müfred	Remel	-r	-	1	-	Nâbî
297.	Lâ-edrî	Müfred	-	-â	-	1	-	Lâ-edrî
298.	Lâ-edrî	Müfred	Remel	-i	-	1	-	-
299.	Lâ-edrî	Müfred	Remel	-i	-	1	-	Lâ-edrî
300.	Nahîfî	Müfred	Hezec	-n	-	1	-	Naḫîfî
301.	Haşmet	Müfred	Hezec	-z	-	1	-	Ḥaşmet
302.	Sâbit	Müfred	Remel	-b	-	1	-	S̱âbit
303.	Kemal Paşa-zâde	Müfred	Hezec	-ı	-	1	-	Kemal Paşa-zâde
304.	Ahmed Paşa	Müfred	Remel	-r	-	1	-	Aḥmed Paşa
305.	Sırrî	Müfred	Remel	-ş	-	1	-	Sırrî
306.	Selmân	Müfred	Remel	-r	-	1	-	Selmân
307.	Lâ-edrî	Müfred	Remel	-b	-	1	-	-
308.	Lâ-edrî	Müfred	Remel	-e	-	1	-	Lâ-edrî

	Şair	**Nazım Şekli**	**Vezni**	**Kafiye**	**Redif**	**Beyit Sayısı**	**Bend Sayısı**	**Başlık**
309.	Bâkî	Müfred	Remel	-z	birâz	1	-	Bâḳî
310.	Rahmî	Müfred	?	-u	-	1	-	Raḥmî
311.	Veysî	Müfred	Hezec	-z	-	1	-	Veysî
312.	Lâ-edrî	Müfred	Hezec	-e	-	1	-	Lâ-edrî
313.	Ulvî	Müfred	Muzârî	-r	-	1	-	ʿUlvî
314.	Fuzûlî	Müfred	Remel	-b	-	1	-	Fuẓûlî
315.	Bağdatlı Rûhî	Müfred	Muzârî	-i	-	1	-	Rûḥî
316.	Lâ-edrî	Müfred	Muzârî	-e	-	1	-	-
317.	Lâ-edrî	Müfred	Remel	-m	-	1	-	Lâ-edrî
318.	Lâ-edrî	Müfred	Remel	-t	-	1	-	Lâ-edrî
319.	Cenâbî	Müfred	Remel	-a	olmaya	1	-	Cenâbî
320.	Nâbî	Müfred	Hezec	-a	aġzına	1	-	Nâbî
321.	Nâbî	Müfred	Remel	-r	-	1	-	Nâbî
322.	Lâ-edrî	Müfred	Remel	-r	-	1	-	Lâ-edrî
323.	Nedîm	Müfred	Müctes	-ň	-	1	-	Nedîm
324.	Sâbit	Müfred	Hezec	-r	-	1	-	S̱âbit
325.	Lâ-edrî	Müfred	Remel	-r	-	1	-	-
326.	Yahyâ	Müfred	Remel	-r	-	1	-	Yaḥyâ
327.	Nâbî	Müfred	Hezec	-a	-	1	-	Nâbî
328.	Lâ-edrî	Müfred	Remel	-e	-	1	-	Lâ-edrî

	Şair	Nazım Şekli	Vezni	Kafiye	Redif	Beyit Sayısı	Bend Sayısı	Başlık
329.	Lâ-edrî	Müfred	Muzârî	-r	-	1	-	Lâ-edrî
330.	Râşid	Müfred	Remel	-r	-	1	-	Râşid
331.	Lâ-edrî	Müfred	Hezec	-e	-	1	-	Lâ-edrî
332.	Lâ-edrî	Müfred	Remel	-m	-	1	-	Lâ-edrî
333.	Lâ-edrî	Müfred	Hezec	-ş	-	1	-	Lâ-edrî
334.	Mehmed Emin Belîğ	Müfred	Muzârî	-e	-le-me	1	-	- (Başlıksız yazılmış ancak dipnotta Mehmed Emin Belîğ'e ait olduğu belirtilmiştir.)
335.	Lâ-edrî	Müfred	Remel	-t	-	1	-	Lâ-edrî
336.	Nedîm	Müfred	Hezec	-e	-	1	-	Nedîm
337.	Lâ-edrî	Müfred	Hezec	-ı	-	1	-	Lâ-edrî
338.	Sâbit	Müfred	Hezec	-ç	-	1	-	S̱âbit
339.	Lâ-edrî	Müfred	Remel	-n	-	1	-	Lâ-edrî
340.	Küçük Çelebi-zâde Âṣım	Müfred	Hezec	-n	-dan	1	-	ʿAṣım
341.	Lâ-edrî	Müfred	Remel	-h	-	1	-	Lâ-edrî
342.	Zihnî	Müfred	Remel	-i	-	1	-	Zihnî
343.	Lâ-edrî	Müfred	Remel	-u	-u	1	-	-
344.	Mehmed Emin Belîğ	Müfred	Hezec	-a	-	1	-	Belîġ
345.	Lâ-edrî	Müfred	Hezec	-a	-	1	-	Lâ-edrî
346.	Haşmet	Müfred	Remel	-e	-	1	-	Ḥaşmet
347.	Lâ-edrî	Müfred	Hezec	-e	-	1	-	Lâ-edrî

	Şair	Nazım Şekli	Vezni	Kafiye	Redif	Beyit Sayısı	Bend Sayısı	Başlık
348.	Mehmed Emîn Belîğ	Müfred	Remel	-a	-	1	-	Belîġ
349.	Lâ-edrî	Müfred	Remel	-e	-	1	-	Lâ-edrî
350.	Sâbit	Müfred	Hezec	-n	-	1	-	S̱âbit
351.	Lâ-edrî	Müfred	Hezec	-t	-	1	-	Lâ-edrî
352.	Koca Râgıb Paşa	Müfred	Remel	-ş	olmuş	1	-	- (Başlıksız yazılmış ancak dipnotta Râġıb'a ait olduğu belirtilmiştir.)
353.	Lâ-edrî	Müfred	Hezec	-r	-	1	-	Lâ-edrî
354.	Nâbî	Müfred	Remel	-r	-	1	-	Nâbî
355.	Lâ-edrî	Müfred	Remel	-a	-ı-n-a	1	-	Lâ-edrî
356.	Hâtem	Müfred	-	-ň	-	1	-	Ḥâtem
357.	Küçük Çelebi-zâde Asım	Müfred	Hezec	-ň	-	1	-	ʿAṣım
358.	Lâ-edrî	Müfred	Muzârî	-m	-	1	-	Lâ-edrî
359.	Lâ-edrî	Müfred	Remel	-n	-dan	1	-	Lâ-edrî
360.	Lâ-edrî	Müfred	Remel	-ẓ	vaʿiẓ	1	-	-
361.	Lâ-edrî	Müfred	Remel	-ẖ	-	1	-	Lâ-edrî
362.	Mehmed Emin Belîğ	Müfred	Hezec	-ı	-ı	1	-	Belîġ
363.	Lâ-edrî	Müfred	Remel	-ı	-	1	-	Lâ-edrî
364.	Sâbit	Müfred	Müctes	-r	-	1	-	S̱âbit
365.	Lâ-edrî	Müfred	Hezec	-r	-dır	1	-	Lâ-edrî
366.	Râfet	Müfred	Hezec	-z	-	1	-	Râfet

	Şair	Nazım Şekli	Vezni	Kafiye	Redif	Beyit Sayısı	Bend Sayısı	Başlık
367.	Lâ-edrî	Müfred	Hezec	-r	-dır	1	-	Lâ-edrî
368.	Azmi-zâde Hâletî	Müfred	Muzârî	-n	-den	1	-	ʿAzmi-zâde
369.	Lâ-edrî	Müfred	Hezec	-r	-	1	-	-
370.	Mehmed Emin Belîğ	Müfred	Remel	-z	-	1	-	Belîġ
371.	Nedîm	Müfred	Remel	-i	ya seni	2	-	Nedîm
372.	Nâbî	Müfred	Muzârî	-ḳ	-	1	-	Nâbî
373.	Râfet	Müfred	Hezec	-ş	-	1	-	Râfet
374.	Sâbit	Müfred	Hezec	-r	-	1	-	S̱âbit
375.	Lâ-edrî	Müfred	Muzârî	-r	-	1	-	Lâ-edrî
376.	Lâ-edrî	Müfred	Hezec	-b	-	1	-	Lâ-edrî
377.	Lâ-edrî	Müfred	Remel	-b	-	1	-	Lâ-edrî
378.	Lâ-edrî	Müfred	Remel	-ı	-	1	-	-
379.	Sâbit	Müfred	Remel	-z	-e-miz	1	-	S̱âbit
380.	Lâ-edrî	Müfred	Hezec	-r	eder	1	-	Lâ-edrî
381.	Vecdî	Müfred	Muzârî	-n	-	1	-	Vecdî
382.	Lâ-edrî	Müfred	Remel	-m	-m	1	-	Lâ-edrî
383.	Nedîm	Müfred	Remel	-n	-	1	-	Nedîm
384.	Lâ-edrî	Müfred	Remel	-ı	-ı	1	-	Lâ-edrî
385.	Sâbit	Müfred	Remel	-m	-	1	-	S̱âbit
386.	Lâ-edrî	Müfred	Hezec	-r	-	1	-	Lâ-edrî

	Şair	Nazım Şekli	Vezni	Kafiye	Redif	Beyit Sayısı	Bend Sayısı	Başlık
387.	Lâ-edrî	Müfred	Remel	-r	-	1	-	-
388.	Lâ-edrî	Müfred	Remel	-u	-	1	-	Lâ-edrî
389.	Haşmet	Müfred	Remel	-n	-	1	-	Ḥaşmet
390.	Lâ-edrî	Müfred	Hezec	-r	-	1	-	Lâ-edrî
391.	Lâ-edrî	Müfred	Remel	-a	-	1	-	Lâ-edrî
392.	Sâbit	Müfred	Remel	-z	-	1	-	S̱âbit
393.	Lâ-edrî	Müfred	Remel	-e	-	1	-	Lâ-edrî
394.	Nedîm	Müfred	Hezec	-t	-	1	-	Nedîm
395.	Lâ-edrî	Müfred	Hezec	-n	-	1	-	Lâ-edrî
396.	Lâ-edrî	Müfred	Hezec	-i	-	1	-	-
397.	Lâ-edrî	Müfred	Remel	-â	-	1	-	Lâ-edrî
398.	Vecdî	Müfred	Remel	-l	ister göñül	1	-	Vecdî
399.	Lâ-edrî	Müfred	Remel	-e	-	1	-	Lâ-edrî
400.	Tîgî Bey	Müfred	Remel	-n	-	1	-	Tîġî Bey
401.	Lâ-edrî	Müfred	Remel	-i	-s-i	1	-	Lâ-edrî
402.	Râsîh	Müfred	Hezec	-ı	-	1	-	Râsîḫ
403.	Lâ-edrî	Müfred	Remel	-e	-	1	-	Lâ-edrî
404.	Seyyid Vehbî	Müfred	Remel	-n	-	1	-	Vehbî
405.	Lâ-edrî	Müfred	Remel	-e	-e	1	-	-
406.	Lâ-edrî	Müfred	Muzârî	-ı	-lıġ-ı	1	-	Lâ-edrî

	Şair	Nazım Şekli	Vezni	Kafiye	Redif	Beyit Sayısı	Bend Sayısı	Başlık
407.	Sâbit	Müfred	Remel	-r	-	1	-	S̱âbit
408.	Lâ-edrî	Müfred	Hezec	-d	-	1	-	Lâ-edrî
409.	Mehmed Emin Belîğ	Müfred	Remel	-n	-	1	-	Belîġ
410.	Lâ-edrî	Müfred	Remel	-r	-	1	-	Lâ-edrî
411.	Azmi-zâde Hâletî	Müfred	Hezec	-r	-	1	-	Ḥâletî
412.	Lâ-edrî	Müfred	Remel	-m	-i-m	1	-	Lâ-edrî
413.	Arpa Emini-zâde Sâmî	Müfred	Müctes	-r	-	1	-	Sâmî
414.	Lâ-edrî	Müfred	Remel	-i	-i	1	-	-
415.	Hoca Neş’et	Müfred	Remel	-r	-	1	-	Neşʾet
416.	Lâ-edrî	Müfred	Remel	-e	-	1	-	Lâ-edrî
417.	Nâbî	Müfred	Remel	-ň	-	1	-	Nâbî
418.	Lâ-edrî	Müfred	Remel	-r	-	1	-	Lâ-edrî
419.	Sırrî	Müfred	Hezec	-e	-	1	-	Sırrî
420.	Lâ-edrî	Müfred	Remel	-r	-	1	-	Lâ-edrî
421.	Lâ-edrî	Müfred	Remel	-m	-	1	-	Lâ-edrî
422.	Tîgî Bey	Müfred	Remel	-r	-	1	-	Tîġî
423.	Lâ-edrî	Müfred	Remel	-r	-	1	-	-
424.	Kâmî	Müfred	Remel	-e	-de	1	-	Kâmî
425.	Lâ-edrî	Müfred	Remel	-m	-	1	-	Lâ-edrî
426.	Es’ad	Müfred	Muzârî	-r	-	1	-	Esʿad

	Şair	Nazım Şekli	Vezni	Kafiye	Redif	Beyit Sayısı	Bend Sayısı	Başlık
427.	Lâ-edrî	Müfred	Hezec	-n	-	1	-	Lâ-edrî
428.	Lâ-edrî	Müfred	Hezec	-z	-	1	-	Lâ-edrî
429.	Kâfî	Müfred	Remel	-f	-	1	-	Kâfî
430.	Lâ-edrî	Müfred	Remel	-n	-	1	-	Lâ-edrî
431.	Münîf	Müfred	Hezec	-r		1	-	Münîf
432.	Lâ-edrî	Müfred	Hezec	-r	-	1	-	-
433.	Azmi-zâde Hâletî	Müfred	Remel	-ň	-	1	-	Ḥâletî
434.	Lâ-edrî	Müfred	Remel	-e	şîşede	1	-	Lâ-edrî
435.	Râsih	Müfred	Muzârî	-ň	-	1	-	Râsiḫ
436.	Nâbî	Müfred	Hezec	-e	-	1	-	Nâbî
437.	Yahyâ	Müfred	-	-ı	-yı	1	-	Yaḥyâ
438.	Lâ-edrî	Müfred	Remel	-a	-ıňda	1	-	Lâ-edrî
439.	Haşmet	Müfred	Hezec	-z	-	1	-	Ḥaşmet
440.	Lâ-edrî	Müfred	Hezec	-e	-	1	-	Lâ-edrî
441.	Lâ-edrî	Müfred	Müctes	-n	idiğin	1	-	-
442.	Hoca Neş’et	Müfred	Remel	-e	-	1	-	Neş ʾet
443.	Kâmî	Müfred	Remel	-e	-de	1	-	Kâmî
444.	Lâ-edrî	Müfred	Hezec	-z	olmaz	1	-	Lâ-edrî
445.	Kânî	Müfred	Remel	-r	-	1	-	Kânî
446.	Lâ-edrî	Müfred	Hezec	-ı	-a ḳarşı	1	-	Lâ-edrî

	Şair	Nazım Şekli	Vezni	Kafiye	Redif	Beyit Sayısı	Bend Sayısı	Başlık
447.	Lâ-edrî	Müfred	Hezec	-u	- a ḳarşu	1	-	Lâ-edrî
448.	Sâbit	Müfred	Remel	-l	-	1	-	S̱âbit
449.	Lâ-edrî	Müfred	Remel	-z	-	1	-	Lâ-edrî
450.	Lâ-edrî	Müfred	Müctes	-â	-	1	-	Lâ-edrî
451.	Lâ-edrî	Müfred	Hezec	-ı	-	1	-	Lâ-edrî
452.	Lâ-edrî	Müfred	Remel	-e	-	1	-	Lâ-edrî
453.	Lâ-edrî	Müfred	Remel	-t	-	1	-	Lâ-edrî
454.	Lâ-edrî	Müfred	Remel	-r	-	1	-	Lâ-edrî
455.	Lâ-edrî	Müfred	Remel	-e	-	1	-	Lâ-edrî
456.	Lâ-edrî	Müfred	Remel	-m	-dım	1	-	Lâ-edrî
457.	Lâ-edrî	Müfred	Hezec	-r	-dir	1	-	Lâ-edrî
458.	Hoca Neş’et	Müfred	Remel	-e	ise de	1	-	Neşʾet
459.	Lâ-edrî	Müfred	-	-r	-	1	-	-
460.	Fâ’ik	Müfred	Hezec	-n	-	1	-	Fâʿiḳ
461.	Lâ-edrî	Müfred	Remel	-i	-	1	-	Lâ-edrî
462.	Haşmet	Müfred	Remel	-i	-	1	-	Ḥaşmet
463.	Seyyid Vehbî	Müfred	Muzârî	-ḳ	-	1	-	Vehbî
464.	Lâ-edrî	Müfred	Remel	-n	-	1	-	Lâ-edrî
465.	Lâ-edrî	Müfred	Hezec	-ḳ	-	1	-	Lâ-edrî
466.	Lâ-edrî	Müfred	Hezec	-r	-dir	1	-	Lâ-edrî

	Şair	Nazım Şekli	Vezni	Kafiye	Redif	Beyit Sayısı	Bend Sayısı	Başlık
467.	Lâ-edrî	Müfred	Hezec	-ň	-	1	-	Lâ-edrî
468.	Mehmed Emin Belîğ	Müfred	Remel	-i	kesdi	1	-	- (Başlıksız yazılmış ancak dipnotta Mehmed Emin Belîğ'e ait olduğu belirtilmiştir.)
469.	Nedîm	Müfred	Muzârî	-l	-	1	-	- (Başlıksız yazılmış ancak dipnotta Nedîm'e ait olduğu belirtilmiştir.)
470.	Mehmed Emin Belîğ	Müfred	Hezec	-r	-	1	-	Belîġ
471.	Mehmed Emin Belîğ	Müfred	Hezec	-r	-	1	-	Belîġ
472.	Fâzıl	Müfred	Hezec	-r	-	1	-	Fâżıl
473.	Lâ-edrî	Müfred	Remel	-a	-	1	-	Lâ-edrî
474.	Nâbî	Müfred	Hezec	-â	-	1	-	Nâbî
475.	Lâ-edrî	Müfred	Hezec	-r	yoḳdur	1	-	Lâ-edrî
476.	Lâ-edrî	Müfred	Hezec	-k	-	1	-	Lâ-edrî
477.	Lâ-edrî	Müfred	Remel	-z	-	1	-	-
478.	Mehmed Emin Belîğ	Müfred	Hezec	-r	-ı-dır	1	-	Belîġ
479.	Lâ-edrî	Müfred	Hezec	-ş	-	1	-	Lâ-edrî
480.	Mehmed Emin Belîğ	Müfred	Muzârî	-r	-	1	-	Belîġ
481.	Lâ-edrî	Müfred	Müctes	-r	-	1	-	Lâ-edrî
482.	Lâ-edrî	Müfred	Hezec	-a	-	1	-	Lâ-edrî
483.	Lâ-edrî	Müfred	Remel	-m	-	1	-	Lâ-edrî
484.	İlâmî	Müfred	Muzârî	-ň	-	1	-	ʿİlâmî

	Şair	Nazım Şekli	Vezni	Kafiye	Redif	Beyit Sayısı	Bend Sayısı	Başlık
485.	Nâ'ilî-i Kadîm	Müfred	Hezec	-n	olsun	1	-	Nâʿilî
486.	Koca Râgıb Paşa	Müfred	-	-i	-	1	-	- (Başlıksız yazılmış ancak dipnotta Râgıb'a ait olduğu belirtilmiştir.)
487.	Nef'î	Müfred	Hezec	-r	yazmışlar	1	-	Nefʿî
488.	Lâ-edrî	Müfred	Remel	-e	-	1	-	Lâ-edrî
489.	Lâ-edrî	Müfred	Hezec	-n	-	1	-	Lâ-edrî
490.	Lâ-edrî	Müfred	Hezec	-ü	-	1	-	Lâ-edrî
491.	Lâ-edrî	Müfred	Hezec	-z	olmaz	1	-	Lâ-edrî
492.	Hakkî	Müfred	Remel	-e	-	1	-	Ḥaḳḳî
493.	Lâ-edrî	Müfred	-	-d	-	1	-	Lâ-edrî
494.	Sünbül-zâde Vehbî	Müfred	Remel	-s	-	1	-	Sünbül-zâde
495.	Lâ-edrî	Müfred	Remel	-i	-	1	-	-
496.	Koca Râgıb Paşa	Müfred	Remel	-i	-i	1	-	Râgıb
497.	Lâ-edrî	Müfred	Remel	-e	-	1	-	Lâ-edrî
498.	Nâbî	Müfred	Hezec	-n	-ar-sın	1	-	Nâbî
499.	Lâ-edrî	Müfred	Hezec	-a	-	1	-	Lâ-edrî
500.	Lâ-edrî	Müfred	Hezec	-r	-ler	1	-	Lâ-edrî
501.	Lâ-edrî	Müfred	Hezec	-n	-	1	-	Lâ-edrî
502.	İlâmî	Müfred	Hezec	-ň	-nıň	1	-	ʿİlâmî
503.	Seyyid Vehbî	Müfred	Remel	-r	-	1	-	Vehbî

	Şair	Nazım Şekli	Vezni	Kafiye	Redif	Beyit Sayısı	Bend Sayısı	Başlık
504.	Koca Râgıb Paşa	Müfred	Remel	-ı	-	1	-	- (Başlıksız yazılmış ancak dipnotta Râgıb'a ait olduğu belirtilmiştir.)
505.	Seyyid Vehbî	Müfred	Hezec	-r		1	-	Vehbî
506.	Lâ-edrî	Müfred	Remel	-r	-	1	-	Lâ-edrî
507.	Seyyid Vehbî	Müfred	Hezec	-n	-	1	-	Vehbî
508.	Sâbit	Müfred	Muzârî	-ü	-	1	-	S̱âbit
509.	Lâ-edrî	Müfred	Remel	-r	-	1	-	Lâ-edrî
510.	Cevrî	Müfred	Remel	-z	-	1	-	Cevrî
511.	Seyyid Vehbî	Müfred	Remel	-a	-	1	-	Vehbî
512.	Bâkî	Müfred	Hezec	-ç	-	1	-	Bâḳî
513.	Lâ-edrî	Müfred	Hezec	-r	ṣansınlar	1	-	-
514.	Bâkî	Müfred	Remel	-l	ey göñül	1	-	Bâḳî
515.	Bâkî	Müfred	Remel	-i	-yi	1	-	Bâḳî
516.	Nef'î	Müfred	Muzârî	-ñ	-	1	-	Nefʿî
517.	Lâ-edrî	Müfred	Muzârî	-e	-	1	-	Lâ-edrî
518.	Burhân	Müfred	Hezec	-u	-	1	-	Burhân
519.	Nedîm	Müfred	Hezec	-m	-	1	-	Nedîm
520.	Lâ-edrî	Müfred	Hezec	-e	-	1	-	Lâ-edrî
521.	Mehmed Emin Belîğ	Müfred	Remel	-b	-	1	-	Belîġ
522.	Lâ-edrî	Müfred	Hezec	-z	-	1	-	-

	Şair	Nazım Şekli	Vezni	Kafiye	Redif	Beyit Sayısı	Bend Sayısı	Başlık
523.	Fuzûlî	Müfred	Remel	-l	-	1	-	Fuẓûlî
524.	Lâ-edrî	Müfred	Hezec	-r	-den-dir	1	-	Lâ-edrî
525.	Sâbit	Müfred	Remel	-l	-	1	-	Ṣâbit
526.	Yahyâ	Müfred	Remel	-r	-	1	-	Yaḥyâ
527.	Sahhaf Rüşdî	Müfred	Hezec	-ı	-	1	-	Rüşdî
528.	Mehmed Emin Belîğ	Müfred	Remel	-t	-	1	-	Belîġ
529.	Râşid	Müfred	Hezec	-ş	-	1	-	Râşid
530.	Hoca Neş'et	Müfred	Remel	-ḳ	-	1	-	Neşʾet
531.	Lâ-edrî	Müfred	Remel	-r	-	1	-	-
532.	Koca Râgıb Paşa	Müfred	Hezec	-ü	-	1	-	Râgıb
533.	Lâ-edrî	Müfred	Remel	-r	-	1	-	Lâ-edrî
534.	Mehmed Emin Belîğ	Müfred	Remel	-b	-	1	-	Belîġ
535.	Hasîb	Müfred	Hezec	-s	-	1	-	Ḥasîb
536.	Ref'et	Müfred	Remel	-r	-	1	-	Refʾet
537.	Lâ-edrî	Müfred	Remel	-r	-	1	-	Lâ-edrî
538.	Lâ-edrî	Müfred	Hezec	-â	-	1	-	Lâ-edrî
539.	Lâ-edrî	Müfred	Hezec	-r	-	1	-	Lâ-edrî
540.	İzzet Âlî Paşa	Beyit	Remel	-r	-dir	1		ʿİzzet
541.	İzzet Âlî Paşa	Kasîde	Hezec	-a	-a	31		Ḳaṣîde Berây-ı Ḥaḳḳı Paşa
542.	Yüsrî	Gazel	Remel	-a	-	20		Elfâẓ-ı Cinâs-ı Ḍarbı Cenâb-ı Yüsrî

	Şair	Nazım Şekli	Vezni	Kafiye	Redif	Beyit Sayısı	Bend Sayısı	Başlık
543.	Seyyid Vehbî	Târih	Remel	-â	-	28		Târiḫ-i Çeşme ve Sebîl Der-Pîşgâh-ı Bâb-ı Hümâyûn
544.	Surûrî	Târîh	Hezec	-a	Molla	20	-	Târiḫ-i Vefat Yân-ı Molla
545.	Enderunlu Vâsıf	Tercî'-i Bend	Serî	-i	-	48	16	Tażmîn-i Vâṣıf
546.	Müderris Ulvî	Müseddes	Remel	-ı	-	32(mısra)	6	Müderris ʿUlvî
547.	Naḫîfî	Kasîde	Remel	-ň	-ıň	46	-	Mevʿiẓâ-yi Muḳaṭa-yi Naḫifî Efendi
548.	Müderris Hâşimî	Müseddes	Hezec	- ň	-nıň	30(mısra)	5	Müderris Haşimî
549.	Sünbül-zâde Vehbî	Mesnevî	Remel	-	-	30	-	Sünbül-zâde Efendiniň Berf Ṭalebi İçün Defterdâr Efendi'ye ʿArż-ı Ḥâlidir
550.	Kâmî	Gazel	Remel	-a	-	7	-	Ġazel-i Kâmî Lisân-ı Eṭfâl
551.	Münîf	Kıt'a-i Kebîre	Remel	-r	var	23	-	Ġalaṭât-ı Cenâb-ı Münîf
552.	Refî'-i Kalâyî	Tercî'-i Bend	Remel	-n	-	25	5	Min Leṭâyif-i Refîʿ-i Kalâyi Der Ḥaḳḳ-ı Ehl-i Keyif
553.	Refî'-i Kalâyî	Beyit	Hezec	-ı	-	1	-	Beyt-i Refîʿ-i Kalâyî
554.	Lâ-edrî	Kıt'a-i Kebîre	Remel	-r	-	30+1 (mısra)	-	Ḳıṭʿatü'l-âḫirî
555.	Refî' -i Kalâyî	Kıt'a-i Kebîre	Remel	-	-	21+1 (mısra)	-	Ḳıṭʿatü'l-âḫirî

1.3. MECMÛ’A-İ NEFÎSE’NİN ŞAİR KADROSU

1.3.1. Mecmû’a-i Nefîse’deki Şairler ve Şiir Sayıları

Mecmû’a-i Nefîse’de 97 şairin şiirleri bulunmaktadır. Bunun yanı sıra 176 adet ismi bilinmeyen (lâ-edrî), şairin şiirleri de mecmuada bulunmaktadır. Ayrıca 43 şiir de başlık konulmadan mecmuaya kaydedilmiştir. Mecmuada *Mehmed Emin Belîğ (34), Sâbit (32), Seyyid Vehbî (20), Haşmet (19), Nâbî (16), Nedîm (14), Bâkî (12), Nef’î (9), Hoca Neş’et (7), Fennî (6), Pertev (5)*, *Nâzım (5), Şeyh Gâlib (5), Koca Râgıb Paşa (5), Fuzûlî (4), Hâkî (4),* şiirleri en çok seçilen şairlerdir.

1.3.2. Mecmû’a-i Nefîse’de Şairi Bilinmeyen Şiirler

Mecmû’a-i Nefîse’de şairi bilinmeyen pek çok şiir bulunmaktadır. Bu şiirlerin 176’sı Lâ-edrî başlığıyla verilmiş, 43’ü başlık konulmadan mecmuaya kaydedilmiştir. Ayrıca mecmuada, *“Kıt’at’ü-l âhirî”, “Kıt’a-yi Müstezad”, “Mecmû’a-i Nefîse”, “Gazel”* başlıkları ile verilmiş 3 şiir de bulunmaktadır. *“Lâ-edrî*” başlığıyla ya da hiç başlık konulmadan mecmuaya eklenen şiir sahiplerinin isimlerinin bilinmediği düşünülmektedir. Bir diğer ihtimal ise, mecmua müellifinin, bu şairlerin ismini bildiği, ancak mecmuaya kaydederken unuttuğu düşünülebilir. Mecmua dikkatlice incelendiğinde *“Lâ-edrî”* başlıklarının ve bu başlıkların altında yer alan şiirlerin aynı yazı biçimiyle yazıldığı ve *“Lâ-edrî”* başlıklarının sayfalara sıkıştırılmadığı görülmektedir. Bu sebeple mecmua derleyicisinin bu şairlerin isimlerini bildiği, fakat mecmuaya eklemeyi unuttuğu ihtimali ortadan kalkmaktadır.

Mecmû’a-i Nefîse’de şiirleri yer alan, isimleri bilinen kimi şairlerin kimlikleri tam olarak tespit edilememektedir. Çeşitli tezkîreler (Abdulkadiroğlu, 1999; Açıkgöz, 1982; Altun, 1997; Aynagöz, 1988; Çınarcı, 2007; Eraslan, 2001; Erdem, 1988, 1994; Eyduran, 1999; Genç, 2000; İnce, 1992; İsen, 1994, 1998, 1998b; Kayabaşı, 1996; Kılcı, 2001; Kılıç, 1994; Oğraş, 2001; Önder, 2006; Sarıkaya, 2007; Sungurhan, 1994; Yılmaz, 2001b; Zavotçu, 2009; Zübeyiroğlu, 1989) ve çeşitli kaynaklar (İpekten, İsen, Okçu ve Toparlı, 1998; Demirkazık, 2009; Odabaşı, 2009) tarandığında bazı şairlerin, aynı mahlası kullandığı şairlerin içinde hangisi olduğu ve hangi yüzyılda yaşadığı bilinmemektedir.

1.3.3. Mecmû'a-i Nefîse Müellifinin Şiir Seçimi Üzerine Tespitler

Mecmû'a-i Nefîse'de 555 şiir bulunmaktadır. Mecmua derleyicisinin bu şiirleri mecmuaya seçme yöntemini tesbit edebilmek için, elimizdeki 554 şiiri konularına göre sınıflandırdık. Ayrıca, bu şiirlerin şairlerini de yaşadıkları yüzyıllara göre ayırdık.

1.3.3.1. Konularına Göre

Mecmû'a-i Nefîse'de yer alan 555 şiirin 433'ü aşıkâne, 62'si dini-tasavvufî, 22'si didaktik üslupla yazılmıştır. Bu şiirleri nazım şekillerine göre sınıflandırdığımızda aşıkâne şiirlerin 306'sının müfredlerde, 58'inin gazellerde, 31'inin kıt'alarda, 13'ünün müstezadlarda, 11'inin tahmîslerde, 8'inin rubâ'îlerde, 3'ünün müseddeslerde, 2'sinin mu'aşşerlerde, 2'sinin murabba'larda bulunduğunu görmekteyiz.

Mecmû'a-i Nefîse derleyicisinin şiir ve şair seçiminde önceliği aşıkâne şiirlere ve bu üslupla yazan şairlere verdiği görülmektedir. Aşıkâne şiirlerin 29'u *Sâbit*, 24'ü *Mehmed Emin Belîğ*, 15'i *Nedîm*, 11'i *Bâkî* ve *Haşmet*'e, 13'ü *Seyyid Vehbî'*ye, 9'u *Koca Râgıb Paşa*'ya, 8'i *Nâbî*'ye aittir. Örneğin; mecmua müellifi aşıkâne şiirleriyle başarılı olan *Seyyid Vehbî* ve *Mehmed Emin Belîğ*'i, dini-tasavvufî ya da didaktik konulu şiirlerin seçiminde de kullanmıştır. Dini-tasavvufî şiirlerin seçiminde mecmua derleyicisinin belli bir şairi ön plana çıkarmadığı görülmektedir. Bu üslupla yazılmış 62 şiirin, 3'ü *Şeyh Gâlib*'e, 2'si *Nahîfî*'ye aittir. Didaktik üslupla yazılmış şiirlerin 6'sı *Nâbî'*ye, 3'ü *Nef'î*'ye aittir. Mecmû'a-i Nefîse'de dini-tasavvufî ve didaktik konularda yazılmış şiirlerin hem sayıca azlığı hem de bu şiirlerin seçiminde her hangi bir şairin belirgin bir şekilde ön plana çıkmaması göz önüne alınarak, bu türden şiirlere mecmua derleyicisinin rağbet etmediğini söylemek mümkündür.

1.3.3.2. Yazıldığı Devirlere Göre

Mecmû'a-i Nefîse'de 555 şiir bulunmaktadır. Bu şiirlerin 143'ü 18.yüzyıl, 85'i 17.yüzyıl, 24'ü 16.yüzyıl, 7'si 19.yüzyıl şairlerine ve 1 tanesi de 15.yüzyıl şairlerinden *Ahmed Paşa*'ya aittir. Derleyici mecmuada, 18.yüzyıl şairleri içinde *Mehmed Emin Belîğ*'in 34, *Haşmet*'in 19, *Seyyid Vehbî'*nin 16, *Nedîm*'in 14 şiirine yer vermiştir. Mecmû'a-i Nefîse'de şiirleri yer alan 17.yüzyıl şairleri ise, 32 şiir ile *Sâbit*, 16 şiir ile *Nâbî*, 9 şiir ile *Nef'î*'dir.16.yüzyılın üstad şairlerinden *Bâkî*'nin ise mecmuada 12 şiiri yer almaktadır.

Mecmua derleyicisinin, aşıkâne şiirlerin ve bu üslupla yazan şairlerin, edebi zevkine uygun olduğunu belirtmiştik. Bu tesbitimiz, mecmuada şiirleri bulunan şairleri, yaşadıkları yüzyıllara göre incelediğimizde de doğrulanmaktadır. Örneğin; *Nâbî* ve *Nef'î,* edebiyatımızın en büyük şairlerinden olmalarına rağmen; mecmuada diğer şairlere oranla, daha az şiirle yer almışlardır. Bu tercihin sebebinin, *Nâbî*'nin hikmetli üslupla yazılmış şiirlerinin, *Nef'î*'nin ise hicvî ve didaktik üslupla yazılmış şiirlerinin mecmua derleyicisi tarafından ilgi görmemesiyle olduğu düşünülebilir.

1.3.4. Mecmû'a-i Nefîse'de Şiirleri Bulunan Şairlerin Biyografisi

Ahmed Paşa: Bursalıdır. Fatih Sultan Mehmet'e hocalık yapmış, müderrislik, kadılık, kazaskerlik ve vezirlik görevlerinde bulunmuştur. Sultanönü, Tire ve Ankara'da sancak beyi olarak görev yapmıştır. 1497 yılında Bursa'da vefat etmiştir. "Edebiyatımızda bir nazîrecilik çığırı açmıştır" (Kartal ve Şentürk, 2004, s. 189). Elimizdeki tek eseri ***Dîvân***ıdır, üzerine pek çok çalışma (Tarlan, 1966/1992; Tolasa 1983/2001) yapılmıştır.

Ârîf: Tezkîrelerde bu mahlaslı 24 şair bulunmaktadır. Ancak mecmuada, Pertev ile müşterek yazılmış bir gazeli ve bir müfredi bulunan Ârif'in kimliği bu şairler arasından tesbit edilememiştir. Ancak, Pertev'in yaşadığı dönem göz önüne alınırsa Ârif'in 18.yüzyıl şairlerinden olduğu kesinlik kazanmaktadır. Birinci Ârif'in asıl adı Seyyid Mehmed'dir. Esas mesleği kadılıktır. *Belîğ* (İpekten vd., 1998, s. 35), şairin ölüm tarihini 1126/1714 olarak tesbit etmiştir. İkinci Ârif'in asıl adı Ahmed'dir. Rumelili şairlerdendir. *Sâlim* (İpekten vd., 1998, ss. 35-36), ölüm tarihini 1137/1724-25 olarak belirtmiştir. Üçüncü Ârif'in asıl adı Mehmed'dir. *Fatîn*'in (İpekten vd., 1998, s. 36) tezkîresinde kayıtlıdır. Esas mesleği memurluktur. 1146/ 1733-34 yılında vefat etmiştir. Dördüncü Ârif'in asıl adı Süleyman'dır. Defter emini olarak görev yapmıştır. Ölüm tarihi, *Hâtimetü'l-Eş'ar*'da (İpekten vd., 1998, s. 36) 1183/ 1769-70 olarak belirtilmiştir. Beşinci Ârif'in asıl adı Feyzullah'dır. *Adâb-ı Zurefâ*'da (İpekten vd., 1998, s. 36) kayıtlıdır. Müderristir. 1183/1769-70 yılında vefat etmiştir. Altıncı Ârif, nişancı olarak görev yapmıştır. Ölüm tarihi *Ârif Hikmet* (İpekten vd., 1998, s. 36) tarafından 1226/1811 olarak belirtilmiştir.

Âsım: Asıl adı İsmail olup İstanbul doğumludur. Küçük Çelebi-zâde olarak tanınmıştır. Mevlevî şairlerdendir. Müderrislik, kadılık, vakanüvislik yapmıştır. Şeyhülislamlık mertebesine getirildikten kısa bir süre sonra 1760'da vefat etmiştir. *Dîvân*ı (Öztekin, 2010), *Âsım Târihi* (Çelebizâde, 1740) , *Münşeât*ı (Çelebizâde, 1869) ve *Acâ'ibü'l-Letâ'if*'i (Çelebizâde, 1913) yayımlanmıştır.

Âtıf: Tezkîrelerde bu mahlası taşıyan 7 şair bulunmaktadır. Ancak, Mecmû'a-i Nefîse'de ağırlıklı olarak 18.yüzyılda yaşamış şairlere yer verildiğinden Âtıf'ın da 18.yüzyılda yaşadığı düşünülmektedir. Bu sebeple, tezkîrelerde bulunan 7 şairin içinden, sadece 18. Yüzyılda yaşamış şairler incelenmiştir. Birinci Âtıf, *Râmiz*'in (İpekten vd., 1998, s. 42) tezkîresinde kayıtlıdır. Asıl adı Mehmed'dir. İmam-zâde olarak da tanınmıştır. Kadı şairlerdendir. 1156/ 1743-44 yılında vefat etmiştir. İkinci Âtıf'ın asıl adı Süleyman olup *Fatîn*'in (İpekten vd., 1998, s. 42) tezkîresinde kayıtlıdır. Mevlevi şairlerdendir. 1260/1844 yılında vefat etmiştir. Üçüncü Âtıf'ın asıl adı Ahmed'dir. *Safâyî* (İpekten vd., 1998, s. 42) ve *Sâlim*'in (İpekten vd., 1998, s. 42) tezkîrelerinde kayıtlıdır. Müderris şairlerdendir. Dördüncü Âtıf, *Râmiz*'in (İpekten vd., 1998, s. 43) tezkîresinde kayıtlıdır. Abdi-zâde adıyla da tanınmaktadır. Beşinci Âtıf'ın asıl adı Mehmed Emin'dir. *Râmiz*'in (İpekten vd., 1998, s. 43) tezkîresinde kayıtlıdır. Altıncı Âtıf, Âtıf Ahmed Bey'dir. 1200/ 1785-86 yılında İstanbul'da doğmuştur. Defterdardır. *Fatîn*'in (İpekten vd., 1998, s. 43) tezkîresinde kayıtlıdır. 1263/ 1846-47 yılında vefat etmiştir. Yedinci Âtıf, *Fatîn*'in (İpekten vd., 1998, s. 43) tezkîresinde kayıtlıdır. İstanbul'da doğmuştur. Defterdardır. 1155/ 1742-43 yılında vefat etmiştir.

Azmî Dede: Tezkîrelerde bu mahlaslı bir şair bulunmamaktadır. Ancak şair, tercî'-i bendinde Şeyh Gâlib'in bir beytine iktibas yaptığı için, Azmî Dede'nin 18.-19.yüzyılda yaşadığı düşünülmektedir. Ayrıca, mahlasında "dede" kelimesi geçtiği için şairin Mevlevî olduğu düşünülmektedir. Bu bilgiler ışığında, Azmî Dede'nin *Fatîn*'in *Hâtimetü'l-Eş'âr* (İpekten vd., 1998, s. 62) tezkîresinde adı geçen Azmî Efendi olması muhtemeldir. Azmî Efendi, Gelibolu Mevlevihânesi şeyhi İzzet Efendi'nin oğludur. Babasının ölümü üzerine kendi de aynı mevlevihânede şeyh olmuştur.

Azmi-zâde Hâletî: 977/1570 tarihinde İstanbul'da doğmuştur. III. Murâd'ın hocası, şair Azmî Efendi'nin oğludur. Edebiyatımızda rubâileriyle tanınmıştır. *Dîvân*ı (Kaya, 2003) yayımlanmıştır. Ayrıca *Sâkî-nâme* (Kaya, 2000) ve *Mihr ü Mâh* isimli mensevîleri, çeşitli mektuplarının toplandığı *Münşeât*ı bulunmaktadır.

Bâkî: Asıl adı Mahmud Abdülbâkî'dir. İstanbul doğumludur. Çeşitli medreselerde müderrislik yapmış, Mekke'ye kadı olmuş, Anadolu ve Rumeli kazaskerliği yapmıştır. Çok istemesine rağmen şeyhülislam olamamıştır. 1008/ 1600 yılında vefat etmiştir. Devrinin Sultânü'ş-Şu'arâ'sıdır. *Türkçe Dîvân*ı üzerine pek çok çalışma (Ergün, 1935; Küçük, 1994) yapılmıştır. Bâkî'nin Arapça'dan yaptığı tercümeleri de bulunmaktadır.

Bu eserler; *Fezâilü'l-cihâd* (Dadaş, 1995), *Meâlimü'l-yakîn fî-Sîreti Seyyidi'l-mürselîn* (Uluçay, 1999) ve *Fezâil-i Mekke*'dir.

Belîğ: Yenişehir-Fener doğumludur. Asıl adı Mehmed Emin'dir. Mesleği kadılıktır. Ölüm tarihi *Râmiz* (İpekten vd., 1998, s. 74) tarafından 1174/ 1760-61, *Fatîn* (İpekten vd., 1998, s. 74) tarafından 1172/ 1758-59 olarak tespit edilmiştir. Tek eseri olan *Dîvân*ı (Demirel, 2005) yayımlanmıştır.

Burhân: Tezkîrelerde bu mahlaslı 2 şair bulunmaktadır. Bu şairlerden birincisi; Hoca Burhan olarak tanınmıştır. *Arif Hikmet*'e (İpekten vd., 1998, ss. 79-80) göre 1230/1814-15 yılında Mısır'da vefat etmiştir. İkincisinin ise; asıl adı Mehmed'dir. Müfti-zâde ismiyle tanınmıştır. Müderristir. *Şefkât*'in *Tezkîretü'ş-şu'arâ* (İpekten vd., 1998, s. 80) isimli tezkîresinde kayıtlıdır.

Cenâbî: Tezkîrelerde bu mahlası kullanan 3 şair bulunmaktadır. Ancak, mecmuada müfredi bulunan Cenâbî'nin, bu şairlerden hangisi olduğu tesbit edilememiştir. Birinci Cenâbî, Molla İzârî'nin kardeşidir. Katıldığı bir akında şehit düşmüştür. *Sehî Bey* (İpekten vd., 1998, s. 88) ve *Hasan Çelebi*'nin (İpekten vd., 1998, s. 88) tezkîrelerinde kayıtlıdır. İkinci Cenâbî'nin asıl adı Mustafa'dır. Müderristir, Arapça şiirleri vardır. 997/1588-89 yılında vefat etmiştir. *Hasan Çelebi* (İpekten vd., 1998, s. 88), *Beyânî* (İpekten vd., 1998, s. 88) ve *Ahdî*'nin (İpekten vd., 1998, s. 88) tezkîrelerinde kayıtlıdır. Üçüncü Cenâbî, Cenâbî Paşa olarak da bilinir. Döneminde Anadolu Beylerbeyi olmuştur. 969/1561-62 yılında vefat etmiştir. *Ahdî* (İpekten vd., 1998, s. 88), *Âşık Çelebi* (İpekten vd., 1998, s. 88), *Hasan Çelebi* (İpekten vd., 1998, s. 88), *Beyânî* (İpekten vd., 1998, s. 88) , *Gelibolulu Âlî* (İpekten vd., 1998, s. 88), *Riyâzî* (İpekten vd., 1998, s. 88) ve *Fatîn*'in (İpekten vd., 1998, s. 88) tezkîrelerinde kayıtlıdır. Bu bilgiler ışığında Cenâbî'nin 16.yüzyılda yaşadığı kesinlik kazanmıştır.

Cevrî: İstanbul doğumludur. Asıl adı İbrahim'dir. Hattat şairlerdendir. Divan kâtibi olarak görev yapmıştır. Eserleri, *Dîvân* (Ayan, 1981), *Hilye-i Çihar-yâr-i Güzîn* (Erdem, 1980), *Melhâme*, *Ayne'l-füyûz*'dur.

Dânişî: Asıl adı Ahmed'dir. İstanbulludur. Rumeli kadılığı görevinde bulunmuştur. Mesleğini bıraktıktan sonra remmallık yapmıştır. 1060/1650 yılında vefat etmiştir. *Dîvân*ı yayımlanmıştır (Özer, 2004).

Derviş Yayabaşı-zâde: Tezkîrelerde bu mahlaslı bir şair bulunmamaktadır.

Enderunlu Vâsıf: Asıl adı Osman olup İstanbul doğumludur. 1203/ 1789 yılında saraya girmiştir. Divanı, *Dîvân-ı Gülşen-i Efkâr-ı Vâsıf-ı Enderûnî* adıyla, şairin ölümünden 17 yıl sonra Mısır ve İstanbul'da yayımlanmıştır. *Dîvân*ı yayımlanmıştır (Gürel, 1999).

Enîs: Tezkîrelerde bu mahlası kullanan 3 şair bulunmaktadır. Ancak, mecmuada müfredi bulunan Enîs'in, bu şairlerden hangisi olduğu tesbit edilememiştir. Birinci Enîs'in asıl adı Mehmed'dir. Gülümser-zâde olarak tanınmıştır. Halep'te katipken vefat etmiştir. İstanbul doğumludur. Ölüm tarihi *Belîğ* (İpekten vd., 1998, s. 114) tarafından 1075/1664-65, *Safâyî* (İpekten vd., 1998, s. 114) ve *Sâlim* (İpekten vd., 1998, s. 114) tarafından 1105/1693 olarak verilmiştir. İkinci Enîs'in asıl adı Recep'dir. Edirnelidir. Mevlevi şairlerdendir. Ölüm tarihi *Râmiz* (İpekten vd., 1998, s. 114) tarafından 1140/1727-28, *Fatîn* (İpekten vd., 1998, s. 114) tarafından 1147/1734-35 olarak verilmiştir. Ayrıca, *Safâyî* (İpekten vd., 1998, s. 114), *Sâlim* (İpekten vd., 1998, s. 114), *Belîğ* (İpekten vd., 1998, s. 114), *Esrâr Dede*'nin (İpekten vd., 1998, s. 114) tezkîrelerinde de geçmektedir. Üçüncü Enîs'in asıl adı Numan'dır. Edirne doğumludur. Divan kâtibidir. Ölüm tarihi ***Fatîn*** (İpekten vd., 1998, s. 114) tarafından 1180/1766-67 olarak tesbit edilmiştir.

Enîsî: Tezkîrelerde bu mahlaslı bir şair bulunmamaktadır.

Es'ad: Tezkîrelerde bu mahlası kullanan 11 adet şair vardır. Ancak, Mecmû'a-i Nefîse'de ağırlıklı olarak 18.yüzyılda yaşamış şairlere yer verildiğinden Es'ad'ın da 18.yüzyılda yaşadığı düşünülmektedir. Bu sebeple, tezkîrelerde bulunan 11 şairin içinden, sadece 18. Yüzyılda yaşamış şairler incelenmiştir. Birinci Es'ad, Yanya doğumludur. Asıl adı Mehmed'dir. Es'ad Hoca olarak da tanınır, müderristir. 1144/1731-32 yılında vefat etmiştir. *Sâlim* (İpekten vd., 1998, s. 116), *Safâyî* (İpekten vd., 1998, s. 116) ve *Râmiz*'in (İpekten vd., 1998, s. 116) tezkîrelerinde kayıtlıdır. İkinci Es'ad, İstanbul doğumludur. Asıl adı Mehmed'dir. Müderrislik ve kadılık yapmıştır. 1161/1748 yılında şeyhülislâm olmuştur. 1166/ 1752-53 yılında vefat etmiştir. *Safâyî* (İpekten vd., 1998, ss. 116-117), *Sâlim* (İpekten vd., 1998, ss. 116-117), *Râmiz* (İpekten vd., 1998, ss. 116-117) ve *Fatîn*'in(İpekten vd., 1998, ss. 116-117) tezkîrelerinde kayıtlıdır. *Dîvân*ı yayımlanmıştır (Doğan, 1997). Ancak bu divan incelendiğinde mecmuada bulunan müfredin, divanda yer almadığı görülmüştür. Üçüncü Es'ad, Hamza-zâde olarak da tanınmıştır. 1174/1760-61 yılında İzmir'de mevleviyete atanmıştır. 1180/ 1766-67 yılında vefat etmiştir. *Râmiz*'in (İpekten vd., 1998, s. 117) tezkîresinde kayıtlıdır. Dördüncü Es'ad'ın asıl adı Mehmed'dir. Es'ad-ı Bağdâdî olarak da tanınmaktadır.

Şefkât'in (İpekten vd., 1998, s. 117) tezkîresinde kayıtlıdır. *Dîvân*ı yüksek lisans tezi olarak çalışılmıştır (Kadıoğlu, 1997). Beşinci Es'ad'ın hayatı hakkında fazla bir bilgi yoktur. Enderunlu şairlerdendir. *Âkif*'in (İpekten vd., 1998, s. 117) tezkîresinde kayıtlıdır. Altıncı Es'ad, *Şefkât*'in (İpekten vd., 1998, s. 117) tezkîresinde kayıtlıdır. Hayatı hakkında, müderris olduğundan başka bir bilgi yoktur. Yedinci Es'ad, *Fatîn*'in (İpekten vd., 1998, s. 117) tezkîresinde kayıtlıdır. Asıl adı Mehmed'dir. Sahhaflar Şeyhî-zâde olarak da tanınmıştır.

Esrâr Dede: Asıl adı Mehmed'dir. İstanbul doğumludur. Şeyh Gâlib'in yakın arkadaşıdır. 1211/ 1796 yılında vefat etmiştir. Kabri Galata Mevlevihâne'sinin bahçesindedir. *Dîvân*ı yayımlanmıştır (Horata, 1998). Diğer eserleri, *Lügat-i Talyân* (Horata, 2000), *Tezkîre-i Şu'arâ-yı Mevleviyye* (Genç, 2000), *Mübârek-nâme-i Esrâr* ve *Fütüvvet-nâme-i Esrâr*'dır.

Fâ'ik: Tezkîrelerde bu mahlaslı 5 şair bulunmaktadır. Ancak, Mecmû'a-i Nefîse'de ağırlıklı olarak 18.yüzyılda yaşamış şairlere yer verildiğinden Fâ'ik'in de 18.yüzyılda yaşadığı düşünülmektedir. Bu sebeple, tezkîrelerde bulunan 5 şairin içinden, sadece 18. Yüzyılda yaşamış 4 Fâ'ik incelenmiştir. Birincisinin asıl adı Nizamettin'dir. Urfalıdır. Nâbî'nin akrabasıdır. İzmir'de kadı olarak görev yaparken 1127/1715 yılında vefat etmiştir. *Sâlim* (İpekten vd., 1998, s. 122) , *Safâyî* (İpekten vd., 1998, s. 122) ve *Belîğ*'in (İpekten vd., 1998, s. 122) tezkîrelerinde kayıtlıdır. İkinci Fâ'ik'in; asıl adı Süleyman olup Sakız'da doğmuştur. *Fatîn*'in (İpekten vd., 1998, s. 122) tezkîresinde ismi geçer. 1198/ 1783-84 yılında vefat etmiştir. Üçüncü Fâ'ik'in asıl adı Süleyman'dır. Irak ordusu Hümâyunu katibi olarak görev yapmıştır. Bağdatlıdır. *Fatîn*'in (İpekten vd., 1998, s. 122) tezkîresinde kayıtlıdır. 1230/ 1814-15'te vefat etmiştir. Bu mahlası kullanan son şair, *Sâlim*'in (İpekten vd., 1998, s. 122) tezkîresinde kayıtlıdır. Asıl adının Mahmud olduğundan başka hakkında bir bilgi yoktur.

Fasîh: Tezkîrelerde bu mahlası kullanan 2 şair bulunmaktadır. Ancak, mecmuada kıt'ası bulunan Fasîh'in, bu şairlerden hangisi olduğu tesbit edilememiştir. Birinci Fasîh'in asıl adı Ahmed'dir. Dukâkin-zâde ismiyle tanınmıştır. Ölüm tarihi *Beyânî* (İpekten vd., 1998, s. 129), *Belîğ* (İpekten vd., 1998, s. 129) ve *Esrâr Dede* (İpekten vd., 1998, s. 129) tarafından 1111/1699, *Safâyî* (İpekten vd., 1998, s. 129) ve *Sâlim* (İpekten vd., 1998, s. 129) tarafından 1112/1700 olarak verilmiştir. *Dîvân*ı vardır. İkinci Fasîh'in asıl adı Ahmed'dir. *Sâlim*'in (İpekten vd., 1998, s. 129) tezkîresinde kayıtlıdır. *Dîvân*ı yayımlanmıştır (Çıpan, 2003). Ancak mecmuada bulunan kıt'a, bu divanda yer almamaktadır.

Fâzıl: Tezkîrelerde bu mahlası kullanan pek çok şair bulunmaktadır. Mecmuada, Sultan II. Selim'e yazdığı mersiye ile yer almaktadır. Bu sebeple, şairin 16.yüzyılda kesin olarak yaşadığı bilinmektedir.

Fehîm-i Kadîm: Asıl adı Mustafa Fehîm'dir. Arap asıllıdır. 1057/1647 yılında Konya'da vefat etmiştir. *Dîvân*ı yayımlanmıştır (Üzgör, 1991). Ayrıca Fehîm'in *Şehrengiz, Bahr-i Tavîl, Tercüme-i Letâ'if-i Kümmelîn, Durûb-ı Emsâl-i Türkî* isimli eserleri de bulunmaktadır.

Fennî-i Kadîm: Asıl adı Mehmed'dir. İstanbul doğumludur. Mevlevi bir şairdir. Ölüm tarihi *Safâyî* (İpekten vd., 1998, s. 136) ve *Belîğ* (İpekten vd., 1998, s. 136) tarafından 1120/1708, *Sâlim* (İpekten vd., 1998, s. 136) tarafından 1127/1715, *Esrâr Dede* (İpekten vd., 1998, s. 136) tarafından 1128/ 1716 olarak tesbit edilmiştir.

Fethî: Tezkîrelerde bu mahlası kullanan 5 şair bulunmaktadır. Ancak, mecmuada gazeli yer alan Fethî'nin kimliği bu şairler arasından tesbit edilememiştir. Birinci Fethî'ye *Safâyî* (İpekten vd., 1998, ss. 141-142) ve *Sâlim*'in (İpekten vd., 1998, ss. 141-142) tezkîrelerinde rastlanmaktadır. Halep doğumludur. Divan hocasıdır. 1100/1688-89 yılında vefat etmiştir. İkinci Fethî'nin asıl adı Abdulkerim'dir. Bülbül-zâde ismiyle tanınmıştır. İstanbul doğumludur. Ölüm tarihi *Sâlim* (İpekten vd., 1998, s. 142) tarafından 1106/1694-95, *Safâyî* (İpekten vd., 1998, s. 142) tarafından 1107/1695-96 olarak tesbit edilmiştir. Üçüncü Fethî, dîvân kâtiplerinden Fethullah Efendi Çelebi'dir. Ölüm tarihi, *Belîğ* (İpekten vd., 1998, s. 142) tarafından 1106/1694-95 olarak tesbit edilmiştir. Dördüncü Fethî'nin asıl adı Ali'dir. Rusçuk doğumludur. Osmanbey-zâde olarak da tanınmıştır. Ölüm tarihi, *Fatîn* (İpekten vd., 1998, s. 142) tarafından 1219/1804-05 olarak tesbit edilmiştir. Beşinci Fethî, Sofya doğumludur. *Güftî*'nin (İpekten vd., 1998, s. 142) tezkîresinde kayıtlı olup aynı zamanda onun öğrencisidir.

Fıtnat Hanım: Asıl adı Zübeyde'dir. İstanbul doğumludur. Babası Şeyhülislâm Mehmed Es'ad Efendi'dir. *Dîvân*'ı ilk kez Bulak'ta 1252 yılında basılmış; doktora tezi (Çeçen, 1996) olarak da çalışılmıştır.

Fuzûlî: Asıl adı Mehmed'dir. Akkoyunlu Türkmenlerinin Bayat boyundandır. Fuzûlî mahlasını, kimsenin bu mahlası beğenmeyeceği düşüncesiyle seçmiştir. Edebiyatımızın en büyük şairlerinden biridir. *Türkçe* (Akyüz, Beken, Cunbur ve Yüksel, 1990) ve *Farsça Dîvân*ları (Mazıoğlu, 1962) vardır. Arapça şiirleri ise Berthels tarafından 1930 yılında yayımlanmıştır. Şairin, *Sâkî-nâme* adıyla da anılan *Heft-Câm* isimli mesnevîsi, Hasîbe

Mazıoğlu tarafından yayımlanan *Farsça Dîvân*ın içinde bulunmaktadır. *Leylâ ile Mecnûn* (Doğan, 2002), *Beng ü Bâde* (Kürkçüoğlu, 1955), *Rind ü Zâhid* (Kürkçüoğlu, 1956), *Risâle-i Mu'ammâ* (Kürkçüoğlu, 1949), *Tercüme-i Hadîs-i Erba'în* (Kürkçüoğlu, 1951) *Hadîkatü's-süedâ* (Güngör, 1987) *Matla'u'l-i'tikâd fî Ma'rifeti'l-mebde ve'l-me'ad* (Coşan ve Işık, 1962) isimli eserleri bulunmaktadır. Fuzûlî'nin *Şikâyet-nâme* isimli mektubunun da içinde bulunduğu *Türkçe Mektupları* Abdülkadir Karahan tarafından (1948) yayımlanmıştır. *Risâle-i Sıhhat u Marâz, Ruh-nâme* isimleriyle de bilinen *Hüsn ü Aşk*, Abdülbâki Gölpınarlı tarafından (1940) yayımlanmıştır.

Hâkî: Tezkîrelerde bu mahlası kullanan 7 şair bulunmaktadır. Ancak, mecmuada kıt'aları bulunan Hâkî'nin, bu şairler arasından kim olduğu tesbit edilememiştir. Mecmuanın genelinde 18.yüzyılda yaşamış şairlerin şiirleri seçildiği için biz de bu bölümde sadece 18.yüzyılda yaşamış Hâkî mahlaslı şairleri inceleyeceğiz. Birinci Hâkî, Urfa doğumludur. Tarih düşürmekle meşhur olmuştur. Ölüm tarihi *Râmiz* (İpekten vd., 1998, s. 171) tarafından 1171/1757-58 olarak tesbit edilmiştir. İkinci Hâkî, Hacegân zümresine mensuptur. Ölüm tarihi, *Ârif Hikmet* (İpekten vd., 1998, s. 171) tarafından 1172/1758-59 olarak tesbit edilmiştir.

Hakkî: Tezkîrelerde bu mahlası taşıyan 3 şair bulunmaktadır. Ancak, mecmuada müfredi bulunan Hakkî'nın, bu şairler arasından kim olduğu tesbit edilememiştir. Birinci Hakkî'nın asıl adı İbrahim'dir. Erzurumludur. *Mârifet-nâme*'si (Başar, 2010) ve *Dîvân*ı (Güneş, 2008) vardır. Ölüm tarihi *Fatîn* (İpekten vd., 1998, s. 172) tarafından 1186/1772-73 olarak tesbit edilmiştir. İkinci Hakkî'nın asıl adı İsmail'dir. Doğum yeri *Sâlim* (İpekten vd., 1998, s. 172) ve *Fatîn*'e (İpekten vd., 1998, s. 172) göre Edirne yakınları, *Safâyî*'ye (İpekten vd., 1998, s. 172) göre ise Şumnu'dur. İstanbul ve Bursa'da şeyhlik yapmıştır. Mutasavvıf şairlerdendir. Eserleri, *Ruhu'l-Beyân, Nuhbetü'l-fiker, Muhammediye Şerhi, Mesnevî* Şerhi, Pend-nâme Şerhi'dir. Üçüncü Hakkî'nın asıl adı İshak'dır. Vak'anüvis Ahmed Efendi'nin oğludur. Antep doğumludur. **Fatîn**'in (İpekten vd., 1998, s. 173) tezkîresinde kayıtlıdır.

Halîmî Dede: Tezkîrelerde bu mahlası taşıyan bir şair bulunmamaktadır. Ancak Halîmî, mahlasını kullanan 5 şair bulunmaktadır. Bu şairlerin içinden, mecmuada kıt'ası bulunan Halîmî Dede'nin kimliği tesbit edilememiştir. Birinci Halîmî'nin asıl adı Ali'dir. İnebolu doğumludur. Esas mesleği kadılıktır. Ölüm tarihi Rızâ (İpekten vd., 1998, s. 176) tarafından 1003/1594-95 olarak tesbit edilmiştir. İkinci Halîmî'nin asıl adı

Abdulhalîm'dir. Hasan Çelebi (İpekten vd., 1998, s. 176), Beyânî (İpekten vd., 1998, s. 176), Riyâzî (İpekten vd., 1998, s. 176), Fâ'izî (İpekten vd., 1998, s. 176) ve R*ızâ*'nın (İpekten vd., 1998, s. 176) tezkîrelerinde kayıtlıdır. Ahî-zâde ismiyle tanınmıştır. Müderrislik ve kadılık yapmış, kazaskerliğe kadar yükselmiştir. 1013/ 1604 yılında vefat etmiştir. Üçüncü Halîmî, Bostan-zâde Çelebi'dir. Bursa doğumludur. Müderris şairlerdendir. Ölüm tarihi *Rızâ* (İpekten vd., 1998, ss. 176-177) tarafından 1014/1605-06 olarak tesbit edilmiştir. Dördüncü Halîmî, Kastamonu doğumludur. Yavuz Sultan Selîm'in musahibi ve hocasıdır. *Latîfî* (İpekten vd., 1998, s. 177), *Âşık Çelebi* (İpekten vd., 1998, s. 177), *Hasan Çelebi* (İpekten vd., 1998, s. 177), *Beyânî* (İpekten vd., 1998, s. 177), *Riyâzî* (İpekten vd., 1998, s. 177) ve *Gelibolulu Âlî*'nin *Künhü'l-Ahbâr*'ında (İpekten vd., 1998, s. 177) kayıtlıdır. Beşinci Halîmî'nin asıl adı Lutfullâh'dır. İstanbul doğumludur. *Bahru'l-Garâyib* isimli bir eseri vardır. *Âşık Çelebi* (İpekten vd., 1998, s. 177), *Hasan Çelebi* (İpekten vd., 1998, s. 177) ve *Gelibolulu Âlî*'nin *Künhü'l-Ahbâr*'ında (İpekten vd., 1998, s. 177) kayıtlıdır.

Hanîf Efendi: Tezkîrelerde bu mahlaslı bir şair bulunmamaktadır. Ancak Hanîf mahlasını kullanan 3 şair bulunmaktadır. Mecmuada müstezadı bulunan Hanîf'in kimliği, bu şairler arasından tesbit edilememiştir. Birinci Hanîf'in asıl adı İbrahim'dir, hacegân zümresindendir. *Şefkât*'in (İpekten vd., 1998, s. 180) tezkîresinde kayıtlıdır. İkinci Hanîf, Baltacılar zümresindendir. *Siyer-i Nebî* ve Hoca Neş'et'in *Tufan* eseri üzerine yazdığı Türkçe bir şerhi bulunmaktadır. *Ârif Hikmet*'in (İpekten vd., 1998, ss. 183-184) tezkîresinde kayıtlıdır. Üçüncü Hanîf'in asıl adı İbrahim'dir. Müderrislik ve kadılık yapmıştır. Ölüm tarihi *Râmiz* (İpekten vd., 1998, s. 183) tarafından 1189/1775-76 olarak tesbit edilmiştir.

Hasîb: Tezkîrelerde bu mahlası kullanan 7 şair bulunmaktadır. Ancak, mecmuada müfredi bulunan Hasîb'in, bu şairler arasından kim olduğu tesbit edilememiştir. Birinci Hasîb'in asıl adı Mehmed'dir. Seyyid Mehmed Dede olarak da tanınır. Ölüm tarihi *Belîğ* (İpekten vd., 1998, s. 187) ve *Sâlim* (İpekten vd., 1998, s. 187) tarafından 1121/ 1709, *Esrâr Dede* (İpekten vd., 1998, s. 187) tarafından 1132/1719 olarak verilmiştir. İkinci Hasîb, Kastamonludur. Mora defterdarı iken 1130/1719 yılında vefat etmiştir. *Safâyî* (İpekten vd., 1998, s. 187) ve *Sâlim*'in (İpekten vd., 1998, s. 187) tezkîrelerinde kayıtlıdır. Üçüncü Hasîb, Mü'min-zâde olarak da tanınmıştır. Bursa doğumludur. Esas mesleği kadılıktır. 1166/1752-53 yılında vefat etmiştir. *Sâlim* (İpekten vd., 1998, ss. 187-188),

Râmiz (İpekten vd., 1998, ss. 187-188) ve *Fatîn*'in (İpekten vd., 1998, ss. 187-188) tezkîrelerinde kayıtlıdır. Dördüncü Hasîb'in asıl adı Ahmed'dir. İstanbul doğumludur. Kadı ve kâtip olarak görev yapmıştır. Ölüm tarihi *Râmiz* (İpekten vd., 1998, s. 188) tarafından 1182/1768-69 olarak tesbit edilmiştir. Beşinci Hasîb, Çorum doğumludur. Şeyh Ata dervişlerindendir. 1199/1785 yılında vefat etmiştir. *Şefkât* (İpekten vd., 1998, s. 188) ve *Ârif Hikmet*'in (İpekten vd., 1998, s. 188) tezkîrelerinde kayıtlıdır. Altıncı Hasîb'in asıl adı İbrahim'dir. Medine ve İzmir'de kadı olarak görev yapmıştır. *Sâlim* (İpekten vd., 1998, s. 188), *Belîğ* (İpekten vd., 1998, s. 188) ve *Râmiz*'in (İpekten vd., 1998, s. 188) tezkîrelerinde kayıtlıdır. Yedinci Hasîb'in asıl adı Abdullah'dır. Müderris şairlerdendir. *Râmiz*'in (İpekten vd., 1998, s. 188) tezkîresinde kayıtlıdır.

Hâşimî: Tezkîrelerde bu mahlası kullanan 8 adet şair bulunmaktadır. Mecmuada tesdisi bulunan Hâşimî'nin kimliği tesbit edilememiştir. Birinci Hâşimî; Bursalı Seyyid Muhammed Hâşimî'dir. Ölüm tarihi *Rızâ* (İpekten vd., 1998, s. 190) tarafından 1022/1613 olarak tesbit edilmiştir. *Dîvân*ı yayımlanmıştır (Bulan, 1993). Mecmû'a-i Nefîse'de yer alan tesdis bu divanda bulunmamaktadır. İkinci Hâşimî Emir Osmân'ın; asıl adı Osman'dır. Bursa doğumludur. *Dîvân*ı yayımlanmıştır (Ünlütürk, 2004). *Fâ'izî*'nin (İpekten vd., 1998, s. 190) tezkîresinde kayıtlıdır. Mecmû'a-i Nefîse'de yer alan tesdis bu divanda bulunmamaktadır. Üçüncü Hâşimî'nin; asıl adı Mehmed Çelebi'dir. Bursa doğumludur. *Dîvân*ı yayımlanmıştır (Karaca, 1995). *Rızâ*'nın (İpekten vd., 1998, s. 191) tezkîresinde kayıtlıdır. Mecmû'a-i Nefîse'de yer alan tesdis bu divanda bulunmamaktadır. Dördüncü Hâşimî'nin Bursa doğumlu olduğundan başka hayatı hakkında elimizde başka bir bilgi yoktur. *Beyânî*'nin (İpekten vd., 1998, s. 190) tezkîresinde kayıtlıdır. Beşinci Hâşimî'nin; asıl adı Mehmed'dir. Üsküdar doğumludur. Müderris şairlerdendir. 1000/ 1592 yılında vefat etmiştir. *Riyâzî* (İpekten vd., 1998, s. 190), *Rızâ* (İpekten vd., 1998, s. 190) ve *Fâ'izî*'nin (İpekten vd., 1998, s. 191) tezkîrelerinde kayıtlıdır. Altıncı Hâşimî; Peygamber soyundan gelmiştir. Yavuz Sultan Selîm'in şehzadeliği sırasında musahipliğini yapmıştır. *Latîfî* (İpekten vd., 1998: 191), *Hasan Çelebi* (İpekten vd., 1998, s. 191) ve *Gelibolulu Âlî*'nin *Künhü'l-Ahbâr* (İpekten vd., 1998, s. 191) isimli eserinde kayıtlıdır. Yedinci Hâşimî; İstanbulludur. Babası şeyhtir. *Âşık Çelebi*'nin (İpekten vd., 1998, s. 191) tezkîresinde kayıtlıdır. Sekizinci Hâşimî; Üsküdarlıdır. Kadılık yapmıştır. *Hasan Çelebi*'nin (İpekten vd., 1998, s. 191) tezkîresinde kayıtlıdır.

Haşmet: İstanbul doğumludur. Yenişehirli Abbas Efendi'nin oğludur. Müderris şairlerdendir. 1182/1768 yılında vefat etmiştir. *Dîvân*ı ve tüm eserleri *Mehmet Arslan* ve *İsmail Hakkı Aksoyak* tarafından yayımlanmıştır (1994).

Hâtem: Asıl adı Ahmed'dir. İstanbul doğumludur. Akovalı-zâde ismiyle tanınmıştır. Şâhidî Divânını şerh etmiştir. 1171/1757-58 yılında vefat etmiştir.

Hoca Neş'et: Asıl adı Süleyman'dır. 1148/ 1735-36 yılında Edirne'de doğmuştur. Mevlevî Şeyh Çelebi Efendi'ye intisab etmiştir. Döneminin en meşhur mesnevîhanlarındandır. 1222/ 1807 yılında vefat etmiştir. ***Dîvân***ı yayımlanmıştır (Oğraş, 1995). Şairin, *Tûfân-ı Mârifet, Tercüme-i Şerh-i Dü-Beyt, Meslekü'l-Envâr ve Menba'u'l-Esrâr, Muharrerât-ı Husûsiye-i Neş'et* isimli eserleri de bulunmaktadır.

'İlâmî: Tezkîrelerde bu mahlaslı bir şair bulunmamaktadır.

İlhâmî: III. Selîm'in mahlasıdır. 28. Osmanlı padişahıdır. Sultan III. Mustafa'nın oğludur. 1175/ 1761-62 yılında doğmuş, 1223/ 1808-09 yılında vefat etmiştir. *Dîvân*ı yayımlanmıştır (Elgin, 1959).

'İzzet 'Âli Paşa: Edirne doğumludur. Damat Mehmed Paşa'nın oğludur. Sultan III. Ahmed'in vezirlerindendir. Lale Devri'nin önemli şairlerindendir. 1148, 1735-36 yılında vefat etmiştir. *Dîvân*ı yayımlanmıştır (Aypay, 1998).

İzzî: Tezkîrelerde bu mahlası kullanan 4 şair bulunmaktadır. Ancak, mecmuada tahmîsi yer alan İzzî'nin kimliği bu şairler arasından tesbit edilememiştir. İzzî, 18.yüzyılın sonu 19.yüzyılın başında yaşayan Resimâ'nın gazeli ve 18.yüzyıl şairlerinden Nedîm'in gazelini tahmîs etmiştir. Böylelikle, İzzî'nin, bu dönemlerde yaşadığı kesinlik kazanmış ve incelememize sadece bu dönemlerde yaşayan İzzî mahlaslı şairler konu edinilmiştir. Birinci İzzî'nin asıl adı Süleyman'dır. Divan kâtipliği ve vakanüvislik yapmıştır. Ölüm tarihi *Râmiz* (İpekten vd., 1998, s. 236) tarafından 1168/1754-55 olarak tesbit edilmiştir. İkinci İzzî, Kastamonludur. Asıl adı Numan'dır. 1225/ 1810 yılında vefat etmiştir. *Fatîn* (İpekten vd., 1998, s. 236) ve *Ârif Hikmet*'in (İpekten vd., 1998, s. 236) tezkîrelerinde kayıtlıdır. Üçüncü İzzî'nin asıl adı Mehmed Emin'dir. Reis-zâde olarak da tanınmıştır. Ölüm tarihi bilinmemektedir. *Râmiz*'in (İpekten vd., 1998, s. 236) tezkîresinde kayıtlıdır.

Kabûlî: Tezkîrelerde bu mahlası kullanan 3 şair bulunmaktadır. Ancak, mecmuada gazeli yer alan Kabûlî'nin kimliği bu şairler arasından tesbit edilememiştir. Mecmuanın genelinde 18.yüzyılda yaşamış şairlerin şiirleri seçilmiştir. Bu yüzden, mecmuada gazeli bulunan Kabûlî'nin *Fatîn*'in(İpekten vd., 1998, s. 237) tezkîresinde kayıtlı olan, Emir Kabûlî'nin oğlu olan Kabûlî olduğunu düşünmekteyiz. Divan kâtipliği, elçilik gibi görevlerde bulunan şair, 1237/1821-22 yılında vefat etmiştir.

Kâfî: Tezkîrelerde bu mahlaslı bir şair bulunmamaktadır.

Kâmî: Asıl adı Mehmed'dir. Edirne doğumludur. Çeşitli medreselerde müderris olarak; Bağdat, Galata ve Mısır'da kadı olarak görev yapmıştır. *Sâlim* (İpekten vd., 1998, s. 241), onun İbrahim Gülşenî'nin oğlu olduğunu düşünmektedir. 1136/1723-24 yılında vefat etmiştir. *Dîvân*ı yayımlanmıştır (Yıldırım, 1995).

Kâmil: Tezkîrelerde bu mahlası kullanan 10 şair bulunmaktadır. Ancak mecmuadaki gazelin sahibi Kâmil'in, bu şairler arasından kimliği tesbit edilememiştir. Birinci Kâmil; İshak-zâde ismiyle de tanınmıştır. 1148/1735-36 yılında vefat etmiştir. *Sâlim* (İpekten vd., 1998, s. 242) ve *Râmiz*'in (İpekten vd., 1998, s. 242) tezkîrelerinde kayıtlıdır. İkinci Kâmil'in; asıl adı Kâmil Mehmed Çelebi'dir. Üsküdar doğumludur. 1184/1770-71 yılında vefat etmiştir. *Sâlim* (İpekten vd., 1998, s. 242) ve *Râmiz*'in (İpekten vd., 1998, s. 242) tezkîrelerinde kayıtlıdır. Üçüncü Kâmil; Enderunlu Fâzıl'ın kardeşidir. *Âkif*'in (İpekten vd., 1998, s. 242) tezkîresinde kayıtlıdır. Dördüncü Kâmil; Kâmil Ahmed Efendi'dir. Kırımlıdır. *Fatîn*'in (İpekten vd., 1998, s. 242) tezkîresinde kayıtlıdır. Beşinci Kâmil; İstanbul doğumludur. Doktordur. 1235/ 1819-20 yılında vefat etmiştir. *Fatîn*'in (İpekten vd., 1998, s. 243) tezkîresinde kayıtlıdır. Altıncı Kâmil; Kâmil Efendi'dir. Asıl adı Ahmed'dir. *Fatîn*'in (İpekten vd., 1998, s. 243) tezkîresinde kayıtlıdır. Yedinci Kâmil; Kâmil Paşa'dır. Asıl adı Ahmed'dir. Hacegân sınıfındandır. Ölüm tarihi *Râmiz* (İpekten vd., 1998, s. 243) tarafından 1177/1763-64 olarak tesbit edilmiştir. Sekizinci Kâmil; Kâmil Paşa'dır. Asıl adı Ahmed'dir. Belgrad doğumludur. Ölüm tarihi *Râmiz* (İpekten vd., 1998, s. 243) tarafından 1178/1764 olarak tesbit edilmiştir. Dokuzuncu Kâmil; Kâmil Paşa'dır. Asıl adı Yusuf'dur. *Fatîn*'in (İpekten vd., 1998, s. 243) tezkîresinde kayıtlıdır.

Kânî: Asıl adı Ebûbekir'dir. Tokat doğumludur. Hacegân sınıfına mensuptur.1206/1791-92 yılında vefat etmiştir. *Dîvân*ı yüksek lisans tezi olarak (Eliaçık, 1992), *Münşeât*ı doktora tezi olarak (Batislam, 1997) çalışılmıştır.

Kemal Paşa-zâde: Asıl adı Ahmed'dir. Edirne'de yetişmiştir. Mahlas kullanmamaktadır. Müderrislik, Edirne kadılığı, Anadolu kazaskerliği yapmış ve 932/ 1525-26 yılında şeyhülislâm olmuştur. Üç dilde 200'ün üstünde eser kaleme almıştır. En önemli eserleri, *Dîvân* (Demirel, 1996), *Yûsuf u Zelihâ* (Demirel, 1983), *Dakâyıkü'l-hakâyık* (Karaca, 2002), *Tevârîh-i Âl-i Osmân*'dır (Turan, 1954).

Kırımlı Mustafa Rahmî: Asıl adı Mustafa'dır. Kırım-Bahçesaraylıdır. Tersane kâtibi olarak görev yapmıştır. 1165/1752 yılında vefat etmiştir. *Dîvân*ı yayımlanmıştır (Elmas, 1997). Şairin, *Sefâret-nâme-i İrân* isimli bir eseri de bulunmaktadır.

Lâmi'î: Asıl adı Mahmud olup Bursa doğumludur. Molla Câmî'nin eserlerinden Türkçe'ye tercümeler yaptığı için Câmi-i Rûm olarak tanınmıştır. 938/ 1532 yılında Bursa'da vefat etmiştir. Başlıca eserleri; *Hüsn ü Dil* (Ayan, 1987), *Ferhâd-nâme* (Erkal, 1997), *Şerefü'l-İnsân* (Eğri, 1997), *Şem u Pervâne* (Köse, 1997), *Vâmık u Azrâ* (Ayan, 1998), *Şehrengiz-i Bursa* (Burmaoğlu, İsen,1993), *Lügat-i Manzûme* (Öztahtalı, 2001) ve *Dîvân*dır (Burmaoğlu, 1983).

Lebîb: Tezkîrelerde bu mahlası kullanan 12 şair bulunmaktadır. Ancak, mecmuada müfredi bulunan Lebîb'in, bu şairlerden hangisi olduğu tesbit edilememiştir. Birinci Lebîb'in asıl adı Mehmed'dir. Divan kâtibidir. 1114/1702-03 yılında vefat etmiştir. *Sâlim* (İpekten vd., 1998, s. 262) ve *Belîğ*'in (İpekten vd., 1998, s. 262) tezkîrelerinde kayıtlıdır. İkinci Lebîb'in asıl adı Ahmed'dir. Mevlevî şairlerdendir. 1126/1714 yılında vefat etmiştir. *Tezkîre-i Şu'arâ-yi Mevleviyye*'de (İpekten vd., 1998, s. 263) kayıtlıdır. Üçüncü Lebîb'in asıl adı Mahmud'dur. Şeyh Mahmud olarak tanınmıştır. *Safâyî* (İpekten vd., 1998, s. 263) ve *Sâlim*'in (İpekten vd., 1998, s. 263) tezkîrelerinde kayıtlıdır. 1149/1736-37 yılında vefat etmiştir. Dördüncü Lebîb, Diyarbarkır doğumludur. 1160/1747 yılında vefat etmiştir. *Fatîn*'in (İpekten vd., 1998, s. 263) tezkîresinde kayıtlıdır. Beşinci Lebîb'in asıl adı Hüseyin'dir. Diyarbakır doğumludur. Lebîb-i Âmidî adıyla da tanınmaktadır. *Dîvân*ında (Kadıoğlu, 2003), mecmuada bulunan müfredi yer almamaktadır. Ölüm tarihi *Râmiz* (İpekten vd., 1998, s. 263) tarafından 1182/1768-69 olarak tesbit edilmiştir. Altıncı Lebîb'in asıl adı Abdulgâfur'dur. Diyarbakır doğumludur. 1185/1771 yılından sonra vefat ettiği bilinmektedir. *Şefkât*'in (İpekten vd., 1998, s. 263) tezkîresinde kayıtlıdır. Yedinci Lebîb'in asıl adı Mehmed'dir. Hacegân sınıfına mensuptur. Ölüm tarihi *Fatîn* (İpekten vd., 1998, s. 263) tarafından 1203/1788-

89 olarak tesbit edilmiştir. Sekizinci Lebîb'in asıl adı Sadık'dır. İstanbul doğumludur. 1160/1747 yılında doğmuş, 1220/1805-06 yılında vefat etmiştir. *Fatîn*'in (İpekten vd., 1998, ss. 263-264) tezkîresinde kayıtlıdır. Dokuzuncu Lebîb'in asıl adı Abdullah'dır. Vâsıf-zâde adıyla tanınmıştır. *Fatîn*'in (İpekten vd., 1998, ss. 263-264) tezkîresinde kayıtlıdır. Onuncu Lebîb'in asıl adı Ahmed'dir. Edine doğumludur. Müderris şairlerdendir. *Sâlim*'in (İpekten vd., 1998, s. 264) tezkîresinde kayıtlıdır. On birinci Lebîb Diyarbakır doğumludur. Mülâzım zümresindendir. *Sâlim*'in (İpekten vd., 1998, s. 264) tezkîresinde kayıtlıdır. On ikinci Lebîb'in asıl adı Ahmed'dir. Dâye-zâde adıyla da tanınmaktadır. *Belîğ*'in (İpekten vd., 1998, s. 264) tezkîresinde kayıtlıdır.

Lutfî: Tezkîrelerde bu mahlası kullanan 15 şair bulunmaktadır. Ancak, mecmuada gazeli yer alan Lutfî'nin kimliği bu şairler arasından tesbit edilememiştir. Mecmua genelinde 18.yüzyılda yaşamış şairlerin şiirleri bulunduğu için incelememizin bu bölümünde bu yüzyılda yaşamış "Lutfî" mahlaslı şairlere yer verilmiştir. Birinci Lutfî, kadıdır. Kırım doğumludur. Vefat tarihi *Sâlim* (İpekten vd., 1998, s. 268) tarafından 1113/ 1701-02, *Safâyî* (İpekten vd., 1998, s. 268) ve *Belîğ* (İpekten vd., 1998, s. 268) tarafından 1115/1703 olarak verilmiştir. İkinci Lutfî'nin asıl adı Süleyman'dır. 1119/1707 yılında vefat etmiştir. *Şefkât*'in (İpekten vd., 1998, s. 268) tezkîresinde kayıtlıdır. Üçüncü Lutfî'nin asıl adı Mustafa Ağa'dır. Musûlî-zâde olarak da tanınmıştır. Ölüm tarihi *Belîğ*'in (İpekten vd., 1998, s. 268) tezkîresinde 1130/1718 olarak belirtilmiştir. Dördüncü Lutfî'nin asıl adı Mehmed'dir. Mevlevî şairlerdendir. 1150/ 1737-38 yılında vefat etmiştir. *Hâtimetü'l-Eşʿâr* (İpekten vd., 1998, s. 268) ve *Tezkîre-i Şuʿarâ-yı Mevleviyye*'de (İpekten vd., 1998, s. 268) kayıtlıdır.

Mantıkî: Asıl adı Ahmed'dir. Şam doğumludur. Şam'da kadı olarak görev yaparken Sultan IV. Murad tarafından öldürtülmüştür. Ölüm tarihi *Âsım* (İpekten vd., 1998, s. 276) ve *Belîğ* (İpekten vd., 1998, s. 276) tarafından 1045/ 1635-36, *Mûcib* (İpekten vd., 1998, s. 276) ve *Rızâ* (İpekten vd., 1998, s. 276) tarafından 1046/ 1636 olarak kayıtlıdır. *Dîvânı* yüksek lisans tezi olarak çalışılmıştır (Kaya, 1991).

Meyyâl: Asıl adı Ahmed'dir. Farsça şiirlerinde Şehlâ, Türkçe şiirlerinde Meyyâl mahlasını kullanmıştır. Mevlevî şairlerdendir. 1080/1669 yılında vefat etmiştir. Kabri, Galata Mevlevîhânesi'nin bahçesindedir.

Mustafa Fennî Efendi: *Râmiz*'in *Âdâb-ı Zurefâ*'sında (Demirkazık, 2009, s. 1) asıl adının Mustafa olduğu belirtilmiştir. Hacegân sınıfına mensuptur. 1146/1745 yılında vefat etmiştir. Edebiyatımızda "sâhil-nâme" türünün ilk örneğini vermiştir. *Sâhil-nâme*'si (Tansel, 1976) ve *Dîvân*ı (Demirkazık, 2009) yayımlanmıştır.

Müderris Haşimî: Asıl adı Mehmed olup İstanbul Üsküdar'da doğmuştur. Karaçelebi-zâde Hüsam Efendi'den mülazım olmuştur. Müderrislik ve kadılık görevlerinde bulunmuştur. 10000/ 1592 yılında vefat etmiştir. *Rızâ* (İpekten vd., 1998, s. 190), *Fâ'izî* (İpekten vd., 1998, s. 190) ve *Riyâzî*'nin (İpekten vd., 1998, s. 190) tezkîrelerinde kayıtlıdır.

Müderris Ulvî: Bursa'da müderris olarak görev yapmıştır. Yeğenoğlu ismiyle tanınır. 16.yüzyıl şairlerindedir. *Hasan Çelebi*'ye (İpekten vd., 1998, s. 510) göre öğrenimini yardıda bırakıp kendisini ibadete adamıştır.

Münîf: Asıl adı Mustafa olup Antakya doğumludur. İstanbul'da Ruz-namçe ve Maliye tezkîrecisi olarak görev yapmıştır. *Dîvân*'ı yüksek lisans tezi olarak çalışılmıştır (Kılıç, 1995).

Nâ'ilî: Asıl adı Mustafa'dır. İstanbul doğumludur. Pîrî-zâde ismiyle tanınmıştır. "19.yüzyıl şairlerinden Manastırlı Nâ'ilî'den ayırmak için ondan daha çok Nâʿilî-i Kadîm olarak bahsedilmiştir" (Kılıç ve Şentürk, 2004, s. 379). Ölüm tarihi *Safâyî* (İpekten vd., 1998, s. 314) ve *Belîğ*'de (İpekten vd., 1998, s. 314) 1077/ 1666-67, *Âsım*'da (İpekten vd., 1998, s. 314) 1078/ 1667-68 olarak belirtilmiştir. Tek eseri *Dîvân*'ıdır (İpekten, 1970).

Nâbî: Asıl adı Yusuf'tur. Urfa doğumludur. Divan kâtipliği, musahiplik, nedimlik ve baş muhasebecilik yapmıştır. 1124/ 1712 tarihinde vefat etmiştir. 17.yüzyılın üstad şairlerindendir. Edebiyatımızda hikemî tarzın öncüsüdür. Lehistan Seferi'nde bulunduğu sıralarda *Fetih-nâme-i Kamaniçe* (Yüksel, 1997) isimli eserini yazmıştır. IV. Mehmed'in şehzadelerinin sünnet düğününü *Sur-nâme* (Arslan, 1999) isimli eserinde anlatmıştır. Oğlu Ebu'l-hayr Mehmed Çelebi için yazdığı *Hayriyye* (Pala, 1995) isimli bir mesnevîsi bulunmaktadır. Hac vazifesinin ardından *Tuhfetü'l-Harameyn* (Coşkun, 2002) isimli eserini yazmıştır. Şairin *Türkçe* (Bilkan, 1997) ve *Farsça Dîvân*ları (Şengül, 2005) da bulunmaktadır. Şairin, *Hayr-âbâd* isimli aşk konulu mesnevîsi, Veysî'nin Siyer-i Veysî isimli eserine yazdığı zeyli ve manzum kırk hadis tercümesini içeren *Hadîs-i Erba'în* isimli eserleri de bulunmaktadır.

Nahîfî: Asıl adı Süleyman'dır. İstanbul doğumludur. Kâtiplik ve kalem efendiliği görevlerinde bulunmuştur. Dini konulu *Fazîlet-i Savm-ı Şehr-i Ramazân*'ı (Çelebioğlu, 1972) ve *Enfüsü'l-âfâk'*ı (Çomar, 2001), *manzum Mesnevî tercümesi* (Çelebioğlu, 1967), Hicret konulu *Hicretü'n-nebî* (Çelebioğlu, 1987) isimli mesnevîsi, *Hilyetü'l-envâr*'ı (Yasav, 1995) ve *Mi'râcü'n-nebî*'si vardır. Şairin *Dîvân*ı (Aypay, 1992) yayımlanmıştır.

Nâşid: Asıl adı İbrahim'dir. 1162/1749 yılında Mora'da doğmuştur. Sultan Abdülhamid'in kızı Emine Sultan'ın kethüdası olarak görev yapmıştır. 1206/1791 yılında vefat etmiştir. *Dîvân*ı (Zülfe, 1998) yayımlanmıştır.

Nâzım: Asıl Adı Mehmed'tir. İstanbul'da doğmuştur. Kara/ Kirli Nâzım olarak da tanınmaktadır. Selîm Girây'ın çocuklarına hocalık yapmıştır.1116/1704-05 yılında vefat etmiştir. *Dîvân*ı (Sak, 1994) vardır.

Necîb: Tezkîrelerde bu mahlası taşıyan 4 şair bulunmaktadır. Ancak, mecmuada gazeli yer alan Necîb'in kimliği bu şairler arasından tesbit edilememiştir. Mecmua genelinde 18.ve 19. yüzyılda yaşamış şairlerin şiirleri bulunduğu için incelememizin bu bölümünde bu yüzyıllarda yaşamış "Necîb" mahlaslı şairlere yer verilmiştir. *Sâlim* (İpekten vd., 1998, ss. 330-331) ve *Belîğ*'in (İpekten vd., 1998, ss. 330-331) tezkîrelerinde bu mahlası kullanan 3 şair bulunmaktadır. Bu şairlerin birincisinin asıl adı Mehmed'dir. Damad-zâde ismiyle de tanınır. Müderris şairlerdendir. İkinci şairin de adıl adı Mehmed'dir. Müderris şairlerden olup Diyarbakır'da kadı olarak görev yapmıştır. Üçüncü Necîb ise III.Ahmed'dir. Osmanlı Devleti'nin 23. padişahıdır. Dördüncü Necîb ise *Sâlim* (İpekten vd., 1998, s. 331)**,** *Safâyî* (İpekten vd., 1998, s. 331)**,** *Belîğ* (İpekten vd., 1998, s. 331) ve *Fatîn*'in (İpekten vd., 1998, s. 331) tezkîrelerinde kayıtlıdır. Asıl adı Mehmed'dir. Soyulcu-zâde olarak da tanınmaktadır. Müderris şairlerdendir.

Nedîm: Asıl adı Ahmed'dir. İstanbul doğumludur. İbrahim Paşa Kütüphanesi'nde memur olarak çalışmış, tercüme heyetlerinde görev almış; çeşitli medreselerde müderrislik yapmıştır. 1730 yılında vefat etmiştir. "Nedîm, XVIII. yüzyıl Türk edebiyatında şiirleriyle yeni bir çığır açan, kendinden sonraki Türk şâirlerinde güçlü tesirler bırakan müstesna bir şahsiyettir" (Kartal ve Şentürk, 2004, s.508). *Türkçe Dîvânı* üzerine pek çok çalışma (Gölpınarlı, 1951/1972; Macit, 1997) yapılmıştır.

Nef'î: Asıl adı Ömer'dir. Erzurum doğumludur. İlk mahlası Darrî iken Gelibolulu Âlî tarafından Nef'î mahlasını almıştır. Ölüm tarihi ve sebebi tam olarak bilinememektedir; hakkında çeşitli rivayetler vardır. Şairin 1635 yılında Bayram Paşa hakkında yazdığı bir hicvi yüzünden öldürüldüğü söylenmektedir. "Edebiyatımızın en büyük kasîde ve fahriye şairi olarak kabul edilir" (Şentürk ve Kartal, 2004, s. 429). *Türkçe* (Akkuş, 1993; Karahan, 1972/1986) ve *Farsça Dîvan*ları (Atalay, 1988; Tarlan, 1944) üzerine pek çok çalışma yapılmıştır. Şairin, babası, devrin önemli devlet adamları ve şairleri için yazdığı hicivlerini içeren *Sihâm-ı Kazâ* (Akkuş, 1998; Bilmen, 1943) isimli bir eseri de bulunmaktadır.

Nesib: Tezkîrelerde bu mahlasla tanınan iki şair bulunmaktadır. Her ikisi de 18.yüzyılda yaşayan şairlerden hangisinin bu beytin sahibi Nesib olduğu anlaşılamamaktadır. *Safâyî* (İpekten vd., 1998, s. 334), *Sâlim* (İpekten vd., 1998, s. 334), *Belîğ* (İpekten vd., 1998, s. 334) ve *Esrâr Dede*'nin (İpekten vd., 1998, s. 334) tezkîrelerinde kayıtlı olan Nesîb, Konya doğumludur. Asıl adı Yusuf'tur. Mevlevî şairlerdendir. 1126/1714 yılında vefat etmiştir. *Şefkât* (İpekten vd., 1998, s. 334) ve *Fatîn*'in (İpekten vd., 1998, s. 334) tezkîrelerinde kayıtlı olan Nesîb ise, İstanbul doğumludur. Asıl adı Mehmed'dir. İkibayraklı-zâde adıyla da tanınmıştır. 1204/1790 yılında vefat etmiştir.

Nesîbâ: Tezkîrelerde bu mahlaslı bir şair bulunmamaktadır.

Neşâtî: Asıl adı Ahmed'dir. İlk mahlası "Semendî' olup, bir rivayete göre devrin şeyhülislamı tarafından "Neşâtî" mahlasını almıştır. 1085/ 1674 tarihinde vefat etmiştir. Sebk-i Hindî akımının önemli temsilcileri arasındadır. *Dîvân*ı (Kaplan, 1996) , *Şerh-i Müşkilât-ı ʿUrfî*si (Atalay ve Karabey, 1998), *Hilye-i Enbiyâ* (Ergun, 1933) isimli bir mesnevîsi ve *Edirne Şehrengizi* bulunmaktadır.

Neylî: 1084/ 1673-74 yılında İstanbul'da doğmuştur. Asıl adı Ahmed'dir. Mirza Mehmed Efendi'nin oğludur. Mülâzım, müderris ve kadı olarak görev yapmıştır. 1171/ 1757-58 yılında vefat etmiştir. *Dîvân*ı doktora tezi olarak çalışılmıştır (Kılıç, 1994) .

Pertev: Asıl adı Mehmed olup İstanbul doğumludur. Muvakkit-zâde Pertev olarak tanınmıştır. Hacegân sınıfına mensuptur. İlk mahlası Nûrî'dir. 1122/ 1710-11 yılında Edirne'de vefat etmiştir. *Dîvân*ı (Ulucan, 2005) vardır, ayrıca *Ârif Hikmet* (İpekten vd., 1998, s. 356), onun şairler tezkîresi yazdığını söylemektedir.

Râfet: Tezkîrelerde bu mahlaslı bir şair bulunmamaktadır.

Râgıb: Asıl adı Mehmed'dir. Koca Râgıb Paşa olarak da bilinir. Devlet kademesinde çeşitli mevkilerde görev yaptıktan sonra 1170/ 1757 yılında sadrazam olmuştur. Edebiyatımızda Nâbî'nin öncüsü olduğu hikemi akımın 18.yüzyıldaki en büyük temsilcilerindendir. ***Dîvân***ı üzerine pek çok çalışma (Demirbağ, 1999; Yorulmaz, 1989, 1998) yapılmıştır.

Rahmî: Tezkîrelerde bu mahlası kullanan 7 şair bulunmaktadır. Rahmî, Nâbî'nin bir gazeline müstezad yazdığı için, şairin kesin olarak 17.yüzyıl ve sonrasında yaşadığı düşünülmektedir. Birinci Rahmî, Kuburî-zâde adıyla tanınmaktadır. Asıl adı Abdurrahmân'dır. İstanbul doğumludur. İlk mahlası Havâyî'dir. Ölüm tarihi *Safâyî* (İpekten vd., 1998, s. 363) tarafından 1122/1710-11, *Belîğ* (İpekten vd., 1998, s. 363) tarafından 1127/1715 olarak belirtilmiştir. İkinci Rahmî'nin asıl adı Abdurrahim'dir. Tatar Rahmî adıyla tanınmıştır. 1187/1773 yılında vefat etmiştir. *Şefkât*'in (İpekten vd., 1998, s. 363) tezkîresinde kayıtlıdır. *Ârif Hikmet*'in (İpekten vd., 1998, s. 363) tezkîresinde de Rahmî mahlaslı 3 şair bulunmaktadır. Bu şairlerin birincisi asıl adı Abdurrahim'dir. Erzurum doğumludur. 1223/1808-09 yılında vefat etmiştir. İkincisi, Gülahmet-zâde ismiyle de tanınmıştır. Antep doğumludur. Üçüncüsü, Abdurrahman Efendi'dir. Kerkük doğumludur.

Râmiz: Abdullah Paşa'nın mahlasıdır. Kırım doğumludur. Hacegân sınıfına mensuptur. Mahkemede baş kâtiplik, orduda ise kadı nâibliği yapmıştır. 1233/1808 yılında isyan çıkardığı gerekçesiyle öldürülmüştür.

Râsîh: Asıl adı Yusuf'tur. Bıyıklı Hüseyin Çelebi'nin oğludur. Asıl mesleği kâtipliktir. Doğum ve ölüm tarihi bilinmemektedir. 17.yüzyıl şairlerindendir. *Dîvân*ı yüksek lisans tezi olarak çalışılmıştır (Öztekin, 1997) . Şairin, *Fâlü's-Sa'âde, Bulgatü'l-Ahbâb, Subhatü'l-Âdem* isimli eserleri de bulunmaktadır.

Râşid: Tezkîrelerde bu mahlaslı 11 şair bulunmaktadır. Ancak mecmuada şiirleri bulunan Râşid'in kimliği bu şairlerin arasından tesbit edilememiştir. Birinci Râşid, İstanbulludur. Asıl adı Mehmed'dir. Döneminin vak'anüvisidir. *Sâlim* (İpekten vd., 1998, s. 369), *Safâyî* (İpekten vd., 1998, s. 369), *Belîğ* (İpekten vd., 1998, s. 369) ve *Râmiz*'in (İpekten vd., 1998, s. 369) tezkîrelerinde kayıtlıdır. İkinci Râşid'in asıl adı Mehmed'dir. Kayseri doğumludur. *Ârif Hikmet*'in (İpekten vd., 1998, s. 369) tezkîresinde kayıtlıdır. Üçüncü Râşid'in asıl adı Mehmed'dir. Sarim Paşa-zâde adıyla da

tanınmaktadır. *Ârif Hikmet*'in (İpekten vd., 1998, s. 369) tezkîresinde kayıtlıdır. Dördüncü Râşid, İstanbul doğumludur. Sırbistan'da başkâtip olarak, Trabzon'da defterdâr olarak görev yapmıştır. *Fatîn*'in (İpekten vd., 1998, s. 369) tezkîresinde doğum tarihi 1218/1803-04 olarak kayıtlıdır. Beşinci Râşid, İstanbullu şairlerdendir. Ölüm *Ârif Hikmet*'in (İpekten vd., 1998, s. 369) tezkîresinde 1247/1831-32 olarak gösterilmektedir. Altıncı Râşid'in asıl adı İbrahim Râşid'dir. Esas mesleği dîvân kâtipliğidir. Doğum tarihi *Fatîn*'in (İpekten vd., 1998, s. 370) tezkîresinde 1227/1812 olarak gösterilmektedir. Yedinci Râşid, Kahire doğumludur. Hasan Haydar Paşa'nın oğludur. Erdek ve Gelibolu'da kaymakam olarak bulunmuştur. Fatîn'in Tezkîresinde doğum tarihi 1246/1830-31 olarak gösterilmektedir. Sekizinci Râşid'in asıl adı Mehmed'dir. İstanbul doğumludur. Kâtiptir. *Ârif Hikmet*'in (İpekten vd., 1998, s. 369) tezkîresinde kayıtlıdır. Dokuzuncu Râşid'in asıl adı Mehmed Râşid'dir. Antep doğumludur. Başkâtip ve mektupçudur. *Fatîn*'in (İpekten vd., 1998, s. 370) tezkîresinde kayıtlıdır. Onuncu Râşid'in asıl adı İbrahim'dir. İstanbul doğumludur. Kâtiptir. *Fatîn*'in (İpekten vd., 1998, s. 371) tezkîresinde kayıtlıdır. On birinci Râşid, ordu baş kâtibidir. Niğde'de kaymakamlık yapmıştır. *Fatîn*'in (İpekten vd., 1998, s. 371) tezkîresinde kayıtlıdır.

Ref'et: Tezkîrelerde bu mahlaslı bir şair bulunmamaktadır.

Refî'-i Kalâyî: Asıl adı Mehmed Emin'dir. İstanbul doğumldur. Babasının kumaş dükkanında çalıştığı için Kalâyî mahlasını almıştır. 1237/1821 yılında vefat etmiştir. ***Dîvân***ı yüksek lisans tezi olarak çalışılmıştır (Alpaydın, 2007). Şairin, Türkçe-Ermenice manzum bir lugatı bulunmaktadır.

Refî'-i Âmidî: Diyarbakır doğumludur. Esas ismi Muhammed'dir. 18.yüzyılın önemli şairlerinden Lebîb-i Âmidî'nin torunudur. Doğum tarihi belli değildir. 1816 yılında vefat etmiştir. *Dîvân*ı (Aydemir, 1989) ve mesnevîsi *Cân u Cânân* (Öztoprak, 2000) yayımlanmıştır.

Reşîd: Tezkîrelerde bu mahlası kullanan 13 şair bulunmaktadır. Ancak, mecmuada gazeli yer alan Reşîd'in kimliği bu şairler arasından tesbit edilememiştir. Mecmuanın genelinde 18.yüzyılda yaşamış şairlerin şiirlerine yer verildiği için, Reşid'in de bu yüzyılda yaşadığını düşünmekteyiz. Birinci Reşîd'in asıl adı Mehmed'dir. Üsküdar doğumludur. 1146/ 1733-34 yılında vefat etmiştir. *Safâyî* (İpekten vd., 1998, s. 381),

Sâlim (İpekten vd., 1998, s. 381) ve *Râmiz*'in (İpekten vd., 1998, s. 381) tezkîrelerinde kayıtlıdır. İkinci Reşîd'in asıl adı Hasan'dır. Sahhaf Rüşdî'nin oğludur. Ölüm tarihi, *Râmiz* (İpekten vd., 1998, s. 382) tarafından 1156/1743-44 olarak tesbit edilmiştir. Üçüncü Reşîd'in asıl adı Mustafa'dır. Çeşmi-zâde olarak tanınmıştır. Ölüm tarihi *Fatîn*'de (İpekten vd., 1998, s. 382) 1181/1767-68, *Ârif Hikmet* (İpekten vd., 1998, s. 382) ve *Şefkât*'de (İpekten vd., 1998, s. 382) 1184/1770 olarak belirtilmiştir. *Dîvân*ında (Atalay, 2005), mecmuada bulunan gazel yer almamaktadır. Dördüncü Reşîd'in asıl adı Ahmed'dir. Şeyhülislâm Ahmed Efendi'den mülâzım olmuştur. Ölüm tarihi, *Râmiz*'de (İpekten vd., 1998, s. 382) 1186/1772-73 olarak belirtilmiştir. Beşinci Reşîd, Mustafa Reşîd Paşa'dır. Paris ve Londra'da elçi olarak bulunmuştur. 1216/ 1801-02 yılında vefat etmiştir. *Fatîn*'in (İpekten vd., 1998, ss. 382-383) tezkîresinde kayıtlıdır. Altıncı Reşîd'in asıl adı Mehmed'dir. Edirne doğumludur. *Sâlim*'in (İpekten vd., 1998, s. 383) tezkîresinde kayıtlıdır. Yedinci Reşîd'in asıl adı Seyyid Mehmed'dir. *Belîğ*'in (İpekten vd., 1998, s. 383) tezkîresinde kayıtlıdır. *Râmiz*'in (İpekten vd., 1998, s. 383) tezkîresinde Reşîd mahlaslı 2 şair bulunmaktadır. Bu şairlerin her ikisinin de asıl isimleri Mustafa olup, her ikisi de müderris şairlerdendir.

Rızâ Bey: Tezkîrelerde bu mahlası taşıyan bir şair bulunmamaktadır. Ancak, Rızâ mahlasını kullanan 9 şair tezkîrelerde mevcuttur. Bu şairler arasından, Hoca Neş'et ile müşterek yazdığı bir müfredi bulunan Rızâ Bey'in kimliği tesbit edilememiştir. Birinci Rızâ'nın asıl adı Mehmed'dir. 1170/1756-57 yılında vefat etmiştir. Dördüncü Rızâ'nın asıl adı Ali Rızâ'dır. 1231/ 1815-16 yılında vefat etmiştir. Beşinci Rızâ'nın da adı Ali Rızâ'dır. 1253/1837-38 yılında vefat etmiştir. Altınca Rızâ'nın da adı Ali Rızâ'dır. Trabzon doğumludur. 1261/1845 yılında vefat etmiştir. Yedinci Rızâ'nın asıl adı Mustafa'dır. Sekizinci Rızâ'nın asıl adı Seyyid Ali'dir. Dokuzuncu Rızâ, Küçük Reşîd Efendi'nin oğludur.

Rûhî: Asıl adı Osman'dır. Bağdat doğumludur. Bu yüzden Bağdatlı Rûhî olarak da anılır. *Esrâr Dede* (İpekten vd., 1998, s. 393), onu Mevlevî şairlerin arasında sayar. 1014/1605 yılında Şam'da vefat etmiştir. *Dîvân*ı (Ak, 2002) yayımlanmıştır.

Rüşdî: Asıl adı Ahmed'dir. Mostar doğumludur. Sahhaflık, müderrislik ve kadılık yapmıştır. 18.yüzyıl şairlerinden Reşîd'in babasıdır. 1111/ 1699 yılında vefat etmiştir. *Dîvân*ı (Ekici, 2006) yüksek lisans tezi olarak çalışılmıştır.

Sâbih: Asıl adı Ahmed olup İstanbul-Kumkapı doğumludur. Galata'da kâtip olarak görev yapmıştır. Ölüm tarihi *Ârif Hikmet Tezkîresi*'nde (İpekten vd., 1998, s. 399) 1198/ 1783-84, *Şefkât*'te (İpekten vd., 1998, s. 399) 1199/ 1785 olarak geçmektedir. *Dîvân*ı doktora tezi olarak çalışılmıştır (Özdingiş, 1998).

Sâbit: Asıl adı Alaaddin Ali'dir. Bosna, Uziçe doğumludur. Bu yüzden Bosnalı Sâbit olarak da anılır. Rumeli illerinde kadı olarak görev yapmıştır. "Milli üslûbu oluşturan ilk şairlerden sayılır" (Kartal ve Şentürk, 2004, s. 48). 1124/ 1712 yılında vefat etmiştir. *Amrü'l-leys* (Karacan, 1990a), *Berber-nâme* (Karacan, 1990b), *Dere-nâme* (Karacan, 1990c), *Edhem ü Hümâ* (Karacan, 1990d) ve *Zafer-nâme* (Karacan, 1991b) isimli mesnevîleri, *Hadîs-i Erba'în Tercümesi ve Tefsiri* ve *Dîvân*'ı (Karacan, 1991a), vardır. Bütün eserleri Turgut Karacan tarafından yayımlanmıştır. Özellikle *Dere-nâme* ve *Berber-nâme* mesnevîleriyle 18.yüzyıl şairleri Enderunlu Fâzıl ve Enderunlu Vâsıf'ı etkilemiştir.

Sâfî: Tezkîrelerde bu mahlası kullanan 11 şair bulunmaktadır. Ancak, mecmuada gazeli yer alan Sâfî'nin kimliği bu şairler arasından tesbit edilememiştir. Mecmuanın genelinde 18.yüzyılda yaşamış şairlere yer verildiği için Sâfî'nin de bu yüzyılda yaşadığını düşünmekteyiz. Birinci Sâfî'nin asıl adı Sâfiyullâh Mûsâ'dır. Mevlevî şairlerdendir. *Vankulu Lûgati*'ni tashîh etmiştir. ***Tezkîre-i Şu'arâ-yi Mevleviyye***'de (İpekten vd., 1998, s. 411) kayıtlıdır. *Urcûze-i Cedîde* isimli bir eseri vardır. 1157/1744-45 yılında vefat etmiştir. İkinci Sâfî, Serez doğumludur. *Tezkîre-i Şu'arâ-yi Mevleviyye*'de (İpekten vd., 1998, s. 411) kayıtlıdır. 1200/1785-86 yılında vefat etmiştir. Üçüncü Sâfî'nin asıl adı Ahmed'dir. Tokat doğumludur. Molla Câmî'nin Aruz Risâlesi'ne ve Hoca Aynî Efendi'nin Nazm-ı Cevâhir'ine şerhler yazmıştır. *Fatîn*'in (İpekten vd., 1998, s. 412) tezkîresinde kayıtlıdır.

Sâhib: Tezkîrelerde bu mahlası kullanan 5 şair bulunmaktadır. Ancak, mecmuada rubâ'îsi bulunan Sâhib'in kimliği bu şairler arasından tesbit edilememiştir. Birinci Sâhib'in asıl adı Sâlih'dir. Mevlevî şairlerdendir. *Sâlim* (İpekten vd., 1998, s. 413), *Belîğ* (İpekten vd., 1998, s. 413) ve *Esrâr Dede*'nin (İpekten vd., 1998, s. 413) tezkîrelerinde kayıtlıdır. İkinci Sâhib'in asıl adı İsmail'dir. Bursa doğumludur. Ölüm tarihi *Esrâr Dede*'de (İpekten vd., 1998, s. 413) 1140/ 1727-28, *Râmiz*'de (İpekten vd., 1998, s. 413) 1149/1736-37 olarak geçmektedir. Üçüncü Sâhib'in asıl adı Osman'dır. Müderris şairlerdendir. Ölüm tarihi *Fatîn*'in (İpekten vd., 1998, s. 413) tezkîresinde

1183/1769-70 olarak geçmektedir. Dördüncü Sâhib'in asıl adı Mehmed'dir. Pirî-zâde olarak da tanınmaktadır. Müderris şairlerdendir. *Sâlim* (İpekten vd., 1998, s. 413), *Safâyî* (İpekten vd., 1998, s. 413) ve *Belîğ*'in (İpekten vd., 1998, s. 413) tezkîrelerinde kayıtlıdır. Beşinci Sâhib'in asıl adı Mehmed Rûşen'dir. İstanbul doğumludur. *Fatîn*'in (İpekten vd., 1998, s. 414) tezkîresinde kayıtlıdır.

Sâmî: Asıl adı Mustafa'dır. İstanbul doğumludur. Arpa Emini Osman Efendi babasıdır. Babasının unvanıyla, Arpa Emini-zâde Sâmî olarak anılmıştır. 1143/ 1730 yılında vakanüvis olmuştur. 1145/ 1732-33 yılında vefat etmiştir. *Dîvân*ı doktora tezi olarak çalışılmıştır (Kutlar, 1996).

Selmân: Tezkîrelerde bu mahlası kullanan 4 şair bulunmaktadır. Ancak, mecmuada müfredi bulunan Selmân'ın, bu şairlerden hangisi olduğu tesbit edilememiştir. Bu 4 şairin Birinci Selmân, Vardar Yenicesi'nde doğmuştur. Kaside alanında Rum Selmânı diye tanınmaktadır. Ölüm tarihi, *Ahdî* (İpekten vd., 1998, s. 435) tarafından 972/1564-65 olarak, *Riyâzî* (İpekten vd., 1998, s. 435) ve *Fâʿizî* (İpekten vd., 1998, s. 435) tarafından 979/1571-72 olarak verilmiştir. İkinci Selmân, Bursa doğumludur. Arnavutluk'ta kadı olarak görev yapmıştır. *Âşık Çelebi* (İpekten vd., 1998, s. 435), *Hasan Çelebi* (İpekten vd., 1998, s. 435) ve *Beyânî*'nin (İpekten vd., 1998, s. 435) tezkîrelerinde kayıtlıdır. Üçüncü Selmân, Aydın doğumludur. Müderris şairlerdendir. *Âşık Çelebi* (İpekten vd., 1998, s. 435) ve *Hasan Çelebi*'nin (İpekten vd., 1998, s. 435) tezkîrelerinde kayıtlıdır. Dördüncü Selmân, Midilli doğumludur. Kânûnî Sultan Süleymân dönemi vezirlerinden İbrâhim Paşa'nın oğludur. *Riyâzî* (İpekten vd., 1998, s. 436) ve *Fatîn*'in (İpekten vd., 1998, s. 436) tezkîrelerinde kayıtlıdır.

Servet: Asıl adı Osman'dır. Hanîf mahlasını da kullanmıştır. 1180/1767 yılında vefat etmiştir. *Şefkât*'in (İpekten vd., 1998, s. 439) tezkîresinde kayıtlıdır.

Sırrî: Tezkîrelerde bu mahlası kullanan 12 şair bulunmaktadır. Ancak, mecmuada müfredi bulunan Sırrî'nin, bu şairlerden hangisi olduğu tesbit edilememiştir. Mecmuanın genelinde 18.yüzyılda yaşamış şairlerin şiirlerinde yer verildiği için, Sırrî'nin de bu yüzyılda yaşadığı düşünülmektedir. *Âdâb-ı Zurefâ*'da (İpekten vd., 1998, s. 446) Sırrî mahlaslı 4 şair yer almaktadır. Birinci Sırrî'nin asıl adı Abdulkadir'dir. İznik'te şeyhtir. 1180/1766-67 yılında vefat etmiştir. İkinci Sırrî'nin asıl adı

Abdulbâkî'dir. Nâyî Osman Dede'nin oğludur. 1164/1750-51 yılında vefat etmiştir. Üçüncü Sırrî'nin asıl adı Musa'dır. İstanbul'da doğmuştur. 1174/1760-61 yılında vefat etmiştir. Dördüncü Sırrî, Tekirdağ'da mahkeme kâtibi olarak görev yapmıştır. Beşinci Sırrî, *Sâlim*'in (İpekten vd., 1998, s. 446) tezkîresinde kayıtlıdır. İstanbul doğumludur. Saray kâtibidir. Altıncı Sırrî'nin asıl adı Selîm'dir. Yanya doğumludur. Erzurum defterdarıdır. *Fatîn*'in (İpekten vd., 1998, s. 447) tezkîresinde kayıtlıdır.

Surûrî: Tezkîrelerde bu mahlası kullanan 5 şair bulunmaktadır. Ancak, mecmuada kıt'ası ve tarihi bulunan Surûrî'nin, bu şairlerden hangisi olduğu tesbit edilememiştir. Birinci Surûrî, Gelibolu doğumludur. Müderris şairlerdendir. Şehzâde Mustafa'nın hocasıdır. 969/1562 yılında vefat etmiştir. *Latîfî* (İpekten vd., 1998, s. 460), *Ahdî* (İpekten vd., 1998, s. 460), *Âşık Çelebi* (İpekten vd., 1998, s. 460), *Hasan Çelebi* (İpekten vd., 1998, s. 460), *Beyânî* (İpekten vd., 1998, s. 460), *Fâʿizî* (İpekten vd., 1998, s. 460), *Riyâzî* (İpekten vd., 1998, s. 460) ve *Gelibolulu Âlî*'nin *Künhü'l-Ahbâr*'ında (İpekten vd., 1998, s. 460) kayıtlıdır. İkinci Surûrî'nin asıl adı Mustafa'dır. Eyüp doğumludur. Müderris şairlerdendir. 1100/1688-89 yılında vefat etmiştir. *Safâyî* (İpekten vd., 1998, s. 460) ve *Sâlim*'in (İpekten vd., 1998, s. 460) tezkîrelerinde kayıtlıdır. Üçüncü Surûrî'nin asıl adı Osman'dır. 1165/1751-52 yılında Adana'da doğmuştur. Tarih düşürme sanatında ustadır. 1229/1814 yılında vefat etmiştir. *Ârif Hikmet* (İpekten vd., 1998, s. 460) ve *Fatîn*'in (İpekten vd., 1998, s. 460) tezkîresinde kayıtlıdır. Şairin *Atilla Batur* tarafından hazırlanan dîvânında (2002), mecmuada bulunan kıt'a ve tarih yer almamaktadır. Dördüncü Surûrî, Buhara doğumludur. *Ârif Hikmet*'in (İpekten vd., 1998, s. 460) tezkîresinde kayıtlıdır. 1234/1818-19 yılında hayatta olduğu bilinmektedir. Beşinci Surûrî, Şarklı Surûrî ya da Resmî diye de tanınmaktadır. Şah İsmâil'in maiyetinde bulunmaktadır. *Latîfî* (İpekten vd., 1998, s. 461), *Âşık Çelebi* (İpekten vd., 1998, s. 461), *Hasan Çelebi* (İpekten vd., 1998, s. 461) ve *Gelibolulu Âlî*'nin *Künhü'l-Ahbâr*'ında (İpekten vd., 1998, s. 461) kayıtlıdır.

Sünbül-zâde Vehbî: Asıl adı Mehmed'dir. 1718 yılında Maraş'ta doğmuştur. İran'da elçilik yapmıştır. 1224/1809-10 yılında vefat etmiştir. Döneminin son "sultânu'ş-şu'arâ"sıdır (Kartal ve Şentürk, 2004, s. 516). *Sünbülistân* ismini verdiği dîvânı tenkidli metin olarak, doktora tezi olarak çalşılmıştır (Beyzadeoğlu, 1985). Nâbî'nin *Hayriyye*'sine nazîre olarak, kendi oğlu için *Lutfiyye-i Vehbî* (Beyzadeoğlu, 1994) isimli

bir mesnevî yazmıştır. Manisa'da bulunduğu sıralarda yazdığı *Şevk-engîz* isimli mesnevîsi, *Enderunlu Fâzıl*'ın *Defter-i Aşk* ve *Zenân-nâme* isimli eserleriyle birlikte 1869 yılında İstanbul' da basılmıştır. Farsça-Türkçe bir sözlük olan *Tuhfe-i Vehbî* (Karabey ve Külekçi, 1990) yayımlanmış, Arapça-Türkçe manzum bir sözlük olan ***Nuhbe-i Vehbî*** ise doktora tezi olarak çalışılmıştır (Yurtseven, 2003).

Şeyh Gâlib: Asıl adı Mehmed Esad'dır. İstanbul doğumludur. İlk mahlası Es'ad olup, Gâlib mahlasını sonradan almıştır. Üç yıllık çilesini Yenikapı Mevlevihânesi'nde şeyh olmuştur. 1787'de "dede" ve "hücre-nişîn" olmuştur. Sultan III. Selîm ile yakın ilişkiler kurmuştur. 34 yaşındayken Galata Mevlevîhânesi şeyhi olmuştur. *Dîvân*'ı (Gürer, 1994; Okçu, 1993) ve *Hüsn ü Aşk* (Doğan, 2002; Gölpınarlı, 1968; Kocatürk, 1944) isimli bir mesnevîsi bulunmaktadır.

Tîgî Bey: Tezkîrelerde bu mahlaslı bir şair bulunmamaktadır. Ancak Tîgî mahlasını taşıyan bir şair vardır. Asıl adı Mehmed'dir. Ölüm tarihi *Rızâ* (İpekten vd., 1998, s. 506) tarafından 1020/1611, *Fâ'izî* (İpekten vd., 1998, s. 506) tarafından 1027/1618 yılında vefat etmiştir.

Ulvî: Tezkîrelerde yer alan Ulvî mahlaslı şairlerin arasından, mecmuada müfredi bulunan Ulvî'nin kimliği tesbit edilememiştir. Ancak mecmuanın genelinde 18.yüzyılda yaşayan şairlerin şiirlerine yer verildiği için Ulvî'nin *Safâyî* (İpekten vd., 1998, s. 510), *Sâlim* (İpekten vd., 1998, s. 510), *Belîğ* (İpekten vd., 1998, s. 510) ve *Râmiz*'in (İpekten vd., 1998, s. 510) tezkîrelerinde kayıtlı olan şair olduğu düşünülmektedir. Elimizdeki bilgilere göre asıl adı Hüseyin'dir. Bursa doğumludur. Sipâhi şairlerdendir.

Vecdî: Asıl adı Abdülbâkî'dir. İstanbul doğumludur. Dîvân-ı Hümâyun kâtibidir. Sonradan, "Beylikçilik" rütbesine getirilmiştir. Bir iftira sonucu idam edilmiştir. Ölüm tarihi *Belîğ*'de (İpekten vd., 1998, s. 524) 1071/1660-61, *Safâyî*'de (İpekten vd., 1998, s. 524) 1072/1661-62, *Âsım*'da (İpekten vd., 1998, s. 524) 1077/1666-67 olarak geçmektedir. *Dîvân*ı (Mermer, 2000) yayımlanmıştır.

Vehbî: Asıl adı Hüseyin'dir. İstanbul doğumludur. İlk mahlası "Hüsâmî" olup, sonraları Neylî vasıtasıyla "Vehbî" mahlasını almıştır. Seyyid Vehbî olarak da tanınmaktadır. Dönemin reîs-i Şâirânı olan Osman-zâde Tâib'in vekili olarak görev yapmıştır. 1149/ 1737 yılında vefat etmiştir. *Dîvân*ı (Dikmen, 1991) ve III. Ahmed'in şehzadelerinin sünnet düğünleri ve II. Mustafa'nın kızlarının düğünlerini anlattığı *Sûrnâme*si (Kaynarca, 2000) vardır.

Veysî: Asıl adı Üveys'tir. Aydın, Alaşehir doğumludur. Molla Çelebi'den mülâzım olmuştur. Ölüm tarihi *Rızâ*'da (İpekten vd., 1998, s. 529) 1032/1622-23, *Âsım*'da (İpekten vd., 1998, s. 529) 1037/1627-28 olarak kayıtlıdır. *Dîvân*ı yüksek lisans tezi olarak çalışılmıştır (Hoca, 2002).

Yahyâ: Tezkîrelerde bu mahlası kullanan 5 şair bulunmaktadır. Ancak, mecmuada müfredleri bulunan Yahyâ'nın, bu şairlerden hangisi olduğu tesbit edilememiştir. Birinci Yahyâ, Taşlıcalı Yahyâ'dır. 990/1582 yılında vefat etmiştir. *Dîvân*ında (Çavuşoğlu, 1977) , mecmuada bulunan müfredler bulunmamaktadır. İkinci Yahyâ, Şeyhülislâm Yahyâ'dır. 1053/1643-44 yılında vefat etmiştir. *Dîvân*ında (Kavruk, 2001) mecmuada bulunan müfredler bulunmamaktadır. Üçüncü Yahyâ, Bağdat doğumludur. Mevlevî şairlerdendir. 1100/ 1688-89 yılında vefat etmiştir. *Tezkîre-i Şuʿarâ-yi Mevleviyye*'de (İpekten vd., 1998, s. 534) kayıtlıdır. Dördüncü Yahyâ, 1054/1644-45 yılında Eyüp'de doğmuştur. Esas mesleği vaizliktir. 1109/1697-98 yılında vefat etmiştir. *Sâlim*'in (İpekten vd., 1998, s. 534) tezkîresinde kayıtlıdır. Beşinci Yahyâ, Karahisar doğumludur. Mevlevî şairlerdendir. 1181/1767-68 yılında vefat etmiştir. *Tezkîre-i Şuʿarâ-yi Mevleviyye*'de (İpekten vd., 1998, s. 534) kayıtlıdır.

Yüsrî: Tezkîrelerde bu mahlası kullanan 5 şair bulunmaktadır. Ancak, mecmuada nazımı bulunan Yüsrî'nin, bu şairler arasından kim olduğu tesbit edilememiştir. Mecmuanın genelinde 18.yüzyılda yaşamış şairlerin şiirlerine yer verildiği için Yüsrî'nin, *Safâyî*'nin (İpekten vd., 1998, s. 550) tezkîresinde kayıtlı olan 2 Yüsrî'den biri olduğu düşünülmektedir. Elimizdeki bilgilere göre Yüsrî, asıl adı Hızır olan, Manisa doğumlu bir şair; ya da Diyarbakırlı olduğundan başka hayatı hakkında hiçbir bilgi olmayan şairdir.

Zeynî: Tezkîrelerde bu mahlası kullanan 4 şair bulunmaktadır. Ancak, mecmuada müfredi bulunan Zeynî'nin, bu şairlerden hangisi olduğu tesbit edilememiştir. Zeynî, *Ahdî, Âşık Çelebi* ve *Hasan Çelebi*'nin tezkîrelerinde kayıtlı olan şairlerden biri olduğuna göre şairin 16.yüzyılda yaşadığı kesinlik kazanmıştır. *Gülşen-i Şuʿarâ*'da (İpekten vd., 1998, s. 550) kayıtlı olan Zeynî, Buhara doğumludur. Asıl adı Mehmed Zeynelabidin'dir. Saray imamıdır. *Hasan Çelebi*'de (İpekten vd., 1998, s. 550) kayıtlı olan Zeynî mahlaslı şairlerden birincisi Siroz doğumludur. Âşık Çelebi'nin yakın arkadaşıdır. İkinci Zeynî'nin ise asıl adı Zeynelabidin'dir. Müderris şairlerdendir. *Âşık Çelebi*'de (İpekten vd., 1998, s. 550) kayıtlı olan Zeynî ise hâfız şairlerdendir. Karaman pazarında sahaflık ta yapmıştır.

2. BÖLÜM: METİN

2.1. METNİN HAZIRLANMASINDA İZLENEN YÖNTEM

Mecmû'a-i Nefîse'nin metin kısmının hazırlanmasında elimizdeki tek nüsha kullanılmıştır. Bu nüshadan başka, mecmuada şiirleri yer alan şairlerin divanlarına da başvurulmuştur. Bu divanların tamamı "Kaynakça"da gösterilmiştir.

Mecmû'a-i Nefîse'de 15., 16., 17., 18. ve 19. yüzyıllara ait şiirler bulunduğu için metnin imlasında farklılıklar görülmektedir. Bu farklılıkları en aza indirebilmek için bazı hususlara dikkat edilmiştir: Metindeki "çıkıb", "geldigi", "girüb" vb. bazı kelimelerin eklerindeki ünlülerde normalleştirme yapılmış; "çıkıp", "geldiği", "girip" vb. şeklinde yazılmışlardır. Ancak bu kelime mısra sonlarında bulunuyorsa, kafiyeyi bozmamak için metindeki orijinal halleri ile bırakılmıştır. "Toğrı", "toğru", "tola" vb. kelimeler; "Tolma Bağçe", "Ana Tolı" vb. özel isimler "d" harfiyle yazılmıştır. Ayrıca, metindeki "içün", "gice", vb. bazı kelimelerin ve edatların eski şekilleri korunmamış, günümüz konuşma dilindeki şekilleri ile "için", "gece" vb. gösterilmişlerdir.

Mecmuada yer alan şiirlerde kullanılan Arapça ve Farsça kelimelerin yazımında ise şu hususlar göz önünde bulundurulmuştur: Arapça ve Farsça kelimelerde ön ekler ve edatlar, birleştikleri kelimeyle aralarına "-" konularak yazılmıştır. "Bî-çâre", "bî-riyâ" vb. Medli okunan "âftâb", "âstân" gibi kelimelerde okunurken türeyen ünlüler gösterilmemiştir. "Âf**i**tâb", "âs**i**tân" gibi.

Mecmû'a-i Nefîse'de uzun seslerin gösterimi v.b. noktalarda vezin esas alınmıştır. Örneğin; "Bir nâme Yâ Rab o şâha irsâl etdik" mısrasının vezni Mef'ûlü/ Mefâ'îlün/ Mefâ'îlün/ Fâ' şeklindedir. "Yâ" ünleminin ve "irsâl" kelimesinin uzun "â" sesleri vezne uyması için "a" olarak yazımıştır. Vezin gereği uzun okunan hecelerde elif-i maksûreler "â" şeklinde; kısa okunan yerlerde "î" şeklinde gösterilmiştir. Örneğin; ma'nâ-ma'nî.

Mecmuada yer alan şiirlerde karşılaşılan vezin bozuklukları, bozulmanın görüldüğü mısranın yanında dipnot belirtilerek gösterilmiştir. Ayrıca,şiirlerde vezin gereği yapılan çeşitli eklemeler ve metin tamirleri köşeli parantez[ ] içinde ya da dipnot ile gösterilmiş; okunamayan kelimeler (….) şeklinde gösterilmiştir. Okunduğu halde anlamlandırılamayan kelimeler ise yanlarında soru işareti (?) ile gösterilmiştir.

2.2. TRANSKRİPSİYON SİSTEMİ

â,a	آ, ا
a,e	أ, ا
ʾ	ء
b	ب
p	پ
t	ت
s̱	ث
c	ج
ç	چ
ḥ	ح
ḫ	خ
d	د
ẕ	ذ
r	ر
z	ز
j	ژ
s	س
ş	ش
ṣ	ص
ż, ḍ	ض
ṭ	ط
ẓ	ظ
ʿ	ع
ġ	غ
f	ف
ḳ	ق
k, g, ğ, ň	ك
l	ل
m	م
n	ن
v, o, ö, u, ü,û	و
h,a,e	ه
y, ı, i, î, â	ى
ħˇ	خوا

2.3. MECMÛʿA-İ NEFÎSE’NİN METNİ

1[1]

MECMÛʿA-İ NEFÎSE

Mefâʿîlün/ Mefâʿîlün/ Mefâʿîlün/ Mefâʿîlün

Enîs-i cân edinmek elde bu mecmûʿa-i pâki

Hele bir ġam-güsâr-ı nüktedân bulmaḳ ḳadar vardır

[Dânişî]

2[2]

NAʿT-I ŞERÎF-İ SEYYİDÜ’L-KEVNEYN

Mefâʿîlün/ Mefâʿîlün/ Mefâʿîlün/ Mefâʿîlün

1 Ḥabîb-i H̱âliḳ-i yektâ Muḥammed Muṣṭafâ sensin
İki ʿâlemde maẖlûḳa imâm u pîşvâ sensin

2 Vücûd luṭf-ı vücûdundur cihânıñ varlıġı el-Ḥaḳ
Faḳîriñ faẖrisin sulṭân-ı iḳlîm-i ġınâ sensin

3 Ṣadâ-yı penc vaḳtiñ şarḳa ġarba ṣaldı âvâzı
Menâr-ı vaḥdete Allâhu ekberle ṣalâ sensin

4 Ṣaçıñ “vel leyli”[3] ḥüsnüñ “ved ḍuhâ”[4]nıñ sırr-ı taḳṣîri
Dilinde vird-i ʿâlemiñ ṣubḥ u mesâsıñ sensin[5]

5 Ḥadîs̱-i faḳr-ı faẖrîden sebaḳdır fenn-i istiġnâ
Şehenşâh-ı serîr-i kişver-i cûd u ʿaṭâ sensin

6 Niẓâm-ı intiẓâm-ı ins ü cin şerʿiñle s̱âbitdir
Bu daʿvâya yine şâhid de sensin müddeʿâ sensin

---

[1] **2a**
[2] **2a-3a**
[3] Ḳurʾân-ı Kerîm, Duha Suresi 2. Ayet."Sükûna erdiği zaman geceye andolsun" (Pamuk, 2012, s.597).
[4] Ḳurʾân-ı Kerîm, Duha Suresi 1. Ayet.“Kuşluk vaktine andolsun” (Pamuk, 2012, s. 597).
[5] Bu mısra vezne uymamaktadır.

7 H̱udâ birdir demek îmân değil yâd olmasa nâmıň
İki ʿâlemde Ḥaḳ birdir viṣâl-i kibriyâ sensin

8 Vücûdunla müşerrefdir vücûd-ı ʿâlem ü âdem
Ḥaḳîḳat ʿâleminde ibtidâ vü intihâ sensin

9 ʿAbâdan delḳ-i tecrîde değişdiň aṭlas-ı çerẖi
H̱udâ'nın ẖâṣısın şâhenşeh-i âl-i ʿabâ sensin

10 Ḳabâ-yi ẖilʿat-i levlâk ile ḳaddiň müzeyyen[dir]
Cihân-ı mülk-i maʿnâ nâzenîn-i enbiyâ sensin

11 Yüzüň sebʿ a'l-mes̱ânîdir vücûduň lâ-mekânîdir
Muḥîṭ-i sübḥa-i baḥr-i hüdâ ʿarş-ı ʿalâ sensin

12 H̱udâ'ya ʿayn-ı ʿirfân dest-i luṭfuňdan açılmışdır
Naẓar ehli olan çeşm-i ʿalîle tûtiyâ sensin

13 Yedi ḳat gök yedi ḳat yer vücûduňdan ʿibâretdir
Ne kim var yerde vü gökde H̱udâdân mâʿadâ sensin

14 Cemâl-i ins ü cân mirʾât-ı ʿaşḳıňdan göründü hep
Göňülden on sekiz biň ʿâleme nûr-ı żiyâ sensin

15 O kim sâyeňde ẖoş geçdi odur sulṭân-ı heft iḳlîm
Per-i tevḥîd ile pervâz-ı ʿarş etmiş hümâ sensin

16 Seniňle şeş cihât ü çâr ʿunṣur kim şeref bulduň
Sekiz cennet ki derler ol maḳâm-ı dil-güşâ sensin

17 Kitâb-ı Mes̱nevî gûş-ı dile vecd-i semâʿıňdır
Ṭarîḳ-i Mevlevî'de neydeki ṣıyt u ṣadâ sensin

18 Ṣalâvât-ı şerîfiňdir nikâḥ-ı Âdem ü Havvâ
Yine aralarında ʿıḳd-i peyvend-i vefâ sensin

19 Ḥulâṣa keşti-i Nûh'u sebeb ḥıżr-ı vücûduňdur
Dem-i Dâvûd'da luṭ[u]f-ı ṣadâ-yı cân-fezâ sensin

20 Süleymân'a nübüvvet ḫâtemi destiňden ermişdir
Nebîler ḫâtemisin ḫalḳa ammâ ibtidâ sensin

21 Bulunmaz ḫâsiyet vâcib ezelden olmasa luṭfuň
Dil-i İskender'e âb-ı ḥayât-ı ġam-zidâ sensin

22 Nice İskender'i ʿaşḳıňla gösterdiň ḥaḳîḳatdir
Yine Mûsâ vü Ḥıżr'ıň arasında mâcerâ sensin

23 Ḳuluň ḳurbânıň olmuşdur Ḫalîlullâh İsmâʿil
Göňüller kâʿbesinde Merve ḥaḳḳ içün Ṣafâ sensin

24 Eğerçi şekl-i ḥüsn-i Yûsuf ammâ nûr-ı ʿaşḳıňdır
Görünen demde Yâʿḳûb'a ol şevḳ-i ṣadâ sensin[1]

25 Çıḳardı Yunus'ı ġavvâṣ-ı feyżiň baṭn-ı mâhîden
Yine anıň yüzünden mevc uran baḥr-ı hudâ sensin

26 Ġam-ı hecrin çeken dil-mürde-i ʿaşḳa Mesîḥâsın
Mesîḥâ'nıň dem-i cân-baḫşına neşv ü nemâ sensin

27 Ḫudâ birdir şerîʿat bir ṭarîḳat bir ḥaḳîḳat bir
Araňızda ikilik yoḳ ʿAliyyeʾl-Mürteżâ sensin

28 Ḥüseyn ile Ḥasan Veysü'-l-ḳaren ẕât-ı cemîliňdir
Cemîʿ-i enbiyâya evliyâya ilticâ sensin

---

[1] Bu mısra vezne uymamaktadır.

29 Derûnuň nûrı Zeyn'e-l-ʿÂbidîn ile müzeyyendir
Serây-ı vaḥdeti pür-feyż eden sırr-ı Ḫudâ sensin

30 İmâm Bâḳırı kim pûte-i ʿaşḳıňda ḳâl etdiň
Zer-i ḫâliṣ eder ḫâk-i vücûd-ı kîmyâ sensin

31 Ṣadâḳât nâẓırıňdır Caʿfer-i Ṣâdıḳ emîniňdir
Ḫulâṣâ murġ-ı cânı dâm-ı dûzahdan rehâ sensin

32 Olup Kâẓım- ṣıfat Mûsâ Rıżânıň sırr-ı ʿirfânı
Taḳî vü bâ-nakî-veş maʿden-i cûd u sehâ sensin

33 Helâk etdiň urup ḥâl-i nefîsi tîġ çekmekle
Ḫudâ'nın ʿaskeri hem Mehdi-i ṣâḥib-livâ sensin

34 Vücûduň medḥidir [naʿt-ı] nebîden Dânişî ḳaṣdıň
Yine evlâd u aṣḥâba muḥibb-i bî-riyâ sensin

35 Ümîdiň kesme dergâh-ı Ḫudâ-yı "lem-yezelden" kim
Ġanî oldur saḫî oldur gedâ-yı bî-nevâ sensin

36 Cemâliňle celâliň ʿarż edersiň dem-be-dem ḫalḳa
Yine sen kendiňe tiryâḳ sensin ejdehâ sensin

37 Emîn olsaň n'ola ol şehleriň kehf-i emânından
Göňüller câmiʿinde sırr-ı âmîn-i duʿâ sensin

[Koca Râġıb Paşa]

3[1]

RAMAẔÂNİYYE-İ RÂĠIB PAŞA

Feʿilâtün/ Feʿilâtün/ Feʿilâtün/ Feʿilün

1 Ne ʿaceb sürʿat ile geldi bu yıl mâh-i ṣıyâm
Çekdi bir bâş gelip belde-i Baġdâd'a licâm

---

[1] **3a-4b**

2 Geceyi gündüze ḳatmış ne şitâb ile gelir
Müjde-i ʿîda eder ṣanki mübârek iḳdâm

3 Şöyle bir ġaflet ile baṣdı ki taʿbîr edemem
Gûyiyâ bezmi baṣan şıḥne gibi bî-hengâm

4 Kesdiler mey-gededen bâde-perestân ayaġı[n]
Görüp el vermediğin ʿâlem-i âbâ eyyâm

5 Oturuşdu tek ü pûy-i ney ü meydân rindân
Zâhidân eylediler şimdi terâvîḥe ḳıyâm

6 Ramażân ḥürmetine arḳası miḥrâbdadır
Cümleye etse taṣaddur yeri var şimdi imâm

7 Câme-i nev keser erbâb-ı ṭabîʿat ʿîda
Şikem aṣḥâbı da ifṭâra keserler endâm

8 Ehl-i keyfiñ kem olur ħˇâhişi savma zîrâ
Veremez ṭabʿ-i seḥâ-pîşesi imsâke niẓâm

9 Müşkil olsa ne ʿaceb farḳı melekle beşeriñ
Żaʿf-i imsâk ile hep buldu leṭâfet ecsâm

10 Ḥoş gelir dil-ber-i billûr-beden vaṣlından
Vaḳt-i ifṭâra gelen nargil[e]-i sîm-endâm

11 Neşʾet-i sofra-i bezmi veriyor ħˇân-i füṭûr
Şerbet-i kâse olup câm-ı şarâb-ı gül-fâm

12 Şimdi germiyyet ü ülfet de cevâmiʿde olur
Döndü ṭâḥûne-i bî-âba ḫarâbât-i ziḥâm

13 Ṣanma mâh-ı nev-i rûza felek ihdâ edecek
ʿÎd için tevsen-i iḳbâline bir sîm lîcâm

14 ʿÂlem-i nuṣretine ya ede bir zer mehce
Ya ola şâṭırına ẖançer-i zerrîn-nîyâm

15 Âsmân-pâye Ferîdun-ḥaşem Aḥmed Paşa
Olsa şâyeste silâḥ-şoru olurdu Behrâm

16 Ḥâtem-i bezm-i seẖâ ṣaf-şiken-i rûz-ı veġa
Âb-ı rûyı vüzerâ âṣaf-i merġûb-ı enâm

17 Nükte cemʿ olmadığına dü cihânım bu yeter
Ger olaydı ikisin birden ederdi inʿâm

18 Kûhlar lerziş-i bîmî ile baḥr-i sîm-âb
Nice tâb-âver olur saṭvetine Rüstem ü Sâm

19 Cevelân etse olur fikr-i sebük-pervâzı
Nice müşkil ise âġâzdan evvel encâm

20 Fehm ile diḳḳat olunsa her iki tedbîre
Bulunur cümle bunun pûẖte Arisṭo'nuň ẖâm

21 Şîve-i luṭf ile üslûb-ı ḥakîmâne ile
Ne Arisṭo ki Felâṭûn'ları eyler ilzâm

22 Rütbe-i câhına nisbet feleğiň rütbesi pest
Reʿfet-i ḳadrine kûtâh kemend-i evhâm

23 Olmasa dâʾire-i ḥaşmetine teng eger
Nüh felek idi ṭoḳuz ḳubbeli bir çetr-i be-nâm

24 Âb-ı iḥsânı mecârî-i merâma cârî
Devr-i ʿadlinde ṣuyun buldu medâr-ı eyyâm

25 Pâs-bân-ı reme-i ḫalḳ olalı inṣâfı
Gürg ile eylediler ʿaḳd-i uḫuvvet aġnâm

26 Âşyân-sâz-ı zuḫûr olalı ʿadl ü dâdı
Gider âmîziş için lâne-i şâhîne ḥamâm

27 Ḳaldılar ġamze-i ḫûbân daḫi teʾs̱îrinden
Fitneyi eyledi ʿahdinde o rütbe iʿdâm

28 Dest-gîr-i kerem[in]de ḳomadı üftâde
Pây-ı dil-dâra meğer dil-şüdegân-ı nâ-kam

29 Żuʿafâ var mı nevâli ile hep ḳuvvetli
Ede bî-tâb meğer âdemi idmân-ı ṣıyâm

30 Dâverâ midḥat ü evṣâfıňa pâyân olmaz
Nitekim derd ü ġam-ı bendeňe yoḳdur encâm

31 Lîk hengâmı değil ʿarż edeyim tafṣîlin
Ederim ḥażrete inhâ hele gelsin bayrâm

32 Fâris-i ʿarṣa-yı ʿirfân geçinirken şimdi
Yerlere urdu beni tevsen-i baḫt-ı bed-râm

33 Lâkin ümmîdim odur râʾyiż-i luṭf u keremiň
Çıḳa ol kâfire bir keskin üzengiyle temâm

34 Olsa bir kerre hele elde ʿinân-ı fikrim
Ṣâf mażmûna göreydiň nice olur iḳdâm

35 Hele ḳalsın bu şikâyet varaḳ-ı dîğerdir
Hem eder mâʿna-yı nâ-kerde murâdı îhâm

36 Etme iṭnâb ile taṣdîʿ-i vaḳit nâzikdir
Râğıb'â şimdiki hengâm-ı duʿâdır hengâm

37 Rûz u nev-rûz u şebi ḳadr ü ṣabâḥı ola ʿîd
Tâ teʿâḳub ede ʿâlemde şühûr ü aʿvâm

[Seyyid Vehbî]
4[1]
RAMAẒÂNİYYE-İ VEHBÎ EFENDİ

Feʿilâtün/ Feʿilâtün/ Feʿilâtün/ Feʿilün

1 Geldi çatdı yine keştî-i hilâl-i Ramażân
Sûḳ-ı raḥmetde ucuzlandı metâʿ-ı Ġufrân

2 Ḫaber-i rûze ile kâğıd uçurdu gerdûn
Ġurre ẓann etme kebûterdir olan per-cünbân

3 Nıṣf-ı Şaʿbânda müverrîḫ-i berevât ʿamele
Çıkdı tevḳîʿ-i divân-ı ḳader sîm-nîşân

4 Ḫalḳa-i çîni hilâlî felek-i ṭabla be-dûş
Ḥalḳa ṭatlı ṣatayım diye eder zîb-i dükkân

5 Ġurre ṣanma eline penbe fitîl almış idi
Ḳayyum-i çerḫ-i ḳanâdîl-i nücûm-ı sûzân

6 Zûr-ı bâdeyle şikest etdi sebû-yı tövbe
Oňa sîmîn kanad urdı hilâl-i Ramażân

7 Necm-i raḫşâna olur ḫande-zen-i istihzâ
Felek-i ḳubbe-i câmiʿde sirâc-ı tâbân

---

[1] **4b-6a**

8 Rûze-dâr aġzı gibi şimdi mühürlüdür hep
Ḳapanıp mey-gede ḳapısı çü baḫt-ı mestân

9 Etse taḳsîm-i naġâm velvele-i deff-i ṣıḥâf
Naġme-i râḥatü'l-ervâḥ gelir ṣavt-ı ezân

10 Ħˇâb-ı âsâyişi ammâ uçurur bâz gibi
Pâsbân ṭablıň[ı] imsâke olup zaḫme-zenân

11 Küpe dek düşdü Ayaṣofya'daki ḫum dibine
Ramażân ṣûfisi bî-tâb nice bâde-keşân

12 Câmdır dest-i ġazel- ħˇânlıḳ eden mey-gedede
Şimdi tesbîḥ be-kef mescide olmuş cüz- ħˇân

13 Sûre-i Mâʿide vü Kevs̱er oḳur ḫırṣından
Vâʿiẓ-i gürsine etdikçe tilâvet Ḳurʾân

14 Tütünü göğe çıḳar lûle-i tenbâkû-veş
Ehl-i keyfiň biri gûş eylese âyât-ı Duḫân

15 Sâġarı ḥoḳḳa-i maʿcûna mübeddel etdi
Şürbi ḳalb eylediler berş-i żarûrî rindân

16 Rîşini mey-gede çârûbı eden rind-i ʿatîḳ
Deyr-i maʿmûr –ı ḫarâbâta olanlar ruhbân

17 Ḳoca ḳayyum ħˇace şekline girip mescîdde
Câmı ḳandîl edip ibrîḳ-i meyi rûġandan

18 Peştemâl belde vü şuʿalle elinde şimdi
Ṭurma mâhiyye ḳanâdîlini eyler sûzân

19 Bulsa eylerdi diyâr-ı ʿadem-âbâda sefer
Zâd-ı reh yerine ṣavmın yemek içün cîʿan

20 Ḳurṣ-ı ḫurşîde el erseydi eğer yerler idi
Aňa mümsik diye pek diş biliyor ger sükkân

21 Ḳısmet-i rızḳa tehâlükle girerler her şeb
Biri biriyle boġâz cengine ṣaff-ı dendân

22 Herkes[e] niʿmet-i feyż-i bereket şâmil iken
Bulunur yine her evde nice sofra ḳurudan

23 Deff-i sîlî ḫor-ı muṭrîb ḳadar âhenk verir
Ṭaḳ-ı ṭaḳ milʿaḳadan dâʾire-i süfre vü ħˇân

24 Dest-i müflîsde olan vaḳfa döner ħˇân-ı faṭûr
Bulunan yerde şikem- ħˇâra iki yaḫni ḳapan

25 Dîde rûşen diye birbirini tebşîr eyler
Pertev-i şuʿle-i ḳandîli gören rûze-keşân

26 Ṣanma imsâkda misvâk ṭutar sâʾimler
Fikr-i ferdâ ile engüştin eder vaḳf-ı dehân

27 Şaşırır ʿîd namâzında daḫi tekbîrin
Bir imâm-ı müteʿaṣṣıbla terâvîḥi ḳılan

28 Naẓar-ı gürisne çeşmân-ı cihân el-ḥâṣıl[1]
Feleği sofra ṣanır mâh-ı nevi ḳıṭʿa-i nân

29 Vâḳıʿa sofra-yı elvân niʿam-ı raḥmetdir
Kâsedir lîk onuň üstünde hilâl-i Ramażân

[1] "Gürisne" kelimesi vezin gereği "gürsine" olarak yazılmıştır.

30 Ḳurṣ-ı nîlüfer-i ħˇurşîdi ezip ˁârifler
Eyleyip üstüne kevkebleri ḥabb-ı rümmân

31 Maṭbaḫ-ı raḥmet-i Ḥaḳ'dan getirip her şeb anı
Ṣâˀime tuḫfe eder aş-pejan-ı ġufrân

32 Ġurre ẓann etme felek ḥâl dili ile eyler
Ṣadr-ı ḳadr-âgehe tebrîk-i ḳudûm-i Ramażân

33 Ṣadr-ı ˁallâme-i sîr vâriṡ-i efḍâl-i peder
Kân-ı her gûne hüner mâ-ḥaṣal-i devr-i zamân

34 Ħˇân-ı iḥsân u seḫâ mâˀide-i luṭf u ˁaṭâ
Ḳût-baḫş-i fuḳarâ ḳuvvet-i ḳalb-i aˁyân

35 Ḫulḳı da nâmı gibi Aḥmed Ebu'l-Ḥayr-ı kerîm
Kendi de ceddi gibi ferd-i ˁadîmü'l-aḳrân

36 İbn-i Minḳâri gibi fâżıl-ı yektâ-yı ḥafîd
Nesebi gibi şeref-nâme-i mecd ü ˁünvân

37 Ramażân gibi şühûr-ı diğere nisbet ile
Ḳadri eslâf-ı kirâm üzre celiyyü'r-rüchân

38 Pîşgîr al şafaḳ-ı gerd-i ser-i ħˇânende
Mihr sofra silecek süngeri olsa şâyân

39 Ḥâṣılı ḫâme ile vaṣfı değildir mümkin
Nice mîzâba ṣıġar sâḥili yoḳ bir ˁummân

40 Ṣadr-ı rûşen-güherâ maˁẕeretim eyle ḳabûl
Vaṣfıňa böyle perîşân-süḫan olmaz cesbân

41 Böyle mi eyler idim vaṣf-ı şerîfiñ taḥrîr
Olmasaydı ḳaleme mûy-i keder ʿ aḳd-i lisân

42 Beni söyletme efendim yüreğim yanıḳdır
Âteş-efşân olurum eyler isem fetḫ-i dehân

43 Ḳuşca cânım o kühen lânede âsûde iken
Âşyân etdi semenderlere şimdi devrân

44 Şimdi başımda menâre gibi âteş yanıyor
Bang-ı ḫâmem dönüyor yanḳın eẕânına hemân

45 Sönmüyor âteş-i dil gerçi mis̱âl-i saḳḳâ
Ṣu seper oña ḳırâb ile dü-çeşm-i giryân

46 Lehce-i S̱âbit'e pey-revligi seyr et nic'olur
Şimdi var ṭabʿ ımıñ imsâkı mis̱âl-i Ramażân

47 Tevsen-i ṭabʿ ı yarandırmaġ için aç ṭutaraḳ
Nice meydân alayım ʿ îdda görsün yârân

48 Âḫirin ıṣbıʿ a ḫâtem gibi bu ebyâtıñ
Ẕeyline maṭlaʿ -ı nevle vereyin ḥüsn-i beyân

49 Âḫir-i rûzeye mey ṣaḳlayıgörsün yârân
Bunu işrâb ediyor kâse-i nûn-ı Ramażân

50 Vaḳt-i ifṭâra kühen sözlere ḳarnım ṭoḳdur
Vehbiyâ aç eliñi ḫayr duʿ â eyle hemân

51 Günü günden yeg ola ḫâṭırı şevḳiyle dola
Revnaḳ-ı ʿ îdda mübârek bula ḳadr-i Ramażân

[Mustafa Fennî Efendi]

5[1]

SÂḪİL-NÂME-İ FENNÎ EFENDİ

Feʿilâtün/ Feʿilâtün/Feʿilâtün/Feʿilün

1 Hep ġalât sözle geçirdi gününü ʿâşıḳ-ı zâr
Ġalaṭa ẕevḳine gitmiş meğer aġyâr ile yâr

2 Kes̱ret-i keyf ile rind gece fitîl almış
Der-i Mumḫâne'de varmış seḥerî mum olmuş

3 Hele sekdirme süḫânlarla bu gün ṭavrı ġarîb
Falya vermiş gibi Ṭopḫâne'de yâr ile raḳîb

4 Baġlanıp ḳalmış iken zülf-i siyahkârında
Ṣavdı başdan [anı] âḫir Ṣalı Pazarı'nda

5 Ṭutsa ʿuşşâḳ maḥâldir ḳırılır gibi ṭaraf
Buldu ol gözleri bâdâm ile Fındıḳlı şeref

6 Seng-dîl âfeti nerm eylemese meyle her ân
Hiç tehî mi dayanırdı Ḳabatâş'a rindân

7 Ḳalmadı kimsede hiç nân alacaḳ bir aḳçe
Serv-i ḳaddler ile olalı Dolma Baġçe

8 Ṭıfl iken saňa ḫırâm etmeğe öğrettiği'çin
Dilerim Ḥaḳ'dan anı kim o Beşikṭâş olsun

9 Oldu dil olmuş iken ḳayd-ı cihândan reste
Ortaköy'de yine bir mûy-ı miyâna beste

---

[1] **6a-7b**

10 Eylemekden o mehiň şaẖṣ-ı firâḳıyla ṣavaş
Gözlerimde Ḳuruçeşme gibi hiç ḳalmadı yaş

11 Ṭaḳılıp ardına âl ile raḳîb-i nâ-pâk
Arnabud Ḳaryesi'ne gitmiş o şûẖ-ı dellâk

12 Yâreli bir güzeliň ʿaşḳı ile dîde-i ter
Arnabudköyü aḳındısı gibi durmaz aḳar

13 Hû çeker rûḥ-ı Ḥasân ḳalfa nevâ-yı meste
Pîş-gâhında oḳunduḳca Ḥüseynî beste

14 Oldu muḥtâc-ı göňül ṭıflı cevân-ı ġayra
Gitmeyince Bebek'e merdüm-i dîdem seyre

15 Fiske ṭaşıyla eğer ürker ise gülşenden
Bülbül-i zâra Ḳayalar ḳadar olmaz mesken

16 Yâri aġyâr edeyim ṣandı çü zevraḳda kenâr
Ṭopa ṭutulmuşa döndürdü ahâlî-i Ḥisâr

17 Eşk-i aġyâr der-i mey-gedede oldu revân
Düşdü Şeyṭân[ın] aḳındısı'na gûyâ rindân

18 Gel seniňle bulalım ṣaḳlanacaḳ maḥfî mekân
Balṭalimânı bu gün dalġalıḳ ey serv-i revân

19 Bizi begliḳ ġam ile etdi felek şîvende
Mîrgûn'a varalım ẕevḳ edelim gülşende

20 Rûzgârıň siteminden kim olur âzâde
İçe dil-dâr ile İstinye'de tenhâ bâde

21 Gelecek yâda diliň doġrusu derdin yeňiler
Tâzeler ile Yeňiköy'deki eski demler

22 Ya unutdursa n'olur pîr-i muġâna deyri
O ṣanem ile olan maḥfî Ṭarabya seyri

23 Gözümüň yaşına raḥm etmediği'çin cânân
Bir Büyükdere gibi etmede her dem ceryân

24 Zâhidâ gezme ṣoḳaḳlarda tehî sînesine
Çamuruň çünkü ḳuru git Kefeli Ḳaryesi'ne

25 Teb-i ʿaşḳ ile tenim etse daḫî zâr ü nizâr
Yine etmez dil-i bî-çâreye ol Ṣârıyâr

26 Ḳalmadı görmediğiň seyre sezâ cây-ı ṣafâ
Rumeli Ḥıṣnı'na var seyri tamâm et cânâ

27 Oldu rindâna dümen ṣuyu ile vâḳiʿ ḳayʾ
Ḳaraṭaş altına mı gitdi ʿaceb zevraḳ-ı mey

28 Meyl edip şemʿ-i ʿiẕârı için ol sîm-bere
Düşdü pervâne-i dil şimdi Fener'den Fener'e

29 Oldu germiyyetiň ol şûḫ ile zâhid çü hevâ
Bu bürûdetle Ṣoġuḳṣu saňa cây olsa sezâ

30 Âh edip ḳâmeti sevdâsı ile cânânıň
Şimdi başında Ḳavaḳ yeli eser yârânıň

31 ʿAyş u nûş eyle de terk et biraz ol paf pûfı
Ṣadr-ı mey-ḫâne Umuryeri değildir ṣûfî

32 Yâr buldum diye kendime ḳatı şenlikde
Öğünür ʿâşıḳ-ı şûrîde Değirmenlik'de

33 Üẕn-i ʿâmmdır diye gitmemek için Düğmeyer'e (?)
Zurefâ Körfez'i baḫş eyledi zen-pârelere

34 Ne revâ seyr-i Ḥiṣâr'da ola yârim maḫzûn
Sâḳiyâ baňa Yarımca verip Aňadolu ṣun

35 Gök-ḳandîl güc ile erdi göňül maḳṣûda
Bir siyah-çerdeye mâlik olacaḳ Gökṣu'da

36 Firḳatiňle şu ḳadar giryeler etdim cânâ
Bir Kücükṣu görünür eşkime nisbet deryâ

37 Bağrımıň yağın eritdi beli her eṭvârı
Hele Ḳandilli'de bir câm ile yıḳdım yâri

38 Âbı zîrâ ki mürâî olana dermâňdır
Ḳażı-zâdeli'ye Vânîköy'ü pek çesbândır

39 Leb-i deryâdaki ayıya mı oldu meftûn
Ḳulelibâğçe'ye [pek] ḥırṣı raḳibiň efzûn

40 İşte buldum saňa ṣallanmağa bir özge maḥâl
Sözümüz diňle raḳîbâ yalıňız Çengel'e gel

41 Ḥased ol rinde ki mey nûş ede ḳana ḳana
O şeh-i ḥüsn ile Beğlerbeği'de mîrâne

42 Ġıbṭa ol şaḫṣa olur erdiği dem nev-rûza
O ṣanemle gide ẕevḳ etmeğe İstavroz'a

43 Ṣandılar duḫt-i reze geldi ʿArablarla yanıḳ
Suḫte-gân zümresine cây olalı Ḳuzġuncuḳ

44 Ḳo ṣığırlar gibi yatsın uyusun pinhânî
Oldu aġyâra maḳar çünkü Öküzlimânı

45 Kaʿbe ṭoprağı diye olsa bile nâm-âver
Üsküdar'dan yeğdir baňa kuy-ı dilber[1]

46 Şemsi nâmında bir âfet mi ẓuhûr etdi ʿaceb
Şemsi Paşa'yı mekân eylediler yârân heb

47 Bir şerîfiň nigeh-i luṭfu ile dünyâda
Ḳaṣr-ı dil ʿaynı ile döndü Şeref-âbâd'a

48 Baḳaraḳ ruḫlarına eşki raḳîbiň aḳmış
Ṣandılar baġçe-i ḥüsn içre Ayazmâ çıḳmış

49 Vuṣlatın gördü ḳıyâs eyleme ey dil elyâḳ
Ḫavfım oldur seni ferdâlara yârin Ṣalacaḳ

50 Ḳaṣdın ʿâlemde teferrücse eger bir derece
Duḫter-i rez ile Ḳız Ḳulesi'ne bul ferece

51 Ḳâmeti fikri ḫayâl-i ruḫ-ı al ile yine
Dest-i dil ʿaynı ile döndü Ḳavaḳbaġçesi'ne

52 Düldül-i nâze süvâr olsa o şûḫ-ı yektâ
Atı oynağı olur sâḥa-i Ḥaydarpaşa

53 Ey göňül boşlama daʿvâyı hemân ġamla soruş
Ḳadıköyi'nde ayaḳ nâʾibiniň pâyına düş

---

[1] Bu mısra vezne uymamaktadır.

54 Fikr-i ruḫsârı ile yandı tenim bilmez mi
ʿAceb ol mâh Fenarbaġçe'sine gelmez mi

55 Ġalibâ Fenni tamâm eyleyecekdir ẕevḳi
Aṭalar seyrine düşmüş o perîniň şevḳi

[Mehmed Emin Belîğ]

6[1]

HAMAM-NÂME-İ BELÎĠ EFENDİ

Feʿilâtün/ Feʿilâtün/ Feʿilâtün/ Feʿilün

I

1 Uyanıp eyledi ol fitne-i ḫˇâbîde ḳıyâm
2 Reh-i germâbeye hengâm-ı seḥer ḳıldı ḫırâm
3 Ṣandılar anı ikiz doġdu güneş hâṣ ile ʿâmm
4 Câmekâna gelecek ṭutdu perî gibi maḳâm
5 Tâbiş-i gerden-i billûru ile derledi câm
6 Ümmid-i şevḳ-i der-âġûş ile ḳızdı ḥammâm

II

1 Ṣavdı ʿâşıḳ gibi başdan küleh-i muʿteberin
2 Câmeden şîve ile çözdü muḳaddem kemerin
3 Gül gibi eyledi ḳat ḳat çıḳarıp câmelerin
4 Pîrehen refʿ olacaḳ ṣandı gören sîm-berîn
5 Perdeden oldu birûn âyine-i sîm-endâm
6 Kışrını atdı ḥarâretle ya şîrîn bâdâm

III

1 Tâb-ı neẓẓâreden endâmı ḫarâret ḳapdı
2 Defʿ edip ġayrıyı ḥammâmcı ṣovuḳluḳ yapdı
3 Şaşdı dellâk görüp onu yolundan ṣapdı
4 Važʿ-ı naʿleyn ederek ol büte âḫir ṭapdı
5 Ṣarılıp fûṭa-i müşgîne ol belî ḫod-gâm[2]
6 Münḫasîf oldu yine nıṣfına dek mâh-ı tamâm

---

[1] **7b-8b**
[2] Bu mısra vezne uymamaktadır.

IV

1 Tâze dellâk olacaḳ ḫalvet-i ḫâṣṣâ reh-ber
2 Etdi bir burcda gûyâ ki ḳırân şems ü ḳamer
3 Teni pâlûde gibi kim doḳunursa ditrer
4 Gördü kim gelmez oğuşdurmaġa ol ġonca-i ter
5 Aldı dellâkı ḥarâret bayılırken nâ-kâm
6 Ṣu yetişdirdi oňa ṭas ile bir tâze ġulâm

V

1 İstedi kîse-i müşgîn sürüne dil-bere çün
2 Pîç ü tâb eyledi lîf [aňa] ezildi ṣabun
3 Şîşe-i bâzi ḫabâb ile biraz ḳurdu oyun
4 Künc-i ḫalvetde görüp ṣanma o şûḫu mevzûn
5 Külḫanı yaḳdı ḥamâma girip ol bedr-i tamâm
6 Nice pertev ṣalacaḳ bezme görürsün aḫşâm

VI

1 Aḳdı ṣu pâyına ol serv-i ṣanavber boyuň
2 Tâze tâze ṣuladı [kâ]kül-i sünbül-mûyuň
3 Yüreği oynadı bir ḥâlete vardı ṣuyuň
4 Ṭas-ı leb-rîz içine ʿaks edecek meh-rûyuň
5 Ġayret-i tâb-ı ʿiẕâr[ıň]la hemân parladı câm
6 Döndü ol dem küre-i nâra ḳıbâb-ı ḥammâm

VII

1 Ṣıcağı geçdiği maʿlûm olıcaḳ ḥammâmıň
2 Çıḳma geldi diline ol meh-i bî-ârâmıň
3 Tâb-ı ruḫsârı yüzü ṣuyunu dökdü câmıň
4 Sildi bîrûna çıḳıp âyine-i endâmıň
5 Maʿnâ-veş elbise-yi fâḫireyi giydi tamâm
6 Verdi mıṣrâʿ gibi ol ḳâmet-i mevzûna niẓâm

VIII

1 Tûġ-ı şâhî gibi gîsûlarına ṣu yaradı
2 Açdı emvâc-ı hevâ sünbül-i mûyun ṭaradı
3 Duydu nâṭır ḳoḳuyu ʿud [ile] ʿanber aradı

4 Zülf-i dil-dârı o dem şâne arayıp ṭaradı
5 Uçlarından dökülüp her ṭarafa ʿanber-i ẖâm
6 Nefḥa-i bûy-ı ṣafâ-âver ile doldu meşâmm

IX

1 Ḳahve fincânı doḳundu leb-i dil-dâra meğer
2 Serpilip gül ṣuyu ẖûş etdi yaḳıldı micmer
3 Çünkü ḥammâma Belîġâ giren elbet derler
4 Müzd-i ḥammâma döküp aḳçeleri ol dil-ber
5 Sîne-i âyineyi pâreleyip etdi ḳıyâm
6 Gitdi âteş gibi ol meh ṭoňa ḳaldı ḥammâm

[Mehmed Emin Belîğ]

7[1]

BERBER-NÂME-İ BELÎĠ EFENDİ

Feʿilâtün/ Feʿilâtün/ Feʿilâtün/ Feʿilün

I

1 Şeh-levendâne kesem şevḳ ile hengâm-ı seḥer
2 Semt-i dükkâna ẖırâm etdi o şûẖ berber
3 Edinip câẕibe-i ehl-i derûnu reh-ber
4 Verdi dükkânçeye teşrîfi ile zînet ü fer
5 Kec-küleh kâkül ucun gösterip ol sünbül-i ter
6 Ṭabla perçemden eḥibbâsına ṣaçdı ʿanber

II

1 Etdiler bûse-i laʿl-i leb-i dildâra heves
2 Müşterî uşdu dükâna yine mânend-i meges
3 Bu ḳadar kimseye ḳuyruḳ mu ṣalar ol nevres
4 Ya çözülsün ya başı ḳaydını görsün herkes
5 İstemez verseler ol ġonca-dehen yoluna ser
6 Belki maḳbûle geçer olsa biraz sîm ile zer

---

[1] **8b-10a**

III

1 Peştemâl ucu gibi çiğnedi ʿuşşâḳını yâr

2 Ṭasma ḳayşı gibi ṣarḳar o miyâna aġyâr

3 Tüylerim ürperir ol ḫâleti görsem her bâr

4 Böyle cünbüşle olur ḳorḳarım aġyâr der-kâr

5 Yâr[i] ṣanʿat la eder terbiye üstâdı meğer

6 Yoḫsa başdan çıḳarır onu raḳîb-i kâfir

IV

1 Ne ʿaceb Çekmeceli di-lbere dûş olduḳ âh

2 Ṭasma ḳayış alır ʿâşıḳı ṣırtından o mâh[1]

3 Mihr ü meh saṭl u leğen şebnem ü gül oňa miyâh

4 Şekl-i zincîrde gîsû-yı mücaʿad her gâh

5 Külçe-i sîm-i muṣaffâ bileği âyine ber

6 Ġamzesi usturadır nâvek-i müjgân niṣter

V

1 Yâra edʿiyye-i meʾs̱ûre ederken taʿlîm

2 Sûz-ı ʿaşḳ etdi es̱er vâʿiẓ efendiye ʿaẓîm

3 Şaşırıp hafta başın oldu fetâna nedîm

4 ʿÂḳıbet eyledi dil-dâra ṣaḳalın teslîm

5 Beyʿ edip mâ-melekin etdi fedâ-yı dil-ber

6 Gitdi pîş-taḫtada ne cevheri ḳaldı ne dürer

VI

1 Kâle-yi vaṣlını bir ʿâdem için eskidemez

2 Bu ḳadar müşteriniň ḫâṭırını incidemez

3 Daʿvet etme o perî-rûyu tırâşa gidemez

4 Tâzesiz bir ḳuru dükkânçede yârân edemez

5 Rûy-ı mirʾâte baḳar her gelen erbâb-ı naẓâr

6 Olmaz âyînesiz elbet[te] dükân-ı berber

VII

1 Oldu pertev-fiken ol mevḳiʿe bir bedr-i münîr

2 Ḳarşı varınca bu meh etdi cemâlin tenvîr

---

[1] Bu mısra vezne uymamaktadır.

3 Ḥâle-veş ḳoydu o meh-pâreye rengîn pîş-gîr

4 Ser-tırâşa uzadıp boynun o da oldu esîr

5 Germ olup etdi ʿaraḳ-çînini kesdi onu der

6 Baş açıḳ ʿâşıḳ-ı dîvâneye döndü o puser

VIII

1 Dik durup herkese eylerken o servi perḫâş

2 Ser-fürû eyledi zânûsuna yârin ḳodu baş

3 Mû-be-mû eyledi esrâr-ı dil-i zârını fâş

4 Birbiriyle nice biň nâz u niyâz etdi tırâş

5 Ḳalmadı hergiz o meh-rûda kesâfetden es̱er

6 Ḳıl ḳadar ʿaybı eğer var ise onuň göster

IX

1 Açdı şâne abanûs gibi siyâh perçemini

2 Etdi mıḳrâṣ ile pîrâste-i pîş ü kemini

3 Aldı ḥavlî-i dü-ḥâvî ile onuň nemini

4 Eyledi dâm-ı belâ zülf-i ḫam-ender-ḫamını

5 Dâne-i ḫâline eylerse bu es̱nâda naẓar

6 Murġ- ı dil ḳurtulamaz ʿâḳıbet ol dâma düşer

X

1 Zîb-i ser eyledi destârı şukûfe-âsâ

2 Câ-be-câ dil-bere ṣıḥḥâ dedi yârân-ı ṣafâ

3 Rûy-ı berber-beçe oldu oňa âyîne-nümâ

4 Göricek kendiyi âyînede ol bî-hemtâ

5 Üstüne gerçi nis̱âr eyledi çoḳ sîm ile zer

6 Naḳd-cânın ḳor idi âyineye bulsa eğer

XI

1 Ṣundular destine ḳahveyle leb-â-leb fincân

2 Âh-ı ʿâşıḳ gibi bir iki nefes çekdi duḫân

3 ʿÂşıḳ-ı zâra Belîġâ ne belâdır hicrân

4 Ḳodu cânâneyi ʿazm eyledi ol büt beyḥân

5 Baş açıḳ âh u fiġân etdiğimiz ḳaldı es̱er

6 Gitdi ol âfet-i devrân bize ḳaldı berber

[Mehmed Emin Belîğ)

8[1]

HAYYAT-NÂME-İ BELÎĠ EFENDİ

Feʿilâtün/ Feʿilâtün/ Feʿilâtün/ Feʿilün

I

1 Ṣubḥ-dem bir büt-i derzî-beçe-i şîrînkâr
2 Gümüş endâze gibi ḳadd ile ḳıldı ḫırâm
3 Kâle-i ḥüsnüñ edip zîb ü dükân u bâzâr
4 Rubʿa dek ṭutdu ruḫun zülf-i girih-gîr nigâh
5 Ġamze mıḳrâṣ-ı belâ sûzen-i müjgân ḫûn-bâr
6 Kâle-i râzımı açınca kesip biçdi nigâr

II

1 İğneden ipliğe dek ḥâl-i dili yâre didik
2 Çâki-i pîreheninden bedeni gördüm ilik
3 Düğme öksüzcedir eylerse daḫi ser-keşlik
4 Yaḳasın devşirip ol âfeti ṣıḳma dibelik
5 Uydurursa başına vuṣa-i yâri aġyâr
6 Ṣoñra yanında dikiş ṭutmaz o ipsiz mekkâr

III

1 Ḫayli şalvarlı şinâverdir o ebrûsu kemân
2 Tîr-i neẓẓâre-i dil-dûza yelekdir müjgân
3 Câme-i ḥüsn oña boyunca biçilmiş ḫaftân
4 Nîm-ten ṣıḳma gümüş sînesi dâʾim ʿüryân
5 Gözün aç sâde nigâh eyle nigâra zinhâr
6 Ḳapama ferce bulursa biniş eyler aġyâr

IV

1 Mest-i mey şöyle ki çaḳşır gibi evvel mihre
2 Olmuş âvîze miyân üzre bir arşın gîsû
3 İç donundan ḳocunurken o şirîn ü zânû

---

[1] **10a-11a**

4 Mû-miyâna dolama ḳoluňu yazıḳdır bu

5 Ṣıḳma entâri gibi penbedir endâm-ı nigâr

6 Çekemez s̱ıḳletini belki tegeller dil-dâr

V

1 Cübbeyi böyle ḳavuşdurma gel ey sîmîn-ber

2 Ṣırmalı fermeteyi çâk-ı ḳabâdan göster

3 Daḫi yırtıp dikemez başlı başına dil-ber

4 Tîz ṭut üste bu Kürdiyye Ḥüseynî ister

5 Çırpıdan çıḳmaz ise câme et eyler saňa yâr

6 Sûz-ı ʿaşḳʿ âleminiň kârı bî-hencâr[1]

VI

1 Yâra maʿhûd iki ṭonluḳ çuḳa var âmâde

2 Ṣûfi bir ḫırḳa vü destâr ile olmaz sâde

3 Müşterî böyle ḳumâşı bulamaz dünyâda

4 Ṣandal olmaz oňa nisbet bila-ḳuz dîbâda

5 Penbe aṭlas gibi ülkerli o rengîn rûḫâr

6 Söyle zâhid zenebim gördüň ise böyle nigâr

VII

1 İşleri cümle ḳubûr yüňlü lübâde ber-dûş

2 Her ʿabâ-pûşa nemed giydirir ol ḫâr[â] pûş

3 Dest-gâhıňda bize iş kesiyor ʿişve-fürûş

4 Naḳd-i cân ver ki bu es̱nâda ṣatılmaz ḳonṭoz

5 Nesyeyi levḫine yazdıḳça tebâşir ile yâr

6 Rûy-ı mûyum ütüler âteş-i ġayret nâ-çâr

VIII

1 Teng-i vaṣlı yanılıp çözme çıḳar hicrânı

2 Yâr olur ḫâṭıra kim ṣoňra şeritler onı

3Hele zûr eyleme yap yap ḳırılır ġayṭânı

4 İbrişim olsa daḫî ṭurra-i müşg-efşânı

5 Lâyıḳ oldur o mehiň ḫaṭṭ-ı şuʿâ-i enẓâr

6 Oldu kerrâkesiniň şemsesine rişte-i târ

---

[1] Bu mısra vezne uymamaktadır.

IX

1 Zedeler cismimi yüksük gibi sûzen-bâzım

2 Amaz üstüne ḫaṭâyı yine ol ṭannâzım

3 Ḫilʿat ister beni püskürme şeh-i mümtâzım

4 Dün Belîġ açdım o cânâna metâʿ-ı râzım

5 Onu taḫmîn ile ölçüp biçerek âḫir-i kâr

6 Gördü kim çıḳmadı ṣanʿatla tegellendi o yâr

[Mehmed Emin Belîğ)

9[1]

KEŞFGER-NÂME-İ BELÎĠ EFENDİ

Feʿilâtün/ Feʿilâtün/ Feʿilâtün/ Feʿilün

I

1 ʿİşve vü nâzda ol kefşger-i mûy-şîgâf

2 Pîşe-kârdır bu ṣanâiʿde değildir ḫaffâf

3 Mest ü ḫayrân ede ʿâşıḳları ol gerden-i ṣâf

4 Görmedi tâze vü terlikde naẓîrîn eslâf

5 Ḫancer-i ġamzeye ebrûsu onuň tîre ġılâf

6 Hele yoḳdur sözüm ol ṣuġraya ḥaḳḳe'l-inṣâf

II

1 Beni yâbâna atar eski pa-bûç gibi o yâr

2 Çıḳma yoldan ṣâġ ayaḳḳâbı değildir aġyâr

3 Böyle merdâne reviş zenne kesimle her-bâr

4 Lorṭa gel dâʾire-i ehl-i dile cizme kenâr

5 Vażʿ-ı rindâne bizi etme telâş ile muʿâf

6 Hep çirîşdir saňa etmişler ʿalâḳa eṭrâf

III

1 Tîġ-i ġamzeyle bizi pâreleyip ol meh-rû

2 Târ-ı zülfiyle eder sûzen-i müjgânı reft

3 Var iken bıçḳı-yı bürrâna müşâbih ebrû

---

[1] **11a-12a**

4 Ḍarb-ı muştayla ḳırar ʿâlemi ol ʿarbede cû

5 Ne ḳadar ḫışm ile dil-teng ise hengâm-ı meṣâf

6 İşi bir ḳâlebe ifrâġ eder erbâb-ı ḫılâf

IV

1 Reh-i kûyunda raḳîbiň derisiň yüz döndür

2 Zâʾirân-ı ḥarem-i ʿaşḳa çarıḳlıḳ gönder

3 Nâr-ı hecriňle dil-i saḫtı yanarsa söndür

4 Göňül ümmîd-i viṣâliň yemişinden ḫûndur

5 Reşk eder pertev-i naʿleyniňe âyîne-i ṣâf

6 Sîmden naʿlçesi ʿaks-i helâl-ı şeffâf[1]

V

1 Yârı aġyâr-ı denî ṣayda olur zer-gerdân

2 Ökce et ḳahr ile ḳuncundan atar ol nâdân

3 Çift olur yâr ile tek ṭurmaz o mest ü ḫayrân

4 Onu bindirmeğe bir fil ara teşhîre hemân

5 Pây-mâl ise çedik gibi ayaḳda eṣnâf

6 Öyle perdaḫtsızca ṣâḥib mi çıḳar hîç eşrâf

VI

1 Çâr-ḍarb ile miyâna ḳuşanıp köhne düvâl

2 Püşt ü pâ ur yine Hind ü Yemen'i gez abdâl

3 Zâhidâ sende ḳayış merd iseň et terk-i menâl

4 Ṣırṭ ile aṭlas u dîbâ yerine bir post al

5 Yoḫsa sen câmiʿ vü mescîdde edip zîr-i liḥâf

6 Köhnelenmiş pabucundan geçemezsin lîfâf

VII

1 Ḳıç ayaġıdır o aġyâr-ı denî şeyṭânıň

2 Naḳşı yoḳ dest-geh-i hîlede hergîz onuň

3 Zevraḳ-ı meyle ayaġın alıyor nâdânıň

4 Rûzgâr üstü çıḳar baḫtı ḳavî ḳorṣânıň

5 Yârdan bir dikiş ayrılmaz eder lâf u güzâf

6 Âsmânı ne belâdır başa ey bî-inṣâf

---

[1] Bu mısra vezne uymamaktadır.

VIII

1 Ṭop-ı âyîne-i ṣayḳal-zede ol çehre-i mâh

2 Âftâb eň ṣon eder der-gehini püşt ü penâh

3 Gerçi pâlâncesi yoḳ ḫardır o aġyâr-ı tebâh

4 Dolama boynuna efsârı tegeller güm-râh

5 Oňa ilḳâ-yı muḥâṭ eylemez ammâ eṣnâf

6Yaḳalar yârı ṭaban-keşdir o bî-istinkâf

IX

1 Bir alay ipsize yüz verme dükâna irkib

2 Şimdicek olṭanı yutdu dolaşır anda raḳîb

3 Etdiler fâʿidesiz müşteriyânı taʿẕîb

4 ʿÂḳıbet ḳalmadı ol mehde evżâʿa şekb

5 ʿAzm edip pîş-gehe çekdi ḥicâb-ı zer-bâf

6 Ḳaldı evṣâfını taḥrîre Belîġ-i vaṣṣâf

[Şeyḫ Ġâlib]

10[1]

SÂḲÎ-NÂME-İ ĠÂLİB EFENDİ

Mefʿûlü/ Fâʿilâtü/ Mefâʿîlü/ Fâʿılün

I

1 Sâḳî ver ol piyâle-i elmâsa ferr ü tâb

2 Elmâs içinde mevc ura ammâ ki lâl-i nâb

3 Versin fürûġ-ı bezme o ḥâl-kerde âftâb

4 Olsun ḥarîm-i mey-gede ṣubḥ u şafaḳ şarâb

5 Şîr-i benât-ı mülu ede feyż-yâb[2]

6 Bir baḥr içinde berḳ ura ḫûrşîd ü mehtâb

7 Deryâ-dilân-ı ʿaşḳıňa îs̱âr-ı gevher et

8 Ṣahbâ-yı sürḫu çeşmine yâḳût-ı ahmer et

II

1 Sâḳî getir ol âb ki ateş-fürûş ola

2 Her bir ḫabâb-ı ḳulzüm-i dûzâḫ be-dûş ola

---

[1] **12a-13a**

[2] Bu mısra vezne uymamaktadır.

3 Mevc ṣafâsı şuʿle-i Kevs̱er-furûş ola

4 Naḳş-ı gül-i piyâlesi maḥv-ı nuḳûş ola

5 Ser-mest-i ʿandelîbi gürûḥ-ı sürûş ola

6 Bir baḥr-ı ḫûn ki dildir ona cürʿa-nûş ola

7 Keşf etdim ol feraḥla ġam-ı dil-sitânımı

8 Destûr olursa söyleyeyim dâsitânımı

III

1 Sâḳî getir o câmı ki maḥmûr-ı mest olur

2 Ḥûr-ı behişt erse gözü mey-perest olur

3 Sâġar-keş-i nüẖust-i ẖarâb-ı Elest olur

4 Yanında ḳadr-i zühd ü kerâmât pest olur

5 Peymâne-i ḥayât ki tövbe-şikest olur

6 Mestâne reng-i rûy-ı (----) zîb-i dest olur

7 Ammâ ẖıred teeddüb edip iḥtiṣâṣına

8 Nâz u niyâz ẖidmet eder bezm-i ẖâṣına

IV

1 Sâḳî getir şarâb ki maḥmûr-ı bî-dilim

2 ʿAḳlile âşnâ değilim gerçi ʿâḳilim

3 Mânend-i mevc-i cûş ile dil-gîr-i sâḥilim

4 Ditrer elimde kâse-i girdâb-ı ḳanzîlim[1]

5 ʿUmmân içinde pençe-i mihre mümâs̱ilim

6 Kesdim ümîd riştelerin merd-i kâmilim

7 Uġrarsan ey göňül yem-i aşkıň verâsına

8 Benden selâm et ol ṭarafıň âşnâsına

V

1 Sâḳî getir meyi ki saňadır ẖiṭâb-ı ʿaşḳ

2 Her yüzden oldu gerçi suâl ü cevâb-ı ʿaşḳ

3 Açıldı âftâb ẓuhûr etdi ẖâb-ı ʿaşḳ

4 Zülfüň verirmiş ʿârıżına pîç ü tâb-ı ʿaşḳ[2]

5 Ḥaṭ geldi nesẖ oldu o ḥükmü kitâb-ı ʿaşḳ

---

[1] 10c: Bu mısra vezne uymamaktadır.
[2] 10d: Bu mısra vezne uymamaktadır.

6 Bir daḫi fitne eyleyeme intisâb-ı ʿaşḳ
7 Yâ Râb o ḳara gün ne belâ-yı siyâh idi
8 Ger âh şuʿle vermese ḥâlim tebâh idi

VI

1 Sâḳî revân et âteşi kâfûr-pâreden
2 Bir ḳaç ḳadeḥ pür eyle o mevc-i şerâreden
3 Bedr et hilâl-i sâġar nûr- ı sitâreden
4 Ketm eyleme ḥabâb-ı dili hîç-kâreden
5 Ḳaldırma yaʿni şîşeyi pîş-i neẓẓâreden
6 Menʿ etme mevceyi leb-i ḫuşk-ı kenâreden
7 Bir gün olur ki mest gözüñ hûşyâr olur
8 Ġâlib de bu ḥumârı ṣavar teşne-dâr olur

[Ḥaşmet]

11[1]

TERKÎB-İ BEND-İ ḤAŞMET EFENDİ

Feʿilâtün/ Feʿilâtün/ Feʿilâtün/ Feʿilün

I

1 Ey veliyyü’n-niʿamım şâh-ı şefaʿat-ger için
2 Yani sulṭân-ı rüsul Ḥażret-i Peyġâmber için
3 Pâre-i kebd-i ciger-gûşe-i şâh-ı kevneyn
4 Câm-nûşân-ı şehâdet ol iki server için
5 Ḥulle-pûşân-ı tebâşîr-i duḫûl-i firdevs
6 Tâc-dârân-ı ḫilâfet o muḳarribler için
7 Ḳurretü’l-ʿayn-ı cihân pertev-i ʿayn-ı aʿyân
8 Merdüm-i dîde-i sulṭân-ı Sikender-fer için
9 Âteş-i fürḳat ile tâbiş-i dûzâḫ mânend
10 Her seḥer eylediğim âh-ı şerer-perver için

II

1 Ne ḳadar ṡıḳlet ise dinle benim feryâdım
2 Oldu âzürde-i eyyâm dil-i nâ-şâdım

---

[1] **13a-15b**

3 Ḥâliyâ renciş-i hicrân ile bî-dermânım
4 El-meded sûziş-i ḥırmân ile âteş-dânım
5 Etdi ḫûn-âbe-i çeşmim o kadar cûşiş kim
6 Beňzedi pençe-i mercâna ṣaf-ı müjgânım
7 Şöyle pür-ḫûn-ı sirişk oldu ki bu dîdelerim
8 Döndü ḳan şîşesine ʿaynı ile çeşmânım
9 Nice ḳan aġlamasın çeşm-i ter-i gam-dîde
10 Âteş-i hecr-i peder yaḳdı dili sulṭânım
11 Edemem dâʾire-i ṣabr u taḥammülde ḳarâr
12 Çıḳsın evc-i feleğe velvele-i efġânım
13 El-meded el-meded ol âteş-i sûzân-ı nifâḳ
14 Etdi ṣaḥn-ı dilimi dûzaḫ-ı pür-sûz-ı firâḳ

III

1 Âh devletli vefât-ı peder öldürdü beni
2 Felek açdı baňa dervâze-i beytü'l-ḥazeni
3 Ber-ṭarâf râbıṭa-i meyl-i vaṭân göňlümden
4 Şîve-i keşmekeş-i hecr ile ḳırdıḳ reseni
5 Olamam bir daḫi dem-sâz-ı hevâ-yı ârâm
6 Ḍarb-ı mıẓrâb-ı ḳażâ bozdu o perde düzeni
7 Ḳalmadı dâʾire-i s̱ervet ü sâmân-ı peder
8 Nice der-pîş-i taḫayyül edeyim ben vaṭanı
9 İlticâ-yı emele ḳalmadı ṭâḳât dilde
10 Açamam nîk ü bed[i] noḳṭa muḥaṣṣâl deheni
11 Âh edersem bu ḥarâretle felekler ṭuṭuşur
12 Ḳorḳarım yerde beşer gökde melekler ṭuṭuşur

IV

1 Ḫûn ile dîdelerim doldu efendim doldu
2 Ṣararıp gül gibi ruḫsâre-i şevḳim ṣoldu
3 Gül gibi açılamam bâġ-ı ferâḥda ġayrı
4 Pençe-i dest-i ḳażâ ġonca-yı kâmım yoldu
5 Olmamışken mey-i iḳbâl ile ser-mest-i ġurûr
6 Bu ḫumâr ile bu ḥamyâzeye bâʿis̱ n'oldu

7 Geldi bu dâr-ı mücâzât-ı cihâna çün dil

8 Etdiği var ise devletli efendim buldu

9 İlticâ eylemezem âḫere İnşâ᾿allâh

10 Ġayrı bilmez bu göňül luṭfuňa me᾿lûf oldu

11 Melce-i çâre-resîm sensin efendim sensin

12 Taňrıdan mültemisim sensin efendim sensin

V

1 Bir zamân ṣoḥbet-i cân-baḫşına dil maẓhar idi

2 Murġ-ı dil ṭûṭi gibi kâm-ver-i şekker idi

3 Der-geh-i ᶜâṭıfetiň cilve-gehim olmuşken

4 Gûyiyâ Ḥaşmet'iň ol bâbda Dârâ-der idi

5 Yâl ü bâlım var idi sâye-i luṭfuňda benim

6 Şimdi tâb-ı elem-i hecr ile yaġım eridi

7 Ne zen-i dehre ne bintü'l-ᶜinebe meyl etdim

8 Ülfet ü ṣoḥbete ḥaṣr eylediğim hep er idi

9 Yaᶜni cürmüm nedir ey kân-ı kerem hiç bilmem

10 Şöhret-i kâẕibemiz gerçi birâz ber-ter idi

11 Şübhe yoḳ dilde budur mâ-ḥaṣal-ı efkârım

12 Baňa ḫalḳıň naẓarı değdiᶜ inâyet-kârım

VI

1 Vâḳıᶜâ derd-i şemâtet beni etdi sersem

2 Sizi taṣdîᶜ ederim gûş-zedim söylersem

3 Jâj-ḫâyıň anasın aġladır erbâb-ı ṣamem

4 Ben taḥammülde ḳuṣûr etmem er oġlu ersem

5 Sen hemân ṣaġ ol ᶜinâyetli kerîmü'ş-şiyemim

6 Ḥaṣmı iskât ederim ben de süḫân-perversem

7 Ḫâk-i pâyiňe yüzüm sürmedir ancaḳ ġarażım

8 Yaᶜni nâ-merd olayım manṣıb u mâl istersem

9 Mâye-i feyż-i neşâṭ-ı dil-i ġam-nâkimsiň

10 Cana minnet yoluňa rûḥ-ı revânı versem

11 Bendeyim ben saňa devletli efendim bende

12 Kim ne söylerse baňa ṣoňra olur şermende

VII

1 Ḫânedânıñ şeref ü ʿizz ile maʿmûr olsun
2 Kec baḳanlar ḥarem ü devletiñe kör olsun
3 Dürr-i ẕâtıñ ṣadef ü mâyesi olduḳlar için
4 Cilve-gâh-ı ebeveyniñ daḫi pür-nûr olsun
5 Ḫaḳ Taʿâlâ seni tevfîḳe refîḳ etsin kim
6 Zîr-i sâyeñde cihân emn ile mesrûr olsun
7 Yoḳdur evṣâfını imlâya dilimde ḳudret
8 Süsti-i ṭabʿ ile bu mertebe maʿzûr olsun
9 İttikâ-gâh-ı süḫân-perver iken der-geh-i şeh
10 Ne revâ ben gibi bir ehl-i süḫan dûr olsun
11 Künc-i ġurbetde niçin ḳaldım efendim böyle
12 Bildir aṣlın baña Allâh'ı severseñ söyle

VIII

1 Bilsem ʿarż-ı hünere ben de liyâḳat yoḳ mu[1]
2 Neşr-i âs̱âr-ı süḫân etmeğe ḳudret yoḳ mu
3 Yaʿni bî-behre miyim maʿrifet-i dânişden
4 Yoḫsa erbâb-ı süḫân ṣınfına raġbet yoḳ mu
5 Mâniʿ-i luṭf u kerem ise maʿârif şimdi
6 Bizde de el gibi bir pâre ḥamâḳat yoḳ mu
7 Cürm ü ʿiṣyânımıza gerçi nihâyet yoġ ise
8 Meslek-i Muṣṭafavî üzre şefâʿat yoḳ mu
9 Âstân-ı şeh-i devrâna varılmaḳ güc ise
10 Bârî sâḥillere ʿazm etmeğe ruḫṣât yoḳ mu
11 Ḳaldı âḫîr burada bende-i efgendeleri
12 Gitdi İstanbul'a menfâda olan bendeleri

IX

1 Gerçi eṭvâr-ı siyâh-kâr-ı ḫaṭâda ʿalemim
2 Lîk şimdi nigeh-endûz-ı ẓuhûr-ı keremim
3 ʿAfv-ı sulṭân-ı zamân bizleri güldürmez mi
4 Ḥaşyet-i cürm ile ben girye-künân-ı nedemim

---

[1] Bu mısra vezne uymamaktadır.

5 Ṭavf-ı der-gâh-ı şehen-şâha ḳıyâm etdikçe
6 Gûyiyâ maġfirete ṭâʾif-i Beytü'l-ḥaremim
7 Tevbe-i meyde s̱ebâtım yoġise sulṭânım
8 Dem-be-dem nûş-ı ayaġ etmede s̱âbit-ḳademim
9 Bir ḳızıl işte yed-i maʿrifetim yok ancaḳ
10 Cürmümüz var ise bir câm ile bir ġonca-femim
11 Sen de luṭf et kerem et Ḥaşmet-i pür-derd ü ġama
12 Söyle aḥvâlini ol pâdişeh-i muḥtereme

X

1 Yaʿni ʿarża girecek ḥâl-i dili taḳrîr et
2 Bir bir iḫlâṣ-ı ʿubûdiyyetimi tefsîr et
3 Nice inkâr olunur rütbe-i istiʿdâdım
4 Şevket ü Ṣâʾib ü Ḥassân'a beni tanẓîr et
5 ʿAvn-i Bâriyle ṣuʿûbetli bir emre ḳullan
6 ʿUhdesinden gelemezsem o zamân taʿẕîr et
7 Dönmeyim ḫâne-i vîrânıma luṭf eyle meded
8 Köhne beytü'l-ḫazen-i ḫâṭırımı taʿmîr et
9 İḳ[ti]żâsına göre eyle efendim ḥareket
10 Ḫâṭır-ı pâdişehe enseb ise teẕkîr et
11 Bâ-ḫuṣûṣ ehl-i süḫân himmete şâyân-ter olur
12 Onlara luṭf-ı şehen-şâh-ı zamân eks̱er olur

XI

1 İttiḫâẕ-ı şuʿarâ pâdişehe sünnetdir
2 Şâʿirân lâzıma-i dâʾire-i devletdir
3 Pâdişâhân-ı cihân nâdire-dânsız olamaz
4 Şehr-yârâna süḫân vâsıṭa-i şöhretdir
5 Ḥuṭbeveş kim oḳusa midḥat-ı sulṭânı ne dem
6 ʿArş-ı aʿlâya çıḳa nâmı bu ne rifʿatdir
7 Şâʿirân olmasa bu ʿarṣa-geh-i ʿâlemde
8 Nâm u şân-ı küremâ güm-şüde-i ġaybetdir
9 Herkesiň kârı mı meddâḥ-ı şehen-şâh olma[ḳ]

10 Vaṣf-ı sulṭâna sezâ nâṭıḳa-i Ḥaşmet'dir
11 İʿtibâr eyleye şevketli efendim ḳuluna
12 Ben de ṣarf eyleyeyim naḳd-i ḫayâli yoluna

XII

1 Ḫażret-i Ḥaḳ onu manṣûr u muẓaffer etsin
2 ʿAdl ü dâd ile cihâd ile muʿammer etsin
3 Seyf-i tevfîḳ-i ẓafer ile cihân-gîr olsun
4 Ser-be-ser ʿarṣa-geh-i dehri musaḫḫâr etsin
5 Görmedik mis̱lini bu pâdişah-ı devrânıň
6 Ḫıżr-ı tevfîḳi Ḫudâ ẕâtına yâver etsin
7 Zîver-i dest ẓafer ede Ḳızıl Elma'yı
8 Ḫûn-ı aʿdâ ile bu arżı muḫammer etsin
9 Biz de târîḫ-i ḳaṣâʿid yapalım vaṣfında
10 Ol daḫî ḳullarını luṭfuna maẓhâr etsin
11 Yüzüňü yere ḳoyup eyle duʿâyı Ḥaşmet
12 Vere taḫtında Ḫudâ ol şehe yüz yıl müddet

[Râmiz Paşa]

12 [1]

TERCÎʿ-İ BEND-İ RÂMİZ PAŞA

Mefâʿîlün/ Mefâʿîlün/ Mefâʿîlün/ Mefâʿîlün

I

1 Nevâ yoḳ bezm-i ġurbetde fiġân u âhdan ġayrı
2 Kime dem-sâz olursun nâle-i cân-gâhdan ġayrı
3 Ne hem-dem var ne sâḳî bu dil-i güm-râhdan ġayrı
4 Ḫaṭṭ-ı sâġarda yazmaz ḥayfile eyvâhdan ġayrı
5 Gül-i ümmîd vermez bûyyeʾs-i câhdan ġayrı
6 Çemende lâle yoḳ dâġ-ı dil-i âgâhdan ġayrı
7 Sefer etsem refîḳ olmaz ġubâr-ı râhdan ġayrı
8 Ḳarâr etsem yerim yoḳ bezm-i şîven-gâhdan ġayrı
9 Ṣorar yoḳ ḫâṭırım ḥüzn ü ġam-ı cân-gâhdan ġayrı

---

[1] **15b-16b**

10 Tesellî-baḫş olur yoḳ ṭâliʿ-i bed- ħˇâhdan ġayrı

11 Ġarîbim bî-kesem yoḳdur enîs ü âhdan ġayrı

12 Penâhım dest-gîrim ḳalmadı Allâh'dan ġayrı

II

1 Cüdâsı etdi beni gerdun o mâh mihr-bânımdan

2 Boyansın ḳana dâmânı sirişk-i ḫûn feşânımdan

3 O bâġ-ı dil ḳo yansın sûziş-i âh u fiġânımdan

4 Ṭuṭuşsun bâm-ı çarḫ ol âteş-i dûzâḫ-nişânımdan

5 Gül-i ħˇûrşîdi ṣolsun reng-i teʾs̱îri ḫazânımdan

6 Çerâġ-ı meh[i]seyretsin bâd-ı âh bî-amânımdan

7 Ḳılıp âvâre tîr-âsâ beni ḳaşı kemânımdan

8 Belâ-yı istiḳâmetle ayırdı ḫânmânımdan

9 Ġınâ-yı ḳalbi buldum şimdi geçdim naḳd-i cânımdan

10 Hümâ-perverde faḳr ü himmet oldum üstüħˇânımdan

11 Ġarîbim bî-kesem yoḳdur enîs ü âhdan ġayrı

12 Penâhım dest-gîrim ḳalmadı Allâh'dan ġayrı

III

1 Göňül sevdâsı zülf ile perîşân oldu ġurbetde

2 Şeb-i hecre nihâyet yoḳ meğer ṣubḥ-ı ḳıyâmetde

3 Ḫayâl-i ʿârıż ile gül açıldı çeşm-i ḥasretde

4 Mey-i fikr-i leb ile ser-girânım bezm-i firḳâtda

5 Beyâbân-ı cünûn âzâdesiyim gerçi ṣûretde

6 Dil-i zencîr-i ʿaşḳ-ı kâkül ile bende miḥnetde

7 İşidmeğe o mihri şimdi aġyâr ile ülfetde

8 Ḳarîb-i ʿaḳreb olmuş ṭâliʿim ġâyet nuḫûsetde

9 Ne ümmîd-i viṣâl eyler göňül ne bâş-ı raḥâtda

10 ʿAceb âvâreyim bî-çâreyim ṣaḥrâ-yı ḥasretde

11 Ġarîbim bî-kesem yoḳdur enîs ü âhdan ġayrı

12 Penâhım dest-gîrim ḳalmadı Allâh'dan ġayrı

IV

1 Ḫudâ rûzî-resândır ġam yeme ey dil adîvâne

2 Gözüň yaşı derûnuň ʿuḳdesidir âb ile dâne

3 Ezel ṣaḫn-i ḳasamnâda ṣalâ olduḳ da insâne

4 Şarâb-ı ġam ṣunulmuşdur baña peymâne peymâne

5 Velî bezm-i ezelde ḳıldıġıñ mîs̱âḳ-ı peymâne

6 Ḫıyânet etme ʿahd-i fâsiḳımda ṭur ḥakîmâne

7 Siper-veş sîne ger kim bu cefâ-yı dehr-i fettâna

8 S̱ebât-ı ṣabr u teslîm ile gir meydâne merdâne

9 Benim ḥâlim görüp sen tesliyet-baḫş ol dil-i câna

10 Benim ol bülbül-i naġme-serâ-bezm-i ġarîbâna

11 Ġarîbim bî-kesem yoḳdur enîs ü âhdan ġayrı

12 Penâhım dest-gîrim ḳalmadı Allâh'dan ġayrı

V

1 Göñül olduysa da mıṣdâḳ-ı naṣṣ-ı İsrafil ya Râb

2 Teraḥḥüm ḳıl be-ḥaḳḳ-ı âyet "lâ taḳneṭû" [1] ya Râb

3 Derûnum gülşen-i ḫavḳ u ṣafâ ḳıl sû-be-sû ya Râb

4 Gül-i ʿirfânımı etme esîr-i reng ü bû ya Râb

5 ʿAlâiḳ nüktesinden ḳalbim ile şust [u] şû ya Râb

6 Ḳoma âlûde-i çirk-âb-ı iġvâ-yi ʿadû ya Râb

7 Olupdur dâġ-ı ġurbet nâ-peẕîr ey Râfû ya Râb

8 Yetişdir merhem-i kâfûr-ı ṣubḥ-ı ârzû ya Râb

9 Ḳuluñdur Râmizi etdirme ġayra ser-fürû ya Râb

10 Der-i luṭfuñda dökdü eşk-i çeşm âb-ı rû ya Râb

11 Ġarîbim bî-kesem yoḳdur enîs ü âhdan ġayrı

12 Penâhım dest-gîrim ḳalmadı Allâh'dan ġayrı

[Ḥaşmet]

13 [2]

TERCÎʿ-İ BEND-İ ḪAŞMET BEND-İ EVVELÎ

Mefʿûlü/ Mefâʿîlü/ Mefâʿîlü/ Faʿûlün

1 Ya Râb esâfilde nedir böyle saʿâdet

2 Bu rütbe-i ʿâliyeden geldi meẕellet

[1] Kur'ân-ı Kerîm, Zümer Suresi 52. Ayet "Bilmiyorlar mı ki, Allah rızkı dilediğine bol bol verir, dilediğinden de kısar? Şüphesiz bunda inanan bir kavim için ibretler vardır" (Pamuk, 2012, s.465).

[2] **16b-17a**

3 Bî-berg ü nevâ ḳaldı ilâhî ʿurefâmız

4 Oldu cühelâ zümresi hep nâʾil-i devlet

5 Düşdük bu ḫarâbâta nedir çâre [ḫumâra]

6 Mest etdi bizi âh-ı peymâne-i ḥikmet[1]

7 Gördük mü bu âyîne-i devrânda söyle

8 Kim verdi murâd üzre ḫayâlâtına ṣûret

9 Ẕevḳin bulamaz neşve-i ṣahbâ-yı fenânıñ

10 Dil ehl-i ḫarâbâta döner eylese ʿişret

11 Biz keşmekeş-i çîle-i ġurbetde çıḳardıḳ

12 Ki belde-i İzmîr'de geh Bursa'da ḫalvet

13 Bilmem bu ẓuhûr-ı sitemi Zeyd ü ʿAmr'den

14 Billâh ḳuṣûrumdur efendim yine reh-zen

[Bağdatlı Rûhî]

14 [2]

TERKÎB-İ BEND-İ RÛḤÎ-İ BAĠDÂDÎ EVVELÎ

Mefʿûlü/Mefâʿîlü/Mefâʿîlü/Faʿûlün

1 Ṣanmañ bizi kim şîre-i engûr ile mestiz

2 Biz ehl-i ḫarâbâtdanız mest-i elestiz

3 Ter dâmen olanlar bizi âlûde ṣanar lîk

4 Biz mâil-i bûs-ı leb-i câm u kef-i destiz

5 Ṣadrın gözedüp n'eyleyelim bezm-i cihânı

6 Pây-ı ḫum-ı meydir yerimiz bâde-perestiz

7 Mâʿil değiliz kimseniñ âzârına ammâ

8 Ḫâṭır-şiken-i zâhid-i peymâne-şikestiz

9 Erbâb-ı ġarâẓ bizden ıraġ olduġu yeğdir

10 Düşmez oḳumuz yere zîrâ aṣḥab-ı şaṣtız

11 Bu ʿâlem-i fânîde ne mîr ü ne gedâyız

12 Aʿlâlara aʿlâlanır pestile pestiz

13 Hem-kâse-i erbâb-ı diliz ʿarbedemiz yoḳ

---

[1] Bu mısra vezne uymamaktadır.

[2] **17a**

14 Mey-ḫânedeyiz gerçi velî ʿaşḳ ile mestiz
15 Biz mest-i mey-i mey-gede-i ʿâlem-i cânız
16 Ser-ḫalḳa-i cemʿiyyet-i peymâne-keşânız

[Fehîm]

15 [1]

MUʿAŞŞER-İ FEHÎM EFENDİ

Feʿilâtün/ Feʿilâtün/ Feʿilâtün/ Feʿilün

I

1 Ey nigâh-ı ġażabı mest-i mey-i naḫvet-i nâz
2 Ġamzesi sâḳi-i câm-ı ecel-i ehl-i niyâz
3 Ey fürûġ-ı ruḫ-ı ḫuy-gerdesi ḫûrşîd-güdâẕ
4 Ey leb-i nâdire gül-berg-i gül-i gülşen-i râz
5 Ḳorḳarım râzımı fâş ede [o] çeşm-i ġammâz
6 Âşnâ oldu dile ġamze-i peykâne-nevâz
7 Şeb-i hicr ü ġam-ı zülf ü dil-i sevdâ-perdâz
8 İḫtiyârî değil âh eyler isem dûr ü dırâz
9 Âh edersem n'ola sevdâ ile dolmuş göñlüm
10 Ḫaberim yoḳ ki seniñ ʿâşıḳıñ olmuş göñlüm

II

1 Ḥüsnüñ evvel baḳışımda beni etdi meftûn
2 Eyledi sâḥir-i çeşmiñ baña biñ mekr ü füsûn
3 Zülfüñ etdi dilimi silsile-cünbân cünûn
4 Âḫirü'l-emr bu sevdâ ile oldum mecnûn
5 Gördüñ oldum elem-i ʿaşḳıñ ile zâr u zebûn
6 Şerbet-i ʿaşḳın ile derd-i dilim etdiñ füzûn
7 Doldu tâ derd-i muḥabbetle derûn u bîrûn
8 Başladıñ zehr-i sitem ile dilimi etmeğe ḥûn
9 Rûy-ı dil gösterip etdiñ beni çü dîvâne
10 Olduñ ey âhu-yı vaḥşî giderek bî-gâne

[1] **17a-18b**

III

1 Bî- mürüvvet ne idi ʿarż-ı muḥabbet evvel

2 Ne idi eylediğiň luṭf u mürüvvet evvel

3 Neye verdiň dile neẓẓâreye ruḫṣât evvel

4 Niçin etdiň dil-i bî-çâreye şefḳat evvel

5 Etmek idi ġarażıň çünkü ferâġat evvel

6 Ne idi tâ bu ḳadar germi-i ülfet evvel

7 Üns idi elde iken şânıňa ʿâdet evvel

8 Şâh-bâzım yoġ idi sende bu vaḥşet evvel

9 ʿAfv ḳıl ḥüsnüňe küstâḫ nigâh etdim ise

10 İḫtiyâr elde değil girye vü âh etdim ise

IV

1 Gerçi ben sarḫoşu ʿaşḳıňla şarâb etmez idiň

2 Âteş-i cevr ile bağrımda kebâb etmez idiň

3 Evvel âlüfteňe tâ böyle ʿitâb etmez idiň

4 Biň suʿâl eylese bir tünd cevâb etmez idiň

5 Luṭf ederdiň ġażab-âlûde ḫitâb etmez idiň

6 Beni gördükçe ser-i rehde şitâb etmez idiň

7 Çeşmimi âteş-i ḥasretle pür-âb etmez idiň

8 Dil-i vîrânemi tekrâr ḫarâb etmez idiň

9 Şimdi ḳurbânıň olam söyle nedir n'oldu sebeb

10 Âşnâ-yı ezelîye bu tecâhül bu ġażâb

V

1 Mest-i şîrîn-suḫanım telḫi-i güftâr nedir

2 Luṭfuň evvel ne idi şimdi bu âzâr nedir

3 Pür-teġâfül nigeh-i nergis-i bî-mâr nedir

4 Renciş-i bî-sebeb ġamze-i pergâr nedir

5 Sitem-i ġamze yeter çeşm-i cefâ-kâr nedir

6 Mübtelâňa nedir ey şûḫ bu eṭvâr nedir

7 Sitem etmekde yine ḳâdir iseň eyle baňa

8 ʿÂşıḳım ʿâşıḳım ey şûḫ-ı cefâ-kâr saňa

VI

1 Ḫôd-perestim reviş-i dîniňe ḳurbân olayım
2 ʿ Âşıḳ-âyînesin âyîniňe ḳurbân olayım
3 Pîçiş-i ṭurra-i müşkîniňe ḳurbân olayım
4 Reşkden pîster ü bâlîniňe ḳurbân olayım
5 Çeşm-i ʿ ayyâr-ı süḫân-çîniňe ḳurbân olayım
6 O kemân ebru-yı pür-çîniňe ḳurbân olayım
7 Nâvek-i ġamze-i pür-kîniňe ḳurbân olayım
8 Zehr-ḫand-i leb-i şîrîniňe ḳurbân olayım
9 Sîneňi kîneden ey âyine-ruḫ ṣâf eyle
10 Öleyim mi ele mirʾât alıp inṣâf eyle

VII

1 Ḥüsnüňü görse eğer Yûsuf olur bende saňa
2 Ḫayl-i ʿ uşşâḳ nice olmasın efgende saňa
3 ʿ Âşıḳ olurduň eğer görse idiň sen de saňa
4 Baʿ dezîn bendeyim ey şâh-ı cihân ben de saňa
5 Ḫande et aġlasa ḥâlin dil-i nâlende saňa
6 Böyledir ḳısmet-i Ḥaḳ girye baňa ḫande saňa
7 Bir naṣîḥatdır eder ʿ âşıḳ-ı şermende saňa
8 Ḳorḳarım yâr olur aġyâr-ı firîbende saňa
9 Girde-bâliň gül-agende edip pûte-i ḫâr
10 Derd-i ġayretle helâk ola Fehîm-i bî-mâr

[Fâzıl]

16[1]

MERS̱ÎYE-İ SULṬAN SELÎM ḪÂN-I S̱ÂNÎ

Feʿilâtün/ Feʿilâtün/ Feʿilâtün/ Feʿilün

1 Felekiň ḳubbe-i fîrûzesi vîrân olsun
ʿ Âlemiň enfüs ü âfâḳı perîşân olsun

---

[1] **18b-19b**

2 Felekiň çarḫı ḳırılsın nefes-i âhımdan
Pâre pâre dökülüp ḫâk ile yeksân olsun

3 Felekiň s̱âbit ü seyyâreleri baʿde-l-yevm
Rîze rîze ṣaçılıp rîk-i beyâbân olsun

4 Felekiň çâk ola nüh aṭlas-ı mînâ-fâmı
Lime lime dağılıp ʿâleme rîzân olsun

5 Ḳılmasın devr-i felek bir daḫi icrâ-yı fuṣûl
Ne bahâr ne ḥarîf ne zemistân olsun

6 Düşmeye şebnem-i ter esmeye ḫoş bâd-ı baḥar
Ne gül-i tâze ne bülbül ne gülistân olsun

7 Hep ʿaḳîm ola mevâlîd-i s̱elâs̱-ı ʿâlem
Ne nebât ola ne maʿden ü ne ḥayvân olsun

8 Ey felek ey felek ey çarḫ-ı sitemkâr yeter
Rûz-ı maḥşer görelim ʿâleme dîvân olsun

9 ʿÂlemiň rûḥu olan şâha ki ḳıydıň ẓâlim
Nice şimden-geru ʿâlem nice devrân olsun

10 Nice maġrûr ola iḳbâline dünyâda kişi
Ṭutalım taḫt-ı cihân üzre Süleymân olsun

11 ʿÂlemiň işte Süleymân'ı Selîm Ḫân-ı şehîd
Taḫt-ı mülki dilerim baġçe-i rıdvân olsun

12 Öyle dânâ vü fehim öyle himemkâr ruḥlarım
Her maʿârifde kemâl-âver-i itîḳâl olsun

13 Ḥüsn-i aḫlâḳ ile ol ḥüsn-i cemâl-i ṭalʿat
Böyle ḳâbil mi ʿaceb bir daḫi insân olsun

14 Nice ḫayrât ü es̱er eyledi îcâd ü binâ
Ḫidmeti nezd-i Ḫudâ mûcib-i Ġufrân olsun

15 Ḳıldı tertîb-i ʿasâkir daḫi taʿlîm-i cihâd
Ġazlar zümreside şâh-ı şehîdân olsun

16 Ol ḳadar ancaḳ olur ġayret-i dîn ü devlet
Saʿyi meşkûru ḳabûl-âver-i Yezdân olsun

17 ʿÂḳıbet ẓahir olur vâcib olan ḳânûnı
Bilinir ḳadr-i ʿaba mevsim-i bârân olsun

18 Âh ol mihr-i cihân-tâba küsûf vermiş iken
Mâ ḥaṣal istedi ʿâlem yine raḫşân olsun

19 Hep murâd etdi ḳader oldu muḫâlif âmâ
Saʿy ile defʿ-i ḳażâya nice imkân olsun

20 Kim bilir taḫta bedel âh ola tâbût fedâ
Şâh-ı maẓlûm ʿadem iḳlîmine sulṭân olsun

21 On sekiz sâl sekiz mâh meğer müddet-i mülk
Vaʿde geldikde ne ḳâbil daḫi meydân olsun

22 Allah Allâh pençe ħˇurşîd-i cihân-tâb-ı zamân
Bir avuç ḫâki girip ser be-girîbân olsun

23 Çâr deh mâh oturup gûşe-i ġamda maḫlûʿ
ʿÂḳıbet böyle (---) olsun

24 Bir alay kâfir-i bî-dîn edip ol şâha hücûm
Tâ ki ol mehlikeden ʿadd ne şitâbân olsun

25 Bir sürü kelb-i ʿaḳûr etdi o şîre ḥamle
Her biri nâr-ı cehennem ile büryân olsun

26 Laʿnet olsun ten ü dâver (-------) melʿunânıň
Ebedî ẖâneleri dûzaẖ-ı nîrân olsun

27 Âh ol cism-i laṭîf ol dil-i pâlûde mis̱âl
Ne revâ ḍarb-ı avânî ile lerzân olsun

28 Kimseye üf dememiş iken o nâzende ġarîz
Ne belâ ṣadme-i aʿdâ ile nâlân olsun

29 Yalıňız nâle kişi ümmet-i islâm değil
Kim o mâr millet-i tersâ daẖi giryân olsun

30 Aġlasın maḥşere dek ḫûn ile çeşm-i ʿâlem
Heft deryâ-yı cihân ḥasret ile ḳan olsun

31 Yaġdı hep ṣâʿiḳalar ile maṭar bir müddet
Mâtem-i dehre bu yetmez mi ki bürhân olsun

32 Dedi mers̱iyyesini ẖâṣṣ-ı çerâġı Fâżıl
Ta-be-maḥşer sebeb-i raḥmet-i raḥmân olsun

33 Çünkü tekrâr ile ẖân olmadı bu fânîde
Dilerim dâr-ı beḳâ taḥtına ẖâḳân olsun

34 Nûr ile merḳad-i pâkinde o yatdıḳça hemân
Ḥażret-i pâdişahıň ʿömrü firâvân olsun

[Fehîm]

17[1]

ĶIṬʿA-İ FEHÎM

Feʿilâtün/ Feʿilâtün/ Feʿilâtün/ Feʿilün

1 Ey dil bâd-be-kef eyleme tażyîʿ-i nefes
Her kişi ʿÎsi-i Meryem gibi meşhûr olmaz

2 Saʿy ile rûḥ da îcad ederseň mes̱elâ
Baḫtı vârûn olanıň saʿyi de meşkûr olmaz

3 Sebeb-i rifʿat olur ġam yeme üftâde iseň
Bir binâ tâ ki ḫarâp olmaya maʿmûr olmaz

4 Terk-i taķlîd edip vâṣıl-ı Ḥaķķ ol ṣôfî
Yoḫsa her düzd ki berdâr ola Manṣûr olmaz

5 Ẕikr-i zühhâd ile bir mi naġamât-ı ʿuşşâķ
Ṣît-i zenbûr hem-âvâze-i ṭanbûr olmaz

6 Tîre-dil kesb-i ṣafâ eyleyemez ʿâşıķdan
Sâye ḫûrşîde ķarîn olmaġ ile nûr olmaz

7 ʿAşķ her ķâleb-i bî-rûḥa tecellî etmez
Tûde-i merķad-ı Mûsâ cebel-i Ṭûr olmaz

8 Dil-i gürg zîb-i silâḥ ile şecîʿ olmaz merd
Pençe-i şîr-i musavverde belî zûr olmaz

9 Küşte-i tîġ-i muḥabbetde olur ṣulḥ-ı ebed
Leşker-i ṣaff-ı şehîdânda şer ü şûr olmaz

---

[1] **19b-20b**

10 Ey olan ʿâşıḳ-ı mecrûḥa nemek-pâş-ı ʿilâc
Zaḫm-ı bismi-şüde bir vech ile nâsûr olmaz

11 Dil ki ḫûn oldu naṣîḥat onu etmez ıṣlâḥ
Ḥüsn-i tedbîr ile mey bir daḫi engûr olmaz

12 Zühde tebdîl olamaz pend ile ʿaşḳ-ı cân-sûz
Şuʿle teʾs̱îr-i dem-i serd ile kâfur olmaz

13 Bir şehiñ dil ser-i kûyunda muḳîm oldu yine
Menzil-i ʿaşḳdan erbâb-ı belâ dûr olmaz

14 İstemez zînet-i ḫaṭṭı o meh-i sâde-ruḫum
ʿÂlem-i nûrda zîrâ şeb-i deycûr olmaz

15 Mihr ü kîn sîne-i ṣâfında ʿayân olsa n'ola
Levn-i şey perde-i billûrda mestûr olmaz

16 Bend-i zülfünde dilim bûs-ı lebi şâd etmez
Merd-i maḥbûs şarâb içse de mesrûr olmaz

17 Çeşmi dünyâyı ḳırıp etse tevâżuʿ ne ʿaceb
Kesse cellâd hezârân seri maġrûr olmaz

18 Hecrden ḫavf edene ẕevḳ-i ḫayâlî besdir
Mey içen ħˇâbda âşüfte-i maḫmûr olmaz

19 Gûş edip şiʿrim o şeh dedi naz ile Fehîm
Her süḫan levḥa-i pâk-ı dile mesṭûr olmaz

20 Süḫanım oldu mis̱âlât-ı beyân-ı vâḳiʿ
Şâʿir-i râst-suḫan gerçi ki manẓûr olmaz

[Râsîh]

18[1]

KEMANKEŞ-NÂME-İ RÂSÎḪ EFENDİ

Mefʿûlü/ Mefâʿîlü / Mefâʿîlü/ Faʿûlün

I

1 Gördük de ḫadeňg-i nigehiň gitdi arada
2 Ḳoydum ḳuşuya cânımı meydân-ı ravżâda
3 Yoḳdur bedel ey yoṣma saňa ṣaḥn-ı cefâda
4 Âh etse n'ola rûz-ı firâḳıňla fütâde
5 Ṭâḳat mi gelir ey ḳaşı ya böyle güşâde

II

1 Göňlüm siper-i tîr-i müjeň sîne-i feżâdır
2 Şâhid dil-i cândır nigehiň sihem-i ḳażâdır
3 Biň kez ṣarıḳ eylerse de ʿuşşâḳa sezâdır
4 Rüstem bu keşâkeşlere pes etse revâdır
5 Ṭâḳat mi gelir ey ḳaşı ya böyle güşâde

III

1 Bu ḳuvvet-i bazû ile çoḳ menzili baṣdık
2 Ki çilleye ḳoyduň bizi ki yây gibi baṣdık
3 Tîmâr-ı niyâz eyledik ip aḳmadık aṣdık
4 Ḫalḳa heman etmek mi kepâze bizi ḳaṣdıň
5 Ṭâḳat mi gelir ey ḳâşı ya böyle güşâde

IV

1 Her bir nigehiň göz göz edip yuta cânı
2 Aldı yeňiden nâvek-i müjgân ile şânı
3 Ṣaḥn-ı dile ṭaş dökdü bozup toz ḳoparanı
4 (----) gibi çeşmime ṭâr etdi cihânı
5 Ṭâḳat mi gelir ey ḳâşı ya böyle güşâde

---

[1] **20b-21a**

V

1 Mis̱liň feleğe gelmemiş ey şûḫ-ı dilarâm

2 Meydân seniňdir yürü nâz ile bir eyyâm

3 Varken bu omuzdan aṭş-ı üftâdeňi dârâm

4 Ki oḳda tamâm ḳabżada derse n'ola Behrâm

5 Ṭâḳat mi gelir ey ḳaşı ya böyle güşâde

VI

1 Şâyeste hevâdarıň olursa seng-i âfâḳ[1]

2 Râsiḫ daḫi ey şûḫ-ı kemânkeş saňa müştâḳ

3 Bend ile edip ḳavs-ı diliň ṭâḳâtını ṭaḳ

4 Yâ Ḥaḳ çaġıra çille-i cevriň çeke ʿuşşâḳ

5 Ṭâḳat mi gelir ey ḳaşı ya böyle güşâde

[Pertev]

19[2]

NEDÎM MERḪÛMUN MÜSEDDES-İ ÂTEŞ-ZEBÂNINA BİRER MIṢRAʿ İZÂFE İLE PERTEV EFENDİ MUʿAŞŞER İTMİŞ

Mefâʿîlün/ Mefâʿîlün/ Mefâʿîlün/ Mefâʿîlün

I

1 Ḫayâl-i sünbülüň ey gül-beden ʿıṭr-ı meşâmm olsun

2 Ġam-ı ḫâliňle genc-i ʿaşḳ-ı miskiyyü'l-ḫitâm olsun

3 Gözüm hecri mey-i laʿliň ile isterse câm olsun

4 Nigîn-i laʿliňi yâd etmeyim ʿâlemde nâm olsun

5 Seniň isterse vaṣlıň râygân-ı ḫaṣṣ u ʿâm olsun

6 Dile câm-ı emel endûh u miḫnetsiz ḥırâm olsun

7 Cemâliň rûzedâr-ı vuṣlata mâh-ı ṣiyâm olsun

8 Ġamıň gelmesin peymâne-i ʿömrüm tamâm olsun

9 Beni maḫrûm-ı bezm-i vaṣl eden mest-i müdâm olsun

10 Dil-i mecrûḥumuň ḳanın içenler şâd -kâm olsun

---

[1] Bu mısra vezne uymamaktadır.

[2] **21a-22a**

II

1 Perîşân eyledim zülfi ẖayâli ile destârı

2 Becâdır serde hem-bezmâne sevdâ-yi hevâdârı

3 Çıḳarmam bir nefes dilden hevâ-yı laʿl-i dildârı

4 Ḥabâb-âsâ şikest eylerse de câm-ı dil âzârı

5 Dili rûḥ-ı revân-ı cism-i bî-cân olsa güftârı

6 Ṭırâz-ı meclis-i aḥbâb ise ben istemem yârı

7 Ne ol bezm-i ṣafâ lâzım ne bezmiň câm-ı ser-şârı

8 H̱umâr-ı ġam benim dîrîne kârımdır hemân bârı

9 Beni maḥrûm-ı bezm-i vaṣl eden mest-i müdâm olsun

10 Dil-i mecrûḥumuň ḳanın içenler şâd u kâm olsun

III

1 Şeh-iʿaşḳım velî ẖavfım yine kendi sipâhımdan

2 Baňa cevr-i cefâ eksik midir baẖt-ı siyâhımdan

3 Benim dûr olduġum teʾs̱îr-i âh-ı ṣubḥ-gâhımdan

4 Ne ḥâcet imtinân ol ġırra mest ü kec-külâhımdan

5 Beni żâhirde gerçi dûr ederler lîk o mâhımdan

6 Dem-i mestîde yârı ṣaḳınıp şemşîr-i âhımdan

7 Ne şekvâ eyleyeyim yâran u yâr kîne-ħˇâhımdan

8 Edip câm-ı lebin âsûde zehr-âb-ı nigâhımdan

9 Beni maḥrûm-ı bezm-i vaṣl eden mest-i müdâm olsun

10 Dil-i mecrûḥumuň ḳânın içenler şâd u kâm olsun

IV

1 Şikâyet râh-ı bî-pâyân-ı miẖnetden ḥamâḳatdır

2 Ṭarîḳ-i ʿaşḳda pâdâşi-i ba-miẖnet-i saʿâdetdir

3 O meclîs kim şarâbı bûse-i lebden ʿibâretdir

4 O bezm-i ẖâṣda ẖamyâze-rîz olmaḳ da ʿişretdir

5 Ġam-ı dîrîne-i ṣabhâ-yı leb görsek ne lez̠z̠etdir

6 Neşâṭ-ı tâze-i ẖûn-ı ciğer bir özge ḥâletdir

7 Mey[e] bir neşʾe-i âmâl-i vuṣlat bir ḥikâyetdir

8 Ḫumâr-ı yeʾis ile ẖod hem-ser olmaḳ câna minnetdir

9 Beni maḥrûm-ı bezm-i vaṣl eden mest-i müdâm olsun

10 Dil-i mecrûḥumuň ḳanın içenler şâd u kâm olsun

V

1 Amân nâmım zebûn-keşlikle meşhûr olmasın Yâ Râb

2 Çerâġı kimseniň âhımla bî-nûr olmasın Yâ Râb

3 Hevâ-yı dil-keşi eyyâm-ı bâẖur olmasın Yâ Râb

4 Benim'çin ṣubḥ-ı vuṣlat şâm-ı deycûr olmasın Yâ Râb

5 Demem âʿdamada memnûn [u] mesrûr olmasın Yâ Râb

6 El-ân cânım bu ʿişret-ẖâneden dûr olmasın Yâ Râb

7 Dil-i şikestem-âsâ ḳalbi meksûr olmasın Yâ Râb

8 İçenler sâġarım hem-dâra maẖmûr olmasın Yâ Râb

9 Beni maḥrûm-ı bezm-i vaṣl eden mest-i müdâm olsun

10 Dil-i mecrûḥumuň ḳanın içenler şâd u kâm olsun

VI

1 Gezerken râh-ı ʿaşḳ u miẖnetiň Pertev olup merdî

2 Bugün gördüm Nedîm-i can-güdâz-ı derd-perverdî

3 Gelir ol da biri birine ḳatmış ẖâk ile gerdi

4 Serinde kûh-ı miẖnet kâhe dönmüş çehre-i zerdi

5 Nedîm kim ẖûn-ı dil-nûş eyleseydi derd [ü] ġam yerdi

6 Zebân çekdikçe kânûn-ı ciğerden şuʿle-i derdi

7 Bu yollarda inandım çekmiş ol da kerem-i serdi

8 Dem-â-dem âh edip bu maṭlaʿ-ı dil-sûzı söylerdi

9 Beni maḥrûm-ı bezm-i vaṣl eden mest-i müdâm olsun

10 Dil-i mecrûḥumuň ḳanın içenler şâd u kâm olsun

[Nefʿî]

20 [1]

ŞAHBÂ-NÂME-İ NEFʿÎ EFENDİ

Fâʿilâtün/ Fâʿilâtün/ Fâʿilâtün/ Fâʿilün

I

1 Merḥabâ ey câm-ı mînâ-yı mey-i yâḳut-reng
2 Devri gelsin senden öğrensin sipihr-i bî-direng
3 Merḥabâ ey yâdigâr-ı meclis-i devrân-ı Cem
4 Âb-ı rûy-ı devlet-i Cemşîd ü âyîn-i Peşeng
5 Merḥabâ ey şâhid-i ʿişret-serây-ı mey-gede
6 Duḫter-i pîr-i muġân hemşîre-i sâḳi-i şeng
7 Sensin ol rûḥ-ı revân-ı mürde-i endûh-ı ġam
8 Saña nisbet çeşme-i âb-ı Ḥıżır ʿayn-ı şereng
9 Sensin ol sermâye-i bâzâr-ı şevḳ-i ehl-i ʿaşḳ
10 Düşdü feyżiňle kesâdâ cevher-i nâmûs u neng
11 Sensin ol pîrâye-i ḥikmet ki feyż-i kâmiliň
12 Ḳıldı mirʾât-żâmîr-i ehl-i dilden refʿ-i jeng
13 Cürʿaňa vermezdi cân her ʿâşıḳ-ı efsürde-dil
14 Olmasaň tâb-efgen-i her ḫâṭır-ı bî-tâb u teng
15 Mey değil rûḥ-ı revân-ı mürde-i ġamsın hele
16 ʿÂlemiň cânı değilsiň cân-ı ʿâlemsiň hele

II

1 Râḥsın râḥat fezâ-yı ḫâṭır-ı mestânesin
2 Rûḫsun naḳd-i revân-ı ʿâşıḳ-ı dîvânesin
3 Cürʿa-i cân-baḫşıňa leb-teşnedir Ḥıżr u Mesîḥ
4 Âb-ı ḥayvânsın yaḫud laʿl-i leb-i cânânesin
5 Âbsın maʿnîde âmâ âb-ı âteş-pâresin
6 Laʿlsin ṣûretde reng ü rûy ile âmmâ nesin
7 Başlasıň meclisde devre sâġar-i mînâ ile

---

[1] **22a-23b**

8 Lâle-i sîrâb-ı bâġ-ı bezm-i ʿişret-ḫânesin

9 Pür ṣafâdır tâb-ı dîdârıň ile bezm ü bezm-i gâh

10 Rûşenâ-yi baḫş-ı ḳalb-i meclis ü peymânesin

11 Bî-ser ü sâmân edersin nice Sâm u Rüstemi

12 Duḫter-i rezsin velî ʿaḳl almada merdânesin

13 Ẕevḳa dâʾirdir ṣafâ-yı ḥâlet-i keyfiyyetiň

14 Meclis-i rindâne maḥrûm ġayrıya bî-gânesin

15 Beňzemez bir keyfe hiç keyfiňde ʿâlem var seniň

16 Rûḥsun el-ḳıṣṣa râḥ olmaňda şübhem var seniň

III

1 Bâdi-i ẕevḳ u ṣafâsın gerçi nâmıň bâdedir

2 Cürʿaňı nûş eyleyenler ġuṣṣadan âzâdedir

3 Cân u dilden kimse yoḳ kim saňa meftûn olmaya

4 Şâh u dervîş ü gedâ hep feyżiňe dildâdedir

5 Her ne dem luṭf eyleyip bezmi müşerref eyleseň

6 Ehl-i bezm ayaġıňa yüz sürmeğe amâdedir

7 Şâh-ı evreng-i ṣafâsın luṭf u ḳahrıňdır heb

8 Kimisi ṣulḥ üzre mestânıň kimi ġavġâdadır

9 Ehl-i ʿanḳâ saňa beňzer hem-dem olmaz kim diliň

10 Hem kudûretden biri hem ġıll u ġışdan sâdedir

11 Sende n’eyler ġıll u ġış bir pâk u ṣâf âyînesin

12 Var ise az çoḳ kudûret sâġar-ı mînâdadır

13 N’etsin ol esbâbı ʿâşıḳ kim saňa rehn olmaya

14 Âteşe yansın gerek ḫırḳa gerek seccâdedir

15 Meclis-i erbâb-ı dil bir laḫẓa sensiz olmasın

16 Ḥürmetiň inkâr eden ʿâlemde ḥürmet bulmasın

IV

1 Ben hele bir saňa beňzer yâr-ı hem-dem bulmadım

2 Hem seniň bezmiň gibi bir bezm-i ḫurrem bulmadım

3 Nice mesrûr olmasın ol meclisiň aṣḥâbı kim

4 Ḳaṭreni nûş eyleyende ẕerrece ġam bulmadım
5 Saňa ḥâşâ beňzedem afyon u bengiň neşvesin
6 Onlarıň dâḫi ḫuṣûṣa keyfini kem bulmadım
7 Bir yere cemʿ olsa ʿâşıḳ şemʿ ile maḥbûb ile
8 Hiç o bezm-i ḫaṣṣa senden özge maḫrem bulmadım
9 Ehl-i ʿaşḳa ṭurfa ʿişret-ḫâne buldum ʿâlemi
10 Sensiz ammâ ʿâlemiň ẕevḳinde ʿâlem bulmadım
11 Edeli seyl-i hücûmuň ḫâne-i zühd ü ḫarâb
12 Tövbeniň bünyâdını ḫâṭırda muhkem bulmadım
13 Ẕevḳine vâṣıl olunca tövbeyi bozmaḳ değil
14 Tövbeyi hiç iḫtiyâr etmiş bir âdem bulmadım
15 Dil-güşâdır meclisiň ġâyetde hem rindânedir
16 Her ne derlerse seniň ḥaḳḳında hep efsânedir

V

1 Keyf ü cân-baḫşıň ki cism ü câna râḥat bundadır
2 Ḥikmetiň inkâr eder vâʿiẓ ḥamâḳat bundadır
3 Mürde-i endûha söz yoḳ cân bağışlar ṣoḥbetiň
4 Cân verir çoḳ ẕevḳine onuň da ṣoḥbet bundadır
5 Gerçi vârıň ṣarf edersin sen göňüller açmaġa
6 Ḫarc eder vârıň da herkes saňa ḥikmet bundadır
7 Ehl-i ḥikmet bilmemiş bu ana dek keyfiyyetiň
8 Yoḫsa bir bîmâr için derlerdi ṣıḥḥat bundadır
9 Sükker-i şerbetden aʿlâsın hele ehl-i dil
10 Telḫ-kâm etseň n’ola ġayrı ḥalâvet bundadır
11 Ḥâṣılı hem-meşreb olsuň yaraşır rindân ile
12 Ter değil ṭabʿıň ʿaraḳ gibi leṭâfet bundadır
13 Öldürür renc-i ḫumârıň dirgürür feyżiň yine
14 ʿÂşıḳ-ı bîmârı bir demde ġarâbet bundadır
15 Nefʿi-i bîmârı gel keyfiňle iḥyâ ḳıl yine
16 Ḫâṭır-ı maḫzûnunu ġamdan müberrâ ḳıl yine

[Mehmed Emin Belîğ]

21 [1]

SÂKÎ-NÂME-İ ÂTEŞ-ZEBÂN-I BELÎĠ

Mefᶜûlü/ Fâᶜilâtü/ Mefâᶜîlü/ Fâᶜilün

I

1 Sâḳî getir ki devr ede ol câm-ı âftâb
2 Âs̱âr-ı feyże ḳâbil ola bezm-i mâh-tâb
3 Nessâc-ı kârgâh-ı ḫayâl ede fetḥ-i bâb
4 Versin ḳumâş-ı maᶜni-i rengîne âb u tâb
5 Evvel ḳadeḥde ᶜaks ede refᶜ eyleyip niḳâb
6 Mirʾât-ı ḳalbe şâhid-i mażmûn nüh-kitâb
7 Sâġâr-keşân-ı meclise keşf ola bî-ḥicâb
8 Sırr-ı ḫafî-i sâḳi-i Kevs̱er Ebû Türâb
9 Etdikçe neşʾe dîde-i ḳalbe müsâᶜade
10 Cânân-ı cânı eyleye ᶜâşıḳ müşâhade

II

1 Sâḳî şarâb-ı nâb ile leb-rîzdir kedû
2 Zinhâr boş bulunma tehî ḳomasın sebû
3 Câm pür eyleyip baňa ṣun iᶜtiẕârı ḳo
4 Âb-ı ḥayât olmasa cân beslemez bu ṣu
5 Olmam firîb- ħˇorde ben ey şûḫ-ı sâde-rû
6 Ṣahbâ-yı laᶜl-fâm değil ᶜanberîye bû
7 Bir bâde ile pîr-i ḫârâbata cust u cû
8 Kim bende içse eylemeye şâha ser-fürû
9 Bu tengnâda müflîs iken kâm-rân ede
10 Mürġân-ı ḳuds ile beni hem-âşyân ede

III

1 Sâḳî getir şarâbı ki defᶜ-i ḫumâr edem
2 Hengâm-ı dîde ᶜişret-i evvel bahâr edem

---

[1] **23b-25b**

3 Ser-mest olunca meclise gevher-niṡâr edem

4 Esrâr-ı ʿaşḳı ehl-i dile âşkâr edem

5 Her mûyu tende naẖl-i tecellî-nigâr eder

6 Dâmân-ı çarẖı âhım ile pür-şerer edem

7 Bed-nâm-ı ʿâlem olmaḳ ile iftiẖâr edem

8 Bir serv boylu tâze sevip iẖtiyâr edem

9 Min-baʿd-bus-ı ġabġab-ı sâḳî ḳadeḥ be-kef

10 Naḳd-i ḥayâtı eylemeyim yoḳ yere telef

IV

1 Sâḳî ẖumâr kesti amânım piyâle ver

2 Âzâd eyle bendeňi ġamdan ṡevâba gir

3 Ḫâṭır olunca neşʾe-i meyden ṣafâ-peẕîr

4 Gûş et ṣarîr-i ẖâme-i destân-serâ ne der

5 Rindân-ı mesti vâḳıʿadan eyleyip ẖabîr

6 Böyle vaṣiyyet eyledi bir sâl- ħˇorde pîr

7 Âlûde eylesin kefen-i cismi ol ʿaṣîr

8 Münkir cevâb söylemesin görecek Nekîr

9 Bezm-i fenâdan ayağı çünküm çekip gidem

10 Nûş-ı şarâb-ı ʿAdn ile defʿ-i ẖumâr edem

V

1 Sâḳî şarâbı eyleme âlûde ṣâf ola

2 Emvâc-ı rûz-ı neşʾe ile dil-şikâf ola

3 Kibrît-i aḥmer ol meye nisbet güẕâf ola

4 Her kim içerse vâḳıf-ı esrâr-ı kâf ola

5 Bir mey getir ki nûş eden onu muʿâf ola

6 Aḳvâl-i ḥürmetinde nice iẖtilâf ola

7 Mînâ içinde böyle ẖuṣûṣa ki ṣâf ola

8 Menʿi faḳîhiň ol meyi şâyed ẖilâf ola

9 Uġratma bezme münkir-i ʿaşḳı kesel gelir

10 Verme şarâbı kibrine anuň ẖalel gelir

VI

1 Sâḳî fürûġ-ı bâde ile gel ayaḳ ayaḳ
2 Ẓulmet serây-ı ẖâṭır-ı vîrâne şemʿa yaḳ
3 Efsürde oldu meclis-i ʿ işret nigâra baḳ
4 Allah ʿ aşḳına o büte bir piyâle çaḳ
5 Pîr-i muġân ile buluşup keyfe metʾtefâḳ
6 Verdi bu gûne ẖâṭır nâ-şâdânıma sebaḳ
7 Ey rind-i lây- ħˇâr hemîşe döküp ʿ araḳ
8 Mey iç ḳalınca diňle meni ruḥdan ramaḳ
9 Târîk olursa çeşm-i dile gûşe-i meġak
10 Gül-zâr-ı ʿ Adne pencere aç ola tâbnâk

VII

1 Sâḳî teġâfül eyleme mey ṣun ki mest olam
2 Hem-ḥâl-i mest-i bâde-i bezm-i elest olam
3 Deyr-i kühende bunca zamân mey-perest olam
4 Ser-ẖalḳa-i mecâlis-i rindân-ı mest olam
5 Lâyıḳ mıdır ki ẖâk-i meẕellet-nişest olam
6 Pervâz ederken evc-i maʿ ârifde pest olam
7 Yârân yapıldı ben ise ẖâṭır-şikest olam
8 Gül mevsiminde ġam-zede vü teng-dest olam
9 Ṭâḳ oldu ṭâḳatim çekemem bâr-ı miḥneti
10 Gönder ilâhi bendeňe bir ehl-i himmeti

VIII

1 Sâḳî sezâ mıdır ḳala mey-ẖâne teng ü târ
2 Ḳurbânıň olduġum ḳanı ol câm-ı tâbdâr
3 Beytüʾl-Ḥarâma gel yine ḳandîlini uyar
4 Etsin ṭavâf meclis-i ẖûbân firiştevâr
5 Ṣunduḳça ehl-i ʿ aşḳa mey-i laʿ l-i ẖoş-güvâr
6 Şâd ola rûḥ-ı külẖani-i rind-i Lây- ħˇâr
7 Gülgûn kümeyt-i sâġara tâ ki olup süvâr

8 Bu seng-lâḫ-ı mühlîkde etmeyem ḳarâr

9 Mestâne cünbüş eyleyerek şîr-i mest olam

10 Şâyed ki semt-i menzil-i maḳṣûda yol bulam

IX

1 Sâḳî cihânda ḥürmet ederler şarâbına

2 Bu köhne pîr müflise mey ver s̱evâbına

3 Rindân baḳıp bu kâr-gahıň inḳılâbına

4 Etmiş ḳıyâs bâde-i nâbıň ḥabâbına

5 Daḫl etme zâhid ehl-i hevânıň şarâbına

6 Lâzım değil mi bâde bu bezmiň kebâbına

7 Naḳḳâd-ı ʿaşḳıň ʿaḳlıň erişmez ḥesâbına

8 Etme ḥavâle rindi cehennem ʿaẕâbına

9 Baḥr-ı sefîde geldi kim oldu yem-i siyâh

10 ʿAfv-ı Ḫüdâya nisbet ile böyledir günâh

X

1 Sâḳî sezâ mı hem içe hem daḫl ede müdâm

2 Olsun ilâhı zâhid-i nân-kûra mey ḥarâm

3 Ġarḳ eyle seyl-i bâdeye ġam kişverin tamâm

4 Dârâya ġâlib eyledi İskenderi bu câm

5 Vâreste ol bu ṭûl-ı emelden mey iç müdâm

6 Kimse cihânda bulduramaz ḥâline niẓâm

7 Nîrû-yı meyle al ġam-ı dünyâdan intiḳâm

8 Aç gûşı hûşı diňle budur zübde-i kalem

9 Dünyâ-yı bî-s̱ebâta ḳapılma vefâsı yoḳ

10 Bir köhne zendir ehline onuň cefâsı çoḳ

XI

1 Sâḳî mey ile ʿaḳd-i muḥabbet cedîd olur

2 Lâf-ı vefâda her bir eḥibbâ ferîd olur

3 Dostuň hemîşe âdeme luṭfî mezîd olur

Niʿmet başında müftene herkes şehîd olur
Yârân-ı ʿaṣrı şimdi bilen nâ-ümîd olur
Ḥâcet deminde her birisi nâ-be-dîd olur
Eşrâṭ-ı sâʿat erdi göňüller ḥadîd olur
Dillerde belki nâmı vefânıň resîd olur
Aḥbâb –ı nükte-pervere dâʿim budur sözüm
Sevmem vefâsı olmayanı görmesin gözüm

XII

Sâḳî düşer mi meclis-i ʿişretde ġam yemek
Derdiň var ise sînede ġam çekme şîşe çek
Ney-zen demindir al neyi efsürdedir yürek
Söndü göňülde âteşi lâzımdır üflemek
Olmaz cihânda muṭrib u ṭûṭîye ġayrı dek
Söyletmek için âyine-i câm-ı Cem gerek
Gel gel kenâra çift olalım böyle durma tek
Dönsün piyâle ʿaksine devr eyliyor felek
Lâyıḳ mı âh edip feleğe bir iş etmeyem
Dâʾim muḫâlif etdiği ḳavlî işidmeyem

XIII

Sâḳî taʿallül eyleme gel yoḫsa ḫumda şey
Pesdir lebiňle ḫâl-i ruḫuň bezme nuḳl ü mey
Mülk-i ʿademde cânına urmaz mı şimdi key
Ḥürmetle ṭutsa câm-ı şarâbı al üzre gey
Âb-ı ḥayât bâde ile nefḫ-i ṣûr-ı ney
Dil mürdegân-ı mey-kedeyi eylemez mi ḥay
Durma Belîġ râh-ı ḫarâbâtı eyle ṭay
Reh-berlik eylesin saňa Ḫıżr-ı ḫuceste-pey
Olsun fidâ-yı şâhid-i mey cümle aḳçe pul
Ḳurtul cihânda vesveseden mest-i bî-ḫod ol

[Enderunlu Vâsıf]

22 [1]

MURABBAʿ BE-CENÂB-I VÂṢIF EFENDİ

Fâʿilâtün/ Fâʿilâtün/ Fâʿilâtün/ Fâʿilün

1 Aldı murġ-ı göñlümü şâhîn-beçe bir mîrzây
2 N'ola kârım ʿandelîb-âsâ olursa vây vây
3 Gül-ʿiẕârıñ ḫâr-ı cevriñ etmeden sînemde cây
4 Ḫançer-i ġamzeñle öldür verme rây Devlet Girây

II

1Gerdeniñde beklesin beñler mis̱âli ḳara gül
2 Çeşm-i Tâtar'ıñla ḳıl sâmân-ı ʿuşşâḳı çapûl
3 Kes buçaġ ile bu çaġında kim olmaz ise ḳul
4 Ḫançer-i ġamzeñle öldür verme rây Devlet Girây

III

1 Kişveristân-ı Ḫoten'den tâ Ṣarı Kirmân'a dek
2 ʿAşıḳıñdır ehl-i dînden düşmen-i îmâna dek
3 Mâverâüʾn-nehrden iḳlîm-i Cengîz Ḫan'a dek
4 Ḫançer-i ġamzeñle öldür verme rây Devlet Girây

IV

1 Deşt-i Ḳıpçaḳ ur Ḳazan Ḳapġaç Ḳazan depdân pây
2 Gözleve bozmaḳ bucaḳ Kirmân Ṭomân Bâġçe-serây
3 Kes ḥudûd ayır Ḳırım'dan tâ-be-iḳlîm-i Noġay
4 Ḫançer-i ġamzeñle öldür verme rây Devlet Girây

V

1 Nâʿra ur mest ol ʿaraḳ-âmîḫte çaḳ bâdeyi
2 Nâz u istiġnâya çiğnet geç dil-i üftâdeyi
3 Ḳır geçir söyletme ṣorma bende vü âzâdeyi
4 Ḫançer-i ġamzeñle öldür verme rây Devlet Girây

---

[1] 25b-26b

VI

1 Âmed ü reft-i ḫayâliň dilde mânend-i ulaḳ

2 Birbirinden ṣabr u temkîni eder allaḳ bulaḳ

3 Ḫân-be-ḫân menzîl-be-menzîl arayıp ḳonaḳ ḳonaḳ

4 Ḫançer-i ġamzeňle öldür verme rây Devlet Girây

VII

1 Yaḫşı dilberdir özüň illâ yamandır firkatiň

2 Ḳama ḳamçı yamçı olsun hep fedâ-yı vuṣlatıň

3 Kim seni tenhâ bulup ṣarmaz teperse devletiň

4 Ḫançer-i ġamzeňle öldür verme rây Devlet Girây

VIII

1 Râh-ı naḫvetden güẕâr etme gerip üzengini

2 Ara yatı sînem olsun menziliň çek dizgini

3 Ḳanda görseň leşger-i aġyârı diňlerseň beni

4 Ḫançer-i ġamzeňle öldür verme rây Devlet Girây

IX

1 Ġâyet açmış ḥüsnüňü semmûr kürk-i Çerkesî

2 Ḳoyulup ṭurreň perîşân eylemiş mülk-i Fas'ı

3 Vâṣıf-ı bî-cürmden ġay[ı]rı elbet herkesi

4 Ḫançer-i ġamzeňle öldür verme rây Devlet Girây

[Nedîm]

23 [1]

MURABBAʿ BE-CENÂB-I NEDÎM EFENDİ

Feʿilâtün/ Feʿilâtün/ Feʿilâtün/ Feʿilün

I

1 Yine tenhâ elime girdi benim cânânım

2 Bûs edince lebiňi aġzıma geldi cânım

3 Gece yıldız ṣayar iken bu dil-i nâlânım

4 Doġdu nâ-gâh güneş gibi meh-i tâbânım

---

[1] **26b-27a**

II

1 Dün dil-i zâr ile ṣoḥbet ederek gitmişsin
2 Vaʿde-i luṭfu ḳasemler ile berk etmişsin
3 Deheninden bize bir bûse[ňi] vaʿdetmişsin
4 Bizde bir böyle aġız müjdesi var sulṭânım

III

1 Sen de kendiň gibi bir şûḫa nigehbân olduň
2 Gül iken böyle niçin bülbül-i ḫandân olduň
3 Sen nice tâ bu ḳadar ʿaşḳ ile ḫayrân olduň
4 Hele ben sana efendim ḳatı pek ḫayrânım

IV

1 Çıḳ levendâne dolaş gûşelerin gül-zârıň
2 Meded ey serv-i revân bozma meded reftârıň
3 Pây-mâl olmadadır şimdi Nedîm-i zârıň
4 Ayaġıň ṣaḳınaraḳ baṣma meded sulṭânım

[Azmi-zâde Hâletî]

24 [1]

MÜSEDDES-İ CENÂB-I ḤÂLETİ

Feʿilâtün/ Feʿilâtün/ Feʿilâtün/ Feʿilün

I

1 Yâri gördüm yine ardınca idi aġyârı
2 Gül-i gül-zâr gibi yanına almış ḫârı
3 Vermesin kimseye Ḥaḳ böyle olan dil-dârı
4 Nice almaya bu ġam cân u dil-i bîmârı
5 Mâye-i naḳd-i ḥayât olsa eğer dîdârı[2]
6 Ölümümdür benim aġyâr ile görmek yârı

---

[1] **27a-27b**
[2] Bu beyit Nevʿî'ye aittir. Bkz. Tulum 1997

II

1 Mevsim-i bâġ gelip gül gibi güldü dünyâ
2 Ġam-ı gül-geşt-i çemen eyledi hep şâh u gedâ
3 Seyr-i gül-zâra göñül çekmez olupdur aṣlâ
4 Ḳorḳarım düşmen ile râst gelem diye oña
5 Mâye-i naḳd-i ḥayât olsa eğer dîdârı
6 Ölümümdür benim aġyâr ile görmek yârı

III

1 Ḳosa cevr eylemeği ol gül-i raʿnâ gelse
2 ʿAhdi üstüne durup dönmese dünyâ gelse
3 Olmasa dîde-i aġyâra hüveydâ gelse
4 Gelecek ḫâne-i ʿuşşâḳına tenhâ gelse
5 Mâye-i naḳd-i ḥayât olsa eğer dîdârı
6 Ölümümdür benim aġyâr ile görmek yârı

IV

1 Düşdü dil yâr ile aġyârı görelden pür-ġam
2 Ola-yazdı nice kez menzili deryâ-yı ʿadem
3 Ṣubḥa dek varmasa ħˇâba n'ola çeşm-i pür-nem
4 Ḳorḳarım ħˇâbda nâ-geh anı illerle görem
5 Mâye-i naḳd-i ḥayât olsa eğer dîdârı
6 Ölümümdür benim aġyâr ile görmek yârı

V

1 Ġam-ı aġyâr ile ḫâk olsa eğer kim bedenim
2 Çâk olup câme-i ten egnüme giysem kefenim
3 Oḳuya ḥâl diliyle bunu her bir çemenim
4 Yaza ʿaşḳ ehli gelip seng-i mezârımda benim
5 Mâye-i naḳd-i ḥayât olsa eğer dîdârı
6 Ölümümdür benüm aġyâr ile görmek yârı

VI

1 Görüp aġyâr ile olmuşdu mükedder ḥâlim
2 Żaʿfdan ṣûret-i dîvâra dönüp timsâlim
3 Dostlar Ḥâletiyâ bilmek için aḥvâlim
4 Açacak ʿaşḳ kitâbını bu çıḳdı fâlım
5 Mâye-i naḳd-i ḥayât olsa eğer dîdârı
6 Ölümümdür benim aġyâr ile görmek yârı

[Hâşimî]

25[1]

TESDÎS-İ HÂŞİMÎ EFENDİ

Fâʿilâtün/ Fâʿilâtün/ Fâʿilâtün/ Fâʿilün

I

1 Ġâfîl olma bî-beḳâdır dehr-i bî-bünyâddan
2 Bir ribâṭ-ı köhnedir ḳalmış s̱emûd u ʿâddan
3 Ḳıṣṣa-i İskender'i gör ḳıṣṣa al Şeddâd'dan
4 N'eyledi taḫt-ı Süleymân'ı suʾâl et bâddan
5 Merḥamet umma göñül bu gerdiş-i bî-dâddan
6 Kimse maʿmûr olmamışdır bu ḫarâb-ı bâddan

II

1 Pâdişâh olsun serîr-i salṭanatda pür sürûr
2 Olsa ḥikmetde Süleymân gibi hep vaḥş u ṭuyûr
3 Olısar nâzıñ teng yerde ġıdâ-yı mâr u mûr
4 ʿÂḳıbet tîr-i ecel eyler seni ehl-i ḳubûr
5 Merḥamet umma göñül bu gerdiş-i bî-dâddan
6 Kimse maʿmûr olmamışdır bu ḫarâb-ı bâddan

III

1 N'eyledi gör âdeme cânâ bu dehr-i bî-amân
2 Ezdirir gün başına eylerse yüz biñ kerre ḳan

---

[1] **27b-28a**

3 Şefḳat etmez her ne deňli eylesek zâr u fiġân

4ʿ Âḳıbet yıḳıp binâ-yı ʿ ömrünü eyler virân

5 Merḥamet umma göňül bu gerdiş-i bî-dâddan

6 Kimse maʿ mûr olmamışdır bu ḫarâb-ı bâddan

IX

1 Vuṣlat eyler hep kimi bir dem felek ḥoş ḥâl eder

2 Lafẓ ile yol gösterip iḳbâl u istiḳbâl eder

3 Ki tutar ey Hâşimî ḫâkî ṣalar pâmâl eder

4 Gûne gûne ḥâṣılı insana meğer dâl eder

5 Merḥamet umma göňül bu gerdiş-i bî-dâddan

6 Kimse maʿ mûr olmamışdır bu ḫarâb-ı bâddan

[Azmî]

26[1]

Tercîʿ -i Bend-i Taẓmîn-i ʿ Azmî Dede

Fâʿilâtün/ Fâʿilâtün/ Faʿilün

I

1 Diňledim derd ile bir ḳaç maḳâl

2 Pûte-i ʿ aşḳ içre tenim oldu ḳâl

3Döne döne murġ-ı dil oldu kebâb

4 Ḳalmadı söz ile yanıp perr u bâl

5 Ḳalmış idi tende hemân bir ramâḳ

6 Buldu yine ʿ aşḳ ile bir yâre ḥâl

7 Ġamlar ile mûya dönüp cism-i zâr

8 Nâle ile oldu bu ten hemçü nâl

9 Noḳṭa döküp reml urur isem eğer

10 Ḫâne-i âteşde düşer baňa fâl

11 Âh minel ʿ aşḳı ve ḥâlâtihî

12 Aḥraḳa ḳalbî bi-ḥarâratihî[2]

---

[1] **28a-29a**

[2] Bu beyit Şeyh Galib'e aittir. Bkz. Gürer 1993

II

1 Zerresi ʿaşḳıñ kime ḳalsa es̱er
2 Mihr-ṣıfat anı eder derbeder
3 Ehl-i vaḳâr olsa mis̱âl-i cibâl
4 H̱âki ṣalıp eyleye zîr ü zeber
5 Baġladılar böyle ṭılsımı ʿayân
6 Kim ki ayaḳ başa verir cân u ser
7 Ṣûfi ne ġam bilmeye keyfiyyetin
8 Aňlayamaz mertebe-i ʿaşḳı ẖar
9 ʿAşḳ oduna girmeye âhın daẖî
10 Girse semenderde yaḳar bâl u per
11 Âh minel ʿaşḳı ve ḥâlâtihî
12 Aḥraḳa ḳalbî bi-ḥarârâtihî

III

1 Devr ede mi dâʾire-i lâciverd
2 Görmedi bir kimse bunun gibi derd
3 Şâh-ı cihân olsa daẖî eyleye
4 Ḥâṣılını bâd-ı hevâ hem-çü gerd
5 Kime ere pençesin eyler şikest
6 Eyleyemez ʿaşḳ ile kimse neberd
7 Gülen iken külẖen eder meskenin
8 Ṭutuşa mîzânıň ile değme merd
9 Ṣu yerine ẖâk ḳoyar başına
10 Söndüremez âteşini bâd u serd
11 Âh minel ʿaşḳı ve ḥâlâtihî
12 Aḥraḳa ḳalbî bi-ḥarârâtihî

IX

1 Bu yola bel baġlamaġa er gerek
2 Cân u ser oynatmaġa server gerek
3 ʿAşḳ sözünü söyleyecek şevḳ ile
4 Ṣanma kişiniň ḳulaġı ker gerek
5 Âfet-i ʿaşḳı edemez kimse żabt

6 Yine onuň cengine ejder gerek
7 Kim ki ayaḳ baṣar edip niyyetiň
8 Serde hevâ elde hemân ser gerek
9 Nâra düşen ʿaşḳ ile pervâne-veş
10 Pertev-i ʿaşḳ ile pür-âzer gerek
11 Âh minel ʿaşḳı ve ḥâlâtihî
12 Aḥraḳa ḳalbî bi-ḥarâratihî

V

1 Bezl olalı ʿâleme yaġmâ-yi ʿaşḳ
2 Her kişiye dökmedi naʿmâ-yi ʿaşḳ
3 Mevlevîseň durma semâʿide gör
4 Çalına çün ḳulağına nây-i ʿaşḳ
5 Can otunu otlayamaz kâv u ḫâr
6 Çün bitire onu bu merʿâ-yı ʿaşḳ
7 Her kişi cân ile olur müşterî
8 Ṣanma kesâd ola bu kalâ-yi ʿaşḳ
9 Dîdede nem dilde elem ʿAzmiyâ
10 Yaḳdı meni şevḳ ile sevdâ-yi ʿaşḳ
11 Âh minel ʿaşḳı ve ḥâlâtihî
12 Aḥraḳa ḳalbî bi-ḥarâratihî

[Sâbit]

27 [1]

BERBER-NÂME-İ BE-CENÂB-I S̱ÂBİT EFENDİ

Feʿilâtün/ Feʿilâtün/ Feʿilün

1 Naḳl eder Çorlıda bir kâşif-i râz
Bir cevân-pâre-i dil-dâde-nevâz

2 Eli uz ağızı düz berber idi
Eli aġzında uyar dil-ber idi

3 Ber-kemâl idi güzellik terlik
Ṣanʿatı olmuş idi berberlik

[1] **29a-32a**

4 Müşteri kim baḳa ger sînesine
Naḳd-i cânı ḳoya âyînesine

5 Aṣmış ol mûy-ı miyân-ı merġûb
Pîş-i neżżâreye bir âyine ṭob

6 Görünür âyinesinde fi'l-ḥâl
Küre-i hey᾿et-i iḳlîm-vîṣâl

7 Ġamzesi nîşter-i ḫûn-efşân
Nigeh-i żâlimi tîġ-i bürrân

8 Kendi şâkird nigâhı üstâd
Çeşm-i ḫûn-ḫâresi ṭâs-ı faṣṣâd

9 Şeyḫ ü şâb etdi tırâşına heves
Baş açıḳ şîftesi oldu herkes

10 Berber iskemlesi kürsî oldu
Şeyḫ Efendile eḥibbâ doldu

11 Eğlenir yârânla ol şûḫ-ı żarîf
Ḳırşehir vâʿiżi rîşinden lîf

12 Ṣaçlı şeyḫ oldu ḥocâya maġlûb
N'ola gîsûların etse çârûb

13 Ḳâḍîya yevm-i cumʿa idi tırâş
Eyledi hafta سكز ʿaşḳını fâş

14 Hafta ḥarfi gibi ol bî-çâre
Yaňılırdı gününü hem-vâre

15 Maraż-ı ʿaşḳ ile ḳan oldurdu
Hîç ne dil ḳaldı ne cân aldurdu

16 Ṣanʿat-ı faṣdı edip pîş-nihâd
Nice ḳan dökmüş idi ol cellâd

17 Mübtelânıñ çoġunu siñdirdi
Kimi şîşe kimi diş çekdirdi

18 Bir yere gitse eger üstâdı
Ḳullanırdı bir ʿacâyib vâdı

19 Yaʿni olduḳda başına buyruḳ
ʿÂşıḳ-ı zâra ṣalardı ḳuyruḳ

20 Şîve vü nâz ile gerden ḳıraraḳ
Naḳd-i cânı çıḳarırdı buraraḳ

21 Şâne-veş kim doḳunursa teline
Ṣoñra verirdi ṣaḳalın eline

22 Nâ-tırâşıñ biri meftûnu idi
Baş açıḳ ʿâşıḳ-ı Mecnûn'u idi

23 Yürüse bir yere ol serv-i revân
Ṭaḳılırdı ona ol ṭasma ḳıran

24 Ḳara ṣabun gibi ol rûy-ı siyâh
Ezilirdi o cevâna her gâh

25 Peştemâlı ucu gibi miskîn
Ṭoza ṭoprâġa sürünürdü hemîn

26 Cismini nâle ile etdi hilâl
Ḳulaġına ḳomadı ol gül-i âl

27 Geçmedi bûs-ı kenâra dileği
Eline girmedi sîmîn bileği

28 Ermedi kâkül-i müşgîne eli
Kesdi miḳrâs ile târ-ı emeli

29 Gördüğüm ġamzesi ṣuyun veremez
Sözünü ustura-veş kesüremez

30 Dâm ḳaṣd eyledi ol kebke ṭuẓâġ
Çekdi dükkân-ı ḫayâl öňüne aġ

31 Kösreden geçmeğe bileği kâfir
Ol ḥavâlîde dönerdi fır fır

32 Yaʿni uġratmaḳ için bir ḥâle
Düşdü endîşe-i mekr ü âle

33 Vardı dükkâna melûl ü ġam-nâk
Saṭl-i berber gibi çeşmi nem-nâk

34 Dîdesi şîşe-i ḥacâmât gûyâ
Ḳan ḳuyusuydu pelîdiň âmâ

35 Dedi ol âfete giryân giryân
Üstüne ṣıḥḥat eyâ rûḥ-ı revân

36 Pederim geh gelip olurdu tıraş
Şimdi bâlîn-i helâke ḳodu baş

37 Ḥastedir âh işidir âh bilir
İşini Ḥażret-i Allâh bilir

38 Uġramış bir maraż-ı cân-kâha
Derd ile ḳalmış işi Allâh'a

39 Ḳan oturmuş dil-i mecrûḥunda
Bir ramaḳ ḳaldı hemân rûḥunda

40 Cân verip derd ile cân almadadır
Dediler çâresi ḳan almadadır

41 Ne ḳadar zaḥmet ise gel fi'l-ḥâl
Nişter-i ġamzeň ile bir ḳan al

42 Küşte-i ʿaşḳıňa dermân eyle
Ḳoç başıň-çün anı ḳurbân eyle

43 Derd ile nâleleri candandır
Raḥm ḳıl merḥamet îmândandır

44 Merḥamet ḳılmaz isen müşkil olur
Ḫaste-i ʿaşḳıň ecelsiz de ölür

45 Yetiş ol ḫastaya ey rûḥ-ı revân
Ola ṣon demde refîḳi îmân

46 Ser-i bâlînine gelseň ey ḥûr
İndi derlerdi şehîd üstüne nûr

47 Gûş edip bu sözü ol ġonca-dehen
Merḥamet ḳopdu hemân ḳalbinden

48 Doldu şiʿirle iki nergis-i ter
Ġamzesi hem ṣuvarılmış nişter

49 Ṣıġayıp ḳolunu tîz-ender-tîz
Oldu her bir nigehi fitne'ngîz

50 Önüne düşdü o şaẖṣ-ı ḳallâb
Bu da pûṣâdın alıp etdi şitâb

51 Ṣandı aġlatmış onu renc-i peder
Dilde bilmez ki yatardı babalar

52 Der-i bîmâra varınca ol mâh
Gûşuna geldi derûndan bir âh

53 Dil-i ʿâşıḳ gibi cüst ü çâlâk
Eyledi ḳapı girîbânını çâk

54 Erbab-ı manżara ol ġonca lebe
İltiyâm ile döşendi ʿatabe

55 Çıḳdı ḳaṣr üzre o mihr-i ümmîd
Nitekim çârem-i çarẖa ẖûrşîd

56 Döşenip bezm-i S̱üreyyâ tertîb
Hâle-veş ger mey-i meclîs bize zîb

57 Çeşm-i nergîs ḳamaşıp zînetden
Aġzın açmışdı ḳadeḥ ḥayretden

58 Beli ẖidmetde durur çeng ü rebâb
Cây-ı ʿişretde döner siẖ-i kebâb

59 Ḫum yatıp şîşe-i rahşende durur
Ehl-i meclîs oṭurur câm yürür

60 Bir ḳucaḳ nây yatur mihre-nevâ
Ṣanki ḳulluḳda döğülmüşdü ʿaṣâ

61 Ḫalḳa-i meclis-i ʿişret-girdâb
Ser-nigûn geşte ḳadeḥ ana ḥabâb

62 Almış eṭrâfını ḫayl-i esrâr
Ḫalḳa-i encümeni ḫalḳa-i mâr

63 Engerek yüzlü yılan dilli kilâb
Mâr-veş zehrlenirlerdi şarâb

64 Ḫaste yoḳ âteş-i dilden pür-dâġ
Oturanlar hepisi itden ṣâġ

65 Bir yatur yoḳ ḫum-ı meyden ġayrı
İňlemez ortada neyden ġayrı

66 Gördü bu dâʾireyi çün o perî
Duydu dolâb idiğin geri

67 Ḳurtulup dâʾireden çün pergâr
Cedvel-âsâ çizeyim sandı kenâr

68 Ardına düşdü biri dünbe mis̱âl
Ḫalḳa-i bezme çevirdi fi'l-ḥâl

69 Âh edip ḫurdeyi duydu cânân
Ṣanki kâkül başına ḳopdu cihân

70 Aňladı dâʾireden dollâbı
Def gibi ḳızdı ruẖ-ı pür-tâbı

71 O ṣürâḥî gibi ser-keş çelebi
Alıverdi boġazı şîşe gibi

72 Liḳa-yı miẖbere hem-çün ẖâme
İki ayaḳla ṭutuldu dâma

73 Zîr ü bâlâya baḳıp ol kûdek
N’eylesin yer pek idi gök yüksek

74 Edip âẖir elif-i ḳaddini lâm
Eğilip verdi o eşẖâṣa selâm

75 Biň ẖoş-âmedle edip istînâs
Etdiler ṣadr-ı ṣafâya iclâs

76 Yürüsün sâġar-ı sîmîn ʿaraḳ
Aḳ Deňiz zevraḳıdır ḳullanacaḳ

77 ʿAraḳ ü bâdeye beňzer yoḳdur
Aḳ çeşmeyle ḳızıl muṣluḳdur

78 Etdi çeş-ẖâne ḳadeḥlerden nûş
Altıyı aldı o âfet pür-cûş

79 Sâḳi-i maṣṭaba ayaḳ doladı
Yaʿni ol tâze nihâli ṣuladı

80 Doluya ṭutdular erbâb-ı ḍalâl
Mest olup düşdü yere sâye-mis̱âl

81 Döşenip ʿarṣa-yı ʿişretde bisâṭ
Eşḳiyâ zümresine çıḳdı sımâṭ

82 Eyleyip bir iki pay-zen manca
Ṣaldılar hem Aḳpıňar'a ḳanca

83 Ḳurdu ʿişret-gehi bir nice pelîd
Çâr-miẖ üstüne bir cisr-i sefîd

84 Fülkesi ṣafḥa-i sîmînden aḳ
Şuḳḳa gül-berg ü sefîd ü berrâḳ

85 Eylemiş ẖalḳa miyânıň teslîm
Yâʿni bel vermiş o bünyân-ı ʿaẓîm

86 Olıcaḳ ḳâmeti ẖam-geşte kemer
Cisr idi cûy-ı murâd üzre meğer

87 Geçdi bir bir üzerinden eşrâr
Ṣan çatal köprüyü aldı küffâr

88 Çaldı ses çıḳmadı ol şaẖṣ-ı leʿîm
Ṭabl-ı ʿayş ü demi der-zîr-i kelîm

89 Her gelen urdu birer yol gülle
Yedi yol aġzına döndü zülle

90 Açılıp kâle-i ʿayş-ı câvid
Çıḳdı külçeyle tefâriḳ-i ümid

[Sâbit]

28[1]

DERE-NÂME-İ S̱ÂBİT EFENDİ

Feʿilâtün/ Feʿilâtün/ Feʿilün

1 Zümre-i şifteden bir naẖsend
Söyledi naḳle sezâ bir pâ-bend

2 Der ki olmuşdu Rodoscuḳ'da nihân
Beş şehir sürgünü bir rind-i cihân

3 Çene remmâlı ẖaber ḥammâlı
Lâf-i sermâye yalan dellâlı

4 Çenede yüksek idi mertebesi
Ḫalḳ içinde laḳabı Söz Ebesi

5 Şûẖ-ṭabʿ idi açıḳ meşreb idi
Lâubâlî bir ışıḳ mez̠heb idi

6 Meskeni idi cehennem deresi
Dûzaẖ-ı nâẓır idi penceresi

7 Çatal abdâla olup ṣâḥib-i post
Yaʿni hem muġlim idi hem zen dost

8 G.tci Bey Tekyesi'ne nâẓır idi
Her cehennemde yeri ḥâżır idi

9 Ḥânḳâh-ı hevesin pür vecdi
Koçek-i ẖalḳa be-gûş-ı necdi

---

[1] **32a-37b**

10 Ḳahveniň mey-gedeniň ḳallâşı
Baba şeyṭân ocaġı ferrâşı

11 Bir zebân olmuş o segbân pâye
Maṭaracı Ṣarıca Pâşâ'ya

12 Ṣarı bayraḳdan alınca etmek
Ḳızıla çekmiş idi ẖayli emek

13 Bir gün ol dûzâẖi-i suẖte-dil
Ol Cehennem Deresi'nden ġâfil

14 Ṣaçlı sulṭânıň olup abdâlı
Anda olduḳda perîşân ḥâli

15 Gezerek gördü bir âlüfte-nigâr
Gül-beden ġonca-dehen lâle-ʿiẕâr

16 Sürẖi-i rûyu ḳızıl lâle gibi
Derlemişdi gül-i pür-jâle gibi

17 Çuḳurunda bulacaḳ ḥod-ġâma
Oldu Külẖancı Çuḳur Ḥammâma

18 Özge şûẖ idi ḥicâbı yoġidi
Ṭurradan ġayrı niḳâbı yoġidi

19 Câm-ı mey gibi güşâde meşreb
Yüz göz açıḳ gül ü nergîs gibi heb

20 Gördü bu ṣûreti ol âşüftedil
Ḥüsnüne oldu açıḳdan mâʾil

21 Ġamzesi cânına ḥancer dayadı
Çeşm-i ḫûn-rîzi açıḳdan boyadı

22 Eşk-i gül-fâmı aḳıp bî-tâbıň
Yine çıḳdı ḳızılı ḳallâbıň

23 Dâġ-ı ġam oldu yüzünde peydâ
Şâhid-i zûra urulur tamġa

24 Lebleri sürḫ idi ruḫsâresi al
Ḳâmetiň vaṣf edemem âlü'l-lâl

25 Meğer ol fâcire-i mekr-endîş
Ermeni bir ẕen imiş kâfir-kîş

26 Bir perî-ṭalᶜat idi cilve-nümâ
Kâfirisiydi perîniň ammâ

27 Bir iki pîre-ẕen-i bîve ile
Geçdi biň nâz ile yüz şîve ile

28 Bu ise büt gibi ḳaldı ḥayrân
Ṣûret-i Meryem'e ṣanki ruhbân

29 Göňlüne girdi o cinni-i ᶜanûd
Ṭutdu mânend-i ḫummâ-yı cühûd[1]

30 Sînesiň çâk edip âh etdi leᵓîm
Esdi gûyâ ki der-i deyri nesîm

31 Açdı âġûşuň edip şekl-i ṣalîb
Bulmadı boynuna ammâ taḳrîb

---

[1] Bu mısra vezne uymamaktadır.

32 Ḳurudu tâbiş-i ḥayretle pelîd
Ṣanki büt-ḫâne-i tersâya ḳadîd

33 Özge ḫınzîr idi ruhbân olacaḳ
Ermeni ʿîdına ḳurbân olacaḳ

34 Fikr-i zülf ile olup ġam peyvend
Uzadı ṣavm-ı naṣârâ mânend

35 Ṣubḥ-dem nâle döküldü bir çâň
Ṣanki kilsâda öterdi ṭaň ṭaň

36 Gerdeni şevḳine yandırdı o şûm
Ermeni deyrine kâfûrî mûm

37 Gâh râhiblere iḥsân adadı
Geh manastırlara ḳurbân adadı

38 Etmedi ḳalbini ammâ telyîn
Kâfiri özge binâ idi metîn

39 Ne ḳadar çekdise ħˇân-ı niʿâma
Oldu ol kâfire küfrân niʿama

40 Ne ḳadar eyledi tedbîr ile kâr
Boşa çıḳdı şikem-i râhib var

41 İltiyâm ol büte bî-ḥâṣıl idi
Ṭaş manastır gibi sengîn dil idi

42 Es̱er-i siḥr-i füsûn hebʿâṭıl
Oldu çün vaḳf-ı kînyâ bâṭıl

43 Rîsmân-ı ẖiyeliň ẖod her bâr
Elde ḳalurdı ucu çün zünnâr

44 Göňlünü edemedi ol ṣanemiň
Bütü ṣındı o figâr-ı elemiň

45 Baẖt-ı vârunası menẖûs oldu
Nûn-ı şeyṭân gibi maʿkûs oldu

46 Görse ol masẖara-yi pîr-i muġân
Hezl ile taẖta ḳaḳardı ruhbân

47 Vuṣlat ümmîdiň edip her bâzâr
Der-i deyr idi yeri şeyṭân-var

48 Cerr-i vaṣl etmek için gâhi faḳîr
Der-i deyre döşedi eski ḥaṣîr

49 Bekledi ol ḳapıyı bir nice sâl
Eksik olmadı miṡâl-i mandâl

50 Der-i deyr olmayıcaḳ vuṣlata dâl
Çatdı bir bâba daẖî ẖalḳa miṡâl

51 Var idi bir ṣıňarı mekr-endîş
Köhne zındıḳ vü teberrâ-yı kîş

52 Eskisi medrese-i telbîsiň
Yeňisi masẖara-i iblîsiň

53 Uġrasa yanına dîv-i gümrâh
İstiʿâẕeyle geçerdi her gâh

54 Sille şâkirdi edip vesvâsı
Yeni başlatmış idi ḫannâsı

55 Bâdi-i fitnede er başı idi
Buḳʿa-yi şerde kemer başı idi

56 Pederi müfsid ü ṣâḥib-tezvîr
Şöhreti Ħˇâce Fesâd idi şerîr

57 Adı gibi o muʿammâ-yı fesâd
Her fesâd içre çıḳarmışdı bir âd

58 Bu imiş söz ebesi ustâdı
Mürşid ü pîr-i rehi irşâdı

59 Vardı dâmânını taḳbîl etdi
Aġladı ḥâlini tafṣîl etdi

60 Renc-i firḳat ile çün derd-i derûn
Deşilip aḳdı mis̱âl-i ṭâʿûn

61 Âşkâr oldu derûnundaki sır
Büt-kede ḫırsızı oldu ẓâhir

62 Çıḳdı efkâr-ı derûn-ı esrâr
Ṣanki kâfir ölüsün atdı mezâr

63 Süpürüp ṣaḥn-ı keşîşi tersâ
B.ḳluġu ṭaşra bıraḳdı gûyâ

64 Ḥâline vâḳıf olunca üstâd
Dedi ḥayfâ yoġimiş istiʿdâd

65 Etmemiş terbiye teʾs̱îr-i belîġ
Çekdiğim zaẖmet-i düşvâra dirîġ

66 Sen yine eski ẖar eski pâlân
Ḳaçan adam olacaḳsıň ḥayvân

67 Pây-ı reftârına bir dâm edeyin
Der demez saňa anı râm edeyin

68 Ḫuyudur ḳısraġıň evvelde birâz
Görelikden çabalar bindirmez

69 Fârisiňdir yine ammâ taḳṣîr
Yoẖsa dizgin mi gererdi o faḳîr

70 Yiğidi ʿarṣa-yı meydân aňlar
Fârisü'l-ẖayli küheylân aňlar

71 Baʿżı mişvârı bilinmiş yârân
Dediler ʿavrete سک ḳolân

72 Nerre evren gibi âteşde ise
Esb-i câdû gibi ser-geşde ise

73 Germ edip anı bu ħˇâb-ı ẖar-gûş
Vardı it uyẖusuna oldu ẖamûş

74 Döşenip ḥîleye çün bu biʿâr
Baḥr-ı efkâra dalardı her bâr

75 Boynuna ehl-i fiten borc ḳomaz
Ṣu uyur ḥâṣılı düşmen uyumaz

76 Gitdi bir gün o büt-i ʿişve-perest
Bâġ seyrine erile ser-best

77 Maṭarasını alıp B.ḳcı Murâd
Yemeğe içmeğe olmuş muʿtâd

78 Müteheyyî olup ʿişret demine
Gitdiler Donlı Dere ʿâlemine

79 Çıḳarıp donunu o gül pîrehen
Ḳaldı bir gömlek ile berg-i semen

80 İşidip Ħˇâce Fesâd ol ḫaberi
Ḥâẓır oldu o daḫî muḥtaṣarı

81 Ḥîle destârçesin tâzeledi
Câme-i fitneyi endâzeledi

82 Şeyṭanet heybesin iḥżâr etdi
Dûş-ı telbîsi sebük-bâr etdi

83 Zen şek[i]line ḳoyup Söz Ebesin
Bağladı ḳarnına bir yaġ dübesin

84 Gebe ʿavrat gibi ol merd-i pelîd
Şişirip ḳarnını etdi taḳlîd

85 Şöyle bir ṭarz ile beňzetdi gidi
Farḳı ḫüns̱â gibi pek müşkil idi

86 Ḳoyup ol ṣûrete bu masḫarayı
Giydi bunlar daḫi Donlı Dereyi

87 Meğer ol nekbet-i bî-gâne
Bâġ ḳonşusu imiş cânâne

88 Bâġ taḳrîbiñ edip dâm-ı merâm
Yaʿni pâ-bende dolaşırdı müdâm

89 Âteş-endâz-ı serâ-perde-i ħˇâb
Yaʿni ol fâcire-i ḫâne-ḫarâb

90 Gûşe-i bâġda ʿayş ü demde
Tâze ter gömlek ile ʿâlemde

91 ʿÂlem eylerken eriyle tenhâ
Geçdi ol ġûl-ı beyâbân-ı belâ

92 Uydurup pîre-zen-i bed-ḫoyı
Ḳoncolos yapılı bir câdûyı

93 Olup âbisten-i bâr-ı pîrjeng
Apışıp ḳalmış idi bir ferseng

94 Şikemi küp gibi bir müsteşḳî
Meşk-i saḳḳâya müşâbih ẕıḳḳî

95 Mezbele teẕkiresidir gûyâ
Ṭutacaḳ ḳollarıdır dest ile pâ

96 Ḳarnı burnunda ne zaḫmetle yürür
Gösteriş erteye varmaz doġurur

97 Eğer erkek de çıḳarsa evlâd
Yine mi iş çıḳarır Ħˇâce Fesâd

98 İki saʿât ḳadar etdikde mürûr
Gördüler Ħˇâce Fesâd etdi żuhûr

99 Çehre-efgâr ü melûl ü ġamnâk
Şeyḫ-i kâẕib gibi gözler nemnâk

100 Bir telâş ile gelir girye-meʾâb
Gözü dönmüş çü ḥabâb-ı girdâb

101 Çeşme-âsâ aḳıdıp eşk-i melâl
Dedi kim başıma geldi bir ḥâl

102 Ehlimiň ḥâli diğer-gûn oldu
Derd-efzûn ciğeri ḫûn oldu

103 Vaẓʿ-ı ḥaml etdi taḳâẓâ gebedir
Kimse yoḳ lâzım olansa ebedir

104 Ṭaşralıḳdır ne muʿîn ne żâhir
Şehre varmaḳda bu dem emr-i ʿasir

105 ʿAḳla geldi seniň ehliň biledir
Ebelik ʿilmine hem ḳâbiledir

106 Luṭf edip âteşim iṭfâ eyle
Ḳonşuluḳ ḥaḳḳını icrâ eyle

107 Söyle ḥâtûnuňa vardın bâri
Görsün ol bî-kes ü bî-ġam ḫârı

108 Eline ḫalḳ sebeblidir der
Böyle aḥvâle ḫuṣûṣâ bire bir

109 Câm-ı sâḳî gibi belki ayaġı
Ḫastaya ṣıḥḥat ola baṣbayaġı

110 Vardıġile açıla bâb-ı murâd
Doġa ḫûrşîd-i cihân-tâb-ı murâd

111 Ermeni aldanıp ol dollâba
Düşdü gerdel gibi bir gird-âba

112 Çıḳıp elden resen-i ferhengi
Boyladı ḳaʿr-ı ceh-i nîrengi

113 Geçdi bâlûʿa-i mekre pâyı
Oldu kâriz-i belâ rüsvâyı

114 Özge bir renge boyandı diyemez
Kimseye aġız açıp söyleyemez

115 Çıḳarıp ʿavretini oldu zemîm
Eyledi kendi eliyle teslîm

116 Gitdi ol buḫti-i ʿAnḳâ eşerek
Ḳaldı bu B.ḳcı ile dilleşerek

117 Varacaḳ gördü felâket-zede zen
Kâr-ı nâ-sâz-ı felek başḳa düzen

118 Etdi imrâr-ı nażarla teʾkîd
Hiç ne vâlîde[yi] gördü ne velîd

119 Lîk bir fitne doġurmuş gerdûn
Göricek dâmeni oldu pür-ḫûn

120 Nerre bir dîv oturur tünd ü ᶜanûd
Dizi üstünde bir âteşli ᶜamûd

121 Ursa Ḳız Ḳullesine gürz-i girân
Ola ḫâtûn ili gibi vîrân

122 Depesinde gözü bir bed ḳıṣṣa
Afacan yapılı mefred ḳıṣṣa

123 Raḥm-ı mâderde çü şeş mâha cenîn
Zîr-i dâmende ḳımıldar mı hemîn

124 Ṭurfe efᶜî-i mehîbü'l-manżar
Evren-âsâ nefes aldıḳça şişer

125 Mâr-ı mâhî gibi bir ᶜucbe-nümâ
Zehr aḳardı deheninden gûyâ

126 Gördü ol ejder-i pür-âbileyi
Ṭutdu oġlan burusu ḳâbileyi

127 Gûşe-i çeşm ile etdikçe nigâh
Heybetinden doġururdu her gâh

128 Ṣarılıp ᶜavrete ejder-vârî
Maṣlaḥat gördü tamâm er vâri

129 Ḳalḳıp ol Ehremen-i efsûn-sâz
Siḥr ile etdi yuḳardan pervâz

130 Parṭalın aṣmaġa bâr-ı fısḳıň
Çivisiň ḳaḳdı cidâr-ı fısḳıň

131 Edip âmed-şud-ı râh-ı ʿ iṣyân
Yine mûm yaḳdı evinde şeyṭân

132 Döndü ol küşteni-i bed-kâra
Bir çatal içre ḳaṣılmış mâra

133 Kâr-ḫâne ḳurup ip cân-bâzı
Maḳaṣ üstünde ederdi bâzı

134 Baṣdı feryâdı zen-i şîven-zâ
Sûrda zaḫma yemiş ṭabl-âsâ

135 Erine der ki be gel erkek imiş
Dişi ṣandımdı çepel erkek imiş

136 O muḳaffel ḫâr-ı bâṭıl fıṭnat
Kec-ḫıred Ermeni-i seg-ḫaṣlet

137 Eyleyip fehm-i süḫanda taḳṣîr
Ṣıňarı bâṭılı etdi tebşîr

138 Dedi müjde uşacıḳ erkekdir
Ser-güzîn vâlidesi gerçekdir

139 Günü doġdu işidip Ħˇâce Fesâd
Oldu târîki-i ġamdan âzâd

140 Dedi bir yol göreyim aḫvâli
Yenemem çünkü dil-i meyyâli

141 Zevḳ-yâb oldu dil-i âvârem
Bir oġul verdi yine gehvârem

142 Gitdi sür῾atle nigâr ardınca
Kelb mânendi şikâr ardınca

143 Varacaḳ ol daḫi oldu der-kâr
İş çatallandı çü mis̱âl-i pergâr

144 İkiz oġlan doġurur murġ-mis̱âl
Bir iken müşkil iki oldu fi'l-ḥâl[1]

145 Ḳoşulup çifte iki gâv-ı dü-pâ
Şeyṭanet toḫmun ederler ilḳâ

146 İki müfsîd ki şehirden sürecek
Çifte ḳurşunla urup öldürecek

147 Meci işler gibi bî-bâkâne
῾Avrete işlediler merdâne

148 Der idi nâle vü feryâd ederek
Be Murâd gel iki oldu erkek

149 Mutafaṭṭın olamaz yine eşek
İ῾tiḳad eyler ikidir kûdek

150 Kendi kendiyle edip fikr ü şenîd
Der ki besbelli idi ḥâl-i velîd

151 Ben firâsetle dedim ardında
İkidir anasınıň karnında

152 Etmedim fehm ü ferâsetde ḳuṣûr
Geldi çıḳdı dediğim gibi umûr

[1] Bu mısra vezne uymamaktadır.

153 Kişide ʿaḳl ile idrâk ister
Çeşme-i mihr gibi pâk ister

154 Ol zamândan duyulup menḳabesi
Ḳaldı ol şaẖşa laḳap Söz Ebesi

ĠAZELİYYÂT

[Mantıkî]

1[1]

Fâʿilâtün/ Fâʿilâtün/ Fâʿilâtün/ Fâʿilün

1 Şemʿ-i bezm arturmasın pervâneniň germiyyetin
Rûzgâr eyler perîşân ḳorḳarım cemʿiyyetin

2 Şerbet-i telẖ-i cefâdan ḥiṣṣe-dâr olduḳ yeter
Bilsek ey sâḳî mey-i luṭfuň daẖi keyfiyyetin

3 Gûşuna feryâd kâr etmezse çerẖ-i ẓâlimin
Dîde-i baẖtıň biraz uçursa ħˇâb-ı râḥatın

4 Sâyesin dervîş-i bî-berg ü nevâdan dûr eden
Ṣaḳlasın ârâyiş-i tâbûta naẖl-i ḳâmetin

5 Biz ki ceyb-i ẖırḳaya çekdik seri şimden girü
Başına çalsın felek ẓıll-ı hümâ-yı himmetin

6 Manṭıḳî ʿâlemde yoḳ bûy-ı ḥaḳîḳatden es̱er
Beňzer eczâ-yı vücûduň aldılar ẖâṣiyyetin

---

[1] **37a**

[Mantıkî]

2[1]

VELEHÛ

Mefâ῾îlün/ Mefâ῾îlün/ Mefâ῾îlün/ Mefâ῾îlün

1 ῾İnânıñ çeşm-i giryân aldı dest-i ihtiyârımdan
Ṣavulsun baña seng-i râh olanlar reh-güẕârımdan

2 Derûnuñda görürsün lâleveş bir dâġ-ı ḥasret var
Hevâ-yı ῾ârıżıñla bitse gül ḫâk-i mezârımdan

3 Sürersin üstüne ben ḫâksâruñ raḫş-ı bî-dâdı
Niçin âyîne-i ḥüsnüñ ṣaḳınmazsın ġubârımdan

4 Yâ dest-âvîz-i miḥnetle gelir yâ tuḥfe-i ġamla
Uṣandım ḥâṣılı âmed-şud-ı leyl ü nehârımdan

5 Çerâġıñ âteş-i ḳahrıñ elinden çün yaḳar âhım
Ḥaẕer etmek gerek dûd-ı dil-i dûzeḫ-şerârımdan

6 Niçin ġayr ola gül-çîn-i viṣâliñ ḫurrem olmuşken
Gülistân-ı cemâliñ feyż-i çeşm-i eşk-bârımdan

7 Ne ṭâli῾dir ki çeşm-i ħˇâb-nâk-i baḫtım açılmaz
Ḳıyâmet fitnesi bî-dâr olurken âh u zârımdan

8 Ekip toḫm-i muḥabbet bâr-ı miḥnet ḥâṣıl etmekdir
Ṣorarsañ Manṭıḳî bâġ-ı cihânda kâr-zârımdan

---

[1] **37a-37b**

[Mehmed Emin Belîğ]

3[1]

ĠAZEL-İ BELÎĠ

Mefʿûlü/ Fâʿılâtü/ Mefâʿîlü/ Fâʿilün

1 Ol şîve-kâr şîveyi hep bî-maḥâl yapar

Bezme gelince kendiye lâ-büd kesel yapar

2 Ḫûbân yapar yaparsa bu vîrâne göñlümi

Üstâd olunca şîvede ammâ güzel yapar

3 Naḳş-ı ḫayâl-i dil-bere âvîze etmeğe

Târ-ı sirişki dîde çeküp ṣırma tel yapar

4 Şemşîr-i ebruvân-ı beyânında mıṣraʿı

Meclisde dil-ber ʿâşıḳa ḍarbü'l-mes̱el yapar

5 Dânişver ol da yap nice ebyât-ı dil-nişîn

Zîrâ binâya başlayan evvel temel yapar

6 Sûz u güdâz-ı ʿaşḳ ile dâʾim Belîġ-i zâr

Destinde ḫâme tâze vü rengîn ġazel yapar

[Sahhaf Rüşdî]

4[2]

ĠAZEL-İ RÜŞDÎ

Feʿilâtün/ Feʿilâtün/ Feʿilâtün/ Feʿilün

1 Nâfe-i Çîn-i Ḫuten ṭurreñe olmaz hem-bû

Sünbül-i cennet eger olsa ġedâ-yı âhû

2 Heves-i zülfüñ ile ʿazm-i reh-i Çîn etdim

Saña şimden gerü ey gözleri âhû yâ hû

---

[1] **37b**

[2] **37b-38a**

3 Ḫâk-i pâyiñ gibi bir kuḥl-i cilâ-baḫş olmaz
Yoḳ yere bâd-ı ṣabâ ʿ âlemi eyler tek u pû

4 Görüp ebruñ ile mâh-ı nevi ehl-i diḳḳat
Dediler farḳı eğer var ise ancaḳ bir mû

5 Dil-i ʿ uşşâḳ gibi ġarḳa-i ḫûn olmazdı
Olmasa çeşm çeker ḥûlarıñ eğer kim câdû[1]

6 Fikr-i zülfüñde iken Rüşdî-i ḫayret-zedeniñ
Perde-i râḥat olur çeşmiñe gelse uyḫu

[Sâbit]
5[2]
ĠAZEL-İ S̱ÂBİT

Fâʿilâtün/ Fâʿilâtün/Fâʿilâtün/Fâʿilün
1 Aġlayıp dil-ḫaste ṣızlar yâre Allah ʿ aşḳına
Merhem ister zaḫmına bî-çâre Allah ʿ aşḳına

2 Ey niṣâb-ı fitneye mâlik zekât-ı şîveñi
Verme benden ġayrı bir cerrâra Allah ʿ aşḳına

3 Ḫâṭırım ister dilersiñ ġayrı âzâr eyleme
Bende ḫâhiş var iken âzâra Allah ʿ aşḳına

4 Cûy-ı kelbe mübtelâdır cân otarsın ḫayrına
Bir zehirlik ver bugün aġyâra Allah ʿ aşḳına

5 Etmesin peymâne-i nâmûs-ı rindânı şikest
Kâse ber-kef gezmesin mey-ḫâre Allah ʿ aşḳına

6 Sâlim-i siḥr-âferîn peyrevlik muḥâl
Verme zaḫmet S̱âbitâ ben zâra Allah ʿ aşḳına

---
[1] Bu mısra vezne uymamaktadır.
[2] **38a**

[Fehîm]

6[1]

ĠAZEL-İ FEHÎM BÎ-NUḲAṬ

Mefʿûlü/ Fâʿilâtü/ Mefâʿîlü/ Fâʿilün

1 Her mürde-dil ki mâlik-i mülk-i viṣâl olur
Ḥükm-i ʿadem ol ʿâdeme emr-i muḥâl olur

2 Aḥvâl-i derd-i dil oňa ilhâm ola meger
Ol mâh-ı sâde-rû ki melek görse lâl olur

3 Derd ü elem ki mâdde-i aṣl-ı viṣâldir
Mâdâm mihre vâṣıl ola meh hilâl olur

4 Ger ṣalsa âl-i mül dilime laʿl-var ʿaks
Gör ṭâliʿim ki lâle-i kûh-ı melâl olur

5 Hem-râh-ı mihr olursa meh-âsâ göňül revâ
ʿAlemde merd sâlik-i râh-ı kemâl olur

6 Ḥâl aňladıňsa olma gel âlûde-i kelâm
Esrâra ol ki maḥrem ola ehl-i ḥâl olur

7 Olsam rüsûm-ı kâr-ı ṭıl[ı]sım kelâm eğer
Kilk-i Fehîm mevrîd-i siḥr-i ḥelâl olur

[Âtıf]

7[2]

ĠAZEL-İ ʿÂṬIF

Mefâʿilün/ Feʿilâtün/ Mefâʿilün/ Feʿilün

1 O nuḳl-i bûse ki bezm-i viṣâl mâẖcesidir
Nigâh-ı ġamze-i mestâne ceb ṭâbânçesidir

---

[1] **38a**
[2] **38b**

2 Ḳapılma dâne-i ḫâl-i şikenc-i gîsûya
Hezâr murġ-ı diliň köhne bir ḳapançesidir

3 Yaḳar yıḳar ġam-ı rûyuňla ḫâne-i ṣabırı
Ṣaf-ı müjeň siyah-ı fitneniň ḳançesidir

4 Ḥayâl-i kâkül-i zülfüň ḳonar göçer şeb ü rûz
Ḳavâfîl-i ġam-ı ʿaşḳıň göňül ṣabançesidir

5 Niyâz-ı ʿÂṭıf'ı bûseyle ṣavma tenhâda
Faḳîre ruḫṣat-ı ḫüccetiň olup olancadır

[Mehmed Emin Belîğ)

8[1]

ĠAZEL-İ BELÎĠ

Mefʿûlü/ Fâʿilâtü/Mefâʿîlü/ Fâʿilün

1 Bulsam o şûḫu sâye-i naḫl-i semende ben
Bir câm ṣunsa bülbül olurdum çemende ben

2 Âyîne-i cemâliňi âç çeşm-i zâhide
Setr ü nihânı göstereyim oňa sende ben

3 Taḥṣîl-i ʿaşḳa eyler idim mâ-melek fedâ
Olsam muḳârin ehl-i kemâle bu fende ben

4 Zencîr-i zülf-i bende çeker mübtelâların
Bende ne ḥâcet olmuş iken oňa bende ben

5 Şevḳ-i nesîm-i yâr ile mânend-i gird-bâd
Âyende ben bu vâdi-i ʿaşḳa revende ben

---

[1] 38b-39a

6 Her mübtelâya ḫancer-i ġamzeyle zaḫm açar
Kûyunda râst geldim o şûḫa geçende ben

7 ʿAyş-ı fenâya gül gibi gerçekden aldanıp
Etmem efendi yoḳ yere dünyâda ḫande ben

8 Çekmem belâ-yı firḳati bir dem viṣâl için
Gördüm hezâr derd ü elem gül dikende ben

9 Ḫûbân-ı ʿaṣrı[n] ʿişvesini seyr edip Belîġ
Oldum yegâne şîve-i fenn-i süḫanda ben

[Vecdî]
9[1]
ĠAZEL-İ VECDÎ

Mefâʿîlün/Mefâʿîlün/Mefâʿîlün/Mefâʿîlün

1 Dil-i çeşm-âşinâ sâmân ile bî-gâne olmaz mı
Hemîşe mest ile ülfet eden mestâne olmaz mı

2 Hevâ ḫoş her ṭaraf gül-zâr u bülbül-zâr u gül ḫandan
Bu esbâb-i cünûnu seyr eden dîvâne olmaz mı

3 Kenâr-ı âb sâḳî tâze vü mey köhne dil pür-şevḳ
Bu bezme tevbeler nuḳl u verâʿ peymâne olmaz mı

4 Mey anda dil-ber anda cümle yarân-ı safa olmaz mı
Geçip cennetden âdem sâkin-i mey-ḫâne olmaz mı

5 Sebû zânûda sâġâr elde yâr âġûş-ı vuṣlatda
Bu ṭarz-ı ḫâṣ ile meclis ʿaceb rindâne olmaz mı

---

[1] **39a**

6 Açılmış gül gibi pehlû-ruẖ âteş-bâr olup meyden
Göñül hem bülbül-i şûrîde hem pervâne olmaz mı

7 Bu maẖsûd-ı ṭabâyîᶜ sözleri ḳande bulursun sen
Küdûret vermeseñ Vecdî dil-i yârâna olmaz mı

[Mehmed Emin Belîğ]

10[1]

ĠAZEL-İ BELÎĠ

Fâᶜilâtün/ Fâᶜilâtün/ Fâᶜilâtün/ Fâᶜilün

1 ᶜArṣaya biñ lûᶜb ile sürse eger ferzâne at
Bir piyâde-gâh olur eyler şeh-i devrânı mât

2 İttiṣâlinden cüdâ olma muvâfıḳ yâverin
Zûr ile müşkil ḳopar bir rişte olsa iki ḳat

3 Mâ-cerâyı keşf eder şâyed dehân-ı zaẖm-ı dil
ᶜÂşıḳa ey ġonçe leb bir bûse ver âġzın ḳapat

4 Müşterîsi çoḳ tükenmez bir ḳumâş-ı tâzedir
Sen hemân bâzâr-ı istiġnâda cânâ ᶜişve ṣat

5 Nâr-ı ᶜaşḳ ile yaḳıp maḥv eyle râḥat pisterin
Dâne-i aẖker gibi ẖâkister –i külẖanda yat

6 Şûr-ı baḥr-ı ġam bizi bu bezme atmışdır Belîġ
Keşti-i meyle ᶜaceb lîmâna geldiñ lenger at

[1] 39b

[Nâşid]

11[1]

ĠAZEL-İ NÂŞİD

Mefâʿîlün/Mefâʿîlün/Mefâʿîlün/Mefâʿîlün

1 Nesîm-i dûd-ı âhım zülf-i dildârı çalar çarpar
Vüfûr-ı mevc-i eşkim deşt ü küh-sârı çalar çarpar

2 Muḳâbil olsa mâha ol perîniň cez̠be-i ḥüsnü
Fürûġ-ı lemʿa-pâş-ı ḳurṣ-ı nevvârı çalar çarpar

3 Kemâl erbâbı olmuş ol perî tesḫîr-i ḫâṭırda
Nüḳûd-ı genc-i ṣabrı ʿâşıḳ-ı zârı çalar çarpar

4 Baḳıp bir kerre zer-dîde nigehle semt-i ʿuşşâḳa
Derûn-ı sîne-i ʿâşıḳdan esrârı çalar çarpar

5 Şu rütbe düzd-i çâlâk olmuş ol çeşm-i suḫan-gû kim
Dehân-ı zühreden maʿnâ-yı güftârı çalar çarpar

6 Süvâr olsa semend-i nâz ol Tâtâr ġamzeyle
Edip yaġmâ ser-â-ser mülk-i Tâtâr'ı çalar çarpar

7 Ġubâr-âlud iken ḫâṭır gibi Nâşîd nüh ḫâme
Zemîn-i maʿrifetde levḥ-i eşʿârı çalar çarpar

[İlhâmî]

12[2]

ĠAZEL-İ SULṬAN SELİM ḪÂN-I S̠ÂLİS̠

Feʿilâtün/ Feʿilâtün/ Feʿilâtün/ Feʿilün

1 Rûz u şeb dîdelerim derdiň ile ḳan aġlar
Vâḳıf olan benim esrârıma ol an aġlar

---

[1] 39b
[2] 40a

2 Dâġ-ı sînem görecek ḫûn ile âlûde benim
Raḥm edip ḥâlime ezhâr-ı gülistân aġlar

3 Gördü çün derd-i dil-i zârımı raḥm etdi ṭabîb
Dedi ey ḫaste-i hicrân sana dermân aġlar

4 Gene raḥm eylemez aṣlâ bana ol âfet-i cân
Böyle bîmâr görüp ḥâlime yârân aġlar

5 Derd ile rûyuna baḳdıḳça senin İlhâmî
Gerçi ḫandân olur ammâ ciġeri ḳan aġlar

[Sâbit]

13[1]

ĠAZEL-İ S̱ÂBİT

Feʿilâtün/ Feʿilâtün/ Feʿilâtün/ Feʿilün

1 O sehî ḳaddi düşürdüm gece ġâyet maḫfî
Üstüne düşdüm edip ḫâḥiş-i vuslat maḫfî

2 Güft ü gû-yı nigehe vâḳıf olunca aġyâr
Geçdi ġamzeyle arada nice ḥâlet maḫfî

3 Ḍarb-ı şemşîr ile tenhâda raḳîbi öldür
Eskiden ḍarb-ı mes̱eldir ki ʿibâdet maḫfî

4 Yâri ḫalvetle bulup derd-i diliň ʿarż eyle
ʿÂşıḳa mesʾele maʿlûm ḳabâḥat maḫfî

5 Nuḳl-i meclîs-i ʿirfâna bu şîrîn ġazel
Eyle S̱âbit yarâna żiyâfet maḫfî[2]

---

[1] **40a**
[2] Bu mısra vezne uymamaktadır.

[Rahmî]

14[1]

ĠAZEL-İ RAḪMÎ

Feʿilâtün/ Feʿilâtün/ Feʿilâtün/ Feʿilün

1 Giryeden reh-güẕer-i yârı raḳîb etmiş yaş
Bende iẓhâr edeyim ḫûn-ı sirişkimmiş yaş

2 Penc dehi sâlesine girmiş o meh-rû ammâ
Bugün on dördüne girdim diye ṣaḳlarmış yaş

3 Meclis-i ħˇâhiş ḫoşende gelip meyve-i ḫâm
Bâr-ı naḫl ehli kimse ḳoparamamış yaş[2]

4 O büt-i bâde-nûş ʿaşḳına mey içse n'ola
Çünkü ʿişretiňde muġ-beçeyân olmuş yaş[3]

5 Aġlamış sızlamış o yâre raḳîb-i Raḥmî
Bende iẓhâr edeyim ḫûn-ı sirişkimmiş yaş

[Kâmil]

15[4]

ĠAZEL-İ KÂMİL

Mefâʿîlün/ Mefâʿîlün/ Mefâʿîlün/ Mefâʿîlün

1 Gezer zâhid ḳabâ-yi faḫr ile şeyḫâne mey-ḫâne
Ṣunar aġzına sâḳî nâz ile kestâne mestâne

2 Kelâmıň s̱etm edip ḫalḳı ṣoḳarsın ṭarf-ı ṣanʿatla
Dolaşma ey raḳîb-i nâ-sezâ yârâne mârâne

3 İb[i]lik gibi dikilsem rişte-i yâre çözülmezdim
Ṣarılsam bir ṭıfıl öksüzçe-veş gerdâne merdâne

---

[1] **40a-40b**
[2] Bu mısra vezne uymamaktadır.
[3] Bu mısra vezne uymamaktadır.
[4] **40b**

4 Ne ġamdır hiç ʿarîf-i mecruḥa maḥşerde ey ṣûfî
Riyâ ezkârını ḳorlarsa nâçîzâne mîzâne

5 Hezâr iḳlîm-i kişver berr ü baḥra ḥükm eder şimdi
Bu şiʿri diñle sen de Kâmilî Îrâne mîrâne

[Râsîh]

16[1]

ĠAZEL-İ RÂSÎḪ

Fâʿilâtün/ Fâʿilâtün/ Fâʿilâtün/ Fâʿilün

1 Süzme çeşmiñ gelmesin müjgân müjgân üstüne
Urma zaḫm sîneme peykân peykân üstüne

2 Dilde ġam var şimdilik sen gelme luṭf et ey sürûr
Olamaz bir ḫânede mihmân mihmân üstüne

3 Yârdan mehcûr iken düşdük diyâr-ı ġurbete
Dehr gösterdi baña hicrân hicrân üstüne

4 Rîze-i elmâs eker her açdıġı zaḫma o şûḫ
Luṭfu var olsun eder iḥsân iḥsân üstüne

5 Hem mey içmez hem güzel sevmez demişler ḥaḳḳına
Eylemişler Râsîḫ'e bühtân bühtân üstüne

[Sâbit]

17[2]

ĠAZEL-İ S̱ÂBİT

Mefâʿîlün/ Mefâʿîlün/ Mefâʿîlün/ Mefâʿîlün

1 Saña her meclisde söyleriz sen mülzem olmazsın[3]
Değil kürsüye vâʿiż ʿarşa çıḳsañ âdem olmazsın

---

[1] **40b-41a**
[2] **41a**
[3] Bu mısra vezne uymamaktadır.

2 Bizim bir başḳa vâdî semtimiz var duḫter-i rezle
Ṣafâ geldiň sen ey zâhid bu bezme maḥrem olmazsın

3 Ne mâʿcun olduġuň maʿlûmumuzdur ey żımâd-ı çarḫ
Bu ḫâyṣiyetle sen zaḥm-ı derûna merhem olmazsın

4 Havâlandıň yeter ey sâde-dil dîde-bâz ol kim
Düşersiň çengine ol ispiri şûḫuň olmazsın

5 Lebiňden S̱âbit'in maṭlûbu ḥarf-i visâliňdir
ʿAceb nâzendesin hem ḳâʾil olursun hem olmazsın

[Pertev-Ârîf]

18[1]

ĠAZEL-İ MÜŞTEREK-İ PERTEV BÂ-ʿÂRÎF

Mefʿûlü/Mefâʿîlü/ Mefâʿîlü/ Faʿûlün

1 Açılmadı bir bûse verip yâr-ı semen-ber
Kim verdiğiňi gördü ya ʿâlemde semen-ber

2 Destârı levendâne ṣarın artıḳ efendim
Bu ḳadd ile zîrâ ki yaraşmaz saňa çenber

3 Gül câmiʿiniň bülbül-i zâr oldu ḫaṭîbi
Etdi yine kendisine şâḫ-ı gülü minber

4 Esbân-ı sıṭabl-ı şehe söylendi ḳaṣâʾid
Söylenmedi mażmûn-ı ocaġı ʿAli Ḳanber

5 Pertev yaňılıp ḥâlini öpdüm diye düşdü
ʿÂrif idi gûş eyleyecek işte bu Ġanber

---

[1] **41a**

[Sâfî]

19[1]

ĠAZEL-İ MUṢANNÂʿ-I CENÂB-I ṢÂFÎ EFENDİ

Fâʿilâtün/ Fâʿilâtün/ Fâʿilâtün/ Fâʿilün

مهجهء قبال امعالىء عيان شان
يروشن پادوالىء نجم كان

صفدر زم عارف ارس روردشن
هريارتبهء علام لك ن فكان

كاشفـن تايج امع نوان و
ارث وب لاغت اجدار استان

مالك لك مال واثق در فيع
ارف اضل بيب هرهء هل سان

5 Ṭarz-ı şiʿre Ṣâfiyâ bir ṭarḥ-ı nev ṣaldıň yine
Her kim oḳursa bu şiʿri âferîn olsun hemân

[Refîʿ-i Âmidî]

20[2]

ĠAZEL-İ MUṢANNÂʿ-I REFÎʿ

Mefâʿîlün/ Mefâʿîlün/ Mefâʿîlün/ Mefâʿîlün

1 Ne zîbâ ġonçe laʿl-i dür-feşânîdir leṭâfetle
Velî gencîne-i ġayb armaġânıdır o ḳıymetle

2 Şeb-i zülf içre cebhe fecr-i evvelde ḳamerdir ṣan
Münevver sînesi çün ṣubḥ-ı s̱ânîdir nezâketle

3 Şaşırdın ḳıbleden şeẖiň namâzında öpdürür kim
Mis̱âl-i şekl-i miḥrâb ebrûvânîdir o ṣanʿatle

[1] 41a-41b
[2] 41b

4 Gümân olur felek tîr-i nevâya hem ḳadeḥ ile
Çıḳân tâ evce ʿuşşâkıñ fiġânıdır ḫamâḳetle

5 Kenâr çizmekde pergâr-ı nigâhıñda be-ġâyet şûḫ
Eden âl aña rûy-ı lâle-i sânıdır o muḥabbetle[1]

6 İki râʿna ġazel çıḳdı içinde baḳ ne ṣanʿatle
Bu naẓm-ı ter Refîʿya pür mâʿnîdir belâġetle

[Lâmiʿî]

21[2]

ĠAZEL-İ LÂMİʿÎ

Fâʿilâtün/ Fâʿılâtün/ Fâʿilâtün/ Fâʿilün

1 Ey cemâl-i bezmgâh-ı ravżâ-i Dârüs'selâm
Şerbet-i şîrîn lebiň bî-cân "mey-yuḥyil-ʿiẕâm" [3]

2 Ḥaymeler çatmış ḳaşıň eṭrâf-ı bâġ-ı ḥüsnüñe
Gözleriň çün "ḳâṣırâtu'ṭarf-ı" [4] fî-taḥtîʿ-ḥıyâm

3 Ḳıblem dîdâr-ı toʿaşḳet "ṣırâṭu'l-müstaḳîm" [5]
Şeyḫ-i mâ pîr-i muġân u ḫâne-eş beytü'l-ḥarâm

4 Sâḳiyâ peymâne ṣun vallâhi ẕülfażlü'l-ʿazîm
Mâṭar-ı bâ-câl naġmeňi "yaġfir leküm" [6] "yevm'ü-l ḳıyâm" [7][8]

5 Lâmiʿî ḥüsn ü kelâmıň gördü çün ervâḥ-ı ḳuds
Dediler "fevḳâ's-semâde" (------------------)

---

[1] Bu mısra vezne uymamaktadır.

[2] **41b-42a**

[3] Kur'ân-ı Kerîm, Yasin Suresi 77.Ayet "İnsan, kendisii bir nutreden yarattığımızı görür gibi bilmedi mi ki şimdi o, açıktan açığa müfrit bir düşman kesilmektedir"(Pamuk, 2012, s.446).

[4] Kur'ân-ı Kerîm, Sad Suresi 51. Ayet "Onlar koltuklara yaslanıp kurularak orada bir çok meyveler ve içecekler isterler" (Pamuk, 2012, s. 457).

[5] Kur'ân-ı Kerîm, Yasin Suresi 60. Ayet "Bana kulluk edin. İşte bu dosdoğru yoldur, diye emretmedim mi?" (Pamuk, 2012, s. 445).

[6] Kur'ân-ı Kerîm, Ahkaf Suresi 30. Ayet "Ey kavmimiz! Doğrusu biz, Musa'dan sonra indirilen, kendinden öncekini doğrulayan, Hakka ve doğru yola ileten bir kitab dinledik" (Pamuk, 2012, s. 507).

[7] Kur'ân-ı Kerîm, Kıyâmet Suresi 1. Ayet "Kıyamet gününe yemin ederim" (Pamuk, 2012, s.578).

[8] Bu mısra vezne uymamaktadır.

[Nedîm]

22[1]

ĠAZEL-İ NEDÎM

Fâʿilâtün/Fâʿilâtün/Fâʿilâtün/Fâʿilün

1 Lâʿl-i nâbıň çâşni-senci ʿitâb etmez misin
Luṭf edip ḳahr ile olsun bir ḫiṭâb etmez misin

2 Ḳâmetiň seyr eyle inṣâf et o bâlâ mıṣraʿı
Zâhidâ sen şâʿir olsaň intiḫâb etmez misin

3 Perde-pûş olduḳda ḫaṭ ruḫsârıňa fikr et hele
Etdiğiň işlerden ey meh-rû ḥicâb etmez misin

4 Gâh engüşt-i muḫannâsın gehî lâʿli emip
Dâne-i ʿunnâb ile nûş-ı şarâb etmez misin

5 İşte ṣubḥ oldu amân mestânesin kâfir yeter
Baʿd-ezîn bir laḫẓa meyl-i câme-ḫâb etmez misin

6 Yoḳ mu bir luṭfuň Nedîm-i zârıňa ʿîd üstüdür
Defter-i hicrânı sulṭânım ḥesâb etmez misin

[Nâbî]

23[2]

ĠAZEL-İ NÂBÎ

Mefʿûlü/ Fâʿilâtü/ Mefâʿîlü/ Fâʿilün

1 Dil gerçi tavḳ-ı vaṣlına yâriň heveslenir
Ammâ fedâ-yı câna gelince nekeslenir

2 Zenbûr deňli nâleler eyler raḳîb-i dûn
Teklîf-i engübîn olursa nekeslenir

---

[1] **42a**
[2] **42a-42b**

3 Müjgân-ı nâzıň açmasa cânân ʿaceb midir
Revzenleri ḥarîm-i viṣâliň ḳafeslenir

4 Etme ġurûr ṣafvet-i rûy-ı cemâliňe
Geldikde nev-bahâr ḫaṭûň ḫâr u ḫaslanır

5 Maʿnâ-yi tâze tâze libâs ile Nâbiyâ
Ḫûbân-ı tâze-rûy gibi böyle beslenir

[Neylî]

24[1]

ĠAZEL-İ NEYLÎ

Mefʿûlü/ Fâʿilâtü/Mefâʿîlü/ Fâʿilün

1 Ḫâliň ḫayâli dîdede kim merdümeklenir
Durmaz o ṭıfl-ı mehd-i melâḥet bebeklenir

2 Gül-bûselerle sâʿid- i sîmîn zeyn olup
Ol nev-nihâl-i bâġ-ı leṭâfet çiçeklenir

3 Çekdikçe sîneye o meh-i mihribânı dil
ʿÂlî olup sitâre-i ḳadri feleklenir

4 Zer-baft câme ile gehî reşk-i mihr olup
Gâhî ḳabâ-yı sebz ile ol meh meleklenir

5 Mecmûʿa-i cemâline bulmaz ʿadû ẓafer
Ser-ḥadd-i ḥüsnü leşker-i ḫaṭṭ ile beklenir

6 Neylî bu bezm-i gehde o kân-ı melâḥatiň
Vaṣf-ı lebiyle ħˇân-ı ṭabîʿât yemeklenir

---

[1] **42b**

[Şeyh Gâlib]

25[1]

ĠAZEL-İ ĠÂLİB

Mefâʿîlün/ Mefâʿîlün/ Mefâʿîlün/ Mefâʿîlün

1 Niçin maʿnâ-yı rengîn lafẓı âteşlendirir bilmem
Ṣürâḥîyi mey-i gül-rengi ser-keşlendirir bilmem

2 Şarâb-ı nâbı pür-şûr eylemişken laʿli cânânın
Leb-i câmı ne mûcibdir nemek çeşlendirir bilmem

3 Nigâh-ı kîmyâ-teʾs̱îre mâlik görmedim ammâ
Bu rûyun ṭâḳ-ı mihr kim müzerkeşlendirir bilmem

4 H̱arâb-ender-ẖarâb-ı ʿaşḳ olurken ẖâne-i ẖâtır
Nice ehl-i suẖan beytin münaḳḳaşlandırır bilmem

5 Hücûm-ı maʿnâ-yı bîgâneden teng oldu eşʿârum
ʿAceb Ġâlib kelâmın neyle dil-keşlendirir bilmem

[Rahmî]

26[2]

ĠAZEL-İ RAḪMÎ

Mefʿûlü/ Mefâʿîlü/ Mefâʿîlü/ Faʿûlün

1 Ṣûfî heves-i ẖırḳa-i pîrâneyi boş ḳo
Üz kes ruşende vaẓʿ-ı s̱aḳîlâneyi boş ḳo[3]

2 Nâ-yâb ise de her ne ḳadar gevher-i iḳbâl
Sen çarẖa temennâ-yı ḥarîṣâneyi boş ḳo

3 Gel s̱ıḳleti ḳo gerdiş-i peymâne dururken
Zâhid çekemem sübḥa-i ṣad dâneyi boş ḳo

---

[1] **42b**
[2] **43a**
[3] Bu mısra vezne uymamaktadır.

4 Âlâyiş-i âb etme bize bâde-i nâbı
Sâḳî kerem et ṭarz-ı ḥakîmâne-yi boş ḳo

5 Raḥmî boşa çıḳmaḳ görünür câm-ı tehî -veş
Pek çoḳda ṣarılma leb-i cânâneyi boş ḳo

[Lutfî]

27[1]

ĠAZEL-İ LUṬFÎ

Mefʿûlü / Mefâʿîlü / Mefâʿîlü / Faʿûlün

1 Varmaḳ güc olur dilbere her bâr ṣununca
Ḳıymet mi olur ḳavlide fiʿline uyunca

2 Bir ḳaşları ya gözleri âhûya göñül ver
Perçem döküle döşüne endâze boyunca

3 Yâr ḫanceri bel bekler iken şekl-i ḥırâmı
Cândan çıḳayazdım hele cânânı ṣoyunca

4 Bal demekle ṭatlı mey olur ağız mes̱eldir[2]
Gâhîce yiye niʾmet-i vaṣlını ṭoyunca

5 Luṭfî'ye ger olmaz ise luṭfu o yâriñ
Ḳan ağlayayım yüzümü göz yaşı yuyunca

[Bâkî]

28[3]

ĠAZEL-İ BÂḲÎ

Feʿilâtün/ Feʿilâtün/ Feʿilâtün/Feʿilün

1 Müje ẖaylin dizer ol ġamze-i fettân ṣâf ṣâf
Gûyiyâ cenge durur nîze-güẕârân ṣâf ṣâf

---

[1] **43a**
[2] Bu mısra vezne uymamaktadır.
[3] **43a-43b**

2 Seni seyr etmek için reh-güzer-i gülşende
İki cânibde durur serv-i ḫırâmân ṣâf ṣâf

3 Leşger-i eşk-i firâvân ile ceng etmek için
Gönderir mevclerin lücce-i ummân ṣâf ṣâf

4 Câmiʿ içre göre tâ kimlere hem-zânûsun
Şekl-i saḳḳâda gezer dîde-i giryân ṣâf ṣâf

5 Gökde efġân ederek ṣanma geçen turnalar
Çekilir kûyuna mürġân-ı dil ü cân ṣâf ṣâf

6 Vaṣf-ı ḳaddiňle ḫırâm etse ʿalem gibi ḳalem
Leşger-i saṭrı çeker defter ü dîvân ṣâf ṣâf

7 Ehl-i dil derd ü ġamıň niʿmetine müstaġraḳ
Dizilirler keremiň ḫânına mihmân ṣâf ṣâf

8 Kûyuň etrâfına uşşâḳ dizilmiş gûyâ
Ḥarem-i Kaʿbede her cânibe erkân ṣâf ṣâf

9 Ḳadriňi seňg-i muṣallâda bilip ey Bâḳî
Durup el baġlayalar ḳarşına yârân ṣâf ṣâf

[Koca Râgıb Paşa]

29[1]

ĠAZEL-İ RÂĠIB

Mefâʿîlün/Mefâʿîlün/Mefâʿîlün/Mefâʿîlün

1 Ḥarâbâtı görenler her biri bir ḥâletin söyler
Leṭâfet naḳl eder rindân zâhid ṣıḳletin söyler

---

[1] 43b

2 Ser-âġâz eyledikçe baḥs̱e bülbül revnaḳ-ı gülden
Bizim de ḳulḳul-i mînâ mülüñ keyfiyyetin söyler

3 Tecellî neşʾesin ehl-i şikem idrâk ḳâbil mi
Behişt andıḳça zâhid ekl ü şürbüñ lez̠z̠etin söyler

4 Ne ẓabṭ-ı ḥâkim-i ʿaḳl ne ḥükm-i ẓâbiṭ-i şerʿî
Cünûn iḳlîmini geşt eyleyenler raḥatın söyler

5 Miyân-ı güft ü gûda bed-meniş îhâm eder ḳubḥun
Şecâʿat arž ederken merd-i ḳıbṭî sirḳatin söyler

6 Muvâfıḳdır yine elbet mizâca şîve-i ḥikmet
Ṭabîbiñ olsa da kiẕb-i marîżiñ ṣıḫḫatin söyler

7 Perîşân ḫâṭırımdan nükte-i ser-beste-veş ḳaldı
Ne kimse ḥikmetin añlar ne Râġıb ʿilletin söyler

[Mehmed Emin Belîğ]

30[1]

ĠAZEL-İ BELÎĠ

Feʿilâtün/ Feʿilâtün/ Feʿilâtün/ Feʿilün

1 Ḳadr-i raʿnâ ile ey naḫl-i revân cilveler et
Bâġda ḳaşmirlik edip serv-i çenârı incit

2 Mihak-ı tecribe ḥazırlamış ol sîm-beden
Pûte-i ḳalbde cân naḳdini sûzişle erit

3 Ḫilʿat-ı ümmîd ile varma kibâr-ı ʿaṣra[2]
Hele bu s̱evb-i Ḫüdâ-dâde-i cismi eskit

---

[1] 44a
[2] Bu mısra vezne uymamaktadır.

4 Fikr-i emvâl ile bâr-ı ġama ḥammâl olduñ
Seniñ ey ħˇoca cezâ-yı ʿameliñdir çek git

5 Meges-âsâ o bütüñ semtine derlerse raḳîb
Kehli ḳo pîre gibi çâpük olup eñs̱ede bit

6 Feyż-yâb olmaġa zulmet-gede-i ʿâlemde
Loḳma geçmez boġazından demeden gürbeye pist

7 Ṭûṭi-i ṭabʿ-ı Belîġâ olunmuyorsun pey-rev[1]
Durma bu bâġda ey bülbül-i şeydâ öte git

[Nedîm]
31[2]
ĠAZEL-İ NEDÎM

Mefâʿîlün/ Mefâʿîlün/ Mefâʿîlün/ Mefâʿîlün
1 Murâdıñ añlarız ol ġamzeniñ izʿânımız vardır
Belî söz bilmeziz ammâ biraz ʿirfânımız vardır

2 O şûḫuñ ṣunduġu peymâneyi reddetmeziz elbet
Onuñla böylece ʿahd etmişiz peymânımız vardır

3 Münâsibdir saña ey ṭıfl-ı nâzım ḥüccetiñ al gel
Beşiktâş’a yaḳın bir ḫâne-i vîrânımız vardır

4 Güzel sevmekde zâhid müşkiliñ var ise benden ṣor
Bizim ol fende çok taḥḳîḳimiz itḳânımız vardır

5 Ḳoçup her şeb miyânıñ cânına cân ḳatmada aġyâr
Behey żâlim sen inṣâf et bizim de cânımız vardır

6 Ṣıḳılma bezme gel bî-gâne yoḳ daʿvetlimiz ancaḳ
Nedîmâ bendeñiz var bir daḫi sulṭânımız vardır

---

[1] Bu mısra vezne uymamaktadır.
[2] **44a**

[Sâbit]

32[1]

ĠAZEL-İ S̱ÂBİT

Feʿilâtün/ Feʿilâtün/ Feʿilâtün/Feʿilün

1 Vâʿiẓiň bunca ʿaḳârat ile irfânı mı var
Ki ẖarâbâta ḳoya ḥânı mı dükkânı mı var

2 Ṭâḳ-ı ebrûsuna ḳandîl edecek cânânun
ʿÂşıḳıň başı dumanlı dil-i sûzânı mı var

3 Şeyẖ bir keşf ile mi duydu maḳâl-i mesti
Söz yetişdirmeğe mey-ẖânede şeyṭânı mı var

4 Pây-ı şûmuň bu gece ḳaldırıyor mektebden
H̱âceniň ḳaldıracaḳ bir meh-i tâbânı mı var

5 S̱âbitiň tâze şu beş beyt ile ehl-i dilden
Bir cevâb istemeğe pençeli fermânı mı var

[Bâkî]

33[2]

ĠAZEL-İ BÂḲÎ

Feʿilâtün/ Feʿilâtün/Feʿilâtün/Feʿilün

1 Sâḳiyâ ḳalmaz imiş çünkü bu ṣoḥbet bâḳî
Mey-i gül-gûn içelim bâde-i cennet bâḳî

2 H̱âbda almış idim bûs-ı leb-i cânânı
Cân dimâġında daẖî şimdi o lez̠z̠et bâḳî

3 Beni öldürdü firâḳıň meded ey dost yetiş
Hele bir pâre daẖî tende ḥarâret bâḳî

---

[1] **44b**
[2] **44b**

4 Aġlamazdım bu ḳadar zâr u zebûn olduġuma
Ḳalsa bir pâre ġamıň çekmeğe ṭâḳat bâḳî

5 Bâḳi ölsün yoluňa pâdişahım sen ṣaġ ol
Baẖt pâyende Ḫudâ yâr saʿâdet bâḳî

[Mehmed Emin Belîğ]
34[1]
ĠAZEL-İ BELÎĠ

Mefâʿîlün/ Mefâʿîlün/ Mefâʿîlün/ Mefâʿîlün
1 Ḳulaḳ ṭut bâġbân -ı ʿaşḳa ey gül diňlemeklik yab
Şukufte dâġlar ile sînemi raʿnâ çiçek[l]ik yab

2 Celâlʿüd-dîn-i Rûmî gibi ser-gerdân olup âẖir
Ġubâr-ı gird-bâd-ı cismiňi rûḥa eteklik yab

3 Revişde ey perî-rû berḳ-i ʿâlem-sûza beňzersin
Şitâbıňdan kebâb oldu ciğerler yemeklik yab

4 Cihânı yaḳmaġa ʿazm eylediň ey ṭıfl-ı âteş-bâz
Dil-i pür-âhımı al yanıňa lâ-büdd fişeklik yab

5 Pey-ender-pey nice tîr-i nigâha iḳtiżâ eyler
Müheyyâ şeh-per-i müjgândan yeleklik yab[2]

6 Teġâfül-gûne geçme sâkinân ẖâk-i gûyeňden
Helâk eyle raḳîbi semt-i ʿuşşâḳa döneklik yab

7 Gelip bâd-ı barûtu berâm-ı rindâna yaparsaň da
Hele rîş-i dırâzı zâhid üz kes sineklik yab

8 Belîġ-i zârıň[ı] ey naẖl-i ʿişve bâġ-ı ḥüsnüňde
Eğer şeftâlü vermezseň de bâri bir direklik yab

---

[1] **45a**
[2] Bu mısra vezne uymamaktadır.

[Küçük Çelebi-zâde ʿÂsım]

35[1]

ĠAZEL-İ ʿÂṢIM

Mefâʿîlün/ Mefâʿîlün/ Mefâʿîlün/ Mefâʿîlün

1 Temâşâ-yı cemâl-i yâre perde dûd-ı âhımdır
Felekde baňa gün göstermeyen kendi günâhımdır

2 Ne derd-i hicrân[a] şekvâ ne zevk-i vaṣlı ifşâdır
Hemân cürmüm ruḫ-ı yâre nigâh-ı gâh-gâhımdır

3 Geçip gitmek ne mümkündür baňa kûy-ı melâmetden
Ḫarâbât-ı muġan semti ḳadîmi cilve-gâhımdır

4 Kirâs-i laʿl-i leb sîb-i zeneḫdân leẕẕetin bilmem
Benim gül-çîn-i bâġ-ı ḥüsn olan ancaḳ nigâhımdır

5 Miyân-ı şebde mirʿâta baḳılmaz diye ey ʿÂṣım
Baňa göstermeyen ol sîneyi baḫt-ı siyâhımdır

[Haşmet]

36[2]

ĠAZEL-İ ḤAŞMET

Mefâʿilün/ Feʿilâtün/ Mefâʿilün/ Feʿilün

1 Ne dem ki câm-ı ṭarâb-zâ dolar ṭaşar boşalır
Sebû-yı bezm-i aḥibbâ dolar ṭaşar boşalır

2 Bu bezm-i neşʿe-fürûzun uṣûl-i devri ile
Şarâb u sâġar u mînâ dolar ṭaşar boşalır

3 Dolunca dîde-i ter çeşme-sâr-ı eşkimden
Miṡâl-i ḳırba-yı saḳḳâ dolar ṭaşar boşalır

---

[1] **45a**
[2] **45b**

4 Edince ẖalvet o şûẖ ile ḳulleteynâsâ
Dü-çeşm-i ʿâşıḳ-ı şeydâ dolar ṭaşar boşalır

5 Ẓuhûr-ı mevce-i ṭûfân-ẖurûş-ı ḥâdis̱eden
Feżâ-yı meşreb-i dünyâ dolar ṭaşar boşalır

6 Bu âb u tâb-ı zeḳanla derûn-ı dil Ḥaşmet
Ḫulâṣa delvçe-âsâ dolar ṭaşar boşalır

[Nâzım]

37[1]

ĠAZEL-İ NÂẒIM

Mefâʿîlün/ Mefâʿîlün/ Mefâʿîlün/ Mefâʿîlün

1 Ḳadeḥ-nûşân-ı bezm-i ʿişrete inẖâne mey-ẖâne
Ḫuṣûṣa sâḳi-i meclîs ṣuna kestâne mestâne

2 Sözüň zehr ise nûşân-ı ġama tiryâḳ-ı şevḳ eyle
Zebânıň nîş-âzâr eyleme yârâne mârâne

3 Mesîḥ-âsâ seyâḥat eyleyenler pây-ı himmetle
Baṣar evvel ḳademde gerdîş-i gerdane merdâne[2]

4 Ṣafâsından eder sayʿ-ı ṭavâf-ı Kaʿbe-i maḳṣûd
Eğer bâr-ı günâhım ḳonsa nâ-çîzâne mîzâne

5 Olursa mażhar-ı feyż-i Ḫudâ luṭf-ı cihângîriň
Naẓimâ ḥükm eder ṭûrân ile Îrâne mîrâne

[1] **45b**
[2] Bu mısra vezne uymamaktadır.

[Hoca Neşʾet]

38[1]

ĠAZEL-İ NEŞʿET

Feʿilâtün/ Feʿilâtün/ Feʿilâtün/ Feʿilün

1 Zaẖm-veş açma dehen kimseye loḳmân ise de
Merhem-i merḥameti derdine dermân ise de

2 Cebhe-sây olma ṣaḳın devlet ile ʿizzet için
Ṭutalım kim felekiň aṭlası dermân ise de

3 Naẖvet-i nâzı kim et lafẓ-ı kerem ile şehâ
Lâzım-ı salṭanat u şevket ü ʿunvân ise de

4 Ver rıżâ süẖan-i ḳasem ḳısmetine sulṭân ol[2]
Âb-ı rû dökme ṣaḳın deyre Süleymân ise de

5 Fârıġız himmet-i erbâb-ı himemden Neşʾet
Mâye-i muḥteşemi s̱ervet ü sâmân ise de

[Reşîd]

39[3]

ĠAZEL-İ REŞÎD

Mefʿûlü/ Fâʿilâtü/ Mefâʿîlü/ Fâʿilün

1 Dâʾim o şûẖu ʿâşıḳ-ı şeydâ ṣoruşdurur
Peyk-i ẖayâl-i saʿy ile bulur buluşdurur

2 Ser-keşlik etmesin sözüme uysun ol perî
Var idi ʿaşḳ ne ejderi olsa uyuşdurur

3 Biň kez nigâh-ı cevr ile eylerse imtiḥân
Sînem ẖâdeng-i ġamze-i yâri ṣavuşdurur[4]

---

[1] **45b-46a**
[2] Bu mısra vezne uymamaktadır.
[3] **46a**
[4] Bu mısra vezne uymamaktadır.

4 Zâhid doḳunma ġaflet ile ehl-i ʿaşḳa sen
Nâr-ı muḥabbet âdemi zîrâ ṭutuşdurur

5 Gözden ıraġ olsa göñülden yine bizi
Yâr ile devr-i beyn-i muḥabbet görüşdürür

6 Aġyâr-ı ḫâmm-ı deste Reşîdâ açılmasın
Kâlâ-yi ḥüsni eller o şûḫuñ buruşdurur

[Mehmed Emin Belîğ]

40[1]

ĠAZEL-İ BELÎĠ

Feʿilâtün/ Feʿilâtün/ Feʿilâtün/ Feʿilün

1 Tîġ-i ġamzeyle dün ʿuşşâḳa ne işler kesdi
Ḳanlar[ı] dökdü o cellâd-ı felek ser kesdi

2 Meclis-i meyde kovup ḫalḳı biçerken cânân
Arada öyle ṣıḳıldım ki beni der kesdi

3 Yoḳdur aġyâra bedel ġam çekici âhen-dil
Ser-i kûyunda gece ṣubḥa dek ekser kesdi

4 Ġamze-i yâre doḳundum ṣorar elbette raḳîb
Ne yalan söyleyeyim destimi ḫancer kesdi

5 Beñzemez ḳâmet-i dil-dâr diye ḫacletden[2]
Bâġbân bâġda çoḳ serv ü ṣanavber kesdi

6 Ser-i zülfün kesecek mâşıṭa ṣandım ki Belîġ
Anı birden bire başımla berâber kesdi

[1] 46a-46b
[2] Bu mısra vezne uymamaktadır.

[Bâkî]

41[1]

ĠAZEL-İ BÂḲÎ

Fâʿilâtün/ Fâʿilâtün/ Fâʿilâtün/Fâʿilün

1 Âh kim sevdim yine bir dil-ber-i raʿnâcıġı
Şimdiden biñ var yanında ʿâşıḳ-ı şeydâcıġı

2 Nice şîrîn olmasın kim süd yerine anası
Sükker ile beslemişdir ṭûṭi-i gûyâcıġı

3 Ṭaḳınır göz değmesin diye ḥamâʾil boynuna
N'eylesin yavuz naẓardan ṣaḳınır anacıġı

4 Yalınız nev-restedir seyr etmeğe ḳorḳar daḫî
Ḳanda gitse bilesince ṣalınır lâlâcıġı

5 Dem-be-dem öldüğüme ben aġlamazdım Bâḳiyâ
Bir gece pehlûya çeksem ol ḳamer-sîmâcıġı

[Haşmet]

42[2]

ĠAZEL-İ ḤAŞMET

Fâʿilâtün/ Fâʿilâtün/ Fâʿilâtün/ Fâʿilün

1 Râzdân-ı ʿaşḳa hâlin ʿâşıḳân söyler yatur
Derdini nabż âşnâya ḫastegân söyler yatur[3]

2 Gelse bir şeb bî-tekellûf der-firâş olup o şûḫ
Leb-be-leb dil-ḫâḥını bana nihân söyler yatur

3 Zaḫm-dârı her dem iskât edemez şîrîn-edâ
Ḳıṣṣa-yı zaḫmından eṭfâl-i ḫıtân söyler yatur

---

[1] **46b**
[2] **46b-47a**
[3] Bu mısra vezne uymamaktadır.

4 Sîne sîr-âheng-i nâlişdir gelû dem-sâz-ı âh
Ḥâlimi sanṭûr u nây-ı pür-fiġân söyler yatur

5 Vaḳt-i ḥicrân bâʿiṡ-i efzâyiş-i efġân olur
Her şebân-geh ṣubḥ olunca bülbülân söyler yatur

6 Ḥaşmetâ kim nuṭḳ eder bu nev-zemîni ya meger
Zîver-i âġûş-ı tâlîmim olan söyler yatur

[Sâbit]
43[1]
ĠAZEL-İ ṠÂBİT

Mefʿûlü/ Mefâʿîlü/ Mefâʿîlü/ Faʿûlün
1 Âvîze ḳılıp parmaġıñ ey reşk-i melek aṣ
Der-çenber edip hâlesini mâha elek aṣ

2 Dîdâr yeter ʿâşıḳa sen perde-i ebri
H̱ûrşîde ḳaraltı edip ey çarḫ-ı felek aṣ

3 Ey şaḫne senindir götüre ṣalb ü siyâset
Aġyâra amân verme götür bir yere çek aṣ

4 Ol şûḫ ile daʿvâmızı ey ḳâżî-i dânâ
Tedrîc ile bir semt-i ṣalâḥa çekerek aṣ

5 Bu şiʿri zer-efşân edip ehl-i dile Ṡâbit
Ögdül ḳoyuben ḫilʿat-ı zerrîne benek aṣ

[Münîf]
44[2]
ĠAZEL-İ MÜNÎF

Mefâʿilün/ Feʿilâtün/ Mefâʿilün/ Feʿilün
1 Niḳâreveş dili döñsün hemîşe düm düm tek
Raḳîb-i dîv ile çift olmasın o merdüm tek

[1] **47a**
[2] **47a-47b**

2 Benimle yek-tene nâdir der etse bir bâri
Nedîm-i bezm olup ol sîm-ten tenâdüm tek

3 O Nîşlü güzelin gîsuvân u müjgânı
Ṣoḳar derûnumu durmaz mis̱âl-i kejdüm tek

4 S̱aḳîl-i bertekeli terki ḍarb edip dedi Şeyḫ
Baňa muḳâbelede eyleme teḳâ düm tek

5 Ṭurursa ṭursa girih-kerde düm tekâver-i nâz
O şehsüvâr hemân görmesin teşâdüm tek

6 O servi görmeye cûy-ı sirişki gönderdim
Kenâr-ı ġayrda olsun diyeydi gördüm tek

7 Cevâz yoḳsa da varsaḳ bu vaḳt ḥürmetdir
Münîf uṣûl ile tenhâca yâre kendim tek

[Fıtnat Hanım]

45[1]

ĠAZEL-İ FIṬNAT

Mefʿûlü/ Mefâʿîlü/ Mefâʿîlü/ Faʿûlün

1 Güller ḳızarır şerem ile ol ġonçe gülünce[2]
Sünbül ḫam olur reşk ile kâkül bu gülünce

2 ʿAnḳâ daḫi olursa düşer pençe-i ʿaşḳa
Ṣayd-ı dile şehbâz-ı nigâhın süzülünce

3 Ol ġonçe [-i]şukufte olur gül gibi ḫandân
Şebnem gibi eşk-i dil-i şeydâ dökülünce

---

[1] **47b**
[2] Bu mısra vezne uymamaktadır.

4 Her târı birer mâr olur genc-i ḥüsnde
Ruẖsârıña zülf-i siyahıñ şâle bulunca

5 Cân vermek ise ḳaṣdıñ eğer ʿaşḳ ile Fıṭnat
H̬âk-ı der-i dildârdan ayrılma ölünce

[Koca Râgıb Paşa]

46[1]

ĠAZEL-İ RÂĠIB

Mefâʿilün/ Feʿilâtün/ Mefâʿilün/ Feʿilün

1 Eğer çi sâde ruẖân ʿaḳd-i vaṣla peklik eder
H̬aṭ âver onu da ama ḳaṭı tüleklik eder[2]

2 Ṣaḳın o şûẖa ṭutuşdurma gizlice sâġar
Hevâyi meşreb olur ṣoñra bir fişeklik eder

3 Gelirdi bezme o meh dönmeyip bu şeb ammâ
Yine zemâne ḳomaz ḳorḳarım feleklik eder

4 Tehî mi laẖt-ı ciğer iddiẖâr-ı ʿuşşâḳıñ
Şeh-i serîr-i ġama câ-be-câ yemeklik eder

5 Lebiñ melâḥatini bilmeyen nemek-be-ḥarâm
Ḥalâvet-i süẖanıñda ne bî-nemeklik eder[3]

6 Kimiñ ki cevheri ṣâf olsa ʿayb-bîn olmaz
Görür mü kimse hiç elmâsı kim miheklik eder

7 Faḳaṭ şikâyet-i ʿaşḳı ben eylemem Râġıb
Bu müddeʿâda dil ü dîde müştereklik eder

---

[1] **47b**
[2] Bu mısra vezne uymamaktadır.
[3] Bu mısra vezne uymamaktadır.

[Bâkî]

47[1]

ĠAZEL-İ BÂḲÎ

Mefâʿilün/ Feʿilâtün/Mefâʿilün/Feʿilün

1 Metâʿ-ı bâde-i gül-reng şimdi ayaḳda
Ḳumâş-ı zühd ü riyâ durmayıp ṣatılmaḳda

2 Kenâr-ı ʿayş u ṣafâya çekilse dolmış ile
Yine pür olsa mey-i nûş-güvâr zevrâḳda

3 Şarâbı zevraḳ ile içmenin zamânı değil
Efendi keştiyi kâġıda ṣuyu bardaḳda

4 Bihişt şevḳına şâdîliḳ eyleyip vâʿiż
Miyân-ı meclise atıldı yek muʿallaḳda

5 Semend-i ṭabʿa süvâr oldu ʿazm eder Bâḳî
Belâġat ehline yâ Hû gönüller alçaḳda

[Sâbih]

48[2]

ĠAZEL-İ ṢÂBİḤ

Mefʿûlü/Fâʿilâtü/ Mefâʿîlü/ Fâʿilün

1 Söyler iken şikeste zebânım çıtır pıtır
Eyler (----) cânım çıtır pıtır

2 Dûz-dîde nerm-rev iken o mâhıň firâşına
Her taḫta pâre kesdi amânım çıtır pıtır

3 Ḥayfâ sipend-veş leb-i tâze ʿaşḳ ile
Yandı dil-i şerâre-feşânım çıtır pıtır

---

[1] **48a**
[2] **48a**

4 Lüknet şeker tırâş-ı ḥalâvet olur tamâm
Nuṭḳ eyledikçe ṭûṭî lisânım çıtır pıtır

5 Gül-berg-i cismi mevc-i zen bûy-i feyẓ olur
Gelse ne dem o ġonçe dehânım çıtır pıtır

6 Ser ṣafḥa-yı maʿâniye s̱ebt eyledim Ṣâbiḥ
Nażm-i bediʿî kilk-i beyabânım çıtır pıtır

[Bâkî]
49[1]
ĠAZEL-İ BÂḲÎ

Feʿilâtün/ Feʿilâtün/ Feʿilâtün/ Feʿilün
1 Devlet el verse yüzün gördüġüm eyyâm olsa
Merḥabâ eylesem ol şûẖ ile bayrâm olsa

2 Olacaḳ yâr gibi dil-ber-i şirin ḥarekât
Teni pâlûde-i ter gözleri bâdâm olsa

3 Gül gibi bâde-i rengîne ne ibrâm gerek
Zâhidiň ḳanın içerdim eğer ibrâm olsa

4 Ḥasret-i ḳaddiň ile ḳanlı elifler çeksem
Sînede her biri bir serv-i gül-endâm olsa

5 Bâḳiyâ ʿayş-ı bahâr eyler idik meclîsde
Sâḳi-i lâle-ʿiẕâr u mey-i gül-fâm olsa

[Nedîm]
50[2]
ĠAZEL-İ NEDÎM

Mefâʿîlün/ Mefâʿîlün/ Mefâʿîlün/ Mefâʿîlün
1 Taḥammül mülkünü yıḳdın Hülâgû H̱ân mısın kâfir
Amân dünyâyı yaḳdın âteş-i suzân mısın kâfir

---
[1] **48a-48b**
[2] **48b**

2 Ḳız oġlan nâzı nâzın şeh-levend âvaz âvâzın
Belâsın ben de bilmem ḳız mısın oġlân mısın kâfir

3 Saňa kimisi cânım kimi cânânım diye söyler
Nesin sen doġru söyle cân mısın cânân mısın kâfir

4 Şarâbı âteşiniň rengi rûyun şuʿlelendirmiş
Bu ḥâletle çerâġ-ı meclis-i mestân mısın kâfir

5 Niçin ṣıḳ ṣıḳ baḳarsın böyle mirʿât-i mücellâya
Meğer sen daẖi kendi ḥüsnüne ẖayrân mısın kâfir

6 Nedîm-i zârı bir kâfir esîr etmiş işidmişim
Sen ol cellâd-ı dîn ol düşmen-i îmân mısın kâfir

[Sâbit]

51[1]

ĠAZEL-İ S̱ÂBİT

Fâʿilâtün/ Fâʿilâtün/ Fâʿilâtün/Fâʿilün

1 Ḳadd-ḳıyâmet verdi ol serve ḳıyâmet gösteriş
Dil-rübâyı şöyle gösterse ḳıyâfet gösteriş

2 Âl-i Zehrâ olduġun gül-ġoncanın taḥḳîḳ eder
Ṭarf-ı destârında ol ḥeżâr ʿalâmet gösteriş

3 Sâʿatiň geldi demek[dir] dil-ẖasteye[2]
Sînesin açıp nezâketle o sâʿat gösteriş

4 ʿArż-ı ḥüsn-i ḥoş-nümâ maʿşûḳa lâzım şîvedir
ʿÂşıḳ-ı pejmürde endâma ne ẖâcet gösteriş

5 Siḥrden bir şuʿbe gösterdiň suẖen erbâbına
Böyle olsa şiʿrde S̱âbit belâġat gösteriş

---

[1] **48b-49a**
[2] Bu mısra vezne uymamaktadır.

[Nâzım]

52[1]

ĠAZEL-İ NÂẒIM

Mefʿûlü/ Fâʿilâtü/ Mefâʿîlü/ Fâʿilün

1 Zehr-âb olur elimde ḳadeḥ ʿişret istesem
Devrân kebâb eder ciğerim niʿmet istesem

2 Ol ḳays-ı cilve-gâh cünûnuňa dem-be-dem
Vaḥşet-i nedîm bezm olur ülfet istesem[2]

3 Ḫurşîdveş sipihr beni bî-ḳarâr eder
Devr-i felekde ẕerre ḳadar rifʿat istesem

4 Biň kerre çerḫ-i şîşe-i ḳıblem şikest eder
Âzâde ḫâṭırım almaġa bir sâʿat istesem

5 Eyler felek o rütbe perâkende ḫâṭırım
Bir laḥẓa rûzgârda cemʿiyyet istesem

6 Mümkün müdür cihânda baňa kâm-ı dil Nâẓım
Peyġûle-gîr-i hecr olurum vuṣlat istesem

[Nâbî]

53[3]

ĠAZEL-İ NÂBÎ

Mefâʿilün/ Feʿilâtün/ Mefâʿilün/Feʿilün

1 Çerâġa ṣarf-ı nefes eyle yandırıncaya daḳ
Viṣâle eyleme ibrâm uṣandırıncaya daḳ

2 Kümeyt-i bâdeyi sor ḳan ḳuşandırıncaya daḳ
O mâhı hâle-i bezme dadandırıncaya daḳ

---

[1] **49a**
[2] Bu mısra vezne uymamaktadır.
[3] **49a-49b**

3 Olunca ḫˇabda nâʿil viṣâl-i cânâna
Çalışma bûs u kenârın uyandırıncaya daḳ

4 Bu bezm içinde kime verdi sâḳi-i devrân
Piyâle-i mey-i ümmîdi ḳandırıncaya daḳ

5 Bu ʿarṣada çalışır nice râyıż-ı nâ-ehl
Elinden esb-i murâdı boşandırıncaya daḳ

6 Ḫayâl-i diḳḳat ile çeşmesâr-ı maʿnâyı
Ḳarışdırır nice nâ-dân bulandırıncaya daḳ

7 Ne çâr-mıḫa çekeler o nâ-tüvânı hedefi
Zebân-ı nâvek-i tîre dayandırıncaya daḳ

8 Hezâr kise nüḳûd-ı sirişkim oldu telef
O şûḫa mâye-i naḫvet ḳazandırıncaya daḳ

9 Öpüp kitâb-ı ruḫuň eyledim hezâr ḳasem
O şûḫa ṣıdḳ-ı derûnum inandırıncaya daḳ

10 Çalışdı bu ġazel-i âbdârı ey Nâbî
Zebân-ı ḫâme-i ḫuşku ṣulandırıncaya daḳ

[Bağdatlı Rûhî]

54[1]

ĠAZEL-İ RÛḪÎ-İ BAĠDÂDÎ

Mefâʿîlün/ Mefâʿîlün/ Mefâʿîlün/ Mefâʿîlün

1 O meh kim ḫalḳa-i ẕikre duḫûl etmiş iteklenmiş
İnâbet eylemiş pîr-i ṭarîḳatdan köçeklenmiş

2 Kenâr-ı bezme gelmezdi ol evvel yan çizer lebiň
Ne ḫoş ortaya atmış ḫalıya kendiň yüreklenmiş

---

[1] **49b**

3 Felekde çerḫe girmek nice olur raḳṣ-veş görsüñ
Olaydı sâʿat-i ḥüsnü o mâhıñ zenbereklenmiş

4 Gece ruʾyâda gördüm seg raḳîbi şöyle ḫavf etdim
Işırmış dâmenim ġavġav eder şeklen köçeklenmiş

5 Ḥarîm-i vuṣlata gör neylediser eylemiş aġyâr
Temellûḳ eylemiş maymun gibi kâfir şebeklenmiş

6 Seḥerde maṭlaʿımdan kevkeb-i necm ṭulûʿ etmez
Çeġâda ṭâliʿim dönmez felekde müştereklenmiş

7 Şeker şehd-i lebiñ görmüş ṣulanmış aġzı lez̠z̠etden
Varıp dükkançe-i laʿliñde bir pâre sineklenmiş

8 Demişler kendi oḳ meydânına yâriñ temâşâya
Gider oḳ gibi gördüm ʿâşıḳı ġâyet gelinmiş

9 ʿAceb Rûḥî'ye ḳaṣdı yine ol fitne-engîziñ
Selâḥıñ der-miyân etmiş ḳılıçlanmış tefiklenmiş

[Fethî]
55[1]
ĠAZEL-İ FETḤÎ

Mefʿûlü/ Mefâʿîlü/ Mefâʿîlü/ Faʿûlün
1 Ṣad-rişte-i çâr-mîḫ ġażab-ı yâr tîr-i nuḳṭa
Sancaġ-ı nur-ı dîde-i ṭûfân baba فنقه

2 Peyrev-i reh iseñ pîş-rev-i dehre fî asâ[2]
Niḳâre-i zen çerḫ urur دنقله دنقه

[1] **50a**
[2] Bu mısra vezne uymamaktadır.

3 Çekdirme مجوسنتنهء firḳati dersiň
Der iskele-i vaṣlına bir meyl-i نوه نقته

4 Ger ḳıymeti yetmiş ise bâzârı ṣoġudma
Ḳır ġonce ḫarîdârı iseň تنقه سكسنى

5 Aʿdadlanı (?) etmesin ardımca iṭâle
Bî-ʿillet olan âdeme lâzımı شرنقه

6 Bu boştaḳ peçeniň bûsesin alıp ṣıḳ boġaz etdim[1]
Ḫışm ile dönüp kâdidi boġma موسنقه

7 Fetḥî şuʿarâ bu ġazeli etmede tanẓîr
Nev ḳâfiye-i tengde çeker cümlesi ذنقه

[Mehmed Emin Belîğ]

56[2]

ĠAZEL-İ BELÎĠ

Mefâʿîlün/ Mefâʿîlün/ Mefâʿîlün/ Mefâʿîlün

1 Ḳumâş-ı vaṣlını seyr eyledim cânânıň ellenmiş
Gelince sebz-i ḫaṭ ṭâvûs-ı bâġ-ı ḥüsni tellenmiş

2 Kimiň bezminde bilmem câm-ı meyden neşʾe-yâb olmuş
Ḳızarmış gül gül olmuş ruḫları ġâyet güzellenmiş

3 Raḳîb-i kûh-heyât-ı s̱ıḳlet eyler meclis-i yâre
Baḳılmaz meyl edip bir semtde gitdikçe temellenmiş[3]

4 Gil-âlûd eylemiş âmed-şud-i ter-dâmenân şimdi
Geçilmez pâk dâmen vâdi-i Mecnûn ḥallenmiş

---

[1] Bu mısra vezne uymamaktadır.
[2] **50a-50b**
[3] Bu mısra vezne uymamaktadır.

5 Bu bezm-i ġam-fezâya devr-i âḫîrde ayaḳ başdıḳ
Tükenmiş bâde gitmiş keyfler meclîs kesellenmiş

6 Nüḳûd-ı cân verirken müşterî bâzâr-ı ʿaşḳda
Meded şimdi metâʿ-ı vaṣlı yariň mübtezellenmiş

7 Bu demlerde yine bu nükte-sencân-ı suḫan müjde
Belîġ’in ṣafḥa-i mecmûʿa-i pâkî ġazellenmiş

[Nâbî]
57[1]
ĠAZEL-İ NÂBÎ

Mefâʿilün/ Feʿilâtün/ Mefâʿilün/ Feʿilün
1 Göňülde dâʿiye-i mâl emel bozundusudur
Nümûd-ı silk-i ḳanâʿat kesel bozundusudur

2 Cihânı gerdiş eder ḫayliden bu köhne ḳıbâb
Sipihre tesmiye-i Zâl ezel bozundusudur

3 ʿAceb mi mevt-i irâdîye düşse ehl-i sülûk
Cilâ-yı âyine-i ruḥ ecel bozundusudur

4 Rüsûm-ı âmed ü reft üzredir nizâm-ı cihân
Siyâḳ-ı resm-i beled hep bedel bozundusudur

5 Gören bilir şekeriň gülden olduġun ḥâṣıl
Ki ḥulv-i sofra-yı ʿâlem vaḥal bozundusudur

6 Cefâ-yı ʿâleme ṣabr et ṣafâ murâdıň ise
Ki lesʿ-i ḥayye-i şöhret ʿasel bozundusudur

7 Taʿaffünâtını yâd eyle beyża vü ferḫiň
Piliç leẕîẕdir ammâ çepel bozundusudur

---

[1] **50b**

8 Kitâblar ile medârisde baḫs̱ eder ṭullâb
Kitâb cildi onuň'çün cedel bozundusudur

9 ʿAmel o kârgehiň kemterîn ḳurâżasıdır
Metâʿ-ı ʿilme denilmez ʿamel bozundusudur

10 Münâsebetledir evżâʿ-ı tesmiye Nâbî
Lüġâz hele ḳatı vâżıḥ ġazel bozundusudur

[Nedîm]
58[1]
ĠAZEL-İ NEDÎM

Fâʿilâtün/ Fâʿilâtün/Fâʿilâtün/Fâʿilün
1 Ol perî-rû ʿâşıḳa râm olsa da mâniʿ değil
Gündüz olmazsa da aḫşâm olsa da mâniʿ değil

2 Sîne ṣâf olsun hemen rayb ü riyâdan zâhidâ
Elde tesbîḥe bedel câm olsa da mâniʿ değil

3 Ḥüsnünü seyreyleyim de gördüğüm yer ol gülü
Gül-sitân olmazsa ḥammâm olsa da mâniʿ değil

4 Baňa pistânlar turunc olsun hemân-dem n'eyleyim
Rûḫları gül çeşmi bâdâm olsa da mâniʿ değil

5 Ey büt-i ʿaṭṭar baňa ḫâl-i müşkîniň gibi
ʿAnber olsun da biraz ḫâm olsa da mâniʿ değil

6 Dil-rübânıň ḫûnu germ olsun hemân eṭvârı nerm
Mübtelâ-yı câm-ı gül-fâm olsa da mâniʿ değil

7 Sen ṭolu üç kerrecik çek câmı da ṣoňra seniň
Vuṣlatıň muḥtâc-ı ibrâm olsa da mâniʿ değil

8 Pek umar teşrîfiňi ʿîdıň üçüncü gün Nedîm
Gündüzün olmazsa aḫşâm olsa da mâniʿ değil

---
[1] **50b-51a**

[Mehmed Emin Belîğ]

59[1]

ĠAZEL-İ BELÎĠ

Fâʿilâtün/ Fâʿilâtün/ Fâʿilâtün/ Fâʿilün

1 Bûy-ı enfâs-ı Mesîḥâ gibi câna cân ḳatar
Cân otu istersiň ancaḳ göňül ü cânân ṣatar

2 Tâbiş-i mihre taḥammül mi eder ol gül-beden
Rûyuna gûyâ dikendir sâye-i müjgân batar

3 Dün o şeh-bâza Cezâyir lafı ḳullanmış raḳîb
Ḳorḳarım fülk-i viṣâle ḳıçdan ol ḳorṣan çatar

4 İddiʿâya düşme ey bülbül ki ʿaşḳ-ı yâr için
Kendini pervâne-âsâ âteşe ʿuryân atar

5 Derdine dermân suʾâlinden Belîġâ maḳṣadıň
Cân otu istersiň ancaḳ göňülü cânân ṣatar

[Bâkî]

60[2]

ĠAZEL-İ BÂḲÎ

Mefʿûlü/ Fâʿilâtü/ Mefâʿîlü/ Fâʿilün

1 Beňzetdiler o mâha diye mihr-i enveri
Biri birine ḳoydu fiġânım felekleri

2 Çekdi çevirdi sâḳi-i meclîs piyâleyi
Âl ile öpdü diye leb-i laʿl-i dil-beri

3 ʿÂşıḳ güşâde-meşreb olur câm-ı mey gibi
Olmaya gerçi eşk-i revânım gibi çeri

---

[1] **51a**
[2] **51a-51b**

4 Yârin̆ raḳîbi gibi iti görmedim daḫi
Olmaya gerçi eşk-i revânım gibi çeri

5 Bâḳî ṣarîr-i kilk-i bedâyiʿ-nigârdır
Şeh-bâz-ı fikretimin̆ ṣîd-i şeh-beri

[Sâbit]

61[1]

ĠAZEL-İ S̱ÂBİT

Mefʿûlü/ Mefâʿîlü/ Mefâʿîlü/ Faʿûlün

1 Geh bâde içer zâhide gâhîce ʿaraḳ baṣ
Mestem duramam derse ʿaṣâsıyla dayaḳ baṣ

2 Baṣmaḳ ṣadedinde bu gece muḫtesib ammâ
Ey duḫter-i rez meclise baṣdırma ayaḳ baṣ

3 Bir tâze ḳabaḳ baṣdı ile meclis-i meyde
Ey muġ-beçe-i mest ḥarîfâne ḳabaḳ baṣ

4 Mey-ḫânede bir başına sulṭândır abdâl
Ey pîr-i muġân bir iki şâhâne çanaḳ aṣ

5 S̱âbit gibi pîrâne düşüp vâdi-i nažma
Pây-ı ṭalebi ḫâme ʿaṣâsın ḳaḳaraḳ baṣ

[Enîsî]

62[2]

ĠAZEL-İ ENÎSÎ

Mefâʿîlün/ Mefâʿîlün/ Mefâʿîlün/ Mefâʿîlün

1 Efendim baṣdıġı ṭopraḳ gözüme tutîyâdır heb
Ne dersem pâdişâhım ḫâk-i pâye bî-riyâdır heb

---

[1] 51b
[2] 51b

2 Viṣâl ümmîdini ḳaṭʿ edeliden vâdi-i hecrîn
Seniñle vuṣlat u ṣoḥbetlerimiz ḫ̮ûlyâdır heb

3 Görüp miḥrâb-ı ebrûlarda çün çeşmiñ imâm olmuş
Gözüm nûrı kim olmazsa aña bî-şekk riyâdır heb

4 Mis̱âl-i meh muḳâbil olsa olur dîdeler rûşen
Cemâliñ nûru ʿaksi çeşm-i ʿâşıḳda ziyâdır heb

5 Eğerçi "el-ḥayâ-i yümnü'l-rızḳ" olsa îmânla[1]
Enîsî eyleyen maḥrûm-ı vaṣlıñdan ḥayâdır heb

[Lâ-edrî]

63[2]

ĠAZEL

Mefâʿîlün/ Mefâʿîlün/ Mefâʿîlün/ Mefâʿîlün
1 Nedir ey ṭıfl-ı nâzım bu nazik revişcikler[3]
Bu cünbüşcük bu vâdî bu levendâne gelişcikler

2 ʿAceb murġ-ı dili câna şikâr etmek midir ḳaṣdıñ
Nedir bu göz süzüşcüklerle bu destâr eğişcikler

3 O da pâmâliñe başḳa iḥsânıñdır ey âfet[4]
Tecâhülle görüp de reh-güẕârde görüşcükler

4 Perîşan etmem artıḳ ḫ̮âṭırın derken yine ey şûḫ̮
Nedir ya fes kenârında o perçem gösterişcikler

5 Seniñ ʿuşşâḳına cânâ nezâket vuṣlatıñ çoḳdur
Helâk eyler beni ammâ o iḥsân eyleyişcikler

6 Hele dil-teşniñe sükkerden artıḳ ẕevḳ-baḫ̮ş eyler
Zebân-ı lüknetiñle ṭatlı ṭatlı söyleyişcikler

---

[1] Bu mısra vezne uymamaktadır.
[2] **52a**
[3] Bu mısra vezne uymamaktadır.
[4] Bu mısra vezne uymamaktadır.

[Koca Râgıb Paşa]

64[1]

ĠAZEL-İ RÂĠIB

Mefʿûlü/ Fâʿilâtü/ Mefâʿîlü/ Fâʿilün

1 Maḥbûb ararsa tünd edâsın arar bulur
Müşkül-pesend-ı ʿaşḳ belâsın arar bulur

2 Geh deyrgâh Kâʿbe gibi sûmnânda
Ḥaḳ-cûy ḳanda olsa Ḫudâsın arar bulur

3 Ebleh-firîb-i çâr-sû-yı şöhret etmeğe
Kâlâlarıñ sipihr ḳabâsın arar bulur

4 Olmuş ya olmamış berrâḳ u câm ṣâf
Rindân hemîşe kendi ṣafâsın arar bulur

5 Ser-geşte-i ḥavâdiṡ eyyâm iken yine
Çoḳ keşti-yi ümmîd hevâsın arar bulur

6 Baḫt olmayınca ḥüsn-i ṭabîʿat neyi müfîd
Ṣâʾib de olsa ḫalḳ ḫaṭâsın arar bulur

7 Râġıb olur zamânede kim bir pul eylemez
Ṣanma hünerle kim ki bahâsın arar bulur

[Koca Râġıb Paşa]

65[2]

ĠAZEL-İ RÂĠIB

Fâʿilâtün/ Fâʿilâtün/ Fâʿilâtün/ Fâʿilün

1 Şuʿle-i dâġımla lâl etdim zebân-ı bülbüli
Âteşe verdim çemende dûdmân-ı bülbüli

---

[1] **52a-52b**
[2] **52b**

2 Vâḳıfân-ı sır be mühr-i sırr-ı ʿaşḳ aňlar ḫamuş
Ġonçe-i leb-besteden râz-ı nihân-ı bülbüli

3 Ḫârḫâr-ı hecrine eyler telâfî vaṣl-ı gül
Pûte ḫâr etse ġamımı âşyân-ı bülbüli

4 Tâb-ı ġayret etdi ḫâkister-nişîn pervâneyi
Gûş edince nâle-i âteş-feşân-ı bülbüli

5 Her süḫân revnaḳ verir mi sûz-ı dil taḳrîrine
Ġonçeden gûş eyle rengîn dâsitân-ı bülbüli

6 Âteş-i gülde ten-i pervâneyi etsin kebâb
Şemʿ çün açmaḳda güller-veş dehân-ı bülbüli

7 Bülbül ü gül ḳulḳul-i mînâ vü câm-ı mül yeter
Çekme Râġıb nâz-ı gülle imtinân-ı bülbüli

[ʿİzzet ʿÂlî Paşa]

66[1]

ĠAZEL-İ ʿİZZET

Mefâʿîlün/ Mefâʿîlün/ Mefâʿîlün/ Mefâʿîlün
1 Dem-i vuṣlatda bî-ârâm olunca baʿżı aḥmaḳlar
Telâş-ı ḥırṣ ile ol nâzenîn-i ḥüsni ṭarṭaḳlar

2 Ḫayâl-i ʿârıżı zînet verir ḥüsn-i Ḫudâ-dâda
Olur muḥtâc ebrû vesmeye ḫınnâya parmaḳlar

3 Sükût-ı düşmene aldanma mekrinden emîn olma
Dem-i fırṣatda ġayẓ u kînesin iẓhâr için ṣaḳlar

4 Eğer taḥsîl-i kâm etmezse de fikr-i ḫaṭır çekmez
N'ola erbâb-ı cür'etden müsellem olsa ḳorḳaḳlar

---

[1] **52b-53a**

5 Budur pervâz-ı bâb-ı devletin âyîn ü dîrîni
Olanlar evc-pervâz-ı ġurûr elbette alçaḳlar

6 Güşâd-ı ʿuḳde-i ḫâṭırda ʿâcizdir yine âdem
Medâr-ı ḥall ü ʿaḳd-ı kâr iken parmaḳla ṭırnaḳlar

7 İʿânet olmada cinsiyyetiň şarṭ olduġun aňla
Sebûdan dâʾimâ sîr-âb olur seyr ile bardaḳlar

8 O yalın yüzlü dil-ber ṭıfl iken gehvârede ʿİzzet
Bıraḳdı ḫân-mân-ı ṣabr ile sâmâna ḳundaḳlar

[Nefʿî]

67[1]

ĠAZEL-İ NEFʿÎ

Fâʿilâtün/ Fâʿilâtün/ Fâʿilâtün/ Fâʿilün

1 ʿÂrif ol ehl-i dil ol rind-i ḳalender-meşreb ol
Ne Müselmân-ı ḳavî ne mülḥid-i bî-mezheb ol

2 ʿAḳla maġrûr olma Eflâṭûn-ı vaḳt olsan eğer
Bir edîb-i kâmili gördükde ṭıfl-ı mekteb ol

3 Âfitâb-ı ʿâlem-âra gibi sür ḫâke yüzüň
Kevkebe baṣdır cihânı hem yine bî-kevkeb ol

4 Lâ-mekân ol hem maḥallinde yeriň bekle yine
Ġâh mihr-i âlem-ârâ ġâh mâh-ı Naḫşeb ol

5 ʿÂşıḳ ol ammâ ʿalâyıḳdan beri et gönlüňü
Ne ḫam-ı gîsûya meftûn ne esîr-i ġabġab ol

6 Ḥıżra minnet çekme var ṣonra dil-i Nefʿî gibi
Lûle-i âb-ı ḥayât-ı feyż ile leb-ber-leb ol

---

[1] **53a**

[Koca Râgıb Paşa]

68[1]

ĠAZEL-İ RÂĠIB

Fe῾ilâtün/ Fe῾ilâtün/ Fe῾ilâtün/ Fe῾ilün

1 Leb-i cân-baḫşı gibi ḫasteye berrâḳ mı olur
Ten-i kâfûru gibi dâġına merhem mi olur

2 Bir nefes giryeden ârâm değil dîdelerim
Ġam-ı ebrûň ile ḳan dökmediği dem mi olur

3 Ehl-i taḳdîd ile rûşenden eder mi ülfet
Berg-i gül-ġonçe-i taṣvîrde şebnem mi olur

4 Bir ayâġ ile ġam-ı ῾âlemi pâmâl edecek
Gûşe-i mey-gededen özge bir ῾âlem [mi] olur[2]

5 Bir dil-i ġonçe ki lafẓıňla ola üşküfte
Gül-i ṣad-berg gibi bir daḫi derhem mi olur

6 Ḫâmedir Râġıb olan fâtiḫ-i iḳlîm-i süḫan
Lik her dest-i heves-kâra müsellem mi olur

[Kabûlî]

69[3]

ĠAZEL-İ ḲABÛLÎ

Fâ῾ilâtün/Fâ῾ilâtün/Fâ῾ilâtün/Fâ῾ilün

1 Eyleyip dil murġuna zülfüň o sîm-endâm dâm
Dâne-i ḫâliyle etdi vermeyip ârâm râm

2 Etmedi bir dem beni ol ḳâmeti şimşâd şâd
Ḳadeḥi onuň'çin etdi miḥnet ü âlâm lâm

---

[1] **53a-53b**
[2] Bu mısra vezne uymamaktadır.
[3] **53b**

3 İtlerinden ʿadd ederse ol gözi ʿayyâr yâr
Eşigiňde buluram ben ʿâşıḳ-ı bed-nâm nâm

4 Âh elinden dâd senden ey şeh-i bî-dâd dâd
Ġam çekem ben muttaṣıl sen edesin inʿâm-i nâm

5 Ey Ḳabûlî destiňe câm-ı şarâb-ı âl al
Bezm-i fânîde çekersin âḫirü'l- encâm câm

[Derviş Yayabaşı-zâde]

70[1]

DERVİŞ YAYABAŞI-ZÂDE

Mefʿûlü / Fâʿilâtü / Mefâʿîlü / Fâʿilün

1 Bezm-i cihânda etmez iken nûş-ı câm-ı Cem
Sâġar ṣunardı destime bir müstedâm dem

2 Emvâc-ı baḥr-ı ḳulzüm eşkimden etdi ḫavf
Yüz yere sürdü eyledi çoḳ iltiyâm yem

3 Düşdü ḫadeng-i tîriň ile dâm-ı zülfüňe
Naḫcîr-i cân u ṣayd-ı dil-i mesthâm hem

4 Gülünce saňa beňzeye kim yoḳdur anda bu
Sünbül ü gül ala serv-i ḳad[d] ü ġonçe-fâm fem[2]

5 Sen ġayrılarla demde ṣafâda revâ mıdır
Dervîşiň aḳa böyle gözünden müdâm dâm

---

[1] **53b**
[2] Bu mısra vezne uymamaktadır.

[Nâzım]

71[1]

ĠAZEL-İ NÂẒIM

Mefʿûlü/ Fâʿilâtü/ Mefâʿîlü/Fâʿılün

1 Ḥaḳḳâ olur mehâbet-i ʿaşḳ ile mâr mûr
Olmaz ḥarîf ümûra velî ṣad-hezâr zûr

2 Lâ-büd döner bu ʿaşḳ-ı mecâzî ḥaḳîḳate
Feyż-i kemâl ile olur elbette nâr nûr

3 Olmaz ḫazîn-i ʿaşḳda meyl-i sürûd-ı şevḳ
Bilmez derûn-ı ʿâşıḳ-ı pür-inkisâr sûr

4 Behrâm-ı gûr-veş ne ḳadar zûr-kâr isek
Eyvân-ı zer nigârıñ eder rûz-gâr gûr

5 Ḥüsn ile ʿâşıḳa o şeker-leb ṣafâ verir
Ṭûṭî-dilândan olmasın âyîne-dârdır

6 Göster Naẓım-ı naẓm-ı zümürrüd ḫaṣṣıñ
Olsun ḥasûd-ı mâr dil-i kîne-kâr kûr

[Neşâtî]

72[2]

ĠAZEL-İ NEŞÂṬÎ

Mefâʿîlün/ Mefâʿîlün/ Mefâʿîlün/ Mefâʿîlün

1 Dil-i bî-ʿaşḳ-ı şâhım meleğe beñzer kim meleksizdir
Ġamı beyhûde bir ḫidmetdir kim rû [-yı] şekksizdir

2 Lebiñ ḥakkâk eli doḳunmamış bir laʿl-i raḫşândır
Muṣaffâ dişleriñ ol dürre beñzer kim deliksizdir

---

[1] **54a**
[2] **54a**

3 Serây-i şiʿri ġayrıñ derme çatmadır bütün ammâ
Benim bünyâd-ı ebyât-ı ṣafâ-baḫş bileksizdir

4 Hevâyı şuʿbeletdirme uzatma gel maḳâmâtı
Göñül âġâze-i ḥüsnü o şûḫuñ bûseliksizdir

5 Neşâṭî tîġ-i cevher-dâre beñzer nükte-i ṭabʿıñ
Beterdir gerçi ṭabʿ-ı düşmen ammâ kim çeliksizdir

TAḪMÎSÂT

[Kânî]

1[1]

TAḪMÎS-İ KÂNÎ EFENDİ

Feʿilâtün/ Feʿilâtün/ Feʿilâtün/ Feʿilün

I

1 Bir mehiñ bendesiyim sâye daḫî olmaz eşi
2 Yüzünüñ ẕerresi olmaz bu cihânıñ güneşi
3 Ḳapladı pertev-i envâr-ı ruḫuñ çâr u şeşi
4 Çün doġup ṭutdu cihân yüzünü ḥüsnüñ güneşi
5 Kim ola sevmeye bu vech ile sen mâhveşi

II

1 O ḳadar buldu ṣuyun muʿcize-i faḫr-ı cihân[2]
2 Aḳıdır âb-ı ʿaṭâ etdi cihâna cereyân
3 Hep ḥayâtından elin yumuş iken leşger-i yân
4 Parmaġından aḳıdıp âb-ı rân-baḫş-ı revân
5 Nice yüz biñ kişiden refiʿ ediser ʿaṭaşı

III

1 Doldu âvâze-i iʿcâzıñ ile çerḫ-i kühen
2 Bildiler şânını aṣḥâb-ı Buḫârâ vü Yemen
3 Değilim vaṣfıñ eder mülk-i fenâda bir ben
4 Türk ü Kürd ü ʿAcem ü Hind bilir bu nigehsin[3]
5 Hâşimîsin ʿArabîsin Medenîsin ḳarşı

---

[1] **55a-55b**
[2] Bu mısra vezne uymamaktadır.
[3] Bu mısra vezne uymamaktadır.

IV

1 Ne ḳadar ʿâṣi vü mücrîm ne ḳadar muḳdir ise

2 Ne ḳadar fâsıḳ ü fâcir ne ḳadar mukṣir ise

3 Ne ḳadar maʿrifet-i ḫażretiňi muksîr ise

4 Sen emîre ḳul olan her ne ḳadar müdbir ise

5 Bende-i maḳbûl olur miṡl-i Bilâl-i Ḥabeşî

V

1 O zaman kim ḥarem-i ʿizzete etdik seferi

2 Eylediň ḳurbuňa ḥażret-i Ḥaḳḳa güẕeri

3 Verdi her zerre o demde saňa bu ḫoş ḫaberi

4 Sensin ol püşt ü penâh-ı melek ü ins ü perî

5 Enbiyânıň güzeli sevgilisi ḫûb u ḫoşı

VI

1 Gevher-i kenz-i ḫafâdan oňa kim bahre döke

2 İşidip bu ḫaberi ṭaşlar ile sîne döğe

3 Göğe çıḳardı Ḫudâ çünkü onu o ki o ki

4 Yerdeki daʿveti fevt ola gidem diye göğe

5 Beline baġladı ol nûr-ı belâ sâye ṭaşı

VII

1 Âteş-i ʿaşḳ ile ṭabḫ oldu vücûduň mutlaḳ

2 Sofra-i ḳurb-ı ilâhîye olunca mülḥaḳ

3 Var mı pişmiş ḳutarılmış saňa beňzer el-Ḥaḳ

4 Dik-i ḥikmetde pişverdi çü seniň sevgini Ḥaḳ

5 Cebreʾil olsa n'ola muṭbaḫınıň himeme kişi

VIII

1 Pehlevânlıḳ eṡer-i muʿciz-i peyġamber olur

2 Küşte-girân-ı cihân saňa nice hem-ser olur

3 Kim bu devâyı eder ʿâḳıbeti bed-ter olur

4 Üzülür ʿırḳı Ebû-cehl gibi ebter olur

5 Sen Ebu'l-Ḳâsım ile her kim ederse gülşeni

IX

1 Bülbül oldu ḳalem-i Kânî-i bî-dil gülüñe

2 Şemʿ-i feyżini baḫş et n'olur ol bülbülüñe

3 Yüz ḳaralığını bağışla siyah-i fülfülüñe

4 "Veḍḍuḥa"[1] verdiği "velleyl"[2] oḳur sünbülüñe

5 Rûşenî verdi budur "küll-i ġadâtin ve ʿişâ"

[Seyyid Vehbî]

2[3]

TAḪMÎS-İ VEHBÎ ĠAZEL-İ NEDÎM

Mefʿûlü/ Fâʿilâtü/ Mefâʿîlü/ Fâʿilün

I

1 Bintül-ʿineb ki gül gibi rengîn beñizlidir

2 Bir ẕevḳ esîri câriyedir İngilizlidir

3 Her meşrebi muvâfıḳ u yârân ağızlıdır

4 Ẓann etme duḫter-i rezi rind ile gizlidir

5 Anıñla Şeyḫ Efendi de babalı ḳızlıdır

II

1 Rez duḫteri olunca pes-i câmdan ʿıyân

2 Sâḳî ile ḳan ḳanaşup oldu bedenle cân[4]

3 Olsa ʿaceb mi vâfıḳ şen remizi der-miyân[5]

4 Bintül-ʿineb ki muġ-beçeniñ ṭabʿıdır hemân

5 Bir meşrebi güşâdece ḳızdır Saḳızlıdır

III

1 Gördükçe cilve-i feres bâd-ı pâyiñi

2 Seyr eyledikçe cünbüş-i ṭâḳat rebâbıñı

3 Küḥl eyleyip ġubâr-ı reh-i cilve câyiñi

4 Geçmez yolundan öpmeyecek naḳş-ı pâyiñi

5 Üftâdeñ ey nihâl-i çemen yollu izlidir

---

[1] Kur'ân-ı Kerîm, Duha Suresi 1. Ayet."Kuşluk vaktine andolsun" (Pamuk, 2012, s. 597).
[2] Kur'ân-ı Kerîm, Duha Suresi 2. Ayet. "Sükûna erdiği zaman geceye andolsun" (Pamuk, 2012, s. 597).
[3] **56a-56b**
[4] Bu mısra vezne uymamaktadır.
[5] Bu mısra vezne uymamaktadır.

IV

1 Maḥmûrluḳ ile şeyḫiň olup desti mürteʿiş

2 Taḥṣîṣ-i naḳliň adını perhîz eylemiş

3 Ṣûretde bîm ü ḥaḳḳı edip mâye-i ṭabiş

4 Zâhid saḳız şarâbını pinhân çekip demiş

5 Bî-gâne içmesin bu ṣudan kim saḳızlıdır

V

1 ʿAşḳ etdi çeşm-i ʿâşıḳ-ı müştâḳ baḥr-i eşk

2 Ḳıldı ḥabâb-ı günbed-i nühṭâḳı baḥr-i eşk

3 Ġarḳ eyledi sefâyin-i âfâḳı baḥr-i eşk

4 Etdi sefîd dîde-i ʿuşşâḳı baḥr-i eşk

5 Ol ḳıc levend -i şûḫ meger Aḳdeňizlidir

VI

1 Meşşâṭa-i bahar edip feyż-i ḥürremi[1]

2 Dârü’s-sürûr eyledi gülzâr-ı ʿâlemi

3 Ḳoyup nişân-ı jâleden elmâs-ı ḫâtemi

4 Bülbül aġırlıḳ etse n’ola naḳd-i şeb-nemi

5 Ebkâr-ı ġonçe ḫayli çemenli çeyizlidir

VII

1 Çün oldu ser-nüvişti dil-i bî-taḥammülüň

2 Çıḳmaz derûnumuzdaki sevdâ-yi sünbülüň

3 Âteş-zen olsa ḫâne-i câna teġâfülüň

4 Ḥâkister olsa tenine esrâr-ı kâkülüň

5 Mânend çü her âyine-i dilde gizlidir

VIII

1 Vehbî sipâhî söyle sözüň kim dil-i Selîm

2 Ḳâdir midir ki naẓm ede böyle dür-i naẓîm

3 Nâmı ṭoḳuza çıḳsa da mânende-i Kelîm

4 Bu heşt beyt-i pâk ile ḥaḳḳâ ki ey [Nedîm]

5 İmżâger-i belâġat-i kilkiň sekizlidir

---

[1] Bu mısra vezne uymamaktadır.

[ʿİzzî]

3[1]

TAḪMÎS-İ ʿİZZÎ ĠAZEL-İ NEDÎM

Fâʿilâtün/ Fâʿilâtün/ Fâʿilâtün/ Fâʿilün

I

1 Pîr-i mey buldun mu dönmüş yine azıtmış izi
2 Cây-ı maʿhûda getirmiş fitne çü bir dînsizi
3 Dâʾimâ ser çeşme-i ḫumda ṭutup âb-rîzi[2]
4 Eyledi bir iki peymân ile ser-gerdân bizi
5 Âh o ṣaḥbâ ṣatıcı ʿaḳl alıcı kâfir ḳızı

II

1 Câme-i Efrenci giymiş sînesin etmiş şikâf
2 Düğmesin çözmüş girîbânını tâ be nâf
3 Zâhid-i münkîr daḫi eyler bu ḳavli iʿtirâf
4 Sînesi destindeki peymâneden berrâḳ u ṣâf
5 Rûḥları testideki ṣaḥbâ-yı terden ḳırmızı

III

1 Germ olup meclîsde oğluň bûse iḳrâr eylemiş
2 Dün ḳızıň da çiğnedi ey pîr-i mey o saḳızı
3 Ḫâne tenhâ elde ṣaḥbâsına kerem yâr-ı nerm
4 Âh ey ṣabr u taḥammül baʿde-zîn yâ hû sizi

IV

1 Ġalibâ ol âfetiň Mirriḥe beňzer gû gibi
2 Şûr u tevʾem fitne-i âşubdır ümmî ebi
3 ʿİzziyâ görmüş mü kimse böyle kâfir meşrebi
4 Var mıdır bilmem Nedîmâ bir daḫi anıň gibi
5 Dîn ü dil ḫaṣmı riyâ cellâdı taḳvâ ḫırsızı

---

[1] **56b-57a**
[2] Bu mısra vezne uymamaktadır.

[Hoca Neşʾet]

4[1]

TAḪMÎS-İ CENÂB-I NEŞʿET

Feʿilâtün/ Feʿilâtün/ Feʿilâtün/ Feʿilün

I

1 Bezm-i vuṣlâtda ʿaceb hecr-keş-i yâr oldu[m]
2 Nûş-dârû-yı şifâ-baḫş-ı bîmâr oldum[2]
3 Düşdüm ol şûḫ gülüñ dâmeniñe ḫâr oldum[3]
4 Ġonçe-i meh jâle gibi n'eyleyim bâr oldum
5 Ṣabrı güç çâresi güç derde giriftâr oldum

II

1 Kim arar ḳanma gerisindeyim ben de seniñ
2 Dil-i dîvâne çekem yavrucuġum ben de seniñ
3 Cümle vârem ile cânımda seniñ ben de seniñ
4 Şânıña her ne düşerse anı ḳıl ben de seniñ
5 Merḥamet eyle efendim hele nâçâr oldum

III

1 Müjde-i vuṣlat olan şîrîn edâdan geçdim
2 Baña maḫṣûṣ olan mihr-i vefâdan geçdim
3 Meclîs-i ḫâṣ u şebistân-ı ṣafâdan geçdim
4 Ne ki merḥamet ü luṭf u ʿaṭâdan geçdim
5 Bezm-i ʿaşḳıñda hemân ḳaniʿ-i dîdâr oldum

IV

1 İltifâtıñ ile aḳrânıma fâʾiḳ değilim
2 Gerçi kim ṭabʿ-ı şerîfiñe muvâfıḳ değilim
3 Bilirim bende ki sulṭânıma lâyıḳ değilim
4 Ḳulunum añla efendim saña ʿâşıḳ değilim
5 Tövbe tövbe seni sevdimse günahkâr oldum

---

[1] **57a-57b**
[2] Bu mısra vezne uymamaktadır.
[3] Bu mısra vezne uymamaktadır.

V

1 Ġâlibâ mâ᾽il o şeh nâle vü efġânımıza

2 Yoḫsa bilmem ʿacebâ ḳaṣdı mı var cânımız[a]

3 Teşnedir ġamze-i ḫûnînvarı hemân ḳanımız[a]

4 Nice ẓâlim diyemem Ḥażret-i sulṭânımız[a]

5 Neş᾽etâ cân-ı cihândan hele bî-zâr oldum

[Nâşid]

5[1]

TAḪMÎS-İ CENÂB-I NÂŞİD

Feʿilâtün/ Feʿilâtün/ Feʿilâtün/ Feʿilün

I

1 O perî-rû ki benim ḫusrev-i ḫûbânımdır

2 Ben anıñ bendesiyim şâh-ı cihânımdır[2]

3 Gülşen-i behcete bu serv-i ḫırâmânımdır

4 Laʿl-i cân-baḫş benim derdime dermânımdır

5 Şûḫ-meşreb güzelim zülf-i perîşânımdır

II

1 Nazeninim kerem et ʿâşıḳıña etme cefâ

2 Sen şeh-i ḥüsne düşen terk-i cefâ mihr ü vefâ

3 Gül gibi açılıp etdikçe o meh-pâre ṣafâ

4 Laʿl-i cân-baḫş benim derdime dermânımdır

5 Şûḫ-meşreb güzelim zülf-i perîşânımdır

III

1 Gâh luṭfu ile nigâh eyle dil-i bîmâra

2 Verme yüz ey büt-i nâzınla meded aġyara

3 Etse de ġamze-i ser-tîzi dilim ṣad-pâre

4 Laʿl-i cân-baḫş benim derdime dermânımdır

5 Şûḫ-u meşreb güzelim zülf-i perîşânımdır

---

[1] **57b-58a**

[2] Bu mısra vezne uymamaktadır.

IV

1 Tâze revnaḳ verip ol ḥüsn ile âb u tâba

2 Seyr-i gül-geşt-i çemenle gidelim mehtâba

3 Böyle âġâz edeyim vaṣfıñı hep aḥbâba

4 Laʿl-i can-baḫş benim derdime dermânımdır

5 Şûḫ-meşreb güzelim zülf-i perîşânımdır

V

1 Dil-bâdeler odur milket-i ḥüsnüñ şâhı

2 Nice teşbîh edeyim rûyuna mihr ü mâhı

3 Nâşidâ mis̱lini hiç görmemişim billâhi

4 Laʿl-i cân-baḫş benim derdime dermânımdır

5 Şûḫ-meşreb güzelim zülf-i perîşânımdır

[Muvakkit-zâde Pertev]

6[1]

TAḪMÎS-İ PERTEV ĠAZEL-İ NEDÎM

Fâʿilâtün/ Fâʿilâtün/ Fâʿilâtün/ Fâʿilün

I

1 Gül-nihâl-i ʿişve etmiş ol ḳadar zîbâsını

2 Ḫoş ḫırâm nâz ḳılmış o ḳâmet-i ṭûbâsını[2]

3 Alsam âġûşa dehânıñdan ṣorup cânâ seni

4 Serv-i nâzım kim büyütdü böyle bî-pervâ seni

5 Kim yetişdirdi ʿaceb ol naḫlden bâlâ seni

II

1 Bâġa gül-best eyle ḳadrin gül-ʿiẕârım gülşeniñ

2 Tâze terdir ġonçeden gül-bergden cismiñ seniñ

3 Nûrdan ṣâfî desem cânâ sezâdır gerdanıñ

4 Bûydan ḫoş renkden pâkîzedir nâzik-teniñ

5 Beslemiş ḳoynunda gûyâ kim gül-i raʿnâ seni

---

[1] **58a-58b**
[2] Bu mısra vezne uymamaktadır.

III

1 Dûd-ı âh-ı tîre büẖtân reng-i zülfüň târ eder

2 Pâyiňe müjgân-ı üftâdeň cefâ-yı ẖâr eder

3 Cünbüş-i dâmân-ı ġamzeň dîdeňi bî-dâr eder

4 Güllü dîbâ giydiň ammâ ḳorḳarım âzâr eder

5 Nâzinînim sâye-i ẖâr-ı gül-i dîbâ seni

IV

1 Ġamzeler maẖmûr naz çeşm ü ebrû dil-rübâ

2 Zülfler ṣayyâd dil ruẖsâr dilber cân-fezâ

3 Bende-gâh-ı nâfeden mekşûf-ı ʿüryân sîne tâ

4 Bir eliňde gül bir elde câm geldiň sâḳiyâ

5 Ḳanġısın alsam gülü yâẖud ki câmı ya seni

V

1 Pertev-i mehcûrı manẓûr-ı nigâh et el-amân

2 Derd-i hicrân ile aḥvâli perîşân u yamân

3 Bir ṣorar yoḳ ḥâl-i zârın kârı feryâd u fiġân

4 Ben dedikçe böyle kim ḳıldı Nedîm'i nâ-tüvân

5 Gösterir engüşt ile meclîsdeki mînâ seni

[Muvakkit-zâde Pertev]

7[1]

TAẖMÎS-İ PERTEV ĠAZEL-İ NEDÎM

Feʿilâtün/ Feʿılâtün/ Feʿilâtün/ Feʿilün

I

1 Kâkül ü ẖâli sine şöyle siyâh nûr gibi

2 Beden-i pâki beyaż öyle ten-i ḥûr gibi

3 Zülf-i şeb-gûnu siyeh şöyle ki deycûr gibi

4 Gerden-i ṣâfı beyâż öyle ki kâfur gibi

5 Çeşm ü ebrûsu siyâh öyle ki semmûr gibi

---

[1] **58b-59a**

II

1 İnse dâmânıňa dek çâki-i pîrâheni çaḳ
2 Âşkâr olsa ten-i nâziki az sertab-ı saḳ
3 Nigeh-i vaḳt et ey dîde alur güzelin baḳ
4 Cism-i pâkîne dediler hem ter imiş berrâḳ
5 Tepeden ṭırnaġa dek gül gibi billûr gibi

III

1 Bûy-ı gül-berg-i semenden daẖi zîbâ bedeniň
2 Cisme cân câna ġıdâ-yı rûḥ şifâdır deheniň
3 Ṣormasın emr-i muḳarrer bil efendim göreniň
4 Nigehiň böyle neden ḥastedir ey şûẖ seniň
5 Gözleriň bezm-i ezelden beri maẖmûr gibi

IX

1 Dem-be-dem ġamzeleri ḥûn-ı dilim çaḳdıḳça
2 Nigehi ṣaġ uṣala deşnelerin ṭaḳdıḳça
3 Âteşi ʿaşḳ-ı ruẖu cân u dili yaḳdıḳça
4 Şuʿle-i ḥüsnüne gözler ḳumaşa baḳdıḳça
5 Gâh bîgâne gelip şöyle dura nûr gibi

V

1 Böyledir ağız açıp sînede her bir çâkım
2 ʿÂşıḳıň Pertev-i nâ-kâm değil de bâkım
3 Var ise işte ṣalâ yoḳ benim aṣlâ pâkim
4 Sû-yi ẓann eyleyemem ġayrılara ammâ kim
5 Derd-i ʿaşḳıňla Nedîmâ hele rencûr gibi

[Nahîfî]

8[1]

TAẖMÎS-İ NAḤÎFÎ ĠAZEL-İ BAHÂYÎ

Mefâʿîlün/ Mefâʿîlün/ Mefâʿîlün/ Mefâʿîlün

I

1 Baňa güftâr-ı cân-baẖşıň gibi şîrîn ẖiṭâb olmaz
2 Ki âzârıň daẖî müstevcîb-i ḳahr u ʿitâb olmaz

[1] **59a-59b**

3 Dile düşnâm-ı telḫiñ dâye-baḫş-ı ıżṭırâb olmaz

4 ʿİtâb-ı laʿl-i nâbıñdan göñül pür çîn -i tâb olmaz

5 Bilir kim kân-ı âteşden çıḳan ḥancerde âb olmaz

II

1 Olur şermînde mihr ü meh cemâl-i bî-mis̱âliñden

2 Ḳalır ḥacletle güller reng ü bûy-ı rûy eliñden

3 Ḥıẕ[ı]r etmek gerek teʾs̱îri ħˇurşîd-i celâliñden

4 Ṣaḳınsın seni diller pertev-i nûr-ı cemâliñden

5 Ki zevr-i tâb-ı ḥüsne dil değil dağlarda tâb olmaz

III

1 Baʿîd olmaz güẕer-gâhında ʿâşıḳ can-sipâ olsa

2 Ki rıfʿatdır aña râh-ı muḥabbetde ġubâr olsa

3 N'ola teslîm-i cân etmekde de bî-ḳarâr olsa[1]

4 ʿAceb mi geştegân-ı gûy-ı dilber bî-şumâr olsa

5 Şehîdân-ı bela-yı ʿaşḳa maḥşerde ḥisâb olmaz

IV

1 Ne deñli telḫ-i düşnâm eylese laʿl-i şeker-bârıñ

2 Ḥalâvet-baḫş olur ser mest-i ʿaşḳa ṭarz-ı güftârıñ

3 Olur şevḳiñle deryâ nûş ġam-ı sâḳî ki reftârıñ

4 Yıḳılmaz dîl pey-ender-pey çekerken câm-ı âzârıñ

5 Bu bezmiñ bâde nûşı mest olur ammâ ḫarâb olmaz

V

1 Dirîġ etme eğer kim naḳd-i cân isterse de cânân

2 Muṭîʿ olmaḳ gerek maʿşûḳa elbet ʿâşıḳ-ı nâlân

3 Naḥîfî ile resm-i ḫidmeti ber-mûcib-i fermân

4 Bahâyî her ne emr eylerse ol şâhenşeh-i ħˇûbân

5 Sır-ı teslîm-i ḫâk-ı ʿaczden ġayrı cevâb olmaz

[1] Bu mısra vezne uymamaktadır.

[Nahîfî]

9[1]

TAḪMÎS-İ NAḪÎFÎ ĠAZEL-İ NÂBÎ

Feʿilâtün/ Feʿilâtün/ Feʿilâtün/ Feʿilün

I

1 Çoḳ niyâz eyledim ol şûḫa cevâbım diyerek
2 Noḳṭa gül ey ṣanem-i nâdire dânem diyerek
3 Hele gûş eyle biraz âh u fiġânım diyerek
4 Yâri açdım açıl ey ġonca dehânım diyerek
5 Bezme geldi gele ey rûḥ-ı revânım diyerek

II

1 Rûzgâr olsa müsâʿid bu dil-i bî-hûşa
2 Ruḫṣat el verse o dildâr ile ʿayş u nûşa
3 Gelse biñ ḥasret ile baḥr-ı muḥabbet cûşa
4 Âh bir kerre miyânını alıp âġûşa
5 Sîneye çeksem o sîmîn teni cânım diyerek

III

1 Câna kâr etmede der-i derd-i ġamı dildârıñ
2 Bir maḥallede düşürüp şimdi o gül ruḫsârıñ[2]
3 Ḥâlini ʿarż edebilsem bu dil-i ġam-ħˇârıñ
4 Pâyine bârı bu taḳrîble düşsem yâriñ
5 Ḳalmadı âh meded tâb u tüvânım diyerek

IV

1 Ḳalmayıp ṣabra meded ʿâşıḳ-ı pür-miḥnetde
2 ʿArż-ı ḥâl etse n'ola ʿâlem-i germîyyetde
3 Nice biñ nâz u niyâz ile şeb-i ʿişretde
4 Ḫaṭṭ-ı perâverde olan tâze dem-i vuṣlâtda
5 Başḳa bir ẕevḳ verir geçdi zamânım diyerek

---

[1] **59b-60a**
[2] Bu mısra vezne uymamaktadır.

V

1 Oldu âmâde yine ʿayş u ṭarab âsyâbı

2 Destme ṣundu ol gül-çehre şerâb-ı nâbı[1]

3 Getirip şevḳe Naḫîfî bu dil-i pür tâbı

4 Yâr söyletdi baña bu ġazeli ey Nâbî

5 Söyleye söyleye ey tâze zebânım diyerek

[Muvakkit-zâde Pertev]

10[2]

TAḪMİS-İ PERTEV ĠAZEL-İ NEDÎM

Fâʿilâtün/ Fâʿilâtün/ Fâʿilâtün/ Fâʿilün

I

1 Tâcdârân-ı cihân-bânândan efrâda dek

2 Mücrimân-ı beste-i der-zencîrden âzâde dek

3 Ṭıfl-ı ebced- ħˇânlardan Ḥażret-i Üstâda dek

4 Fırḳa-i erbâb-ı dilden zümre-i zühhâda dek

5 Hep esîriňdir begim ḥattâ dil-i nâ-şâda dek

II

1 Çîn-seḥer bir ḫoş ḥavâdis̱le gelip peyk-i ṣabâ

2 Der ki ifşâ eylerim ammâ be-şarṭ-i iḫtifâ

3 Dün gece keyf-i şarâb-ı nâb ile ol meh-liḳâ

4 Şöyle mest olmuş ki açılmış girîbân-ı ḳabâ

5 Nâfdan tâ bendgâh-ı ḥançer-i fûlâda dek

III

1 Ħˇâb u râḥat ḥayret ü efkâra rehn olmuş gibi

2 Ṣâf ol mirʾât-ı dil jengâra rehn olmuş gibi

3 Ḥâṣılı îmân u dîn zünnâra rehn olmuş gibi

4 Mâ-melek şeyḫim bütün ḫammâra rehn olmuş gibi

5 Delḳ-i peşmînden müẕehheb nüsḫa-i evrâda dek

---

[1] Bu mısra vezne uymamaktadır.

[2] **60a-60b**

IV

1 Aṭalar seyri muvaḳḳit hem de zevḳ olmaz müdâm

2 Çamlıca Daġında da ṭutmam dıraẖt-âsâ maḳâm

3 Bâḳi nüzhetgâhlardan da verem bir bir peyâm

4 Gökṣu bir nâ-ẖoş hevâ şimdi Çubuḳlu pek ziẖâm

5 Sevdiğim tenhâca çekdirsek mi Saʿdâbâda dek

V

1 [Pertevâ] faẖr eylesem teslîm eder ʿaḳl-ı selîm

2 Ṭabʿ-ı şûẖum nükte-perdâz u süẖândan u fehîm

3 Ḫâme-i muʿciz-beyânım olalı çûb-ı Kelîm

4 Kilk-i ʿayyârıñ ʿaceb nâ-refte-râh açdı Nedîm

5 Ḫâne-i endîşeden gülzâr-ı istiʿdâda dek

[Sâbit]

11[1]

TAẖMÎS-İ ṢÂBİT ĠAZEL-İ MEZÂḲÎ

Fâʿilâtün/ Fâʿilâtün/ Fâʿilâtün/ Fâʿilün

I

1 Rûẖlarıñ gülşen mi verd-i ter midir bilmem nedir

2 Mâh mı mirʾât-ı İskender midir bilmem nedir

3 Sözleriñ şîrîn hele sükker midir bilmem nedir

4 Lebleriñ cân mı ya cân-perver midir bilmem nedir

5 Çeşme-i Ḥayvân mı ya Kevṡer midir bilmem nedir

II

1 Muḳteżâ-yı ḥüsnüdür bî-dilleri zâr etdiği

2 Farṭ-ı nâzındandır ehl-i derdi âzâr etdiği

3 Ġamzesi şemşîrdir ʿuşşâḳa der-kâr etdiği

4 Merdüm-i çeşmim reh-i dildâra îṡâr etdiği

5 Dâne-i encüm mi incûlar mıdır bilmem nedir

[1] **60b**

III

1 Ẓulmet-âbâd-ıciḥânı şuʾle-güster eyleyen

2 Teng-nâ-yı tîre-i ġabrâyı enver eyleyen

3 Lâciverdî günbedî kâfûr-peyker eyleyen

4 ʿÂlemi her ṣubḥ-dem böyle münevver eyleyen

5 Mihr-i enver mi ruẖ-ı dilber midir bilmem nedir

IV

1 Şerḥalardan revân dâġ-ı kühenler verd-i ter[1]

2 Ḳalb-i pür-dâġ-ı sitem gül-zâr-ı ġamdır ser-be-ser

3 Dûd-ı âhım ṭarf-ı destârında sünbüldür meger

4 Câ-be-câ sînemde cânâ tâze tâze dâġlar

5 Lâleler midir ʿaceb güller midir bilmem nedir

V

1 S̱âbitâ meclîsde râmiş-ger mi var ḳulḳul gibi

2 Hem-nişîn olmaz ḥaḳîḳâtde sebû-yı mül gibi

3 ʿÂşıḳ ol ʿâşıḳ ki sev bir tâze[yi] dilber gibi

4 Ey Mezâḳî ehl-i bezmi inleden bülbül gibi

5 Sâḳi-i gül-ruẖ mudur sâġar mıdır bilmem nedir

[Sâbit]

12[2]

TAẖMÎS-İ S̱ÂBİT ĠAZEL-İ MEZÂḲÎ

Mefâʿîlün/ Mefâʿîlün/ Mefâʿîlün/ Mefâʿîlün

I

1 Nice demdir ki gözden gitdi ol nûr-ı baṣar gelmez

2 Ġubâr-ı maḳdeminden tûtiyâ-yi çeşm-i ter gelmez

3 ʿAceb n'oldu peyâm-ı dilber-i Yûsuf-naẓâr gelmez

4 Gidip peyk-i nesîm eğlendi murġ-ı nâme-ber gelmez

5 ʿAceb yâd illere düşdün ki aṣlâ ẖaber gelmez[3]

II

---

[1] Bu mısra vezne uymamaktadır.
[2] **61a**
[3] Bu mısra vezne uymamaktadır.

1 Sitem vâdîsi var ol şeh-levend-i kîne-peymâde
2 Süvâr-ı eşheb-i nâz oldu gitdi bî-dâda[1]
3 Varıp pâyiňe düşdü bir bölük ʿuşşâḳ-ı dil-dâde
4 Peyâm-ı vaṣl için ammâ berîd-i dilde âmâde
5 Velî ḫavfım budur ki ol daḫî cânâ gider gelmez

III

1 Şeb-i târîk-i ġamda ḫûn-feşân-ı eşk-bârım ben
2 Belâ-yı nâ-gürîz-i cevr-i dildâr ile zârım ben
3 Ṣabâḥü'l-ḫayr-i vaṣla muntaẓir bir bî-ḳârım ben[2]
4 Gece tâ ṣubḥ olunca hecr ile encüm şumârım ben
5 Ḫayâl-i ḫâb-ı râḥat dîdeme şeb-tâ-seḥer gelmez

IV

1 Diyâr-ı ʿaşḳa düşdüm dil pür-âteş dîdeler pür-nem
2 Fiġân hem-râh ü şîven hem-ʿinân ü âh ise hem-dem
3 Göňül mecrûḥ-ı şemşîr-i melâmet zaḫma yoḳ merhem
4 Gehî seng-i sitem eksik değil geh dûr bâş-ı gam
5 Ġarîbiň başına gurbet diyârında neler gelmez

V

1 O kâfîr geşt-i bâġ eyler raḳîb-i dîv-sîretle
2 Geçer ʿömr-i ʿazîz ü nâzenînim derd ü miḥnetle
3 Şeb-i miḥnetde ḳaldım gerçi S̱âbit gibi ḥasretle
4 Hele şükrüm Mezâḳî budur ümmîd-i vuṣlâtla[3]
5 Geçer eyyâm-ı firḳât göz yumup açmaḳ ḳadar gelmez

[Esrâr Dede]

13[4]

TAŻMÎN-İ TAḪMÎSÜ'L-EṢRÂR DEDE

Fâʿilâtün/ Fâʿilâtün/ Fâʿilün

I

1 Şuʿlelenip derd ü ġam u ıżṭırâb
2 Etdi göňül mülkünü yek-ser ḫarâb

---

[1] Bu mısra vezne uymamaktadır.
[2] Bu mısra vezne uymamaktadır.
[3] Bu mısra vezne uymamaktadır.
[4] **61a-61b**

3 Âteş-i hecr eyledi bağrım kebâb

4 “Âh mine’l-ʿaşḳı ve ḥâlâtihî

5 Aḥraḳa ḳalbi bi-ḥarârâtihî” [1]

II

1 ʿAşḳ ṣalıp başımı ġavġâlara

2 Verdi yine ʿaḳlımı yaġmâlara

3 Ḥayf düşürdü beni sevdâlara

4 “Âh mine’l-ʿaşḳı ve ḥâlâtihî

5 Aḥraḳa ḳalbi bi-ḥarârâtihî”

III

1 Gördüm idi bir gün o meh-peykeri

2 N’olduġumu bilmem o günden beri

3 Âteşe düşdüm gezerim serseri

4 “Âh mine’l-ʿaşḳı ve ḥâlâtihî

5 Aḥraḳa ḳalbi bi-ḥarârâtihî”

IV

1 Maṭlabıñ ey sâḳi-i mehveş nedir

2 Mey yerine verdiğiñ âteş nedir

3 ʿAşḳ mı bu şuʿle-i ser-keş nedir

4 “Âh mine’l-ʿaşḳı ve ḥâlâtihî

5 Aḥraḳa ḳalbi bi-ḥarârâtihî”

V

1 Gün-be-gün Esrâr’a bir efsûn eder

2 Baġrını ḫûn eşkini Ceyḥûn eder

3 Ḥâlini gitdikçe diğer-gûn eder

4 “Âh mine’l-ʿaşḳı ve ḥâlâtihî

5 Aḥraḳa ḳalbi bi-ḥarârâtihî”

---

[1] Bu beyit Şeyh Galib’e aittir. Bkz. Gürer 1994

[Şeyh Gâlib]

14[1]

ṬARDİYYE-İ CENÂB-I ĠÂLİB DEDE

Mefʿûlü/ Mefâʿîlün/ Faʿûlün

I

1 Ey ḫoş o zamân ki dil olup şâd

2 Can mülkü idi meserret-âbâd

3 Etdim o hevâları yine yâd

4 Allah için eyle ey felek imdâd[2]

5 Ârâyiş-i ruzgâr idim ben

II

1 Bir bâġ idi kim bu cân-ı meʾvâ

2 Her ġonçesi cennet idi gûyâ

3 Firḳât gelip etdi cümle yaġmâ

4 Göñlümde o neşʾe ḳaldı ḥâlâ

5 Mest-i mey-i iʿtibâr idim ben

III

1 Hiç yoġdu sipihre bir niyâzım

2 Der-kâr idi ʿayş u nûş u sâzım

3 Yanımca gezerdi serv-i nâzım

4 Açılmamış idi böyle râzım

5 Reşk-âver-i nev-bahâr idim ben

IV

1 Şimdi ġam-ı intiẓâra düşdüm

2 Bülbül gibi nev-bahâra düşdüm

3 Çoḳ nârı geçip kenâra düşdüm

4 Sâġâr gibi pâre pâre düşdüm

5 Mey-nûş-ı ʿitâb-ı yâr idim ben

V

1 Eyvâh o rûzgâr geçdi

2 Gül geçdi vü nev-bahâr geçdi

---

[1] **62a-62b**

[2] Bu mısra vezne uymamaktadır.

3 Dîdâr güm oldu dâr geçdi

4 Cân teşne ḳalıp ḫumâr geçdi

5 Mâʿşuḳ ile bâde ħˇâr idim ben

VI

1 Cânân ile ʿayş u nûş ederdim

2 Girdâb gibi ḫurûş ederdim

3 Bezm-i meyi şuʿle-pûş ederdim

4 Bülbüllerini ḫâmûş ederdim

5 Ġâlib gibi kâm-kâr idim ben

[Şeyh Gâlib]

15[1]

ṬARDİYYE- İ DİĞER CENÂB-I ĠÂLİB DEDE

Mefʿûlü/ Mefâʿilün/ Faʿûlün

I

1 Ḫoş geldiň eyâ berîd-i cânân

2 Baḫş et baňa nevîd-i cânân

3 Cân ola fedâ-yı ʿîd-ı cânân

4 Bî-sûd ola mı ümîd-i cânân

5 Yâriň bize bir selâmı yoḳ mu

II

1 Ey Ḥıżr futâdegân söyle

2 Bu sırrı edip ʿayân söyle

3 Evvel baňa tercümân söyle

4 Ketm etme yegân yegân söyle

5 Ġam defteriniň tamâmı yoḳ mu

III

1 Yâ Râb ne intiẓârdır bu

2 Geçmez nice rûzgârdır bu

3 Hep ġuṣṣa vü ḫâr ḫârdır bu

4 Duysam ki şîve-kârdır bu

5 Vuṣlat gibi bir merâmı yoḳ mu

---

[1] **62b-63a**

IV

1 Kâm aldı bu çarḫdan gedâlar

2 Ferdâlara ḳaldı âşnâlar

3 Durmaz mı o ʿahdlar vefâlar

4 Geçmez mi bu etdiğim duʿalar

5 Ḥâl-i diliñ intiẓâmı yoḳ mu

V

1 Dil ḫayret-i ġamla lâl ḳaldı

2 Ġâlib gibi bî-mecâl ḳaldı

3 Gönderdiği ʿarż-ı ḥâl ḳaldı

4 Elʾân bir iḥtimâl ḳaldı

5 İnṣâfıñ o yerde nâmı yoḳ mu

[ʿİzzî]

16[1]

TAḪMÎS-İ ʿİZZÎ ĠAZEL-İ RESÎMÂ

Mefâʿîlün /Mefâʿîlün / Mefâʿîlün / Mefâʿîlün

I

1 Beyâż-ı ʿârıżıñla kâkülüñ naẓm-ı mülemmaʿ[dır]

2 Perîşân rûyuñ üzre ṭurreler nes̱r-i müseccaʿ[dır]

3 O çîn-i ḥabbe şuʿarâ nurîden bir muraḳḳaʿ[dır]

4 Güşâde ebru onuñ kim iki bir ḥaste muṣarraʿdır[2]

5 Ser-i divân-ı ḥüsn ü behcete bir ḫûb maṭlaʿdır

II

1 Redîf-i kâkülüñ sünbül ruḫ –ı âlüñ gül-i aḥmer

2 Meṭâliʿden müretteb ḥüsnüñ[üñ] mecmûʿası eks̱er

3 Neḫostîn maṭlaʿ-ı zîbende çünküm beyt-i ebrûlar

4 Ḫaṭ-ı peşt-i lebiñ ya olmuş oña maṭla-ı ʿdîğer

5 Rubâʿîden ya beyt-i nâ ney yâḫud murabbaʿdır

---

[1] **63a-63b**
[2] Bu mısra vezne uymamaktadır.

III

1 Ferâḫ-efzâ olursa ḫaṭṭ-ı pâkin ḥüsn-i dîvâne

2 ʿİmâdi ḫaṭla şerḥ-i serverîdir gülistâne[1]

3 Oḳunur keslerin o ṣâf-ı naẓmı gerçi mestâne

4 Nigâh-ı âşnâdır çeşmiñe mâʿni-i bîgâne

5 Ṣaf-ı müjgânlarıñ mażmûn-ı dil-keş [bir] muraḳḳaʿdır

IV

1 Girîbân çâk sîne ṣafḥa-yi eşʿâra cedveldir

2 Ḳadiñ bir mıṣraʿ-i elfiyyedir müẕeyyeldir[2]

3 Miyânıñ ḳîl u ḳâle gelse mażmûnu muḫayyeldir

4 O gîsûlar ṭavîl ü zeyl bir şiʿr-i müselseldir

5 Ḥaṭ-ı nev-ḫîz oña bir müstezâd ammâ muḳaṭṭaʿdır

V

1 Girizgâh-ı teġazzüldür ġazâl-i çeşmiñ evṣâfa

2 Kemer ḥancer ḳavâfîdir belî manẓûme-i nâfe

3 Güzel açmış bu beyti âferînler ṭabʿ u ṣâfa

4 Sezâdır dense mirʾât-i cemal ol sîne-i ṣâfa

5 O zerrîn düğmeler menşûr-ı fihrist-i mülemmaʿdır

VI

1 Zenâḫdân u leb ü ġabġab mürâdif üzre çün ebced

2 Ruḳûm-ı ḫaṭṭ kemâl ḥüsnüñ[ü] târiḫin eyler med

3 Bütün endâm-ı nâzıñ müntaḫîb eşʿâr-ı ḫoş-âmed

4Beyâż gerdeniñde ḥâl-i müşgîn noḳṭa-i müfred

5 Nihâl-i ḳâmetiñ s̱ânîsi yoḳ azda muṣarraʿdır

VII

1 Kelâmı istiʿârât u ḥicâzıñ faṣ-ı bâbıdır

2 Leb-i mey-gûn guyâ vaṣf-ı meyde şiʿr-i nâbıdır

3 Sözüm yoḳdur o fem ḥaḳḳında bu söz kim kitâbîdir

4 Dehen-i laʿl-i ile guyâ nûşân intiḫâbıdır

5 O leblerle derdinde anları naẓm-ı muraṣṣaʿdır[3]

---

[1] Bu mısra vezne uymamaktadır.
[2] Bu mısra vezne uymamaktadır.
[3] Bu mısra vezne uymamaktadır.

VIII

1 Ḫayâl-i mû miyânı çün görünmez çeşmim ümîde
2 Ne ḥâcet ḳalb u taṣḥîfe ne mûcib lafẓ-ı taʿḳîde
3 Gürûh-ı ehl-i diḳ[ḳ]at cümle ḳaʾildir bu taʿḳîde
4 Miyân-ı beyt kemer-bârıň mâʿni lafẓ-ı pîçîde
5 Muʿaḳḳad ḥâli müşkîl bir muʿammâ-yi muṣannaʿdır

IX

1 O yâl u bâl-ı ḥâlet zâv-ı ḥüsnüň rûz-ı efzûndur
2 Lisân-ı ḳâle gelmez vaṣf-ı ḥâli ṣunʿ-i bî-çündür
3 Selîs-i naẓm-ı pâkiň ʿİzziyâ çünkim bu mażmûndur
4 Ser-a-pâ şâhid-i ṭabʿım ol şûḫ-ı mevzûndur[1]
5 Resîmâ maʿnî-i rûşen zi maṭlaʿ-ı tâ-be-maḳṭaʿdır[2]

[Hanîf Efendi]

1[3]

MÜSTEZÂD-I HANÎF EFENDİ

Mefʿûlü/ Mefâʿîlü/ Mefâʿîlü/ Faʿûlün
Mefʿûlü/ Faʿûlün

1 Âvâre eden göňlümü bir şûḫ-ı cihândır
Pek tâze civândır
Ammâ diyemem nâmı felân ibn-i felândır
Ol râz-ı nihândır

2 Bir şûḫ-ı sitem-pîşeniň oldu dil esîri
Kimden kime şekvâ
Her ġamzesi ġâret-ger-i mülk-i dil ü cândır
Her fitne-resândır

3 Bu ḥüsn ü melâḥatle görenler seni derler
Allâh'a emânet
Var ise şehenşeh-i ġılımân-ı cenândır
Ne üns ne cândır

[1] Bu mısra vezne uymamaktadır.
[2] Bu mısra vezne uymamaktadır.
[3] **65a-65b**

4 Eks̱er şuʿarâ mâʾil olur kiẕb ü der-i raġbe
Ol zümredenim ben
Sevmem der ise ger seni vallâh yalandır
Billâh yalandır

5 Ben nice fedâ eylemeyim cânı yolunda
Bin daḫi olur
Luṭf u keremi ʿâşıḳa bî-ḥadd u girândır
Kem ʿaḳla ziyândır

6 Ḫanîf ḳuluñ eyleme bu rütbe ferâmuş
Ḫâṭırdan efendim
Künc-i ġam-ı hicrânda işi âh u fiġândır
Ḥaylîce zamândır

[Mustafa Fennî Efendi]

2[1]

MÜSTEZÂD-I FENNÎ EFENDİ

Mefʿûlü/ Mefâʿîlü/ Mefâʿîlü/ Faʿûlün
Mefʿûlü/ Faʿûlün

1 Bir dil ki seniñ kâkülüne beste değildir
Bulmaz o selâmet
Dîvâne denilmek oña şâyeste değildir
Zincîre ne ḥâcet

2 Her serv-i revânıñ beli eṭvârı güzeldir
Gülşende ve-lâkîn
Ol tâze nihâlim gibi nev-reste değildir
Allâh'a emânet

3 Vaṣf-ı ḳad-i dildârda biñ beyt yapılsa
Elfiyye ṣoyunda
Bu mıṣrâʿ-ı mevzûn gibi berceste değildir
Bilmem bu ne ḥâlet

---

[1] **65b**

4 Üftâdeleriñ gerçi ṣayılmaz ḳatı çoḳdur
Devletli efendim
Fennî gibi herkes saña vâ-beste değildir
Maʿlûm-ı saʿâdet

[Nedîm]

3[1]

MÜSTEZÂD-I NEDÎM EFENDİ

Mefʿûlü/ Mefâʿîlü/ Mefâʿîlü/ Faʿûlün
Mefʿûlü/ Faʿûlün

1 Ey şûḫ-ı kerem-pîşe dil-i zâr seniñdir
Yoḳ minnetiñ aṣlâ
V'ey kân-ı güher anda ne kim var seniñdir
Pinhân u hüveydâ

2 Sen kim gelesin meclise bir yer mi bulunmaz
Baş üzre yeriñ var
Gül-ġoncesisiñ gûşe-i destâr seniñdir
Gel ey gül-i raʿnâ

3 N'eylerseñ edip bir iki gün bâr-ı cefâya
Ṣabr eyle de ṣoñra
Peymâne seniñ ḫâne seniñ yâr seniñdir
Ey dîl tek ü tenhâ

4 Bir bûse-i cân-baḫşına ver naḳd-i ḥayâtı
Ger ḳâʾil olursa
Senden yañadır söz yine bâzâr seniñdir
Ey ʿâşıḳ-ı şeydâ

5 Çeşmânı mest-i sitem kâküli pür-ḫam
Ebrûları pür-çîn
Beñzer ki bu dildâr-ı cefâkâr seniñdir
Bî-şübhe Nedîmâ

---

[1] **65b-66a**

[Muvakkit-zâde Pertev]

4[1]

MÜSTEZÂD-I PERTEV EFENDİ

Mefʿûlü/ Mefâʿîlü/ Mefâʿîlü/ Faʿûlün

Mefʿûlü/ Faʿûlün

1 Ḫayret-zede-i ḥüsni iken zülfe dolandım
Ruḫsârıñı andım
Gencînede bir mâr-ı siyehle oyalandım
Kâkülleri ṣandım

2 Dil-teşne-i leb-â-leb can-baḫşı iken eyvâh[2]
Bir ṣubḥ şeb-i nigâh
Ṣad ḥayf ki hicrân ile göz yaşına ḳandım
Ḥûn-ı dile bandım

3 Geldi gülerek kulbe-i aḥzânıma cânân
Ol mihr ü raḫşân
Gördüm meh-i raḫşânı uyurdum uyandım
Eṭrâfım arandım

4 Bâzâr-ı muḥabbette ziyân gördüm ammâ
Etmem beli şekvâ
Çoḳ derd-i belâ miḥnet-endûh ḳazandım
Ammâ ki dayandım

5 ʿAşḳ ile göñül her ne dese baña ki ṭutdum
Ġayrısın unutdum
Rüsvây olup şimdiki yer renge boyandım
Pertev’den utandım

---

[1] **66a**
[2] Bu mısra vezne uymamaktadır.

[Nedîm]

5[1]

MÜSTEZÂD-I NEDÎM EFENDİ

Mefʿûlü/ Mefâʿîlü/ Mefâʿîlü/Faʿûlün

Mefʿûlü/ Faʿûlün

1 Bir görmek ile ḳıldı beni ḥüsnüñe şeydâ
Ey rûḫları raʾnâ
Etdi nigehiñ ʿaḳlımı hem ṣabrımı yaġmâ
Ey gözleri şehlâ

2 Tâ ḥaşre değin Ḥaẓret-i ʿÎsî gibi ben de
Olsam n'ola zinde
Hecr-i ġamıñ öldürmüş iken eyledi iḥyâ
Vaṣlıñ beni cânâ

3 Yek dâne yaratmış seni ʿâlemde efendim
Ey şâh-ı levendim
Ḫalḳ eylememiş bir daḫi emṣâliñi canâ
Ḫâşâllâh ü Teʿâlâ[2]

4 Ey şûḫ-ı vefâ-dâr-ı kerem-pîşe revâdır
Mirʿâta sezâdır
Vaṣṣâf olalı ḥüsn-ü kemâlâtıña dünyâ
Aʿlâ vü ger ednâ

5 Mecnûn gibi gözden aḳıdıp eşk ile seyli
Ey ṭurrası Leylî
Olmaḳ görünür ʿaşḳıñ ile ʿâleme rüsvâ
Aldı beni sevdâ

---

[1] **66a-66b**
[2] Bu mısra vezne uymamaktadır.

6 Ḫûn eyledi baġrım feleğiñ cevr ü cefâsı
Bîhûde edâsı
Tâ eyleyeli sen gibi gül-ruḫları peydâ
Bîçâre Nedîmâ

[Mustafa Fennî Efendi]

6[1]
MÜSTEZÂD-I FENNÎ EFENDİ

Mefʿûlü/ Mefâʿîlü/ Mefâʿîlü/ Faʿûlün
Mefʿûlü/ Faʿûlün

1 Ḳaddiñdeki ḥâlet hele Ṭûbâ'da bulunmaz
Ey serv-i bülendim
Keyfiyyet-i laʿliñ daḫi ṣahbâda bulunmaz
Ey lebleri ḳandim

2 Bu sende olan ḥüsn ile cânâ yed-i beyżâ
Yoḳ kimsede el-ân
Çün gördüm onuñ mis̱li ki dünyâda bulunmaz
Ġayetle beğendim

3 Ruḫsârını gülden daḫi terdir dese ʿuşşâḳ
Şâyestedir el-ḥaḳ
Zîrâ bu leṭâfet gül-i raʿnâda bulunmaz
Ey şâh-levendim

4 Mihr ile meh-âsâ gece gündüz dolanırsıñ
Dünyâyı ser-â-pâ
Fennî gibi bir ʿâşıḳ-ı üftâde bulunmaz
Bil ḳadrin efendim

[1] **66b-67a**

[Mustafa Fennî Efendi]

7[1]

MÜSTEZÂD-I FENNÎ EFENDİ

Mefʿûlü / Mefâʿîlü / Mefâʿîlü / Faʿûlün

Mefʿûlü/ Faʿûlün

1 Ṣahbâ-yı lebiň bâde-i ḫamrâya değişmem

Ey rûḫları gül-gûn

Reftârıňı biň serv-i dil-ârâya değişmem

Ey ḳâmeti mevzûn

2 Sende bu siyah çeşm ile bu zülf ki vardır

ʿÂlem saňa bende

Leylâ'ya değil seni dünyâya değişmem

Olsam daḫi Mecnûn

3 Dünyâyı ṭutup velvele-i şevket-i ḥüsnüň

Ey ḫusrev-i ḫûbân

Ben bendeliğim devlet-i dârâya değişmem

Ey baḫt-ı hümâyûn

4 Efġânımı gûş eyleyip ol ġonçe-dehânım

Aġyâra demiş kim

Fennî'yi hele bülbül-i gûyâya değişmem

Ḳıldı beni memnûn

[Mustafa Fennî Efendi]

8[2]

MÜSTEZÂD-I FENNÎ EFENDİ

Mefʿûlü/ Mefâʿîlü/ Mefâʿîlü/ Faʿûlün

Mefʿûlü/ Faʿûlün

1 Ḳaddiň var iken serv-i ḫırâmân gerekmez

Ey ḳâmet-i dil-cû

Zülfüň var iken sünbül [ü] reyḥân gerekmez

Ey kâkül-i şebbû

---

[1] **67a**

[2] **67a-67b**

2 Bir dilber için eyle gel efġânıñı ey dil
Bülbül gibi yoḫsa
Her ġonçe için çâk-ı girîbân gerekmez
ʿÂlemlere ḳarşı

3 Gül-zâr-ı cemâliñ yetişir ʿaşıḳ-ı zâra
Etsin ḳo temâşâ
Hiç ġayrı oña seyr-i gül-istân gerekmez
Ey gözleri âhû

4 Dûr eyle meded luṭf edip aġyârı ḳapıñdan
Gûş et bu niyâzım
Fennî ṭurur iken saña der-bân gerekmez
Ey şûḫ-ı cefâ-cû

[ʿİzzet ʿÂli Paşa]

9[1]

ĠAZEL-İ RÂĠIB MÜZTEZÂD-I ʿİZZET

Mefʿûlü/ Mefâʿîlü/ Mefâʿîlü/ Faʿûlün
Mefʿûlü/ Faʿûlün

1 Bezm-i ṭürbe câm-ı mey neşve-fezâyız[2]
Alsaḳ ele ṣaḥbâ
Dest o be sece-i ẕkâr-ı Ḫudâyız
Pinhân u hüveydâ

2 Alsaḳ ne ḳadar kîse tehî naḳd-i ġınâdan
Müstaġni-i ṭabʿız
ʿİrfân ile maḥsûd u kirâm-ı vüzerâyız
ʿÂlemde ser-â-pâ

---

[1] **67b-68a**
[2] Bu mısra vezne uymamaktadır.

3 Âvâzemiziň revnaḳıdır şöhret-i gülşen
Bu bâġ-ı cihânda
Bülbül gibi her çendiňi bî-berg-i nevâyız
Ey ġonçe-i raʿnâ

4 Teklîf-i tekellûfe dil-i meşreb-i taṣdîʿ
Bilmez misin ey şûẖ
Bir bu siye ḳâniʿ olur ülfete gedâyız
Luṭf et bize cânâ

5 Bir gün bizi eylediň ey şûẖ-ı ferâmuş
Hiç eylemediň yâd
Gûyâ ki ẖayâliňde seniň ḥarf-i vefâyız
İnṣâf mıdır âyâ

6 İẖlâṣımızıň görmediň âs̱ârını ḥalâ
Ṣıdḳ ile şeb ü rûz
Âġûş-ı tereddûde meğer ẖayr-ı duʿâyız
Ey şûẖ-ı dil-ârâ

7 Dem-sâz-ı ṣabâ oldu rehâvî bize Râġıb
Her dem bu maḳâmda
Dil-beste-i zencîr ser-i zülf-i rehâyız
Tevfîḳ ede Mevlâ

[Rahmî]

10[1]

ĠAZEL-İ NÂBÎ MÜSTEZÂD-I RAḤMÎ

Mefʿûlü/ Mefâʿîlü/ Mefâʿîlü/ Faʿûlün
Mefʿûlü/ Faʿûlün

1 Eyyâm-ı bahâr olmaz idi gülşen olaydım
Bu baẖt ile aṣlâ

---
[1] **68a**

Ḫˇurşîd-i ṭulûʿ etmez idi revzen olaydım
Açılmaya dil tâ

2 Gül-berg-i ṣabâ urmaz idi pençe tarâc
Çün bâd-ı ḫazânı
Ṣaḥrâ-yı muḥabbetde eğer dâmen olaydım
Gülçînliğe cânâ

3 Ol şûḫ dirîġ etmez idi naḳd-i viṣâlin
Luṭf u kereminden
Ḫˇâhiş-ger-i iḥsânı hemân bir ben olaydım
Bisyârdır ammâ

4 Kettân gibi fersûd olursam da olaydım
Âsîb lekedle
Tek olma simîn tene pirehen olaydım
Vuṣlâtla ser-â-pâ

5 Nisyânı bedîd olmaz idi silk-i fuṣûlun
Yârân ile dervîş
Nâbî heves-i gevher idi maḫzen olaydım
Raḥmî ṣadef-asâ

[Şeyh Gâlib]

11[1]

MÜSTEZÂD-I ĠÂLİB EFENDİ

Mefʿûlü/ Mefâʿîlü/ Mefâʿîlü/ Faʿûlün
Mefʿûlü/ Faʿûlün
1 Reng-i ruḫun eyler gül-i pür-jâle piyâle
Şerbetleyip âle
Fevvâre midir gevher-i seyyâle piyâle
Ḫayrânım o ḥâle

---

[1] **68a-68b**

2 Raḳṣ etse o meh-pâre açıp kâkülü fistân
Ber meşreb-i mestân
İḥdâs̱ ederek şuʿle-i cevvâle piyâle
Nûr eyler isâle

3 ʿAşḳ olsun o maḥmûra ki ḫûnâbe-i dîde
Zehr ede çekîde
Laḫt-ı ciğerinden ṣuna pergâle piyâle
Ḳandıkça cemâle

4 Lâyıḳ mı bu kim bezm-i ṭarâbda tek ü tenhâ
Bî-ḳayd u muḥbâyâ[1]
Şems-i meye endâmıñ ede hâle piyâle
Âġûşuna ala

5 Duḫt-ı reziñ erbâb-ı değildir bize versin
Davâ-yı cevirsin
Nevbet gelecek zâhid-i muḥâle piyâle
Ba-şarṭ ü kâle

6 Ol dilber-i Keşmîriñ içip ʿaşḳına sebz âb
Şevḳ eyleye ġarḳ-âb
Bezmi ede çün sâḥil-i Bengâle piyâle
Her cins̱-i kemâle

7 Ġâlib eser-i neşʾe-i şâkir mi değildir
Żâhir mi değildir
Bu tâze zemînden çıḳa çün lâle piyâle
Gül-zâr-ı ḫayâle

[1] Bu mısra vezne uymamaktadır.

[Meyyâl]

12[1]

MÜSTEZÂD-I MEYYÂL ĠAZEL-İ VECDÎ

Mefʿûlü/ Mefâʿîlü/ Mefâʿîlü/ Faʿûlün

Mefʿûlü/ Faʿûlün

1 Ey dil ġam-ı gîsû ruḫ-i yârda ḳaldık
Ṣad mihnet ile sen
Ḳayd-ı ṣanem-i vaʿde-i zünnârda ḳaldık
Mânend-i pîrehen

2 Ey cân yoluna çıḳmaġa ḳâdir mi degilsin
Billâh saňa n'oldu
Kim ḥasret ile sîne-i efkârda ḳaldık
Kimdir saňa rehzen

3 Ey dîde baḳıp rûyuna zülfünde ilişdik
Ṣad-ḥayf dirîġâ
Gel ister iken keşmekeş-i ḫârda ḳaldık
Çün bülbül-i gülşen

4 Ey bülbül o gül-i zib-ser bul heves oldu
Âgâh değilsin
Sen bî-ḫaber ü efġân ile gül-zârda ḳaldık
Etsek n'ola şîven

5 Ey ʿaḳl baňa rehber iken semt-i ḫalâṣa
Mânend-i dilâ-zâr
Sende ṭutulup zülf-i siyah-kârda ḳaldık
Ne çâre ḳılam men

---

[1] **68b-69a**

6 Ey ḳadd-i dü-tâ geçmedik ebru hevesinden
İl menzîle erdi
Kec tîr gibi dest-i kemândârda ḳaldık
Ey kendüye düşmen

7 Ey ḥüsn-i edâ ehl-i süḫen hep saňa müştâḳ
Meyyâl-veş ammâ
Sen Vecdi-i ḫoş ṭabʿ ḫoş edâda ḳaldık
Ḥaylî şuʿarâdan

1[1]

MUḲAṬAʿÂT RUBÂʿÎYYÂT

Ahreb

1Yâ Râb ḳalemim mûy-ı fenâdan ṣaḳla
Taḫrîrimi ṭaʿn-ı sühefâdan ṣaḳla

2Tevfîḳiň edip ḳande gidersem rehber
Şehrâh-ı şerîʿatde ḫaṭâdan ṣaḳla

LÂ-EDRÎ

2[2]

Ahreb

1 Yâ Rab be-ḥaḳḳ-ı seyyid ʿAcem u ʿArab
2 Tevfîḳiňi ḳıl refiḳ-i râh-ı maṭlab
3 Etdiň çü beni ʿâzim-i iḳlîm-i ḳażâ
4 Şeh-râh-ı şerîʿatden ayırma Yâ Rab

LÂ-EDRÎ

3[3]

Ahreb

1 Ey şâh-ı rüsûl eyleyip eşk ile vüżû
2 Ḫâk-i ḳademiňde ḳomuşuz secdeye rû
3 Ḳande gidelim der-geh-i luṭfuň var iken
4 Göster bize var mı varacaḳ ġayrı ḳapu

---

[1] **70a**
[2] **70a**
[3] **70a**

[Seyyid Vehbî]

4[1]

VEHBÎ

Feʿilâtün/ Feʿilâtün/ Feʿilâtün/ Feʿilün

1 Dilerem baḳmaya Rabbim yüzümüñ ḳarasına
Merhem-i şefḳat ura maʿṣiyetim yarasına

2 Kereminden ne ḳadâr mücrim ise kesmem ümîd
Giremez kimse efendiyle ḳuluñ arasına

LÂ-EDRÎ

5[2]

Feʿilâtün/ Feʿilâtün/ Feʿilâtün/ Feʿilün

1 İki ʿâlem güneşi burc-ı saʿâdetde iken
Vâlideynine nice vermeye Mevlâ şerefi

2 Çeşm-i inṣâf ile ey dil nażar eyle ġavvâṣ
Alacaḳ dürrini yabana atar mı ṣadefi

LÂ-EDRÎ

6[3]

Mefâʿîlün/ Mefâʿîlün/ Mefâʿîlün/ Mefâʿîlün

1 Fedâ olsun saña âbâ vü ceddim yâ Resûlallâh
Dü-tâ olsun reh-i naʿtıñda ḳaddim yâ Resûlallâh

2 Seniñ meddâḥıñ ey maḥbûb ʿizzet ḥażret-i bârı
Seni medḥ ü s̱ena etmek ne ḫaddim yâ Resûlallâh

---

[1] **70a**
[2] **70b**
[3] **70b**

LÂ-EDRÎ

7[1]

Fâʿilâtün/ Fâʿilâtün/ Fâʿilâtün/ Fâʿilün

1 Ümmetiňden bir ḳuluň cürmüne olsa muʿterif
Dîn-i Aḥmed ʿaşḳına ʿafv eyler erbâb-ı ʿaṭâ

2 Yâ Resûlallâh ġarîḳ-i hecr-i ʿiṣyânım bu gün
İşte geldim pâyine benden ḫaṭâ senden ʿaṭâ

LÂ-EDRÎ

8[2]

Fâʿilâtün/ Fâʿilâtün/ Fâʿilâtün/ Fâʿilün

1 Bir gedâ ḫalvet-sarây-ı şâha etdikde duḫûl
Hiç olur mu luṭf u iḥsân ile mesrûr olmaya

2 Ey şefîʿ-i rûz-ı maḥşer şâh-ı ḫayl-i enbiyâ
Yüz sürenler ravżaňa ḫâşâ ki maġfûr olmaya

LÂ-EDRÎ

9[3]

Fâʿilâtün/ Fâʿilâtün/ Fâʿilâtün/ Fâʿilün

1 Budur âyîn-i ʿArab bir ḳavmiň olsa seyyidi
Ḳabr üzre az olur ki bende âzâd olmaya

2 Sen ki faḫr-ı ʿâlemeyn ü seyyidü'l-kevneynsin
Ḥâşa Allâh ḳabriňe yüz sürsün âzâd olmaya

---

[1] **70b**
[2] **70b**
[3] **70b**

NESÎBÂ

10[1]

Mefâʿîlün/ Mefâʿîlün/ Feʿûlün

1 Ḳaçan ḳavm-i ʿArab ger mücrim olsa
Daḫîl olmaḳdadır şaḫîṣı (?) bî-şekk

2 Ġarîḳ-i bahr-i cürmüm işte geldim
Daḫîlek yâ Resûlallâh daḫîlek

[LÂ-EDRÎ]

11[2]

Mefâʿîlün/ Mefâʿîlün/ Mefâʿîlün/ Mefâʿîlün

1 Cihân faḫri Resûl'uñ vâlideyni ḥaḳḳına inṣâf
Düşer mi iḫtilâfı ḳîl u ḳâl etmek bu ümmetden

2 Vücûd-ı bî-naẓîri ʿâleme şems-i hidâyetdir
Doġar necm-i saʿâdet şübhe yoḳ burc-ı saʿâdetden

LÂ-EDRÎ

12[3]

Ahrem

1 Ḥoḳḳa-i lâcüverd-i çerḫ içre
2 Bildiñiz mi nedir bu şems ü ḳamer
3 Pîr-i dehriñ iki ġıdasıdır
4 Birin aḫşam yuṭar birin[i] seḥer

LÂ-EDRÎ

13 [4]

Ahrem

1 Ḳubbe-i lâcüverd-i gerdûnda
2 Bilir misin nedir bu şems ü ḳamer
3 Ravża-i resûluñ pâspânîdir
4 Biri aḫşâm çıḳar birisi seḥer

---

[1] **70b**
[2] **71a**
[3] **71a**
[4] **71a**

LÂ-EDRÎ

14[1]

Ahrem

1 Ġaraż-ı pîr-i çarḫı bildiň mi

2 Âṣmadan dü –çerâġ şems ü ḳamer

3 Ravża-i Muṣṭafâ'ya taʾẓîmâ

4 Birin aḫşâm yıḳar birini seḥer

LÂ-EDRÎ

15[2]

Feʿilâtün/ Mefâʿilün/ Feʿilün

1 Oldu gûyâ sefîd [ü] surḫ iki gül

Gülsitân-ı semâda şems ü ḳamer

2 Rûzgâr ol iki gülüň lâ-büdd

Birin aḫşâm açar birini seḥer

ḤALÎMÎ DEDE

16[3]

Fâʿilâtün/ Fâʿilâtün/ Fâʿilün

1 ʿAks eden âyine-i eflaka

Ravża-i pâk-i Nebî'dendir eṡer

2 Lemʿa-i mihr-i nübüvvet o kim

Gündüzü şems görünür gece ḳamer

[LÂ-EDRÎ]

17[4]

Fâʿilâtün/ Fâʿilâtün/ Fâʿilün

1 Riyaż –ı cennetiň âvîzesidir

2 Rûz [u] şeb ẓâhir olan şems ü ḳamer

3 Ravża-i minber [ü] miḥrâb Nebisi

4 Üzre taʿlîḳ olunur şâm [u] seḥer

---

[1] **71a**
[2] **71a**
[3] **71a**
[4] **71b**

LÂ-EDRÎ

18[1]

Ahrem

1 Şîşe-i pür-nuḳûş üzere

2 Bildiňiz mi nedir bu şems ü ḳamer

3 Türbe-i Aḥmed’in dü pertevidir

4 Pertevi şeb biri birisi seḥer

ṢÂḤİB

19[2]

Ahreb

1 Ṣâḥib ḳuluňa vaṣlıňı gel erzân et

2 Ol bendeňi şâyeste-i iḥsân et

3 Ḳoc başıň-için sevdiğim İbrâhim

4 İsmâʿîl’i tîġ-i ġamla ḳurbân et

ḤAŞMET[3]

20[4]

Ahreb

1 ʿAşḳıňla derûnu dâġ dâġ et Yâ Râb

2 Bezm-i ġamıňa cânı çerâġ et Yâ Râb

3 Minḳâr-güşâ-yi ḳand ümîd etme

4 Ṭûṭî-yi neyistân feraġ et Yâ Râb

ḪÂKÎ

21[5]

Ahreb

1 ʿÜryânım efendim bu dem-i sermâda

2 Sincâb ise ancaḳ giyilir germâda

3 Kürk istemeye ḫavf ederim zîrâ ki

4 Kürk ile kürek bir yazılır imlâda

---

[1] **71b**
[2] **71b**
[3] Bu şiir Haşmet Dîvânında bulunmamaktadır. Bkz. Arslan 1994
[4] **71b**
[5] **71b**

ḪAŞMET[1]

22[2]

Ahreb

1 Tevḥîdiň ile dile ṣafâ ver Yâ Râb

2 Mir'ât –ı derûnuma cilâ ver Yâ Râb

3 Muḥtâc- ı ṭabîbân-ı zamân etme beni

4 Dest-i keremiňle sen devâ ver Yâ Râb[3]

[LÂ-EDRÎ][4]

23[5]

Mefâʿîlün/ Mefâʿîlün/ Mefâʿîlün/ Mefâʿîlün

1 Kerem bâzîçe-i ẖâtem gibi kem oldu dünyâda

Bulunmaz zîr ü bâlâ ḳubbe-i nüh-ṭâḳ-mînâda

2 Var ise bunda ola Ḫâkiya bir eşklik ḳaldı

Cenâb-ı ṣad-valâ-ḳadr ʿAbdullâh Pâşâ'da

FAṢÎḤ

24[6]

Mefâʿîlün/ Mefâʿîlün/ Mefâʿîlün/ Mefâʿîlün

1 Şehîd-i Kerbelâ'nıň vaḳıʿât-ı mâtem-engîzi

Zebân u ẖâme vü ṣâlât u ẖurûfla edâ olmaz

2 Faṣîḥâ nüh felek yâḳût-ı rümmân ile pür olsa

O mihr-i ʿâlemiň bir ḳaṭre ḫûnuna bahâ olmaz

---

[1] Bu şiir Haşmet Dîvânında bulunmamaktadır. Bkz. Arslan 1994

[2] **71b**

[3] Bu mısra vezne uymamaktadır.

[4] Bu kıt'a Hâkî'ye aittir.

[5] **72a**

[6] **72a**

Ḫ ÂKÎ

25[1]

Mefâʿilün/ Feʿilâtün/ Mefâʿilün/ Feʿilün

1 Kerem muḳaṭṭaʿasın ta zamân-ı Ḫâtemden
Mezâda verdiler ammâ bulunmadı ṭâlib

2 Kimiň nuḳûd-ı ʿaṭâyâsı var anı alacaḳ
Meğer cenâb-ı riyâset-meʿâb râġıb

LÂ-EDRÎ

26[2]

Mefʿûlü/ Mefâʿîlü/ Mefâʿîlü/ Faʿûlün

1 Kârım ġam-ı hicrân ile âh eyleme Yâ Râb
Dûd-ı dili her lahẓa siyâh eyleme Yâ Râb

2 Bu sır baňa âyîne-i ruḫsâr-ı murâdı
Ḥâlim ġam-ı firḳâtla tebâh eyleme Yâ Râb

FUẒÛLÎ[3]

27[4]

Fâʿilâtün/ Fâʿilâtün/ Fâʿilâtün/ Fâʿilün

1 Râḥat ister ṭabʿa miḥnetde ʿibâdet ser-be-ser
Terk-i râḥat raġbet-i miḥnet ḳulun mümtâz olur

2 Bu sebebdendir ki küfr âsân olup İslâm ṣaʿb
ʿArṣa-yı ʿâlemde mülḥid çoḳ muvaḥḥid az olur

ḤAŞMET[5]

28[6]

Ahreb

1 Yüz vermez o şâh der-gehinden دورز
2 Her vech ile biz bu bâbda maʿzûruz
3 Keyfiyyet-i ḥâlimiz suʿâl eyleme hîç
4 Bezm-i mey-i vaṣl-ı yârdan mehcûruz

---

[1] **72a**
[2] **72a**
[3] Bu kıt'a, Fuzûlî Dîvânı'nda bulunmamaktadır. Bkz. Akyüz K., v.d, . 1990
[4] **72a**
[5] Bu rubâ'î Haşmet Dîvânında bulunmamaktadır. Bkz. Arslan 1994
[6] **72a**

[LÂ-EDRÎ]

29[1]

Mefâʿîlün/ Mefâʿîlün/ Mefâʿîlün/ Mefâʿîlün

1 Demek aksak beni tedrîc ile yâḳut olan ṭaşdan
Bu yandıḳca ciğer ḳanıyla ḳadr u ḳıymetim artar

2 Ne şerbetdir ġamıñ kim içdiğimce eksilir ṣabrım
Ne siḥr eyler ruḫuñ kim baḳdıġımca raġbetim artar

NEDÎM

30[2]

Ahreb

1 Sâḳî nigehiñ tamâm kâr etdi baña
2 Ḥayretle cihân nurunu târ etdi baña
3 Ṣahbâya bahâne bulma va'llah bi'llâh
4 N'etdiyse o çeşm-i pür-ḫumâr etdi baña

LÂ-EDRÎ

31[3]

Fâʿilâtün/ Fâʿilâtün/ Fâʿilâtün/ Fâʿilün

1 Melce-i bahr-i emel her câyile gird-âbdır
ʿÂrife-alâyiş-i dünyâ ḫayâl-i ħˇâbdır

2 Bir ḳapıyı bend edince biñ ḳapıyı eyler güşâd[4]
Ḥażret-i Allâh efendi fâtiḥü'l-evvâbdır

[Seyyid Vehbî]
32[5]
VEHBÎ

Mefʿûlü/ Fâʿilâtü/Mefâʿîlü/Fâʿilün

1 Ceyhûn'a döndü dîdelerim ḫûn-ı âl ile
Merdüm-senâdır oldu siyâh peştemâl ile

2 Bir âl perde çekdi remed ṭâḳ-ı çeşmime
Dîdem zifâfa girdi ʿarûs-ı ḫayâl ile

---

[1] **72b**
[2] **72b**
[3] **72b**
[4] Bu mısra vezne uymamaktadır.
[5] **72b**

NECÎB

33[1]

Feʿilâtün/ Feʿilâtün/ Feʿilâtün/ Feʿilün

1 Leb-i dildâra ʿaceb laʿl mi ya gül mi desem

Ruẖ-ı pür-ẖâline ben dâne-i fülfül mi desem

2 Gül-i ruẖsârı için nâliş-i feryâda Necîb

Âh-ı ʿâşıḳ mı yaẖud nâle-i bülbül mi desem

ḤAŞMET [2]

34[3]

Ahreb

1 Feryâd-ı sitemden etmedik ferâġ

2 Ey çerẖ buña taḥammül eyler mi dimâġ

3 Bir rûẖları gülden ayrı düşdüm şimdi[4]

4 Olsam n'ola dâġ dâġ çün lâle-i bâġ

[LÂ-EDRÎ]

35[5]

Ahreb

1 Ey mest-i ser-endâz-ı şerâb-ı ġaflet

2 Vây ḳâfil-i ser-perde-i deşt-i ḥayret

3 Ḥallâḳ–ı cihân rızḳın ederken âʿṭâ

4 Kendiň gibi maẖlûḳa nedendir minnet

SURÛRÎ

36[6]

Feʿilâtün/ Mefâʿilün/ Feʿilün

1 Taze ḳızlarla şimdi Vehbi-i pîr

Ṣarf edip ʿayş u ʿişrete paresin

2 Desti ile gaver كيدى ددكيور

Aḳ ṣaḳal üstüne papâs ḳarasın

---

[1] **72b**
[2] Bu rubâ'î Haşmet Dîvânında bulunmamaktadır. Bkz. Arslan 1994
[3] **72b**
[4] Bu mısra vezne uymamaktadır.
[5] **73a**
[6] **73a**

RÂŞİD
37[1]

Ahreb

1 Ḫaṭ geldi melâḥâtiň zemânı gitdi

2 Encâmına luᶜb-ı ḥüsn-i vâcîb yetdi

3 Herkes der o şûḫu ḫaṭṭ-ı pür-aᶜverde görüp[2]

4 Bazîçe-i ḥüsnünüň ṣaḳâlı bitdi

ḤAŞMET
38[3]

Ahreb

1 Gitdikçe görünmez oldu ruḫsâreleri

2 Eksilmede şehr-i ḥüsn-i meh-pâreleri

3 Bir dilber-i murġ-bâza meftûnunuz kim

4 Ürkütmeyicek ṣayılmaz âvâreleri

NAḤÎFÎ
39[4]

Ahreb

1 Reh-zenlik edip baňa ᶜamelde keselim

2 Heb leẕẕet -i nefs oldu Ḫudâ'ya emelim

3 ᶜAfv eyler eliň kendi kemâl-i keremiň

4 Aᶜdl eyler iseň kendi cezâ-yı ᶜamelim

[Mustafa Fennî Efendi]
40[5]
FENNÎ

Feᶜilâtün/ Feᶜilâtün/ Feᶜilâtün/ Feᶜilün

1 Köprülü tâzesiniň biri metâᶜ-ı vaṣlıň
Verecek oldu baňa geçdiği ḥâl üzere

2 Dedim ol âfet-i devrâna ol köprüden[6]
Geçeriz biz de elin geçdiği minvâl üzre

---

[1] **73a**
[2] Bu mısra vezne uymamaktadır.
[3] **73a**
[4] **73a**
[5] **73a**
[6] Bu mısra vezne uymamaktadır.

[LÂ-EDRÎ]

41[1]

1 Ḥaml-s̱ûr ile cevzâde gelir faṣl-ı bahâr[2]

2 سرراطانیلهاسدسنبله deryâya ḳarâr[3]

3 Ṭutdu göz faṣlını mîzân ile ʿaḳreb-i ḳavs[4]

4 Ceddi-i velvele ḥut etdi ḳışıñ baẖtını târ[5]

LÂ-EDRÎ

42[6]

Mefʿûlü/ Mefâʿîlü/ Mefâʿîlü/ Faʿûlün

1 Nâmı buzaġı bir gözü âhûya ḳul oldum
Senden ḳuzucuġum n'ola etdim ise ferâġı

2 H̬oş ḍarb-ı mes̱eldir bu çerâgâh-ı cihânda
Ortaḳlıḳ inekden iyidir başḳa buzâġı

H̬ÂKÎ

43[7]

Fâʿilâtün/ Fâʿilâtün/ Fâʿilâtün/ Fâʿilün

1 Şâhvâr-ı Ḥıṭṭa-i cûd olduġuñ fehm eyledim[8]
İşte ben geldim efendim der-gehiñ dîvânına

2 İntiẓâr atına çiğnetme [ey] H̬âkî bendeni
Esb-i vaʿdiñ dizginiñ döndür vefâ meydânına

---

[1] **73b**
[2] Bu mısranın vezni bozuktur.
[3] Bu mısranın vezni bozuktur.
[4] Bu mısranın vezni bozuktur.
[5] Bu mısranın vezni bozuktur.
[6] **73b**
[7] **73b**
[8] Metinde "şehvâr" olarak yazılan kelime, vezin gereği "şâhvâr" olarak yazılmıştır.

Ḫ̮AŞMET[1]

44[2]

Ahrem

1 Ḫ̮âṭırdan bûs-ı laʿl-i yârim geçdi
2 Kendinden ġayrı cân-ı zârım geçdi
3 Ey sâḳî-i nev-ḫaṭ olma muġber kerem et
4 Ṣun câm-ı lebiň keyf-i ġubârım geçdi[3]

Ḫ̮AŞMET [4]

45[5]

Ahreb

1 Bir nâme ya Râb o şâha irsâl etdik
2 Yaʿni ki murâd-ı dili iṣâl etdik
3 ʿÂşıḳlıġı nâm verip ʿâlemde
4 Biz ḳıṣṣa-i Ḳaysı şimdi baṭṭâl etdik

[Nefʿî][6]

46[7]

Mefâʿilün/ Mefâʿilün/ Feʿûlün

1 Bize kâfîr demiş Müfti Efendi
Biz aňa diyelim şimdi Müselmân

2 Ḥużur-ı Ḥaḳ'da yaʿni rûz-ı maḥşer
İkimiz de çıḳarız belki yalan

[LÂ-EDRÎ]

47[8]

Ahreb

1 Sâḳî ne durursun ḳanı câm-ı ṣahbâ
2 Kesme ayaġıň meclis-i meyden ḳaṭʿâ
3 Eczâ-yı ṭarab niẓâm bulmaz sensiz
4 Şîrâze-i cemʿiyetimiz sensin zîrâ

---

[1] Bu şiir Haşmet Dîvânı'nda bulunmamaktdır. Bkz. Arslan 1994
[2] **73b**
[3] Bu mısra vezne uymamaktadır.
[4] Bu şiir Haşmet Dîvânında bulunmamaktadır. Bkz. Arslan 1994
[5] **73b**
[6] Bu kıt'a Nef'î'ye aittir. Bkz. Akkuş 1993
[7] **73b**
[8] **74a**

LÂ-EDRÎ

48[1]

Feʿilâtün / Feʿilâtün / Feʿilâtün/ Feʿilün

1 İşbu mektûb-ı muḥabbetsize bulduḳda vuṣûl
Umarız kim ḳılasız dest-i mürüvvetle ḳabûl

2 Cümle yârân-ı ṣafâ muntaẓır olmuşlardır
Gelesiz luṭf edesiz ʿöẕrüñüz olmaz maḳbûl

NÂBÎ

49[2]

Feʿilâtün / Feʿilâtün / Feʿilâtün/ Feʿilün

1 Ġayra meyl eylemesin diye dîlâ-zâde
Hüccet-i ʿaşḳını imżâladı ḳâḍı-zâde

2 Hüccet-i vuṣlâtı maḥlûl olacaḳ dünyâda
Kime ġarâż eyler ilâhi Mütevelli-zade

ḪAŞMET

50[3]

Mefʿûlü/ Mefâʿîlü/ Mefâʿîlü/ Faʿûlün

1 Bu ferve-i zîbâ ile ol şûḫu görünce
Geh kendine geh kürküne baḳdım oyalandım

2 Ḳâḳûm gibi gerden-i kâfûruna Ḥaşmet
Ṣırtında boġâz kürkü görünce yaḳalandım

---

[1] 74a
[2] 74a
[3] 74a

LÂ-EDRÎ

51[1]

Mefâʿılün/ Feʿilâtün/ Mefâılün/Feʿilün

1 Ḥayâtı şâʿire cüzʾî ḫayâda lâzımdır
 Dehânı şâʿiriñ ʿilm-i ʿarûs- ı nev-baḫsidir[2]

2 Seniñ ḳaṣîde-i Mıṣriyye'ñi gören etrâk
 Demez mi o daḫi poḫ yemeniñ ʿArabcasıdır

LÂ-EDRÎ

52[3]

Feʿilâtün/ Mefâʿilün/ Feʿilün

1 Efḍâl-i dehriñ olduk ama fâsı yoḳ[4]
 Ḫayr-ı ʿâlemisiñ amâ yası yoḳ
2 Umarım Allâh'dan kim ân-ḳarîb
 Giresiñ bir ḫayıra kim ḫası yoḳ

[LÂ-EDRÎ]

53[5]

1 Meyve vü şerâb[6]
2 Sâye-i sehi leb[7]
3 Betü ħˇâhem be-nûşam sanemâ[8]
4 Mey düyek semmer kebâb[9]

S̱ÂBİT

54[10]

Mefʿûlü/ Mefâʿîlü/ Mefâʿîlü/ Faʿûlün

1 Şeyḫ oğlu semâʿa girip ʿâlem dedelendi
 Hergele ṣabı ṭopuna döndü zedelendi
2 Her gûşede bir naʿre-i mestâne-i yâhû
 ʿAdetce bu gün zâviyemiz mey-gedelendi

---

[1] **74a**
[2] Bu mısra vezne uymamaktadır.
[3] **74a**
[4] Bu mısra vezne uymamaktadır.
[5] **74b**
[6] Bu mısranın vezni bozuktur.
[7] Bu mısranın vezni bozuktur.
[8] Bu mısranın vezni bozuktur.
[9] Bu mısranın vezni bozuktur.
[10] **74b**

[Arpa Emini-zâde Sâmî]

55[1]

SÂMÎ

Mefʿûlü/ Fâʿilâtü/ Mefâʿîlü/ Fâʿilün

1 Meclîsde muṣḥaf-ı ruḫ-ı dil-dârı dün gece

Bûs etmeğe teveccüh ederken raḳîb-i dûn

2 Ol gül-ʿiẕâr geldi dedi" lâ yemessühû"[2]

Ben bûs edip dedim الاالمطهردن

ḪÂKÎ

56[3]

Fâʿilâtün/ Fâʿilâtün/ Fâʿilâtün/ Fâʿilün

1 Âṣfa tertîb-i alây imiş faṣıl-ı bahâr

Ḳul ḳul olmuş leşger-i ezhâr-i kird-kâr

2 Dest-i ḳudretle yazılmış her siyâhıň tiġine

Lâ-fetâ illâ ʿAlî lâ-seyfe illâ ẕülfiḳâr

ḪAŞMET

57[4]

Fâʿilâtün/ Fâʿilâtün/ Fâʿilâtün/ Fâʿilün

1 Cizmecide mest olan çeksin ayaġın sâḳiyâ

Bir ayaḳ dîvânı ile zümre-i mestâneye

2 Geh ḫarâbât gehi ġam-ḫâne-i Ḫaşmet'dedir

Düşdü bûm-âsâ göňül vîrâne vîrâneye

ḪAŞMET

58[5]

Mefʿûlü/ Mefâʿîlü/ Mefâʿîlü/ Faʿûlün

1 Ey pertev-i ser-tâc-ı çerâġân-ı ʿinâyet

Şemʿ-i ḥarem-i luṭfuňa pervâne-hücûmuz

2 Budur ġarażım ʿarż-ı şemʿdân ile ez-dil[6]

Her ḫidmetiňe yaʿni şemʿdân ile mumuz[7]

---

[1] **74b**

[2] Kur'ân-ı Kerîm, Vakı'â Sûresi 79.ayet. "Ona, ancak tertemiz olanlar dokunabilir" (Pamuk, 2012, s.538).

[3] **74b**

[4] **74b**

[5] **74b**

[6] Bu mısra vezne uymamaktadır.

[7] Bu mısra vezne uymamaktadır.

[LÂ-EDRÎ]

59[1]

Ahreb

1 Ey dîdelerim durma aman ḳan aġla

2 Yâd et o gülü ḳana boyan ḳan aġla

3 Bu bezm-i fiġân her zamân girmez ele

4 Ey sâġar-dîde ḳana ḳana ḳan aġla

ʿÂRİF

60[2]

Mefʿûlü/ Mefâʿîlü/ Mefâʿîlü/ Faʿûlün

1 Gördüm o perî-peykeri dün baġda der-dest

Bir deste gül-i al ile ser-mest gelirdi

2 Bir bûse mi bir gül mü verseň dedim ol şûḫ

Bir nîm tebesüm edip ʿArif gülü verdi

[Mehmed Emin Belîġ]

61[3]

BELÎĠ

Fâʿilâtün/ Fâʿilâtün/ Fâʿilâtün/ Fâʿilün

1 Râfıżîler saʿy eder miḥrâb-ı ḫâmis vażʿına

Bî-tekellüf anları iskât için ey hûş-yâr

2 Bir işâretdir o çâr-ebru nezâket-pîşeniň

Kâʿbe-i rûyunda vażʿ etmiş Ḫudâ miḥrâb-ı çâr

---

[1] **75a**
[2] **75a**
[3] **75a**

[Mehmed Emin Belîġ]

62[1]

BELÎĠ

Mefʿûlü/ Fâʿilâtü/ Mefâʿîlü/ Fâʿilün

1 Yoḳdur ocaḳda bir çubum ammâ ki rûz u şeb
Âteş duhânına bedel âhım çeker ʿalem

2 ʿOs̱man Efendi'niň der-i luṭfunda ḳorḳarım
Ḍarb aňlanır efendim odun isterim desem

[Mehmed Emin Belîġ]

63[2]

BELÎĠ

Ahreb

1 Ey kân-ı kerem bende-i dîrîne Belîġ
2 Olmaz ne ḳadar s̱ıḳlet eder ise medḫûl
3 ʿÂdet budur elbette efendisinden
4 Bayram gelecek yolluḳ ümîd eyler ḳûl

[Mehmed Emin Belîġ]

64[3]

BELÎĠ

Mefâʿîlün/ Mefâʿîlün/ Feʿûlün

1 Cihânda minnet etmem çarḫ-ı dûne
Ki feyż-i maẓhar-ı ḫulḳ-ı ʿazîmem

2 Belîġ âzâde-yi sulṭân-ı ʿaşḳam
Ḳul olmam ġayrıya ʿAbduʾl-kerîmem

---
[1] 75a
[2] 75a
[3] 75a

[LÂ-EDRÎ]

65[1]

Mefʿûlü/ Fâʿilâtü/ Mefâʿîlü/ Fâʿilün

1 Maḥż-ı keremde naḳd-i diliň nîm-cû ḳadar
Sen ḳabul olsa muḳârin revâcidir

2 Maḥṣûl-i ṭaʿb-ı ḥażretine kendim ʿarż edem[2]
Zîrâ aġâ-yı ḳadr-şinasın iştirâcidir

[Seyyid Vehbî]

66[3]

VEHBÎ

Fâʿilâtün/ Fâʿilâtün/ Fâʿilâtün/ Fâʿilün

1 Ḳaṣr-çâr erkân-ı cismin ẕevḳile pâyende ḳıl
Sâde-naḳş ol mâsvâdan mâla meftûn olma hiç

2 Yâre çatmış kâm alıp câmını içmiş raḳîb
Var yıḳılʿaḳlıň keserse sen daẖî çaṭ al çekiç

[Mehmed Emin Belîġ]

67[4]

BELÎĠ

Mefâʿîlün/ Mefâʿîlün/ Mefâʿîlün/ Mefâʿîlün

1 H̱udâvendâ bugün sen ʿarṣa-yi heycâda bî-pervâ
ʿAdûya pençe-i pür-zûr ile dürrinde ḳaplansın

2 Çekip kürek fülük (?) postum çıḳardı kûh-ı miẖnetde
Belîġ-i zâra fermân eyle bir ferrâce ḳaplansın

---

[1] 75b
[2] Bu mısra vezne uymamaktadır.
[3] 75b
[4] 75b

[Mehmed Emin Belîġ]

68[1]

BELÎĠ

Mefʿûlü/ Fâʿilâtü/ Mefâʿîlü/ Fâʿilün

1 Güm-geşte kîse dûd ile âhım ʿalem çekip
Ḳırdı sipâh-ı keyfimi bir demde dil kese

2 İhdâ edip Belîġ'iñe bir kîse-i duḫân
Luṭfuñ cihânda olmadı hiç böyle bir kese

[İzzet Âlî Paşa]

69[2]

ʿİZZET

Fâʿilâtün/ Fâʿilâtün/ Fâʿilâtün/ Fâʿilün

1 Tîr ü ġamzeñle n'ola işlerse zaḫm-ı firḳatiñ
Vaḳt-i firḳâtdan birer yıllarcadır her sâʿatiñ

2 Bir daḳîḳa âh u efġân etmese durmaz göñül
Çâre yoḳdur ʿİzzetâ ḳurdum o şûḫuñ vuṣlatıñ

[Mehmed Emin Belîğ]

70[3]

BELÎĠ

Mefʿûlü/ Mefâʿîlü/ Mefâʿîlü/ Faʿûlün

1 Bu eski şehirde bula yüreğine fürûşân
Dellâli-i dâd u sited-i naẓm ile behre

2 Bu müşteri-i nâdire-dân olmadığından
Kâlâ-yi diliñ ḳaldı revâcî Yenişehre

---

[1] 75b
[2] 75b
[3] 75b

[LÂ-EDRÎ][1]

71[2]

Mefᶜûlü/ Mefâᶜîlü/ Mefâᶜîlü/ Faᶜûlün

1 Dil verme dilâ ᶜaşḳa ki ᶜaşḳ âfet-i cândır
ᶜAşḳ âfet-i cân olduğu meşhûr-ı cihândır

2 Ger derse Fużûlî ki güzellerde vefâ var
Aldanma ki şâᶜir sözü elbette yalândır

LÂ-EDRÎ

72[3]

Ahreb

1 Aç gözlü Oruc Beg Ramażân nâmında
2 Bir mâh olup Ḥâcı Receble nigerân
3 Bektâşi Muḥarrem Bâba gördükde demiş
4 Olman Ramażan âvluya ᶜâşıḳ-ı Şaᶜbân

73[4]

Ḳıṭᶜâ-i Müstezâd

Mefᶜûlü/ Mefâᶜîlü/ Mefâᶜîlü/ Faᶜûlün
Mefᶜûlü/ Faᶜûlün

1 Kâşânemize doġmadı ol mâh-ı şeb-ârâ
Hercâyilik etdi
Vaṣl olmaġa vaʾd etmiş iken eyledi ferdâ
Geldi yine gitdi

2 Bî-mâr-ı ġam-ı ᶜaşḳ olana çâre bulunmaz
Ṣunmaň dile şerbet
Şimden-geru ben zâre ᶜilâc etme ṭabîbâ
Derdim baňa yetdi

---

[1] Bu kıt'a Fuzûlî'ye aittir. Bkz. Akyüz K., v.d, . 1990
[2] **76a**
[3] **76a**
[4] **76a**

LÂ-EDRÎ

74[1]

Feʿilâtün/ Feʿilâtün/ Feʿilâtün/ Feʿilün

1 ʿAşḳ her dilde bulunmaz dil-i dânâda olur

Şeb çerâġı arama cûyda deryâda olur

2 ʿAşḳ dursun ḳo mecâzî ise de göňlüňde

Âb-ı engûr raḫm ḫum içre ṭuraraḳ bâde olur

[Mehmed Emin Belîğ]

75[2]

BELÎĠ

Mefʿûlü/ Mefâʿîlü/ Mefâʿîlü/Faʿûlün

1 Germiyyet-i ârâyiş-i manṣıbla gezerken

Dem serdi-i sükkân-ı ḳażâdan dona ḳaldı

2 Eslâf-ı cefâ-pîşe gelip bulduġun almış

Bu cây-ı meşaḳḳatde hemân bir ṣovuḳ aldıḳ

MÜFREDÂT

1[3]

LÂ-EDRÎ

Fâʿilâtün/ Fâʿilâtün/ Fâʿilâtün/Fâʿilün

Ṭıfl-ı dil ḳaddiň görüp ʿaşḳa elifden başladı

"Rabbi yessîr lâ-tuʿassîr Rabbi temmîm bi'l-ḫayr"[4]

2[5]

LÂ-EDRÎ

Fâʿilâtün/Fâʿilâtün/Fâʿilâtün/ Fâʿilün

Mâsivâdan el yuyub maḫlûḳdan ümmîdi kes

Virdiň olsun her nefes Allah bes bâḳi heves

---

[1] 76a
[2] 76a
[3] 77a
[4] "Rabbim! Kolaylaştır zorlaştırma, Rabbim hayırla sonuçlandır.
[5] 77a

3[1]

LÂ-EDRÎ

Fâʿilâtün/ Fâʿilâtün/ Fâʿilâtün/ Fâʿilün

Ehl-i tevḥîd olmaḳ isterseň suya meyili kes

Aç gözüň merdâne baḳ Allâh bes baḳî heves

4[2]

NÂẒIM

Mefâʿîlün/ Mefâʿîlün/ Mefâʿîlün/ Mefâʿîlün

Vücûd-ı enbiyâ tesbîḥ-i dürr gibi ser-âmeddir

O tesbîḥe imâme gevher-i ẕât-ı Muḥammeddir

5[3]

LÂ-EDRÎ

ʿAşḳ-ı Muḥammedî göňülde bir Medîne'dir[4]

Daḫl eyleme zâhid ehl-i dili tekke Mekke'dir[5]

6[6]

LÂ-EDRÎ

Mefâʿîlün/ Mefâʿîlün/ Mefâʿîlün/ Mefâʿîlün

Göňül bir Kaʿbedir dersiň değilsin yanmaġa ḳâdir

Ne lâzımdır saňa her dem yaḳarsın beyt-i Raḥmân'ı

7[7]

LÂ-EDRÎ

Mefâʿilün/ Feʿilâtün/ Mefâʿilün/ Feʿilün

Murâd edince müsebbîb bir âdemiň kârın

Yed-i teşebbüsünü cüst u cû eder esbâb

8[1]

---

[1] **77a**
[2] **77a**
[3] **77a**
[4] Bu mısranın vezni bozuktur.
[5] Bu mısranın vezni bozuktur.
[6] **77b**
[7] **77b**

LÂ-EDRÎ

Feʿilâtün/ Feʿilâtün/ Feʿilâtün/ Feʿilün

Ezeli böyledir âyîn-i sipihr-i ġaddâr

Ki gülüñ ħˇâb-gehi ḫâr ola ḫârıñ gül-zâr

[Seyyid Vehbî]

9[2]

Vehbî

Mefʿûlü/ Fâʿilâtü/ Mefâʿîlü/ Fâʿilün

Gird-âb-ı baḥr-i ʿaşḳa düşen keşti-i diliñ

Ḫıżr olsa nâ-ḫudâsı ḫalâṣ ihtimâli yoḳ

10[3]

NEŞʾET -RIŻA BEG

Fâʿilâtün/ Fâʿilâtün/ Fâʿilâtün/ Fâʿilün

Eyledim tevcîh iç ilden derd-i dil timârını

Enderûn-ı sîneden çıḳsın çerâġım olsun âh

11[4]

LÂ-EDRÎ

Mefâʿîlün/ Mefâʿîlün/ Mefâʿîlün/ Mefâʿîlün

Nice demdir o mâh-ı ʿâlem-ârâdan ḫaber gelmez

Dili irsâl ederdim ḳorḳarım ol da gider gelmez

12[5]

LÂ-EDRÎ

Fâʿilâtün/ Fâʿilâtün/ Fâʿilâtün/ Fâʿilün

Esb-i naz ile dil-i ʿuşşâḳı pâ-mâl eylediñ

Leşker-i ḫaṭdır gelen çek dizgini şimden-gerü

---

[1] **77b**
[2] **77b**
[3] **77b**
[4] **77b**
[5] **77b**

[Seyyid Vehbî]
13[1]
VEHBÎ

Fâʿilâtün/ Fâʿilâtün/ Fâʿilâtün/ Fâʿilün

Çok zamân baḥr-ı sefîdi geşt ederdi ʿâḳıbet
Ṣoḳdu Vehbî keştî-i âmâli ḳız limânına

14[2]
S̱ÂBİT

Mefâʿilün/ Feʿilâtün/ Mefâʿilün/ Feʿilün

Sirişk-i ḫûn aḳıdıp câme-i ḫ̮âb-ı firḳâtde
Gözüm ṣabâḥa değin ḳan içinde yaş yatur

Gir[er]se çeşm-i muḥabbet nevâl-i vuṣlatıňa
Ne deňlü ḥırṣ ile aş yerse bî-maʿâş yatur

15[3]
LÂ-EDRÎ

Feʿilâtün/ Feʿilâtün/ Feʿilâtün/ Feʿilün

Semm-i hicrânını emdirirdi erbâb-ı mezâḳ
N'olur ey ġonce dehen leblerini bir emsem

16[4]
S̱ÂBİT

Mefâʿilün/Feʿilâtün/Mefâʿilün/Feʿilün

ʿAceb midir vere her ḫ̮üsne başḳa bir revnâḳ
Berâber olmadı S̱âbit bir elde beş parmaḳ

[Seyyid Vehbî]
17[5]
VEHBÎ

Mefâʿîlün/ Mefâʿîlün/ Mefâʿîlün/ Mefâʿîlün

Dil-i mecrûḥa kimden çâre-cû oldumsa ey Vehbî
Ṭuṭunca nabẓımı bildim ki ʿâciz kendi derdinden

---

[1] **77b**
[2] **77b-78a**
[3] **78a**
[4] **78a**
[5] **78a**

18[1]

LÂ-EDRÎ

Mefʿûlü/ Fâʿilâtü/ Mefâʿîlü/ Fâʿilün

Bir ber-güẕârıñ istedim ol ḳaşı yay dedi

Tîr-i müjem geçerse göñülden naẓârdadır

19[2]

LÂ-EDRÎ

Fâʿilâtün/ Fâʿilâtün/ Fâʿilâtün/ Fâʿilün

Germ olup meclîsde dilber sînesin açıp dedi

Hazihî cennatü ʿadni "fedhuluhâ hâlîdin"[3]

[Seyyid Vehbî]

20[4]

VEHBÎ

Fâʿilâtün/ Fâʿilâtün/ Fâʿilâtün/ Fâʿilün

Pek yürekli gerek ʿâşıḳ geçinenler zirâ

Arnabûd tâzesiniñ tîġi ciğerler doġrar

21[5]

ENÎS

Mefâʿîlün/ Mefâʿîlün/ Mefâʿîlün/ Mefâʿîlün

Doḳunsun tek hemân lâʿl-i nemek-rîziñ leb-i câma

Ḳatarsañ bâde-i nâba nemek ḳat ḳat ḥelâl olsun

22[6]

BÂḲÎ

Mefʿûlü/ Fâʿilâtü/ Mefâʿilü/Fâʿilün

Zinhâr eline vermeñ ayîne o kâfiriñ

Zîrâ görünce ṣûretini büt-perest olur

---

[1] **78a**

[2] **78a**

[3] Kur'ân-ı Kerîm, Zümer Suresi 72. Ayet "'İçinde ebedî kalacağınız cehennemin kapılarından girin kibirlenenlerin yeri ne kötü!' denilir" (Pamuk, 2012, s.467).

[4] **78a**

[5] **78a**

[6] **78a-78b**

23[1]

[Lâ-edrî]

Mefʿûlü/ Fâʿilâtü/ Mefâʿilü/Fâʿilün

Etmiş izâle bikrini bir bekri nâ-be-kâr

Ey duẖter-i rez âh ḳızıl ḳan içindesin

[Seyyid Vehbî]

24[2]

VEHBÎ

Mefâʿîlün/ Mefâʿîlün/ Mefâʿîlün/ Mefâʿîlün

Onuñ ardın gözet fikr-i daḳîḳ et onda bir söyle

Uñutma ḳalbine her ne gelirse âsiyâb-âsâ

25[3]

S̱ERVET

Mefâʿîlün/ Mefâʿîlün/ Mefâʿîlün/ Mefâʿîlün

Ben ol buġdây añlu ol gözlü kendi kendime

Fikir-i daḳiḳ ile aramışdım elek elek (?)

26[4]

NÂBÎ

Fâʿilâtün/ Fâʿilâtün/ Fâʿilâtün/ Fâʿilün

Gelmedi kendim gibi fikr-i daḳîḳ eyler diye

Her gelen bu âsiyâb-ı çarẖa durmaz öğünür

[Seyyid Vehbî]

27[5]

VEHBÎ

Fâʿilâtün/ Fâʿilâtün/ Fâʿılün

Ṭurpu yiyip Ḳâni Nefʿî dinler

Yellenip çıḳdığı Nefʿî değil mi?[6]

---

[1] **78b**
[2] **78b**
[3] **78b**
[4] **78b**
[5] **78b**
[6] Bu mısra vezne uymamaktadır.

28[1]

LÂ-EDRÎ

Mefᶜûlü/ Mefâᶜîlü/ Mefâᶜîlü/ Faᶜûlün

Erbâb-ı kemâliñ biri ḫâkister-i ġamdır

Ḫâk üzre düşer meyve kemâl ile olunca

29[2]

LÂ-EDRÎ

Feᶜilâtün/ Feᶜilâtün/ Feᶜilâtün/ Feᶜilün

Bezm-i iḳbâlini tar eylemesin derse felek

Kişi yaḳdığı çerâğı üstüne pervâne gerek

30[3]

LÂ-EDRÎ

Mefâᶜîlün/ Mefâᶜîlün/ Mefâᶜîlün/ Mefâᶜîlün

Mey-i maḥbûba meyl etmek eğerçi ḫalḳa töhmetdir

Velî ḫalvetde ey ṣûfî bu luṭfu bir ẓerâfetdir

31[4]

LÂ-EDRÎ

Mefâᶜîlün/ Mefâᶜîlün/ Mefâᶜîlün/ Mefâᶜîlün

Muḥabbet çünkü miḥnetsiz bulunmaz dâr-ı dünyâda

Muḥabbet ü miḥnet onuñ için yazılmışdır bir imlâda[5]

32[6]

[Lâ-edrî]

Feᶜilâtün/ Feᶜilâtün/ Feᶜilâtün/ Feᶜilün

Dil-i âhen-ṣıfatı âteş-i ᶜaşḳa bedel et

Ala gör lâzım olur eski demirle kibrit

33[7]

NEFᶜÎ

Fâᶜilâtün/ Fâᶜilâtün/ Fâᶜilâtün/ Fâᶜilün

ᶜAḳla maġrûr olma Eflâtûn-ı vaḳt olsañ eğer

Bir edîb-i kâmili gördükde ṭıfl-ı mekteb ol

---

[1] **78b**
[2] **78b**
[3] **78b**
[4] **78b**
[5] Bu mısra vezne uymamaktadır.
[6] **79a**
[7] **79a**

34[1]

NEFʿÎ[2]

Fâʿilâtün/ Fâʿilâtün/ Fâʿilâtün/ Fâʿilün

ʿÂlemiñ ḫalḳı ecel destinde olmuşdur zebûn

Çâresi oldur diyene “innâ ileyhi râciʿün”[3]

[Arpa Emini-zâde Sâmî]

35[4]

SÂMÎ

Mefʿûlü/ Mefâʿîlü/ Mefâʿîlü/ Faʿûlün

Taḳdîre ʿilâc eyleyemez olsa Felâṭun

Elbette olur her ne ise kâr-ı muḳadder

36[5]

LÂ-EDRÎ

Feʿilâtün/ Feʿilâtün/ Feʿilâtün/ Feʿilün

Bir ʿAcem dilberiniñ aldım elime جوکنی

Gülerek yüzüme baḳdı dedi baba جەکنی

37[6]

LÂ-EDRÎ

Mefâʿîlün/ Mefâʿîlün/ Mefâʿîlün/ Mefâʿîlün

Ḥakîmiñ şerbeti olmaz göñül sevdâsına nâfiʿ

Visâliñ şerbeti ister dimâġında o sevdâdır

38[7]

LÂ-EDRÎ

Feʿilâtün/ Feʿilâtün/ Feʿilâtün/Feʿilün

Yoḳdur ol Yûsuf-ı S̱ânîden es̱er[8]

Aġla hey gözlerim aġla ne gelir var ne gider

---

[1] **79a**
[2] Bu beyit Nef'î divanında bulunmamaktadır. Bkz. Akkuş 1993
[3] Kur'ân-ı Kerîm, Bakara Sûresi, 155.Ayet "Andolsun k, sizi korku, açlık, mallardan, canlardan ve ürünlerden eksiltme gibi şeylerle deneriz; sabredenleri müjdeleriz" (Pamuk, 2012, s.25).
[4] **79a**
[5] **79a**
[6] **79a**
[7] **79a**
[8] Bu mısra vezne uymamaktadır.

39[1]

LÂ-EDRÎ

Feʿilâtün/ Feʿilâtün/ Feʿilâtün/ Feʿilün

Şeb-i yeldâyı müneccimle muvaḳḳit ne bilir

Onu bîmâr-ı ġama ṣor gece ḳaç sâʿatdir

40[2]

LÂ-EDRÎ

Fâʿilâtün/ Fâʿilâtün/ Fâʿilâtün/ Fâʿilün

Biñ daġ-ı tâze ister imiş iştirâsına

Kâla-yı vaṣlı o mehiñ âteş-i bâhâsına

41[3]

[Lâ-edrî]

Mefâʿîlün/ Mefâʿîlün/ Fâʿûlün

Ne şâhlıḳ isterim ne âzâdelik

Hemân bendelik isterim bendelik

42[4]

FENNÎ-İ ḲADÎM

Mefʿûlü/ Mefâʿîlü/ Mefâʿîlü/ Faʿûlün

Mecnûn ile biz mekteb-i ʿaşḳ içre oḳuduḳ

Ben muṣḥafı ẖatm etdim o "velleylde"[5] ḳaldı

43[6]

S̱ÂBİT

Feʿilâtün/ Feʿilâtün/ Feʿilâtün/ Feʿılün

Arḳası üzre yatıp râḥat ederdi ʿâşıḳ

Olsa aġyâra cehennem deresinde merḳad

---

[1] **79a**
[2] **79a**
[3] **79b**
[4] **79b**
[5] Kur'ân-ı Kerîm, Duha Suresi 2.Ayet "Sükûna erdiği zaman geceye andolsun" (Pamuk, 2012, s. 597).
[6] **79b**

44[1]

KÂMÎ

Mefâʿîlün/ Mefâʿîlün/ Mefâʿîlün/ Mefâʿîlün

Ne çekdim üstüme yâri ne aldım altıma anı

Müyesser olmadı vuṣlat ne taḫtânı ne fevḳânı

45[2]

NÂBÎ

Mefâʿîlün/ Mefâʿîlün/ Mefâʿîlün/ Mefâʿîlün

Ne öpdüm lâʿl-i cânânı ne çekdim sîneye anı

Müyesser olmadı vuṣlât ne ruḥânî ne cismânî

46[3]

S̱ÂBİT

Mefʿûlü/ Mefâʿîlü/ Mefâʿîlü/ Faʿûlün

Bir yerde yatalım deyicek nâzı uzatdı

Yatmam diye bir ḫayli ʿinâd eyledi yatdı

47[4]

LÂ-EDRÎ

Mefʿûlü/ Mefâʿîlü / Mefâʿîlü/ Faʿûlün

Ey ḥikmet ile ḫalḳa ṣatan kendiyi Loḳmân

G.t.n var ise s…m ile derdine dermân

48[5]

LÂ-EDRÎ

Feʿilâtün/ Feʿilâtün/ Feʿilâtün/ Feʿılün

Zâhidâ çek ayağı mey-gededen dillendin

Der-i meyḫâneye lafıẓ ile girmeyi gör

49[6]

LÂ-EDRÎ

Fâʿilâtün/ Fâʿilâtün/ Fâʿilâtün/ Fâʿilün

Şîşe-i هنجر olsa n’ola manend-i gül-âb

Ey felek bir tâze terlikden çıḳardın sen beni

50[1]

---

[1] **79b**
[2] **79b**
[3] **79b**
[4] **79b**
[5] **79b**
[6] **79b**

[Lâ-edrî]

Mefʿûlü/ Fâʿilâtü/ Mefâʿîlü/ Fâʿilün

Meydâne geldi naʿş-ı raḳîb-i bî-namaz

Ḳıldım ḥużur-ı ḳalble ʿömrümde bir namaz

51[2]

LÂ-EDRÎ

Mefâʿîlün/ Mefâʿîlün/ Mefâʿîlün/ Mefâʿîlün

ʿAba ferâçesiyle ṭavşan oġlanına ṣaldırmış

Zavallı ṣûfiye şehvet çul ile ṭavşan aldırmış

52[3]

LÂ-EDRÎ

Fâʿilâtün/ Fâʿilâtün/ Fâʿilâtün/ Fâʿilün

Âteşi aṭlas giyinmiş ol şeh-i nâzik-mizâc

Allah Allah penbe ile âteş etmiş imtizâc

53[4]

S̱ÂBİT

Mefâʿilün/ Feʿilâtün/ Mefâʿilün/ Feʿilün

Civân-ṭâbʿıma S̱âbit süḫen beğendiremem

Efendi genc beğe ḫidmet eylemek güç imiş

54[5]

BÂḲÎ[6]

Feʿilâtün/ Feʿilâtün/ Feʿilâtün/ Feʿilün

Ruḫ-ı şaṭranc-ı maḥabbetde bizi mât edecek

Baydaḳ-ı ḥâl-i siyâhı dedi var öğren gel

55[7]

LÂ-EDRÎ

Mefʿûlü/ Fâʿilâtü/ Mefâʿîlü/ Fâʿilün

Şaṭranc-ı dehr içinde o şâh-ı serîr-i nâz

Ferzâne-[i] cihân olacaḳ bir piyâdedir

---

1 **80a**
2 **80a**
3 **80a**
4 **80a**
5 **80a**
6 Bu beyit, Bâkî Divânı'nda bulunmamaktadır. Bkz. Küçük 1994
7 **80a**

[Sahhaf Rüşdî]

56[1]

RÜŞDÎ

Mefʿûlü/ Mefâʿîlü/ Mefâʿîlü/ Faʿûlün

Görsün ne imiş bâzi-i şaṭranc-ı maḥabbet

ʿArż edip şâh dil-i zâhidi mât et (….)[2] [3]

57[4]

LÂ-EDRÎ

Feʿilâtün/ Feʿilâtün/ Feʿilâtün/ Feʿilün

Penbe-i kevniñ görüp döndüm kemân-ı sâdeye

Atdırınca ben neler çekdim o ḥallâc-zâdeye

58[5]

LÂ-EDRÎ

Feʿilâtün/ Feʿilâtün/ Feʿilâtün/Feʿilün

Güle gûş etdiremez yoḳ yere bülbül iňler

Varaḳ-ı mihr ü vefâyı kim oḳur kim diňler

59[6]

[Lâ-edrî]

Feʿilâtün/ Feʿilâtün/ Feʿilâtün/Feʿilün

İstemezdim çıḳayım üstüne ol raḳḳâṣıñ

Baňa çâr-pâresi çaḳ çaḳ dedi ibrâm etdi

60[7]

LÂ-EDRÎ

Mefâʿîlün/ Mefâʿîlün/ Mefâʿîlün/ Mefâʿîlün

İḳâmet eyleyip miḥrâb-ı iḫlâṣ-ı muʿallâda

Bugün kendisine uydurdu ʿuşşâḳı imam-zâde

---

[1] **80a**
[2] İkinci mısranın mecmuaya eksik kaydedildiği düşünülmektedir.
[3] Bu mısra vezne uymamaktadır.
[4] **80a**
[5] **80a**
[6] **80b**
[7] **80b**

61[1]

LÂ-EDRÎ

Feʿilâtün/ Feʿilâtün/ Feʿilâtün/ Feʿılün

Câmiʿ-i ḥüsnüne ʿuşşâḳı edip âmâde

Artırır ḳâmeti maḥfîlde mü'eẕẕin-zâde

62[2]

LÂ-EDRÎ

Feʿilâtün/ Feʿilâtün/ Feʿilâtün/ Feʿılün

Kişver-i ḥüsnüne mâlik geçinir üftâde

Yaḳdı yandırdı bizi ʿaşḳ ile ḳayyum-zâde

63[3]

LÂ-EDRÎ

Feʿilâtün/ Feʿilâtün/ Feʿilâtün/Feʿilün

Ḥüsnüne etdimse çâre dehr-i üftâde[4]

Yedi yaşında yedi ḳulede Dizdâr-zâde

64[5]

LÂ-EDRÎ

Feʿilâtün/ Feʿılâtün/ Feʿılâtün/ Feʿılün

Eyleyip maḥkeme-i vuṣlatına âmâde

ʿAşḳ ile etdi merâfîʿ beni Muḥżır-zâde

65[6]

LÂ-EDRÎ

Feʿilâtün/ Feʿilâtün/ Feʿilâtün/ Feʿılün

Ḥâṣılı ʿaşḳına kendim olalı üftâde

Ḫarman-ı ṣabrımı ṣavurdu Ṣamancı-zâde

66[1]

---

[1] **80b**
[2] **80b**
[3] **80b**
[4] Bu mısra vezne uymamaktadır.
[5] **80b**
[6] **80b**

LÂ-EDRÎ

Feʿilâtün/ Feʿilâtün/ Feʿilâtün/ Feʿılün

Maṭbaḫ-ı ʿaşḳına girsem ben olup üftâde
Ateş etmek nic'olur göre Âteşci-zâde

67[2]

LÂ-EDRÎ

Feʿilâtün/ Feʿilâtün/ Feʿilâtün/Feʿilün

Kendi ḳoç başına ḳurbân ola ʿâşıḳların
Ġam-ı hicrân ile ẕebḥ eyledi Ḳaṣṣab-zâde

68[3]

[Lâ-edrî]

Feʿilâtün/ Feʿilâtün/ Feʿilâtün/Feʿilün

Fâyiḳ-i leng demiş dilberine tenhâda
Ṣâġ ayaḳḳabı deñilsin hele Ḫaffâf-zâde

69[4]

LÂ-EDRÎ

Mefâʿîlün/ Mefâʿîlün/ Faʿûlün

Görüb ab-rîz-i meksûrı ḫalâda
Ḳırıġımdır demiş Çömlekçi-zâde

70[5]

LÂ-EDRÎ

Feʿilâtün/ Feʿilâtün/ Feʿilâtün/Feʿılün

Ġayra ḳul olmamaḳ için bu dil-i âzâde
Ḥüccet-i ʿaşḳı imżâladı kadı-żâde

71[6]

LÂ-EDRÎ

Feʿilâtün/ Feʿilâtün/ Feʿilâtün/ Feʿılün

ʿÂleme velvele-endâzlıḳ için dünyâda
Nemçekler idi görsen hele mehter-zâde

---

[1] **80b**
[2] **80b**
[3] **81a**
[4] **81a**
[5] **81a**
[6] **81a**

72[1]

LÂ-EDRÎ

Feʿilâtün/ Feʿilâtün/ Feʿilâtün/Feʿılün

Leb-i deryâya götür ḳayıġın et âmâde

Biz de bir yol binelim saňa Ḳayıḳçı-zâde

73[2]

LEBÎB

Feʿilâtün/ Feʿilâtün/ Feʿilâtün/ Feʿilün

Rind olan ʿîdı ṣor ṣûfî muḥibb-i ramażan

Ben Receb-zâde-i meh-çehreye oldum şâʿban

74[3]

LÂ-EDRÎ

Fâʿilâtün/ Fâʿilâtün/ Fâʿilâtün/ Fâʿilâtün

Mâcerâ-yı ʿaşḳı inhâdır faḳaṭ dergâhında

Yoḫsa eşki çeşmi icrâdan ġareż şekvâ değil

75[4]

LÂ-EDRÎ

Fâʿilâtün/ Fâʿilâtün/ Fâʿilâtün/ Fâʿılün

Âsyâbıň döndürüp ardını ver gel baňa

Oluġu boş ḳalmasın kendim ḳoyayım saňa

76[5]

ZEYNÎ

Feʿilâtün/ Feʿilâtün/ Feʿilâtün/ Feʿılün

Ḫaṭṭı geldiyse ṣaḳıň baḳma ruḫ-ı dildâra

Gece âyîneye baḳmaġa rıżâ ver مرمر

[1] 81a
[2] 81a
[3] 81a
[4] 81a
[5] 81a

77[1]

[Lâ-edrî]

Fâʿilâtün/ Fâʿilâtün/ Fâʿilâtün/ Fâʿilün

Leb ḳızıl ruḫlar ḳızıl destinde mi câm-ı ḳızıl

Kim ḳızıl dîvâne olmaz görse ruḫsârıñ seniñ

78[2]

NÂẒIM

Feʿilâtün/ Feʿilâtün/ Feʿilâtün/ Feʿılün

Yâr çâh-ı ẕeḳanım ʿayn-ı vefâdır der ise

Ṣaḳıñ ey ʿâşıḳ-ı bî-çâre inanma çeñedir

79[3]

NEFʿÎ

Feʿilâtün/ Feʿilâtün/ Feʿilâtün/ Feʿilün

Dil-i erbâb-ı muḥabbet hep aña düşmüşdür

Ser-i nîgûndur diye ṣanma ẕeḳânıñ tehî

80[4]

ʿULVÎ

Mefâʿîlün/ Mefâʿîlün/ Mefâʿîlün/ Mefâʿîlün

Ḫaṭıñ geldikçe ruḫsârında artar tâzelik terlik

Berât ile verilmiş gibi şâhım saña dilberlik

[Koca Râġıb Paşa]

81[5]

RÂĠIB

Fâʿilâtün/ Fâʿilâtün/ Fâʿilâtün/Fâʿilâtün

Ala destine piyâle ṣuna bûseden nevâle

Baḳılır mı ḳîl u ḳâle getirir mi tövbe ṭâḳat

---

[1] **81b**
[2] **81b**
[3] **81b**
[4] **81b**
[5] **81b**

82[1]

S̱ÂBİT

Feʿilâtün/ Feʿilâtün/ Feʿilâtün/ Feʿilün

Şübhesiz nân-pâre ḫuşka ḳanaʿât mümtenîʿ

Ârzû-yı nefs ile meyl-i ḥarâm etmek de güc

83[2]

LÂ-EDRÎ

Feʿilâtün/ Feʿilâtün/ Feʿilâtün/Feʿilün

Ḥacer'ü-l esved imiş kaʿbe yüzünde ḳara ben

Ḥacıyım saʿy ederim ol ḥaceri öpmeğe ben

84[3]

KÂNÎ

Feʿilâtün/Feʿilâtün/Feʿilâtün/Feʿilün

Şını sîn oḳuduġun muġ-beçeniň ṣanma ġalaṭ

Dehen-i tenge ṣıġmaz o bütüň cürm-i niḳaṭ

85[4]

NESÎB

Mefâʿîlün/ Mefâʿîlün/ Mefâʿîlün/ Mefâʿîlün

Derûna çend-i ġam durmaz pey-ender-pey hücûm eyler

Göňül zenbûr-veş iňler ne bâl eyler ne mûm eyler

86[5]

[Lâ-edrî]

Mefâʿîlün/ Mefâʿîlün/ Mefâʿîlün/ Mefâʿîlün

Fitîl-i şemʿi-i baḫtım gerçi sulṭânım uyandırdı

Çerâġ etdi beni ammâ velâkin yaḳdı yandırdı

---

[1] **81b**
[2] **81b**
[3] **81b**
[4] **81b**
[5] **82a**

87[1]

LÂ-EDRÎ

Mefâʿîlün/ Mefâʿîlün/ Mefâʿîlün/ Mefâʿîlün

Uçurdum ol kebûter-i şîve-bâzı ḳaldım âvâre

Göñül bir dilber ile çift olur elbette tek durmaz

88[2]

VEYSÎ

Mefâʿîlün/ Mefâʿîlün/ Mefâʿîlün/ Mefâʿîlün

Ne bilsin ḥâlimi bî-derd-i ʿaşḳ-ı yâr olan Veysî

Maḥabbet bir belâdır ki giriftâr olmayan bilmez

89[3]

LÂ-EDRÎ

Mefâʿîlün/ Mefâʿîlün/ Mefâʿîlün/ Mefâʿîlün

Verir bir câm-ı memlû biñ tehî peymâneden ṣoñra

Felek vefḳ-i murâd üzre döner ammâ neden ṣoñra

90[4]

LÂ-EDRÎ

Mefâʿîlün/ Mefâʿîlün/ Mefâʿîlün/ Mefâʿîlün

O şûḫuñ bûse-i sîb-i zenâḫdânıñ niyâz etdim

Tebessüm eyledi ġâyet ḳızardı dedi gel alma

91[5]

NEDÎM

Feʿilâtün/ Feʿilâtün/ Feʿilâtün/ Feʿılün

Cism-i pâkiñ dediler hem ter imiş hem berrâḳ

Tepeden ṭırnaġa dek gül gibi billûr gibi

---

[1] **82a**
[2] **82a**
[3] **82a**
[4] **82a**
[5] **82a**

92[1]

S̱ÂBİT

Feʿilâtün/ Feʿilâtün/ Feʿilâtün/ Feʿilün

Ṭaleb-i bûse-i sîb-i zeḳan etdikde dedi

Saňa şeftâli gere[k]se baňa cânım ḳayısı

93[2]

NÂBÎ

Feʿilâtün/ Feʿilâtün/ Feʿilâtün/ Feʿilün

Tövbe-i meyde s̱ebât-ı ḳademimden ṣorma

Urasıň sâḳî-i gül-çehreniň ibrâmı bilir

94[3]

LÂ-EDRÎ

Fâʿilâtün/ Fâʿilâtün/ Fâʿilâtün/ Fâʿılün

Kendi elimle yâre kesip verdiğim ḳalem[4]

Fetvâ-yı ḫûn-ı nâ-ḥaḳḳımı yazdı ibtidâ

95[5]

[Lâ-edrî]

Fâʿilâtün/ Fâʿilâtün/ Fâʿilâtün/ Fâʿilün

Şemʿa-i ḥüsne yaḳar cismini pervâne veli

Şemʿa ṣorsaň o da almış içinden fitili

96[6]

LÂ-EDRÎ

Feʿilâtün/ Feʿilâtün/ Feʿilâtün/ Feʿilün

Bugün on dörd gün olur görmedim ey mâh seni

Ay efendim bu gece gel baňa aḫşamlayalım

---

[1] **82a**
[2] **82a**
[3] **82a**
[4] Bu mısra vezne uymamaktadır.
[5] **82b**
[6] **82b**

97[1]

NAḪÎFÎ

Mefâʿîlün/ Mefâʿîlün/ Mefâʿîlün/ Mefâʿîlün

Ḫaṭâdır intiḫâb-ı cây-ı bûse rûy-ı dilberde

Dilâ ṣaḥn-ı ḥarîm-i Kaʿbede miḥrâbı n’eylersin

98[2]

ḤAŞMET

Mefâʿîlün/ Mefâʿîlün/ Mefâʿîlün/ Mefâʿîlün

Ḫaṭ-âver olmayınca tâze vermez bûseye ruḫṣât

Bahârın açmayınca naḫl-i nev-res meyve-dâr olmaz

99[3]

S̱ÂBİT

Feʿilâtün/ Feʿilâtün/ Feʿilâtün/ Feʿilün

Şimdilik bir iki sâġarla ḫarâb eyle bizi

Sâḳiyâ bu dil-i vîrânemizi yab yab yab

100[4]

KEMAL PAŞA-ZÂDE

Mefâʿîlün/ Mefâʿîlün/ Mefâʿîlün/ Mefâʿîlün

Ḳaşıñ ḳâfı öñünde ruḫlarıñ ġarḳ olmuş envâre

Yanar miḥrâb öñünde ṣanki iki şemʿ-i kâfûra

101[5]

AḤMED PAŞA

Fâʿilâtün/ Fâʿilâtün/ Fâʿilâtün/ Fâʿilün

Kirpiği baġrım delipdir urma merhem ey ṭabîb

Çıḳmadı dilden henüz ol tîr ü peykân andadır

---

[1] 82b
[2] 82b
[3] 82b
[4] 82b
[5] 82b

102[1]

SIRRÎ

Feʿilâtün/ Feʿilâtün/ Feʿilâtün/ Feʿilün

Aġladıḳça biri birine girer müjgânım

İki ʿasker gibi kim eylese ṣu üzre ṣavaş

103[2]

SELMÂN

Fâʿilâtün/ Fâʿilâtün/ Fâʿilâtün/ Fâʿilün

Sırrımı fâş eyledi ol noḳṭa noḳṭa ḥaller

Ḳumda oynasıñ beyim şimden-gerü remmâllar

104[3]

[Lâ-edrî]

Fâʿilâtün/ Fâʿilâtün/ Fâʿilâtün/ Fâʿilün

Yar ḥâlimden suʿal etse hemân giryân olur

Görmedim çeşmim gibi ʿâlemde bir ḥâżır-cevâb

105[4]

LÂ-EDRÎ

Fâʿilâtün/ Fâʿilâtün/ Fâʿilâtün/ Fâʿilün

Bir ḳalem ḳaşlı mürekkeb saçlı kâtib dilberi

Ḫalḳın ʿaḳlın ala yazdı ṣaḥn-ı Kâġıd-ḫane'de

106[5]

BÂḲÎ

Feʿilâtün/ Feʿilâtün/ Feʿilâtün/ Feʿilün

Ḳızarır bâdeden gözleri mestâne birâz

Mey-nâb içse gözü mâʿil olur ḳâna birâz

---

[1] **82b**
[2] **82b**
[3] **83a**
[4] **83a**
[5] **83a**

107[1]

RAḪMÎ

ʿArż-ı ḥâl edemem yâri görüp aġlamadan[2]

Yılda bir ʿıyd olur anda da bârân oldu[3]

108[4]

VEYSÎ

Mefâʿîlün/ Mefâʿîlün/ Mefâʿîlün/ Mefâʿîlün

Ṣayar bir bûsesin biň kere baňa ol güzel ammâ

Benim ṣarf etdiğim naḳd-i sirişk-i dîde ṣayılmaz

109[5]

LÂ-EDRÎ

Mefʿûlü/ Mefâʿîlü/ Mefâʿîlü/ Faʿûlün

Âyîne gibi herkese yüz vermesin ol mâh

Bir baġrı yanıḳ ʿâşıḳıň uġrar nefisine

110[6]

ʿULVÎ

Mefʿûlü/ Fâʿilâtü/ Mefâʿîlü/ Fâʿilün

Ḫoş yâre şûr cemâliňe bu ḫaṭṭ-ı müşk-bâr

"Amentü billâhiellezi halaka'lleyl-i ve'n-nehâr"

111[7]

FUŻÛLÎ[8]

Fâʿilâtün/ Fâʿilâtün/ Fâʿilâtün/ Fâʿilün

Bir deliḳanlı ḥarâmîdir diye ḥabs etdiler

Aṣmadan ḳurtulalı ḫaylî ṣıḳılmışdır şarâb

---

[1] **83a**
[2] Bu mısranın vezni bozuktur.
[3] Bu mısranın vezni bozuktur.
[4] **83a**
[5] **83a**
[6] **83a**
[7] **83a**
[8] Bu beyit, Fuzûlî Dîvânı'nda bulunmamaktadır. Bkz. Akyüz K., v.d, . 1990

[Baġdatlı Rûḥî]

112[1]

RÛḤÎ

Mefʿûlü/ Fâʿilâtü/ Mefâʿîlü/ Fâʿilün

Derlerd[i] ḫaṭṭ-ı dilberi bir gün gelir çıḳar

Heb geldi çıḳdı ey dil-i şeydâ dedikleri

113[2]

[Lâ-edrî]

Mefʿûlü/ Fâʿilâtü/ Mefâʿîlü/ Fâʿilün

Ḫaṭṭ bozdu ise ḥüsnünü ebrûsı kemân

Yaḳıldı ise mescidi miḥrâb yerinde

114[3]

LÂ-EDRÎ

Fâʿilâtün/ Fâʿilâtün/ Fâʿilâtün/ Fâʿilün

İştiyâḳım yâre ʿarż eyle dedim dedi ḳalem

Baş üstüne bu yolda ḳara ḳan aġlayayım

115[4]

LÂ-EDRÎ

Fâʿilâtün/ Fâʿilâtün/ Fâʿilâtün/ Fâʿilün

Ḫaṭṭı gelecek bûse verir ṣâʿim-i vaṣla

Aḫşam olacaḳ rûze-i iftâra ne minnet

116[5]

CENÂBÎ

Fâʿilâtün/ Fâʿilâtün/ Fâʿilâtün/ Fâʿilün

Var mı bir ruḫsâre kim ḫaṭṭ-ı siyeh-fâm olmaya

Devr içinde ḳanġı gün gördük ki aḫşâm olmaya

---

[1] **83a**
[2] **83b**
[3] **83b**
[4] **83b**
[5] **83b**

117[1]

NÂBÎ

Mefâʿîlün/ Mefâʿîlün/ Fâʿilün

Dedim cânâ lebiñ kimiñ aġzına

Ḫışımla dedi baḳ şunuñ aġzına

118[2]

NÂBÎ

Feʿilâtün/ Feʿilâtün/ Feʿilâtün/ Feʿilün

İki per gibi ẓuhûr eyledi ḫaṭ rûyuñda

Murġ-ı ḥüsnüñ ʿacabâ niyyeti pervâze midir

119[3]

LÂ-EDRÎ

Feʿilâtün/ Feʿilâtün/ Feʿilâtün/ Feʿilün

Mâlik-i ḥüsn-i behâ Yûsuf-ı gül-çehreleriñ

Rîşte-i ḫaṭ gelecek ipliği pâzâra çıḳar

120[4]

NEDÎM

Mefâʿilün/ Feʿilâtün/ Mefâʿilün/ Feʿilün

Ṭobuḳların görecek mest olup ṣafâsından

Pabuç gibi açılıp ḳaldı aġzı ḫaffâfıñ

121[5]

S̱ÂBİT

Mefʿûlü/ Mefâʿîlü/ Mefâʿîlü/ Faʿûlün

S̱âbit bize enfâsı ḥisâb üzre verirler

Bir müft ṣoluḳ yoḳ ya bu ġavġâ ne belâdır

---

[1] **83b**
[2] **83b**
[3] **83b**
[4] **83b**
[5] **83b**

122[1]

[Lâ-edrî]

Fâʿilâtün/ Fâʿilâtün/ Fâʿilâtün/ Fâʿilün

Rûzgârıñ pâk-dâmenler çeker ser-bendesin

Ḳanda bir âlûde-dâmen var ise ser-per çıḳar

123[2]

YAḤYÂ

Feʿilâtün/ Feʿilâtün/ Feʿilâtün/ Feʿilün

Şol ḳadar yâreledi tîġ-i firâkıñ beni kim

Ne belâ çekdiğimi yâreden Allâh bilir

124[3]

NÂBÎ

Mefâʿîlün/ Mefâʿîlün/ Mefâʿîlün/ Mefâʿîlün

Ṭutan bir dâmeni elbette maḳṣûdın bulur derler

Görenler Yûsuf'uñ dâmânını dest-i Züleyḫâ'da

125[4]

LÂ-EDRÎ

Feʿilâtün/ Feʿilâtün/ Feʿilâtün/ Feʿilün

Ṭıfl iken sîneye çekdik de fiġân eyledi yâr

Ḳuzucuḳdur ḳoyuna girdi ʿaceb mi melese

126[5]

LÂ-EDRÎ

Mefʿûlü/ Fâʿilâtü/ Mefâʿîlü / Fâʿilün

Ṭınḳırdamaz ʿuşşâḳa pes perdeden amâ[6]

Ol mûy-miyân-i ṭanbureniñ orta telidir

---

[1] **84a**
[2] **84a**
[3] **84a**
[4] **84a**
[5] **84a**
[6] Bu mısra vezne uymamaktadır.

127[1]

RÂŞİD

Feʿilâtün/ Feʿilâtün/ Feʿilâtün/ Feʿilün

Erişir menzil-i maḳṣûdına âheste giden

Tîzi reftâr olanıñ pâyine dâmen dolaşır

128[2]

LÂ-EDRÎ

Mefʿûlü/ Mefâʿîlü/ Mefâʿîlü/ Faʿûlün

Baḳdıḳça olur dîdeleri hey'et-i aḥvâl

Bir dilberi görmek ne belâdır peder ile

129[3]

LÂ-EDRÎ

Feʿilâtün/ Feʿilâtün/ Feʿilâtün/ Feʿilün

Başım üstünde değirmen yürüye çerḫ gibi

Ben nice fikr-i daḳîḳ ile cihâna öğünem

130[4]

LÂ-EDRÎ

Mefâʿîlün/ Mefâʿîlün/ Mefâʿîlün/ Mefâʿîlün

O ṭıfl-ı nâz muʿâllîme varınca ħˇace-i meşke

Çıḳarmış sîn ile kâfı efendi nükte göstermiş

131[5]

[Mehmed Emin Belîġ][6]

Mefʿûlü/ Fâʿilâtü/ Mefâʿîlü/ Fâʿilün

Laʿliñ öperken aldı teni zârî derleme

Elbette ey perî ʿaraḳ ister şekerleme

---

[1] **84a**
[2] **84a**
[3] **84a**
[4] **84a**
[5] **84b**
[6] Bu beyit, Mehmed Emin Belîğ'e aittir. Bkz. Demirel 2005

132[1]

LÂ-EDRÎ

Fâʿilâtün/ Fâʿilâtün/ Fâʿilâtün/ Fâʿilün

Ḫaṭṭ-ı rûyuň ḳomadı naḳd-i sirişke ḥâcet

Şimdi vech-i taḥrîr iledir metâʿ-ı vuṣlat

133[2]

NEDÎM

Mefʿûlü/ Mefâʿîlü/ Mefâʿîlü/ Faʿûlün

Eyvâh o üç çifte ḳayıḳ aldı ḳarârım

Şarḳı oḳuyup geçdi bir âfet var içinde

134[3]

LÂ-EDRÎ

Mefʿûlü/ Mefâʿîlü/ Mefâʿîlü/ Faʿûlün

Aç ṭutduġu'çün her gün o ḫurşîd-i ciḥânıň

Ṭutdum ġażabımdan yiyeyazdım ramażânı

135[4]

ṢÂBİT

Mefʿûlü/ Mefâʿîlü/Mefâʿîlü/Faʿûlün

Nüsḫâň maraż-ı ḳalbe ʿilâc eylemedi hiç

Ey şeyḫ-i kerâmât-fürûş ez de ṣuyun iç

136[5]

LÂ-EDRÎ

Fâʿilâtün/ Fâʿilâtün/ Fâʿilâtün

Ol şah-ı ḥüsn eylemesin cevrini efzûn[6]

ʿAzline çıḳa anıň ḫaṭṭ-ı hümâyûn

---

[1] **84b**
[2] **84b**
[3] **84b**
[4] **84b**
[5] **84b**
[6] Bu mısra vezne uymamaktadır.

[Küçük Çelebi-zâde ʿ Aṣım]

137[1]

ʿ AṢIM

Mefâʿîlün/ Mefâʿîlün/ Mefâʿîlün/ Mefâʿîlün

Nümâyan ol[ma]sın râz-ı muḥabbet diyü ḫavfımdan

Perestiş eylerim her gördüğüm şaḫṣa telâşımdan

138[2]

LÂ-EDRÎ

Feʿilâtün/ Feʿilâtün/ Feʿilâtün/ Feʿilün

Ârzû eyler imiş seyir-i cemaliñ her gâh

Geceyi gündüze ḳatmış geliyor ḫaṭṭ-ı siyâh

139[3]

ZİHNÎ

Fâʿilâtün/ Fâʿilâtün/ Fâʿilâtün/ Fâʿilün

Baḳ ruḫ-ı cânâne ile ġayrıdan ḳaṭʿ-ı naẓâr

ʿAybdır bir ḳul iki sulṭânıñ olmaḳ bendesi

140[4]

[Lâ-edrî]

Feʿilâtün/ Feʿilâtün/ Feʿilâtün/ Feʿilün

Eñsesinden ṭanırız ḫaṭṭı gelen maḥbûbu

Ẓurefâ ekṣer[i] ardından oḳur mektûbu

[Mehmed Emin Belîġ]

141[5]

BELÎĠ

Mefʿûlü/ Mefâʿîlü/ Mefâʿîlü/ Faʿûlün

Neẓẓâre ile ben doyamam rûy-ı nigâra

Aç gözlüdür âyîne baḳar yâre doyunca

---

[1] **84b**
[2] **84b**
[3] **84b**
[4] **85a**
[5] **85a**

142[1]

LÂ-EDRÎ

Mefâʿîlün/ Mefâʿîlün/ Mefâʿîlün/ Mefâʿîlün

Hevâ yoḳ bâd-bân-ı zevraḳ ṣahbâ-yı dil-cûda

Cenâb-ı bâde-i nâbıňda şimdi yelkeli ṣuda

143[2]

ḪAŞMET

Fâʿilâtün/ Fâʿilâtün/ Fâʿilâtün/ Fâʿilün

Cizmeci mey-ḫânesinde çekmez ayaġın o şûḫ

Bir ayaġı bizde ise bir ayaġı cizmede

144[3]

LÂ-EDRÎ

Mefâʿîlün/ Mefâʿîlün/ Mefâʿîlün/ Mefâʿîlün

Veremem saňa çek benden eliň ey melekü'l-mevt

Canânıma nedir eylediğim cânıma değme

[Mehmed Emîn Belîġ]

145[4]

BELÎĠ

Fâʿilâtün/ Fâʿilâtün/ Fâʿilâtün/ Fâʿilün

Ân mıdır şûʿle veren ʿârıż-ı pâkinde dedim

Dedi ol muġ-beçe-i bâde-fürûşândır ya

146[5]

LÂ-EDRÎ

Feʿilâtün/ Feʿilâtün/ Feʿilâtün/ Feʿilün

Bir güzel Arnabud'uň ġamzesi kâr etdi dile

Sînemi deldi geçip câna çeker ḳaṣd ile

---

[1] **85a**
[2] **85a**
[3] **85a**
[4] **85a**
[5] **85a**

147[1]

S̱ÂBİT

Mefâ῾îlün/ Mefâ῾îlün/ Mefâ῾îlün/ Mefâ῾îlün

Felek biñ kez nevâziş eylesin memnûn edemem ben

Gül-âb âsâbını gül yüzlü yârimden çıḳarıp sen

148[2]

LÂ-EDRÎ

Mef῾ûlü/ Mefâ῾îlü/ Mefâ῾îlü / Fa῾ûlün

Ṣûfî yine imânını tecdîde giderken

Bir tâze sevip eyledi tecdîd-i muḥabbet

149[3]

[Râġıb][4]

Fâ῾ilâtün/ Fâ῾ilâtün/ Fâ῾ilâtün/ Fâ῾ilâtün

Büt-i nev-resm-i namâze şeb [ü] rûz-ı Râġıb olmuş

Bu ne dîndir Allah Allah büte secde vâcib olmuş

150[5]

LÂ-EDRÎ

Mef῾ûlü/ Mefâ῾îlü/ Mefâ῾îlü / Fa῾ûlün

Dedim ṣanemâ ney gibi baġrım delinipdir

Naz ile dedi baġrı delinmiş neye derler

151[6]

NÂBÎ

Fe῾ilâtün/ Fe῾ilâtün/ Fe῾ilâtün/ Fe῾ılün

Âh ile nâ῾il-i vuṣlât olamazsın ey dil

Böyle kâlâyı saña bâd-ı hevâ vermezler

---

[1] **85a**
[2] **85a**
[3] **85b**
[4] Bu beyit Râgıb'a aittir. Bkz. Yorulmaz 1998
[5] **85b**
[6] **85b**

152[1]

LÂ-EDRÎ

Fâʿilâtün/ Fâʿilâtün/ Fâʿilâtün/ Fâʿilün

Ol Yahûdi beçeniň ṣûfî girip endâmına

Külbe-i vaṣlını döndürdü ḳamış bayrâmına

153[2]

ḤÂTEM

Ser u pâda çal neyzen ʿaṣa-yı nây sen şimdi[3]

Girift işve-i ḳânunum bir şâh-ı manṣûruň[4]

[Küçük Çelebi-zâde Aṣım]

154[5]

ʿAṢIM

Mefâʿîlün/ Mefâʿîlün/ Mefâʿîlün/ Mefâʿîlün

Düdüksüň hem نفير محر مان ʿişret olmazsın

Efendi perdesizdir sûr-nây-ı minḳâr-ı menfûruň

155[6]

LÂ-EDRÎ

Mefʿûlü/ Fâʿilâtü/ Mefâʿîlü/ Fâʿilün

Vâʿiẓ elinde ise hemân sür cehenneme

Rûd-ı ḳabûl-ı nâʾime-i aʿmâlimiň benim

156[7]

LÂ-EDRÎ

Feʿilâtün/ Feʿilâtün/ Feʿilâtün/ Feʿilün

Gör ḳalâycı dil-rübâsın çıḳa yüreğim nâzdan[8]

ʿAşıḳ-ı bî-çâreye ḳuyruḳ ṣalar açmazdan

---

[1] **85b**
[2] **85b**
[3] Bu mısranın vezni bozuktur.
[4] Bu mısranın vezni bozuktur.
[5] **85b**
[6] **85b**
[7] **85b**
[8] Bu mısra vezne uymamaktadır.

157[1]

[Lâ-edrî]

Feʿilâtün/ Feʿilâtün/ Feʿilâtün/ Feʿilün

Raḳibe ḥevânlıḳ ile eder derde müdânâ o vâʿiẓ

Ḳız oḳur oġlan oḳur tekkede tenhâ vâʿiẓ

158[2]

LÂ-EDRÎ

Feʿilâtün/ Feʿilâtün/ Feʿilâtün/ Feʿilün

Ġalibâ olmadı ḫalvetde tecellî-i viṣâl

Çıḳdı lâ-ḥavl-künân ṭaşraya nefsâni şeyḫ

[Mehmed Emin Belîġ]

159[3]

BELÎĠ

Mefâʿîlün/ Mefâʿîlün/ Mefâʿîlün/ Mefâʿîlün

Olunca müşterîler vaṣlıň biň türlü müştâḳı

Saḳız ḥelvâcısı çiğnedi esb-i nâza ʿuşşâḳı

160[4]

LÂ-EDRÎ

Feʿilâtün/ Feʿilâtün/ Feʿilâtün/ Feʿilün

ʿÎda erdiň öpelim aġzını bayramlaşalım

Rûmidir Rumeli'ňiň böyle olur bayrâmı

161[5]

S̱ÂBİT

Mefâʿilün/ Feʿilâtün/ Mefâʿilün/ Feʿilün

Göňül bu âteş ile meclisinde sulṭânım

Gül-âbdan olamaz ise laṭîf micmer olur

---

[1] **86a**
[2] **86a**
[3] **86a**
[4] **86a**
[5] **86a**

162[1]

LÂ-EDRÎ

Mefâʿîlün/ Mefâʿîlün/ Mefâʿîlün/ Mefâʿîlün

Ṣırâṭ ile bizi ḳorḳutma vâʿiẓ lafẓ-ı Ḥaḳ ḥaḳdır

Geçenlerden işitdik biz ki anda ḳorḳuluḳ yoḳdur

163[2]

RÂʾFET

Mefâʿîlün/ Mefâʿîlün/ Mefâʿîlün/ Mefâʿîlün

Gelir mi yâda Râʾfet dün gece meclîsdeki sâḳî

Benim ḥalâ ḫayâlimden o şûḫ-ı dâl-fes gitmez

164[3]

LÂ-EDRÎ

Mefâʿîlün/ Mefâʿîlün/ Mefâʿîlün/ Mefâʿîlün

Ḳıyâs etmeyin o şûḫ-şîve-kârıň ḫaṭṭı gelmişdir

Ruḫı âyînesinde ʿaks-i zülfü[nü]ň siyâhıdır

[ʿAzmi-zâde Ḥâletî]

165[4]

ʿAZMİ-ZÂDE

Mefʿûlü/ Fâʿilâtü/ Mefâʿîlü/ Fâʿilün

Yâri görünce ḳaldı göňül ʿarż-ı ḥâlden

El değmedi şikâyete şükr-i viṣâlden

166[5]

[Lâ-edrî]

Mefâʿîlün/ Mefâʿîlün/ Mefâʿîlün/ Mefâʿîlün

Çaṭarsın gördük baş[ı] darda ḳıçlı dilbere şâʿir

Nezâket zevrakın ḳullanmada ḳorsan mısın kâfir

---

[1] **86a**
[2] **86a**
[3] **86a**
[4] **86a**
[5] **86b**

[Mehmed Emin Belîġ]

167[1]

BELÎĠ

Feʿilâtün/ Feʿilâtün/ Feʿilâtün/ Feʿilün

Çekerek ḫalḳa-i tevhîde perî-rûyları şeyḫ
ʿAḳıbet öyle żaʿîf oldu ki bir hû çekemez

168[2]

NEDÎM[3]

Fâʿilâtün/ Fâʿilâtün/ Fâʿilâtün/ Fâʿilün

1 Bir eliñde gül bir elde câm geldiñ sâḳiyâ
(…) bilmem ki câmı yâ seni

2 Bir eliñde gül bir elde mül bezme geldiñ sâḳiyâ
Ḳanġısın alsam gülü yâḫud mülü yâ seni

169[4]

NÂBÎ

Mefʿûlü/ Fâʿilâtü/ Mefâʿîlü/ Fâʿilün

Gelmez ḥuṣûle maṣlaḥat-i vaṣl Nâbiyâ
Teklîf-i rüşvet eyleyecek ketḫüdâsı yoḳ

170[5]

RÂʾFET

Mefâʿîlün/ Mefâʿîlün/ Mefâʿîlün/ Mefâʿîlün

Rehâ bulmaḳ ne mümkün sûziş-i miḥnetde ʿuşşâḳa
Firâḳ âteş viṣâl ateş bela-yı intiẓâr âteş

171[6]

S̱ÂBİT

Mefʿûlü/ Mefâʿîlü/ Mefâʿîlü/ Faʿûlün

Ḥasret-zede-i bûs-ı leb-i yâr olan ʿâşıḳ[7]
Taḥṣîl-i merâm etmeğe ʿîdı sened eyler

---

[1] **86b**
[2] **86b**
[3] Birinci ve üçüncü mısralar Nedîm'e, ikinci ve dördüncü mısralar mecmûa derleyicisine aittir.
[4] **86b**
[5] **86b**
[6] **86b**
[7] Bu mısra vezne uymamaktadır.

172[1]

LÂ-EDRÎ

Mefʿûlü/ Fâʿilâtü/ Mefâʿîlü/ Fâʿilün

Bir kere bezm-i firḳati seyr ile durdun

Nâr-ı ġamıñla gör ne ciğerler kebâb olur

173[2]

LÂ-EDRÎ

Mefâʿîlün/ Mefâʿîlün/ Mefâʿîlün/ Mefâʿîlün

Bilir evvel naẓarda müşterîler ḳıymetin anıñ

Ḳumâş-ı vaṣlı bir kez dilberiñ endâzeden geçip

174[3]

LÂ-EDRÎ

Fâʿilâtün/ Fâʿilâtün/ Fâʿilâtün/ Fâʿilün

Çün ḳadem baṣdı zemîn üzre ayaġın öptü ḫâk

Reşk edip dedi felek "yâ leytenî küntü türâb"[4]

175[5]

[Lâ-edrî]

Feʿilâtün/ Feʿilâtün/ Feʿilâtün/ Feʿılün

Pederi seyf-i ʿAcem vâlidesi ġaddâre

Yataġan ḫuyludur ʿuşşâḳa cefâ ḳılıcı

176[6]

S̱ÂBİT

Fâʿilâtün/ Fâʿilâtün/ Fâʿilâtün/ Fâʿilün

Ḥelvalıydı vesile-i bezm-i şebânemiz

Nevrûz girdi araya bozdu miyânemiz

177[7]

LÂ-EDRÎ

Mefâʿîlün/ Mefâʿîlün/ Mefâʿîlün/ Mefâʿîlün

Perî naẓarları tesḫîrde tekellüf eder

Cenâb-ı şeyḫe sözüm yoḳ güzel taṣarruf eder

---

[1] **86b**
[2] **86b**
[3] **86b**
[4] Kur'ân-ı Kerîm, Nebe Sûresi, 40. Ayet. "Keşke toprak olsaydım" (Pamuk, 1993, s.584).
[5] **87a**
[6] **87a**
[7] **87a**

178[1]

VECDÎ

Mefʿûlü/ Fâʿilâtü/ Mefâʿîlü/ Faʿilün

Tek yâre cevr silme taʿlîm etmesin

Her ne ederse çerḫ-i sitemkâra ḳaʾilin

179[2]

LÂ-EDRÎ

Feʿilâtün/ Feʿilâtün/ Feʿilâtün/ Feʿilün

Dedim ey şûḫ aman ḫaste-i ʿaşḳıñ oldum

Dedi terkîb-i viṣâlim saña ṣaġlıḳ verememem

180[3]

NEDÎM

Fâʿilâtün/ Fâʿilâtün/ Fâʿilâtün/ Fâʿilün

Ben mi sâḳî olayım bezme dururken sevdiğim

Böyle sîmîn sâḳlar billûr bazular ile sen

181[4]

LÂ-EDRÎ

Feʿilâtün/ Feʿilâtün/ Feʿilâtün/ Feʿilün

Tövbe etdim ki ele almayım artıḳ câmı

Meğer ol sâḳi-i gül-çehre ede ibrâmı

182[5]

S̱ÂBİT

Feʿilâtün/ Feʿilâtün/ Feʿilâtün/ Feʿilün

Bu ḫarâbâtda s̱âbit olamam sulṭânım

Dil-i vîrânemi yapsañ da yıḳılsam gitsem

183[6]

LÂ-EDRÎ

Mefâʿîlün/ Mefâʿîlün/ Fâʿûlün

Dedim ḫâtuna ḳarpuz gibi var mı

Dedi git deli mi olduñ bir طپام var

---

[1] 87a
[2] 87a
[3] 87a
[4] 87a
[5] 87a
[6] 87a

184[1]

[Lâ-edrî]

Feʿilâtün/ Feʿilâtün/ Feʿilâtün/ Feʿilün

Ḫaṭṭ-ı şeb-reng gelince o mehiñ gün yüzüne

Dedi ʿuşşâḳa güzeliñ geceler ḫayr olur

185[2]

LÂ-EDRÎ

Feʿilâtün/ Feʿilâtün/ Feʿilâtün/ Feʿilün

Ḳışdırıb bir ḳızı dün ḫaylice ṣıḳdım memesin

Kesiverdi dedi of abo cânım n'olsun bu

186[3]

ḤAŞMET

Mefʿûlü/ Mefâʿîlü/ Mefâʿîlü/ Faʿûlün

Biz mest-i ser-endâz mı ʿaşḳ-ı Ḫudâyız

Zâhid bizi kendiñ gibi sersem mi ṣanasın

187[4]

LÂ-EDRÎ

Mefâʿîlün/ Mefâʿîlün/ Mefâʿîlün/ Mefâʿîlün

Kibârıñ ictinâbı budur aḥbâb-ı ḳadîminden

Ḥuḳûḳ isbâtıñ eyler iken zamân nekbetiñ söyler

188[5]

LÂ-EDRÎ

Feʿilâtün/ Feʿilâtün/ Feʿilâtün/ Feʿilün

Zehr-i mâr-ı feleği sen de içersin bir gün

Gülme şâhım bu cihân ḳaldı mı gör Ḍaḥḥâk'a

189[6]

S̱ÂBİT

Feʿilâtün/ Feʿilâtün/ Feʿilâtün/ Feʿilün

Aġlamış çehreli ṣufî-i ʿabûsû'l-vechüñ

Rûyuna Cennetde de girse beşâşet gelmez

190[1]

---

[1] **87b**
[2] **87b**
[3] **87b**
[4] **87b**
[5] **87b**
[6] **87b**

LÂ-EDRÎ[1]

Feʿilâtün/ Feʿilâtün/ Feʿilâtün/ Feʿılün

Gâh mecmûʿa gibi ḳoynuna ḳor gâh oḳur

Dil veren ẕât yaňılmaz ʿUlemâ-zâdelere

191[2]

NEDÎM

Mefʿûlü/ Mefâʿîlü/ Mefâʿîlü/ Faʿûlün

Ḫaṭṭıň naẓar-ı ʿâşıḳa elbette girândır

Ḳıldan aġar ey şûḫ terâzû-yı maḥabbet

192[3]

LÂ-EDRÎ

Mefʿûlü/ Mefâʿîlü/ Mefâʿîlü/ Faʿûlün

Vâʿiẓ bizi taḫvîf ile teşvîşe düşürme

Sen maḥkeme-i rûz-ı cezâdan mı gelirsin

193[4]

[Lâ-edrî]

Mefʿûlü/ Mefâʿîlü/ Mefâʿîlü/ Faʿûlün

Cân verdi ġam-ı ʿaşḳdan ayrılmadı Mecnûn

Meydân-ı muḥabbetde ḳadem böyle gerekdi

194[5]

LÂ-EDRÎ

Feʿilâtün/ Feʿilâtün/ Feʿilâtün/ Feʿılün

Girye sermâyesidir müflis ile ẕühhâdıň

Kâm-rân etse de böyleleri rûʾyâ ḫulyâ

195[6]

VECDÎ

Fâʿilâtün/ Fâʿilâtün/ Fâʿilâtün/ Fâʿilün

Sînede bir şûḫ-ı mest-i kec-külâh ister göňül

Baʿis̱-i âh-ı nedâmet bir günâh ister göňül

---

[1] **87b**
[2] **87b**
[3] **87b**
[4] **88a**
[5] **88a**
[6] **88a**

196[1]

LÂ-EDRÎ

Fâʿilâtün/ Faʿilâtün/ Fâʿilâtün/ Fâʿilün

Bir göñül ḳalmışdı esbâb-ı taʿalluḳdan hemân

Şimdi verdim anı da bir gözleri mestâneye

197[2]

TÎĠÎ BEY

Feʿilâtün/ Feʿilâtün/ Feʿilâtün/ Feʿilün

Ṣuna aġyâra ḳadeḥ ẖalḳa-i meclîsde iken

Ey perî ṭaşra uzatma ayaġın dâʾireden

198[3]

LÂ-EDRÎ

Fâʿilâtün/ Fâʿilâtün/ Fâʿilâtün/ Fâʿilün

ʿAşḳ bir şemʿ-i ilâhîdir benem pervânesi

ʿAşḳ bir zincîrdir göñlüm anıñ dîvânesi

199[4]

RÂSÎH̱

Mefʿûlü/ Mefâʿîlü/ Mefâʿîlü/ Faʿûlün

Żuʿafâya helâl eylemiş ol mâh-ı cihân[5]

Ṭutsam yer idim ḥâṣılı bir gün ramażânı

200[6]

LÂ-EDRÎ

Feʿilâtün/ Feʿilâtün/ Feʿilâtün/ Feʿılün

Vâʿiẓâ nâr-ı ʿaẕâb ile beni ḳorḳutma

Şol cehennem dediğiñ âteş-i hicrân diñle

---

[1] **88a**
[2] **88a**
[3] **88a**
[4] **88a**
[5] Bu mısra vezne uymamaktadır.
[6] **88a**

[Seyyid Vehbî]

201[1]

VEHBÎ

Fâʿilâtün/ Fâʿilâtün/ Fâʿilâtün/ Fâʿilün

Duymadık bir düş gibi geçdi diyenler ʿîdda

Ṣubḥ-tâ-şeb hiç göz açmazlardı ħˇâb-ı rûzeden

202[2]

[Lâ-edrî]

Feʿilâtün/ Feʿilâtün/ Feʿilâtün/ Feʿilün

Gelecek ḫaṭṭ-ı siyeh ṣafḥa-i rûy-ı yâre

Ḥüccet-i ḳâḍı ile verdim onu aġyâre

203[3]

LÂ-EDRÎ

Mefʿûlü/ Fâʿilâtü/ Mefâʿîlü/ Fâʿilün

Ber vech-i iltizâm alıp bî-vefâlıġı

Ḳaldırdı mâlikânem iken âşnâlıġı

204[4]

S̱ÂBİT

Fâʿilâtün/ Fâʿilâtün/ Fâʿilâtün/ Fâʿilâtün

Şıḫneden pîr-i muġân muġ-beçesin mi ṣaḳınır

Yoḫsa şeyṭân alacaḳ kâfiriň îmânı mı var

205[5]

LÂ-EDRÎ

Mefʿûlü/ Mefâʿîlü/ Mefâʿîlü/ Faʿûlün

Ol muġ-beçe bir küfre mi ḳor vâʿiẓi her şeb

Her rûz eder ol kürsüde îmânını tecdîd

---

[1] **88a**
[2] **88b**
[3] **88b**
[4] **88b**
[5] **88b**

[Mehmed Emin Belîġ]

206[1]

BELÎĠ

Feʿilâtün/ Feʿilâtün/ Feʿilâtün/ Feʿilün

Pederidir o bütüñ mâniʿ-i gülçîn-i viṣâl

Ḥıfẓ eder tâze nihâl-i gülü elbette diken

207[2]

LÂ-EDRÎ

Fâʿilâtün/ Fâʿilâtün/ Fâʿilâtün/ Fâʿilâtün

Kişver-i dil gitdi elden ey şeh-i ṣâḥib-serîr

Taḫt-gâh-ı sîne-i ḥâl dil-i emîr ister emîr

[ʿAzmi-zâde Ḥâletî]

208[3]

ḤÂLETÎ

Mefâʿîlün/ Mefâʿîlün/ Mefâʿîlün/ Mefâʿîlün

H̬ayâl-i zülf-i yâr oldukça gözde girye lâzımdır

Yazıḳdır şîşe-i bî-âb içinde böyle sünbüller

209[4]

LÂ-EDRÎ

Fâʿilâtün/ Fâʿilâtün/ Fâʿilâtün/ Fâʿilün

Söylemek ḳaṣd etdiğimce yâre derd-i ḥasretim

Aġlamaḳ ṭutar beni güftâre ḳalmaz ḳudretim

[Arpa Emini-zâde Sâmî]

210[5]

SÂMÎ

Mefâʿilün/Feʿilâtün/Mefâʿilün/Feʿilün

Dün etdi pîr-i muġan duḫter-i rezi iḳrâr

Faḳîre yine anıñ vâʿde-i kerîmesi var

---

[1] **88b**
[2] **88b**
[3] **88b**
[4] **88b**
[5] **88b**

211[1]

[Lâ-edrî]

Fâʿilâtün/ Fâʿilâtün/ Fâʿilâtün/ Fâʿilün

Çünkü bir ʿâşıḳ daḫî istersen ey meh kendiňi

Ġamze-i cellâdına emr et iki جبين beni

[Hoca Neşʾet]

212[2]

NEŞʾET

Feʿilâtün/ Feʿilâtün/ Feʿilâtün/ Feʿilün

Dahi ḳızmış ḳızarırmış muġ-beçeden şerm eyler

Duḫter-i rez ṣıḳılıp gelmeğe bezme utanır[3]

213[4]

LÂ-EDRÎ

Feʿilâtün/ Feʿilâtün/ Feʿilâtün/ Feʿilün

Canıma geldi ser-i kûyinde ʿazm etmiş iken

Buldum ol mâh-veşi gökde arar iken yerde

214[5]

NÂBÎ

Feʿilâtün/ Feʿilâtün/ Feʿilâtün/ Feʿilün

Devlet-i vuṣlata her rûz olurduḳ nâʿil

Çıḳsa tâʿbiri eğer gördüğümüz ħˇâblarıň

215[6]

LÂ-EDRÎ

Feʿilâtün/ Feʿilâtün/ Feʿilâtün/Feʿilün

Nigeh endâz-ı sitem olma göňül kesr etme

Etme mirʾâtı şikest kim seni çoḳ ṣûrete ḳor

---

[1] **89a**
[2] **89a**
[3] Bu mısra vezne uymamaktadır.
[4] **89a**
[5] **89a**
[6] **89a**

216[1]

SIRRÎ

Mefʿûlü/ Mefâʿîlü/ Mefâʿîlü/ Faʿûlün

Dilber دكله gûy-ı dil-ârâyı unutduḳ

Vuṣlât hevesi ḳalmadı ḫâṭırda yirile

217[2]

LÂ-EDRÎ

Feʿilâtün/ Feʿilâtün/ Feʿilâtün/ Feʿılün

Kimseniñ göñlünü nâ-ḥaḳ yere ḳırma ḫaḍer et

Ki bir âyîne-şikest olsa olur biñ nîşter

218[3]

LÂ-EDRÎ

Fâʿilâtün/ Fâʿilâtün/ Fâʿilâtün/ Fâʿilün

Ḫâmesiz eyleyemez kendisi bir ḥarf edâ

Ben devâtı hele pek cehl-i mürekkeb bulmadım

[Tîġî Bey]

219[4]

TÎĠÎ

Feʿilâtün/ Feʿilâtün/ Feʿilâtün/ Feʿilün

Rişte-i cân ile ol Yûsuf'a ṭâlib olanıñ

ʿÂḳıbet seyr edesiz ipliği pazara çıḳar

220[5]

[Lâ-edrî]

Feʿilâtün/ Feʿilâtün/ Feʿilâtün/ Feʿılün

Ḳıl ḫader alma ṣaḳın ʿâşıḳ-ı zârıñ âhın

Seni bir şûḫ-ı sitem-kâra felek dûş eyler

---

[1] 89a
[2] 89a
[3] 89a
[4] 89a
[5] 89b

221[1]

KÂMÎ

Feʿilâtün/Feʿilâtün/Feʿilâtün/Feʿilün

Gelecek ḫaṭṭ-ı ruḫu sen de gidersen araya

Ḥal-i ʿanber hele bal mumu yapışdır buraya

222[2]

LÂ-EDRÎ

Feʿilâtün/ Feʿilâtün/ Feʿilâtün/ Feʿılün

Cerri sevmem ḳıyamımda ḳala nâ-müstaʿmel

Sevdiğim ḳâfiyedir lafẓ-ı şerîf -i enʿâm

223[3]

ESʿAD

Mefʿûlü/ Fâʿilâtü/ Mefâʿîlü/ Fâʿilün

Ẓann etme ḥaṭṭ ṣaḥîfe-i rûyunda ol mehiň

Cemʿiyyet-i ḳulûbe ḳarınca duʿâsıdır

224[4]

LÂ-EDRÎ

Mefâʿîlün/ Mefâʿîlün/ Mefâʿîlün/ Mefâʿîlün

Ḳavuḳcı-zâde şûḫu dâl ʿaraḳcın alsam âġûşa

Bu bâzâr-ı maḥabbetde n'olur bir taḳye ḳapsam ben

225[5]

LÂ-EDRÎ

Mefâʿîlün/ Mefâʿîlün/ Mefâʿîlün/ Mefâʿîlün

Kele-bâz olma ey dil her ḳavuḳcu-zâdeye zîrâ

Zamânıň ibn-i vaḳti pek veleddir taḳye ḳapdırmaz

226[6]

KÂFÎ

Fâʿilâtün/ Fâʿilâtün/ Fâʿilün

Lükneti var deme ṣaḳın bî-vuḳûf

Ayırılmaz ṭatlı dilinden ḥurûf

---

[1] 89b
[2] 89b
[3] 89b
[4] 89b
[5] 89b
[6] 89b

227[1]

LÂ-EDRÎ

Feʿilâtün / Feʿilâtün/ Feʿilâtün/ Feʿilün

Afiyetler ola ol ʿâşıḳa kim bir ṣanemi

Gece pehlûya çekip ertesi ḥammâma giden

228[2]

MÜNÎF

Mefâʿîlün/ Mefâʿîlün/ Mefâʿîlün/ Mefâʿîlün

ʿAyân iken es̱er-i ittiḥâd-ı şîşe vü seng[3]

H̬ilâf-ı cins ile ülfet belâ değil de ya nedir

229[4]

[Lâ-edrî]

Mefâʿîlün/ Mefâʿîlün/ Mefâʿîlün/ Mefâʿîlün

Dedim ol gerden-i kâfûruň üzre ben midir cânâ

Dedi ol bir ḥarâmî zengedir dâʾim boġaz bekler

[ʿAzmi-zâde Ḥâletî]

230[5]

ḤÂLETÎ

Fâʿilâtün/ Fâʿilâtün/ Fâʿilâtün/ Fâʿilün

Küşte-i ʿaşḳın çoġaldı nic'olur ḥâlim benim

Destime maḥşerde de girmezse dâmânıň seniň

231[6]

LÂ-EDRÎ

Fâʿilâtün/ Fâʿilâtün/ Fâʿilâtün/ Fâʿilün

Ḳaldı naḳş-ı kâkülüň bu çeşm-i ḥasret-pîşede

Sevdiğim bir tâze sünbüldür ḳo dursu[n] şîşede

232[1]

---

[1] **89b**

[2] **89b**

[3] Bu mısra vezne uymamaktadır.

[4] **90a**

[5] **90a**

[6] **90a**

RÂSÎḪ

Mefʿûlü/ Fâʿilâtü/ Mefâʿîlü/ Fâʿilün

Luṭfuň dirîġ etmez idiň bir zamân ile

Ḳurbânıň olduġum o zamânı bilir misiň

233[2]

NÂBÎ

Mefâʿîlün/ Mefâʿîlün/ Mefâʿîlün/ Mefâʿîlün

Gelir şâhid diye şâh-ı ḫayâliň çeşm-i giryâna

Çıḳar seyr etmeğe ṭıfl-ı sirişkim düş-i müjgâna

234[3]

YAḤYÂ

Mescidde riyâ-pîşeler etsin ḳo riyâyı[4]

Mey-ḫâneye gel kim ne riyâ var ne mürâyî[5]

235[6]

LÂ-EDRÎ

Feʿilâtün/ Feʿilâtün/ Feʿilâtün/ Feʿilün

Nice diş yâresi var sîb-i zenâḫdânıňda

Yine şeftâli yemişler gibi bostânıňda

236[7]

ḤAŞMET

Mefâʿîlün/ Mefâʿîlün/ Mefâʿîlün/ Mefâʿîlün

Lebin emdikçe al terk etme şeftâliyi ruḫsârıň

Nuḳulsuz bezm-i meyde Ḥaşmetâ şarâb müdâm olmaz

237[8]

LÂ-EDRÎ

Mefâʿîlün/ Mefâʿîlün/ Mefâʿîlün/ Mefâʿîlün

Nedîm-i ḫâṣṣü’-l- ḫâṣṣ idi eyyâm-ı ḫâtemden

Kerem dedikleri bî-kes ʿaceb şimdi ne ʿâlemde

---

[1] **90a**
[2] **90a**
[3] **90a**
[4] Bu mısranın vezni bozuktur.
[5] Bu mısranın vezni bozuktur.
[6] **90a**
[7] **90a**
[8] **90a**

238[1]

[Lâ-edrî]

Mefâʿilün/ Feʿilâtün/ Mefâʿilün/ Feʿilün

Mürîdi söyledi şeyẖiñ riyâ-fürûş idiğin

Uzun ḳulaḳdan işitdim dirâz-ı gûş idiğin

[Hoca Neşʾet]

239[2]

Neşʾet

Fâʿilâtün/ Fâʿilâtün/ Fâʿilâtün/Fâʿilün

Ver rıżâ süẖân-i ḳasem ḳısmetine sulṭan ol

Âb-ı rû dökme ṣaḳın ver Müslümân ise de

240[3]

KÂMÎ

Fâʿilâtün/ Fâʿilâtün/ Fâʿilâtün/Fâʿilün

Malı ẖarc et ḳalmasın bu şîşdir vîrânede

Nerd-bâz-ı ʿaḳl-ı evvel pul ḳomaz şiş-ẖânede

241[4]

LÂ-EDRÎ

Mefâʿîlün/ Mefâʿîlün/ Mefâʿîlün/ Mefâʿîlün

Dedim sînende ey meh-rû niçin ḫâl-i siyah olmaz

Dedi bu milket-i Rûmdur Ḥabeş’den pâdişâh olmaz

242[5]

KÂNÎ

Feʿilâtün/ Feʿilâtün/ Feʿilâtün/ Feʿilün

Görüp o gül-bedeni âh u zar eden bir mi

Bu gülistâna benim gibiler hezâr gelir

---

[1] **90b**
[2] **90b**
[3] **90b**
[4] **90b**
[5] **90b**

243[1]

LÂ-EDRÎ

Mefʿûlü/ Mefâʿîlü/ Mefâʿîlü/ Faʿûlün

Âh etmesin mi ʿâşıḳ rûy-ı nigâra ḳarşı[2]

Bülbül fiġana başlar evel bahâra ḳarşı

244[3]

LÂ-EDRÎ

Mefʿûlü/ Mefâʿîlü/ Mefâʿîlü/ Faʿûlün

Gördüm raḳîb oturmuş o gül-iʿẕara ḳarşu

Berdü'l-ʿacûza beňzer evel bahâra ḳarşu

245[4]

ṢÂBİT

Fâʿilâtün/ Fâʿilâtün/ Fâʿilâtün/ Fâʿilün

Lâleniň bâd-ı ṣabâ ḳapdı külâhıň dedi gül

Güle ṣaġ olsun cihânda bir külâh eksik değil

246[5]

LÂ-EDRÎ

Fâʿilâtün/ Fâʿilâtün/ Fâʿilâtün/Fâʿilâtün

Vâḳıʿâ ʿâlem-i rûʾyâda o meh-i ruḫsârı

Hele bir kerre çeken sîneye kim düş görmez

247[6]

LÂ-EDRÎ

Mefâʿilün/ Feʿilâtün/ Mefâʿilün/ Feʿilün

Teveccüh eylese dânişverân-ı dehre ḳaẓâ

Verir efendi żarûrî hemân ḳażâya rıżâ

---

[1] **90b**
[2] Bu mısra vezne uymamaktadır.
[3] **90b**
[4] **90b**
[5] **90b**
[6] **91a**

248[1]

LÂ-EDRÎ

Mefâʿîlün/ Mefâʿîlün/ Mefâʿîlün/ Mefâʿîlün

Rikâb-âsâ eğer pâyîne yâriñ yüz sürem dersen
Yolunda irtikâb eyle aṣılmaġı baṣılmaġı

249[2]

LÂ-EDRÎ

Fâʿilâtün/ Fâʿilâtün/ Fâʿilâtün/ Fâʿilün

Ramażânım seni kimler götürürdü ḳâle
Var duʿâ eyle ḳafadârıñ olan şevvâle

250[3]

LÂ-EDRÎ

Fâʿilâtün/ Fâʿilâtün/ Fâʿilâtün/ Fâʿilün

Mâ eğer mektûb-ı ne-nüvistem ʿayb-ı ma me-kon
Der-i miyân râz-ı müştâḳân ḳalem nâ mihr mest

251[4]

LÂ-EDRÎ

Fâʿilâtün/ Fâʿilâtün/ Fâʿilâtün/ Fâʿilün

Sevḳ-i istiġnâda câna isteme aġır bahâ
Sen metâʿ-ı vaṣlıñı göster de ḳıymet bildir

252[5]

LÂ-EDRÎ

Fâʿilâtün/ Fâʿilâtün/ Fâʿilâtün/ Fâʿilün

Böyle cevr ile felek devri müdâm eyler ise
Tövbe olsun meye de bûs-ı leb-i dil-bere de

253[6]

LÂ-EDRÎ

Fâʿilâtün/ Fâʿilâtün/ Fâʿilâtün/ Fâʿilâtün

Ḫˇabda yâri görüp bûsesini almaḳ diledim
Bir Ḥabeş[î] bekler imiş ben onu ḫâli ṣandım

---

[1] 91a
[2] 91a
[3] 91a
[4] 91a
[5] 91a
[6] 91a

254[1]

LÂ-EDRÎ

Mefâʿîlün/ Mefâʿîlün/ Mefâʿîlün/ Mefâʿîlün

Cihân içre büt-i deyre ṭapanlar gerçi kâfirdir

Seni amma görüp de ṭapmamaḳ küfre berâberdir

[Hoca Neşʾet]

255[2]

NEŞʾET

Feʿilâtün/ Feʿilâtün/ Feʿilâtün/ Feʿilün

Zaḫm-veş açma dehen kimseye Loḳmân ise de

Merhem-i merḥameti derdine dermân ise de

256[3]

[Lâ-edrî]

Neccâr-ı şuḫuň ḳadeḥiň var çat al çekiç[4]

Mânend ara derd-i ser-i kerpeden keser[5]

257[6]

FÂʿİḲ

Mefâʿîlün/ Mefâʿîlün/ Mefâʿîlün/ Mefâʿîlün

Gümüş-ḫâne emîni oldu ṣandım kendimi Fâʿiḳ

Edince nâʿil-i vuṣlât beni ol şuḫ-ı sîm-ten

258[7]

LÂ-EDRÎ

Fâʿilâtün/ Fâʿilâtün/ Fâʿilâtün/ Fâʿilün

Bir kebûter olsa yâre nâme göndersem dedim

Murġ-ı cânım âşyânıňdan dedi gönder beni

---

[1] **91a**
[2] **91a**
[3] **91b**
[4] Bu mısranın vezni bozuktur.
[5] Bu mısranın vezni bozuktur.
[6] **91b**
[7] **91b**

259[1]

Ḫ̣AŞMET

Fâʿilâtün/ Fâʿilâtün/ Fâʿilâtün/ Fâʿilün

Gûşmâl ile doḳunmazdıḳ o şûḫ̮uñ teline

Âḫ̮irin yatmasa zânûsuna ṭanbûr ki

[Seyyid Vehbî]

260[2]

VEHBÎ

Mefʿûlü/ Fâʿilâtü/ Mefâʿîlü/ Fâʿilün

Ṣal keştî-i umûrunu baḥr-i tevekküle

Aç bâd-bânı himmeti yan gel de seyre baḳ

261[3]

LÂ-EDRÎ

Fâʿilâtün/ Fâʿilâtün/ Fâʿilâtün/ Fâʿilün

ʿAksine gerdân eden dulâb-ı çarḫ̮ı ʿâşıḳıñ

Mâcerâsın naḳl ederken gözü yaşı olmasın

262[4]

LÂ-EDRÎ

Mefʿûlü/ Mefâʿîlü/ Mefâʿîlü/ Faʿûlün

Destâr-ı perîşânımı ṣarmaḳdan uṣandım

Farż oldu baña şimden-girü bir kâtibi ṣarmaḳ[5]

263[6]

LÂ-EDRÎ

Mefʿûlü/ Mefâʿîlü/ Mefâʿîlü/ Faʿûlün

Sâḳî ney-i mey gerçi ṣafâ-yı ezelîdir

Revnaḳ verecek bezme terâlelli yellidir

---

[1] **91b**
[2] **91b**
[3] **91b**
[4] **91b**
[5] Bu mısra vezne uymamaktadır.
[6] **91b**

264[1]

LÂ-EDRÎ

Mefâ῾îlün/ Mefâ῾îlün/ Mefâ῾îlün/ Mefâ῾îlün

Vefâ-me᾿mûl iken gül-berg-i ṭab῾-ı nâzenînimden

Yazıḳ ey ġonçe bâġ-ı leṭâfet-i bî-vefâ ḳopduň

265[2]

[Mehmed Emin Belîġ][3]

Fe῾ilâtün/ Fe῾ilâtün/ Fe῾ilâtün/ Fe῾ilün

Tîġ-i ġamze ile dün ῾uşşâḳa ne işler kesdi

Ḳanlar[ı] dökdü o cellâd-ı felek ser kesdi

266[4]

[Nedîm][5]

Mef῾ûlü/ Fâ῾ilâtü/ Mefâ῾îlü/ Fâ῾ilün

Ben saňa bâde içme güzel sevme mi dedim

Benden niçin bu rütbe gürîzânsıň ey göňül

[Mehmed Emin Belîġ]

267[6]

BELÎĠ

Mef῾ûlü/ Mefâ῾îlü/ Mefâ῾îlü/ Fa῾ûlün

Yâriň ruḫuna gelse n'ola ḫaṭṭ-ı hümâyun

Żabṭ eylemeğe manṣıb-ı ḥüsni sened ister

[Mehmed Emin Belîġ]

268[7]

BELÎĠ

Mefâ῾îlün/ Mefâ῾îlün/ Mefâ῾îlün/ Mefâ῾îlün

Eğer âlûde-i ῾iṣyân ise dâmânım ey zâhid

Anı taṭhîr eder bî-intihâdır yây-ı raḥmet-vâr

---

[1] **91b**
[2] **92a**
[3] Bu beyit Mehmed Emin Belîğ'e aittir. Bkz. Demirel 2005
[4] **92a**
[5] Bu beyit Nedim'e aittir. Bkz. Macit 1997
[6] **92a**
[7] **92a**

269[1]

FÂŻIL

Mefâʿîlün/ Mefâʿîlün/ Mefâʿîlün/ Mefâʿîlün

Görenler dûd-ı âh-ı sîne-i sûzânımı Fâżıl

Dediler ġâlibâ semt-i sarây-ı dilde yanġın var

270[2]

LÂ-EDRÎ

Fâʿilâtün/ Fâʿilâtün/ Fâʿilâtün/ Fâʿilün

Mât edip ferzânelikle şâhı çerḫ-i kîne ver

Ât sürüp ṣadranc ile ḳaydı piyâde rûḫuna

271[3]

NÂBÎ

Mefâʿîlün/ Mefâʿîlün/ Mefâʿîlün/ Mefâʿîlün

Arada etse bir emriň taʿalluḳ fetḫine Nâbî

Aňa eṭrâf-ı nâ-mâʾmulden esbâb olur peydâ

272[4]

LÂ-EDRÎ

Mefâʿîlün/ Mefâʿîlün/ Mefâʿîlün/ Mefâʿîlün

Mey-i ʿişret var ammâ sâḳi-i meh-sînemiz yoḳdur

Anıň için neşʾe-i keyfiyet verinemez yoḳdur

273[5]

LÂ-EDRÎ

Mefâʿîlün/ Mefâʿîlün/ Mefâʿîlün/ Mefâʿîlün

Gelip bu cânıma cânaʿaceb zevḳ-i ṣafâ etdiň

Ḳalanlar sâġ esen ḳalsın duʿâlar işte biz gitdik

---

[1] **92a**
[2] **92a**
[3] **92a**
[4] **92a**
[5] **92a**

274[1]

[Lâ-edrî]

Feʿilâtün/ Feʿilâtün/ Feʿilâtün/ Feʿilün

Dest-mâl elde ḥarâm eyledi aġzında saḳız

Çiğnedi geçdi bizi nâz ile ol kâfir ḳız

[Mehmed Emin Belîğ]

275[2]

BELÎĠ

Mefâʿîlün/ Mefâʿîlün/ Mefâʿîlün/ Mefâʿîlün

ʿİzârında o ḫaṭ üftâde-gânuň dûd-ı âhıdır

Ruḫunda ḫâli ʿaks-i merdüm-i çeşm-i siyâhıdır

276[3]

LÂ-EDRÎ

Mefâʿîlün/ Mefâʿîlün/ Mefâʿîlün/ Mefâʿîlün

Ḳırarlar şimdi seng-i ṭaʿn ile âyîne-i ḳalbin

Muḳaddem ol ḫaṭ-âver ehl-i dilden eliň[i] almış

[Mehmed Emin Belîğ]

277[4]

BELÎĠ

Mefʿûlü/ Fâʿilâtü/ Mefâʿîlü/ Fâʿilün

Sâḳî eğer ki meyle leb-â-leb değilse câm

Defʿ-i ḫumâra iki dolu ṭas temâm gelir

278[5]

LÂ-EDRÎ

Mefâʿilün/ Feʿilâtün/ Mefâʿilün/ Feʿilün

Ne kendi eyledi raḥât ne ḫalḳa verdi ḥuẓûr

Cihân buldu selâmet dayansın ehl-i ḳubûr

---

[1] **92b**
[2] **92b**
[3] **92b**
[4] **92b**
[5] **92b**

279[1]

LÂ-EDRÎ

Mefâʿîlün/ Mefâʿîlün/ Mefâʿîlün/ Mefâʿîlün

Der ân der geh geh geh geh kuh u geh geh kuh âmed ki

"Meşev eymen"eğer hestî-i zülf ü ḳahrû aňa

280[2]

LÂ-EDRÎ

Feʿilâtün/ Feʿilâtün/ Feʿilâtün/ Feʿilün

Bir giden bir daḫi iḳbâl-i ḳufûl eylemiyor

Ġalibâ râḥata beňzer gibi iḳlîm-i ʿadem

281[3]

ʿİLÂMÎ

Mefʿûlü/ Fâʿilâtü/ Mefâʿîlü/ Fâʿilün

Bâd-ı ṣabâya zülf-i pâyiň getir dedim

Geldi getirdi başıma sevdâ ḫaberleriň

[Nâʿilî-i Kadîm]

282[4]

NÂʿİLÎ

Mefâʿîlün/ Mefâʿîlün/ Mefâʿîlün/ Mefâʿîlün

Yıḳanlar ḫâṭır-ı nâ-şâdımı yâ Rab şâd olsun

Benim-çün nâ-murâd olsun diyenler ber-murâd olsun

283[5]

[Râġıb][6]

Düşmenden aḫẕ-ı intiḳâm gibi var mı bir ṣafâ[7]

Âh bu zevḳe Râġıb-ı mürüvvet ḳomaz seni[8]

---

[1] **92b**
[2] **92b**
[3] **92b**
[4] **92b**
[5] **93a**
[6] Bu beyit Râgıb'a aittir. Bkz. Yorulmaz 1998
[7] Bu mısranın vezni bozuktur.
[8] Bu mısranın vezni bozuktur.

284[1]

NEFʿÎ

Mefâʿîlün/ Mefâʿîlün/Mefâʿîlün/Mefâʿîlün

Yazanlar peyker-i destimde bir peymâne yazmışlar

Görüp mest-i mey-i ʿaşḳ olduġum dîvâna yazmışlar

285[2]

LÂ-EDRÎ

Feʿilâtün/ Feʿilâtün/ Feʿilâtün/ Feʿilün

Mâcerâ var seni ġarḳ-âb eder eşkim acırım

Yürü ey bahr-i siyâh-ı kederim Aḳdeňiz'e

286[3]

LÂ-EDRÎ

Mefâʿîlün/ Mefâʿîlün/ Mefâʿîlün/ Mefâʿîlün

Olunca ḳıl ḳadar ʿaybı mekânın setr eder herkes

Ṣadâ-yı çîn gelmez kâse-i mûdâr-ı çinîden

287[4]

LÂ-EDRÎ

Mefâʿîlün/ Mefâʿîlün/ Mefâʿîlün/ Mefâʿîlün

Varılmaz sûy-i maḳṣûda ṭarîḳiň mâcerâsından

Gözüm yaşı geçit vermez eğer olmazsa ṭaş köprü

288[5]

LÂ-EDRÎ

Mefâʿîlün/ Mefâʿîlün/ Mefâʿîlün/ Mefâʿîlün

Dil-i sengîn olan erbâb-ı câha iʿtibâr olmaz

Olur elmas feṣ-i ḫâtem amâ nâm-dâr olmaz

---

[1] 93a
[2] 93a
[3] 93a
[4] 93a
[5] 93a

289[1]

ḤAḲḲÎ

Fâʿilâtün/ Fâʿilâtün/ Fâʿilâtün/ Fâʿilün

Câm-ı ʿaşḳıñ müsteḥâḳıñ gözle luṭf et sâḳiyâ

Ḳâbil-i feyż olmayan yârânı irşâd eyleme

290[2]

LÂ-EDRÎ

اذا دخل الهد يته دار قوم

تطايرت العد اوة من كواهد

[Sünbül-zâde Vehbî]

291[3]

SÜNBÜL-ZÂDE

Fâʿilâtün/ Fâʿilâtün/ Fâʿilâtün/ Fâʿilün

Añladım göñlüme senden daḫi dûşîze imiş

Dedi abo ne demek çek elin istersen kes

292[4]

[Lâ-edrî]

Fâʿilâtün/ Fâʿilâtün/ Fâʿilâtün/ Fâʿilün

Gerçi kim gevrekçi kürekçi körükçü görgici

İştirâkın ṣatın aldı cümlesi bir görgeci

[Koca Râġıb Paşa]

293[5]

RÂGIB

Feʿilâtün/ Feʿilâtün/ Feʿilâtün/ Feʿılün

Diyemez ṣanmañız ol mihr-i cihân-ârâyı

Beñzer ebrûma diye aġzına almaz râyı

---

[1] **93a**
[2] **93a**
[3] **93a**
[4] **93b**
[5] **93b**

294[1]

LÂ-EDRÎ

Fe῾ilâtün/ Fe῾ilâtün/ Fe῾ilâtün/ Fe῾ilün

Ayıň on dördü gibi dün gece meclîsde idiň

Ḳande aẖşâmladıň ey bedr-i münîrim bu gece

295[2]

NÂBÎ

Mef῾ûlü/ Mefâ῾îlü/ Mefâ῾îlü/ Fa῾ûlün

Yetmez mi temâşâ-yı cemâl elde ṣunarsın

Ey ῾âşıḳ-ı miẖnet-ẕede bulduḳca bunarsın

296[3]

LÂ-EDRÎ

Mefâ῾îlün/ Mefâ῾îlün/ Mefâ῾îlün/ Mefâ῾îlün

Uṣûl ile maḳâmı bûselik ṣordum o şeh-i nâzâ

Dedi kim kârıň a῾lâsı olur râḥatla tenhâda

297[4]

LÂ-EDRÎ

Mefâ῾îlün/ Mefâ῾îlün/ Mefâ῾îlün/ Mefâ῾îlün

Ser-â-pâ dîde-bândır kemeriň vaṣlında ῾âşıḳlar

Ḳaçırma sevdiğim kâlây-ı vaṣlıň ṣoňra şimşirler

298[5]

LÂ-EDRÎ

Mefâ῾îlün/ Mefâ῾îlün/ Mefâ῾îlün/ Mefâ῾îlün

Yumazsa âb-ı raḥmet ehl-i cürmüň cürmünü Yâ Râb

Ya bu bî-ḥadd ü bî-pâyân olan deryâyı n'eylersin

---

[1] **93b**
[2] **93b**
[3] **93b**
[4] **93b**
[5] **93b**

299[1]

ʿİLÂMÎ

Mefʿûlü/ Mefâʿîlü/ Mefâʿîlü/ Faʿûlün

İmrenme görüp meyve-i bâġıñ ümerânıñ

Kim ṣular anı gözleri yaşı fuḳarânıñ

[Seyyid Vehbî]
300[2]
VEHBÎ

Fâʿilâtün/ Fâʿilâtün/ Fâʿilâtün/Fâʿilâtün

Ṣada-yı râḥat ala revâḥı benden istimâʿyla

Ḳıyas olmaz uṣul-i devr çarḫa bu semâʿîdir

301[3]

[Râġıb][4]

Feʿilâtün/ Feʿilâtün/ Feʿilâtün/ Feʿilün

Ṭurfa dükkân-ı ḥikemdir şu kühen-ṭâḳ gerdûn

Ne ararsan bulunur derde devâdan ġayrı

[Seyyid Vehbî]
302[5]
VEHBÎ

Mefâʿîlün/ Mefâʿîlün/ Mefâʿîlün/ Mefâʿîlün

Görünce mest-i ser-gerdân-ı ʿaşḳıñ ol büt-i ḫaffâf

ʿAraḳ-rîz olduġu gül gibi nâzikterliğindendir

303[6]

LÂ-EDRÎ

Feʿilâtün/ Feʿilâtün/ Feʿilâtün/ Feʿilün

Zâhidi ḥasret-i mey şöyle ẓaʿîf eyledi kim

Elde tesbîḥ ü ʿaṣâ ṣalavat ile yürür

---

[1] **93b**
[2] **93b**
[3] **94a**
[4] Bu beyit Râġıb'a aittir. Bkz. Yorulmaz 1998
[5] **94a**
[6] **94a**

[Seyyid Vehbî]

304[1]

VEHBÎ

Mefâʿîlün/ Mefâʿîlün/ Mefâʿîlün/ Mefâʿîlün

Şafaḳ ẓann etme nâhîd-i felek bir al eteklikle

Seni ay mihr-veş gördükçe raḳṣ eyler ṣafâsından

305[2]

S̱ÂBİT

Mefʿûlü/ Fâʿilâtü/ Mefâʿîlü/ Fâʿilün

Ey mil sürme gözleriň öp benden ol mahıň

ʿArż ile hecr-i siyahkârı mû-be-mû (?)[3]

306[4]

LÂ-EDRÎ

Feʿilâtün/ Feʿilâtün/ Feʿilâtün/ Feʿilün

Nâme-ber ḳaṣid-i murġ olma ḫayâliyle benim

Gözümüň birisi der birisi revzen gözedir

307[5]

CEVRÎ

Feʿilâtün/ Feʿilâtün/ Feʿilâtün/ Feʿilün

Nüsḫa-i ders-i cünûn sîne-i ṣad-çâkimdir

Şâneyiz mûṣıla-i zülfe varır silsilemiz

[Seyyid Vehbî]

308[6]

VEHBÎ

Fâʿilâtün/Fâʿilatün/ Fâʿilâtün/ Fâʿilün

Ḥaddeden tül gibi çekdiň kendiňe târ-ı dili

Ey cevân-ı sîm-keş ṣad âferîn üstâdıňa

---

[1] **94a**
[2] **94a**
[3] Bu mısra vezne uymamaktadır.
[4] **94a**
[5] **94a**
[6] **94a**

309[1]

BÂḲÎ

Mefâʿîlün/ Mefâʿîlün/ Mefâʿîlün/ Mefâʿîlün

Nice bir gûşe-i mescîdde zühd ile geçe ʿömrüñ

Şerâb-ı ʿaşḳ ile mestâne ol zâhid riyâdan geç

310[2]

[Lâ-edrî]

Mefâʿîlün/ Mefâʿîlün/ Mefâʿîlün/ Mefâʿîlün

İçerden âşinâ ol ṭaşraden bî-gâne ṣansınlar

Bu bir zîbâ revîşdir ʿâḳıl ol dîvâne ṣansınlar

311[3]

BÂḲÎ[4]

Fâʿilâtün/ Fâʿilâtün/ Fâʿilâtün/ Fâʿilün

Baş açıp girdim bugün meydân-ı ʿaşḳa ey göñül

Elvedâ yârana düşdüm nâr-ı şevḳa ey göñül

312[5]

BÂḲÎ

Fâʿilâtün/ Fâʿilâtün/ Fâʿilâtün/ Fâʿilün

Ârzu eyler kemend-i ṭurre-i cânâneyi

Baġlasañ zincîrler ṭutmaz dil-i dîvâneyi

313[6]

NEFʿÎ

Mefʿûlü/ Fâʿilâtü/ Mefâʿîlü/ Fâʿilün

Olduḳ esîr-i nîm nigâh-ı teġâfülüñ

Bir ḳayda daḫi düşmeyelim çözme kâkülüñ

---

[1] **94a**
[2] **94b**
[3] **94b**
[4] Bu beyit Bâkî Dîvânı'nda bulunmamaktadır. Bkz. Küçük 1994
[5] **94b**
[6] **94b**

314[1]

LÂ-EDRÎ

Mefʿûlü/ Fâʿilâtü/ Mefâʿîlü/ Fâʿilün

Geldiklerine ʿâleme nâdim gibi bu ḫalḳ

Şöyle gider ki benmiş ölüsü dirisine

315[2]

BURHÂN

Mefâʿîlün/ Mefâʿîlün/ Mefâʿîlün/ Mefâʿîlün

O mâhı ṣayd için bâb-ı ḥavużda olṭa eylerken

Hevâ-yı zülf ile mâhî-i cânım olṭayı yutdu

316[3]

NEDÎM

Mefâʿîlün/ Mefâʿîlün/ Mefâʿîlün/ Mefâʿîlün

Ah ey kâfîr-i naḫvet ne ḳaçarsıñ bilemem

Çak-ı miḥrâb mıdır yoḫsa benim âġûşum

317[4]

LÂ-EDRÎ

Mefâʿîlün/ Mefâʿîlün/ Mefâʿîlün/ Mefâʿîlün

Dehânıñda zebânıñ heb görenler ẓann edip şekksiz

Ḳomuşlar bülbülü inci ḳafesle gülsitân içre

[Mehmed Emin Belîġ]

318[5]

BELÎĠ

Fâʿilâtün/ Fâʿilâtün/ Fâʿilâtün/ Fâʿilün

Târ-ı zülf-i yâr-ı nâzıñdır aña ey çeşm-i ter

Sâye-i müjgân ile bir âbnûsı şâne-yâb

---

[1] **94b**
[2] **94b**
[3] **94b**
[4] **94b**
[5] **94b**

319[1]

[Lâ-edrî]

Mefâʿîlün/ Mefâʿîlün/ Mefâʿîlün/ Faʿûlün

Ḥesâblaşdıḳ o şûḫ ile bezm-i vuṣlatda

Bizim ol âfete bir cân bulundu geçmişimiz

320[2]

FUŻÛLÎ [3]

Feʿilâtün/ Feʿilâtün/ Feʿilâtün/ Feʿilün

Ey helâl eyleme ebrû-yı nigâr ile cidâl

Ṭırnaġın kesse olur nice seniñ gibi helâl

321[4]

LÂ-EDRÎ

Mefâʿîlün/ Mefâʿîlün/ Mefâʿîlün/ Mefâʿîlün

Ne sendendir ne bendendir ne çarḫ-ı kîne-verdendir

Bu derd-i dil-i ḫûmâr neşʾe-i bî-câm ḳaderdendir

322[5]

S̱ÂBİT

Fâʿilâtün/ Fâʿilâtün/ Fâʿilâtün/ Fâʿilün

Lâleniñ bâd-ı ṣabâ ḳapdı külâhıñ dedi gül

Kelle ṣâġ olsun cihânda bir külâh eksik degil

323[6]

YAḪYÂ

Feʿilâtün/Feʿilâtün/Feʿilâtün/Feʿilün

Lâle zülf-i siyehiñ saḳlayamaz bir hefte

ʿÂşıḳ elbette eder sûz-ı derûnun iżhâr

---

[1] **95a**
[2] **95a**
[3] Bu beyit, Fuzûlî Dîvânı’nda bulunmamaktadır. Bkz. Akyüz K., v.d, . 1990
[4] **95a**
[5] **95a**
[6] **95a**

[Sahhaf Rüşdî]
324[1]
RÜŞDÎ

Mefâʿîlün/ Mefâʿîlün/ Mefâʿîlün/ Mefâʿîlün

Bazîçe ḫâme vaṣf-ı ḥüsn-i yârî ser-fürû etdi

ʿAceb mi secde-i şükretse böyle bir maḥal yazdı

[Mehmed Emin Belîġ]
325[2]
BELÎĠ

Fâʿilâtün/ Fâʿilâtün/ Fâʿilâtün/ Fâʿilün

ʿArṣaya biñ luʿ bile sürse eğer ferẕâne at

Bir piyâde-gâh olur eyler şeh-i devrânı mat

326[3]

RÂŞİD

Mefâʿîlün/ Mefâʿîlün/ Mefâʿîlün/ Mefâʿîlün

Kemân-ı âhenin cevri taʿlîm eylesin biñ kez

Gene ol ḳaşı yayıñ çille-i cevri çekilmezmiş

[Hoca Neşʾet]
327[4]
NEŞʾET

Feʿilâtün/ Feʿilâtün/ Feʿilâtün/ Feʿilün

Ne hevâ vü ne kemân u ne kemâkneş ancaḳ

Erdiren menziline tîri nidây-ı yâ Ḥaḳ

328[5]

[Lâ-edrî]

Fâʿilâtün/ Fâʿilâtün/ Fâʿilâtün/ Fâʿilâtün

Ḫamdır bûse dirîġ etse olur nev-reste nihâl

Ṣabr edip ġam yeme her meyve zamân ile olur

---

[1] 95a
[2] 95a
[3] 95a
[4] 95a
[5] 95b

[Koca Râġıb Paşa]

329[1]

RÂĠIB [2]

Mefʿûlü/ Mefâʿîlü/ Mefâʿîlü/ Faʿûlün

Bu mekteb-i ʿaşḳ içre ben eṭfâlin elinden

Ey levḥa-i dil taḫta-i âmed-şode döndü

330[3]

LÂ-EDRÎ

Feʿilâtün/ Feʿilâtün/ Feʿilâtün/ Feʿilün

Ḫâne-i dîl ne ḳadar ʿaşḳ ile vîrân ise de

Der-i ġamdan gene elbette misâfir bulunur

[Mehmed Emin Belîġ]

331[4]

BELÎĠ

Fâʿilâtün/ Fâʿilâtün/ Fâʿilâtün/ Fâʿılün

Târ-ı zülf-i yâr-ı nâziňdır oňa ey çeşm-i ter

Sâye-i müjgân ile bir âbnûsı şâne-yâb

332[5]

ḤASÎB

Mefâʿîlün/ Mefâʿîlün/ Mefâʿîlün/ Mefâʿîlün

O perçemdir ṣad-ender-ṣad bu fakk-ı nüsḫa-i semmûr

Onu bir Maġribiden aḫẕ edip ḥıf[ı]ẓ etdi fes

333[6]

REFʾET

Feʿilâtün / Feʿilâtün/ Feʿilâtün/Feʿilün

Ḥâli ṣandım o mehiň gül gibi ruḫsârını ben

Ben gibi iki siyâh ʿâşıḳ-ı âvâresi vâr

---

[1] **95b**

[2] Bu beyit Râġıb divanında bulunmamaktadır. Bkz. Yorulmaz 1998

[3] **95b**

[4] **95b**

[5] **95b**

[6] **95b**

334[1]

LÂ-EDRÎ

Fâʿilâtün/ Fâʿilâtün/ Fâʿilâtün/ Fâʿilün

El ḥased ey bir vaḥâ oldu mekânın dest-i yâr

El verirse böyle el versin kişiye rûzgâr

335[2]

LÂ-EDRÎ

Mefâʿîlün/ Mefâʿîlün/ Mefâʿîlün/ Mefâʿîlün

Leb-i gül-fâmıň keyfiyyetini bintü'l-inebden ṣor[3]

Ṣoyuňdan münfehîmdir ḳıymet-i yâḳut-ı rû-nümâ

336[4]

LÂ-EDRÎ

Mefâʿîlün/ Mefâʿîlün/ Mefâʿîlün/ Mefâʿîlün

Ḳoparmaġ ile gösterir(---)

Ḳoparmaġ ile güller tîz ṣolar zîrâ ki el eller

[ʿİzzet ʿÂlî Paşa]

1[5]

ʿİZZET

Fâʿilâtün/ Fâʿilâtün/ Fâʿilün

Doġrunuň yardımcısı Allah'dır

Şâhid-i ṣıdḳım derûn şâhîddir

[ʿİzzet ʿÂlî Paşa]

2[6]

ḲAṢÎDE BERÂY-I ḤAḲḲI PAŞA

Mefâʿîlün/ Mefâʿîlün/ Mefâʿîlün/ Mefâʿîlün

1 Sürerken miḥr-veş yüz ḫâk-pây-i ẓıll-ı yezdâna

Sürüldü nâṣiye Sivas ilinde ḫak-i ḫiẕlâna

2 Ġubâr-ı âsitânın dîde-i cân sürme eylerken

Sirişk-i âl-ı ḥasret çeşmimi döndürdü mercâna

---

[1] **95b**

[2] **95b**

[3] Bu mısra vezne uymamaktadır.

[4] **95b**

[5] **96a**

[6] **96a-97a**

3 Seyâḥatla çıḳıp keşkül be-dest kûh-kend oldum
Mürid-i ḫânġâh-ı luṭf iken ol ḳuṭb-i devrâna

4 O ṭûṭî mi ki ḳand-i iltifât şâhîdin dürem
Helâhil zâr-ı miḫnetdir gidersem fikr-istâna

5 Gül-i ruḫsâr-ı şâhenşâhidin mehcûr olan bülbül
Baḳar mı gülşen-i fânîde artıḳ bâġ u bostâna

6 Olup âyîne-i dîdâr-ı Ẓıllallâh'dan maḥrûm
Müşâbî görmez oldum şeklimi ben şekl-i insâna

7 Fürûzân şemʿini kendi eliyle söndüren mücrîm
كلليمو ḳalʿa bend olmaḳ sezâdır ḳonsa zindâna

8 Cenâb-ı âdeme bir de bekâ oldu bu ʿâlemde
Naʿîm-i cenneti terk eyleyip çıḳmaḳ beyâbâna

9 Teraḥḥum etmese ḥaḳḳımda ḥaḳḳı-yı kerem-pîrâ
ʿAceb kimler tesellî-baḫş olurdu bu dil ü câna

10 Müşîr-i zemzem elṭâf-ı İsmaʿil Paşa kim
Türâb-ı pâyini ḥaḳḳ-ı menhel-i neḥr-i iḥsâna

11 O düstûr-u kerem mevfûra ḳıṭʿa nisbetim yoḳken
Suʾâl etdi perîşân ḫâṭır-ı zârı vezîrâna

12 Şehenşâh-ı cihânıň bende-i maṭrûdu ḥaḳḳında
Bu rütbe merḥamet ḥürmetdir ol sulṭân u nîşâna

13 Ya maḳbûl-u Ḫudâvend-i zamân olsam da gelsem de
Beni mâlik ederdi şübhesiz bu kân-ı imkâna

14 Ver iḥsân şâhi var mı bir ʿaḳiliñe terk etmiş
Firâr eylerse ṣalvermek yazılmış sebk u fermâna

15 Değil der-gâh-ı luṭfu ḳalʿa-i Sivas'dan çıḳmam
Müʾebbed Molla Bâşî etseler İrân u Turân'a

16 H̱uṣûṣa zâdımı ol âṣâf-ı ekrem-i kerem ḳıldı
Yine müstaġraḳ oldum nîʿmet-i sulṭân devrâna

17 Vezîri bermeki iḥsânıñ ilṭâfı ṣalıvermez
Ne ḥâcet ḳalʿada bu ʿabd-i cânı ne nigehbâna

18 Hüner-perver-i maḳâdir şina düstûr-ı ʿâlişân
Fażîlet-i ademiyyet her cihet ile fâʿiḳ-i aḳrâna

19 Alır naḳd-i ümîdi sâʾil iḥsânı ceybinden
Dü-desti münḥaṣır zîrâ ki kilk-i tîġ-i bürrâna

20 ʿAdâletde hünerde eyledi ṣâḥib ʿaṭayı sebḳ
Anıñla faẖr ederdi nesl-i Selçuḳ âl-i ʿOs̱mân'a

21 Müşîrâ bu perîşânlıḳla yazdım vaṣfıñı lâkin
Değil şâyeste ẕâtıñ böyle elfâẓ-ı perîşâna

22 Gülerken görmedik olduḳça bir şâʿir idi ʿİzzet
Murâd eylerse gül taṣvîr ederdi çeşm-i giryâna

23 Merâm eylerse aġlatmaḳ yem-i evṣâf-ı dûzâẖda
Teḥeccür eyleyip deryâ yazardı nûk-ı murġâna

24 Saña göstermesin Ḥaḳ cevr baʿde'l-gûr dünyâda
Baña ṣor kim neler oldu olur ʿâlemde insâna

25 Ḥudâ Maḥmud H̠an'ıň ʿ ömr iḳbalin füzûn etmesin
Yine kendi h̠alaṣ eyler girersem dah̠i nîrâna

26 Dimâġ-ı canda ḥâla şeker nuṭḳ-ı hümâyûnu
O lez̠z̠etle devâ-saz olmada Mevlâ bu hicrâna

27 Misâfirken h̠ayâli ṣadr-ı şevket-h̠âne-i dilde
Tenezzüldür ṣafâ geldik demek bir ġayr-ı mihmâna

28 O h̠âḳânıň kemâl-i luṭfuna ger olmasam vâḳıf
Yeňi başdan bozardı ʿ aḳlını bu eski dîvâna

29 Olup manṣûr h̠idmetler beğendiriňce devletde
Gelip vaḳti olur müs̠mir şefâʿ at derd-mendâna

30 Unutma bende-i nâçîziňi vaḳtiyle yâd eyle
Müsâʿ iddir o şâhenşâh-ı dil-cû âh-ı müşîrâna

31 Seni şâhid onu bu ümide bağışlasın Allâh
Budur ancaḳ niyâzım daʾimâ der-gâh-ı sübḥâne

[Yüsrî]

3[1]

ELFÂẒ-I CİNÂS-I ḌARBI CENÂB-I YÜSRÎ

Feʿilâtün/ Feʿilâtün/ Feʿilâtün/ Feʿilün

1 Ḥam-ı zülfüň deheniň büzbütün efzûn ola tâ
Çimçig iken gelir âhûlara sünbül-i nevʿ â

2 Gözleriň ḳıpḳızıl olunca o gül-i ruh̠sâre
Belki h̠ûn-âb-ı tereḥḥümle kerem ede saňa

3 Gözüňü yumyuşaḳ kuḥl-ı Ṣıfahân çekip
Ḳum düşe reh-güz̠er-i şeh-i h̠ayâle maḥżâ

---

[1] **97a-97b**

4 Tam taze ḫaṭṭ-ı nev-ḫîz ile gözden düşmez
Micmer-i simsiyah olsa atılmaz mes̱elâ[1]

5 Şemʿ-i vaṣl ise merâm cismiňi kibrit ede gör
Ṣab ṣarı olmayacaḳ ḥırmene gelmez ḳaṭʿâ

6 Zeḳan-ı dilbere aç dest degirmi ise sen
Sipsivriyse terâzû-yı ḫayâle alma

7 Dümdüz olursa sezâ manṣıb-ı naḫl-i ümmîd
Yoḫsa her bir yere toḫm-ı emel ekmez ẓurefâ

8 Ḳalsın ey şûḫ-ı derûnumda ġamıň cân yerine
Yaʿni bomboş ḳomaya bekleye vîrânemi tâ

9 Mest iken mültemes-i vaṣlına düşün söyler
Ḫˇâb-ı ḫâżır gibi çeşminde o yâriň gûyâ

10 Yabyaṣṣı yere bambaşḳa bıraḳ âġ görüp
Ḳalmasın dalyânıň üstünde ip isteriz ammâ

11 Dil peyâm-ı eceli tîr-i cefâsından alır
Sözü dost doġru umâr yâri olandan mes̱elâ

12 Diyemez kimseler âyînede ṣarṣaḳ lâm-cim
Olsa zülfüň ruḫuňa tâb-ı ʿaraḳ birle devâ

13 Verdi ruḫsâr-ı ʿaraḳ-rîzi cevâb-ı âḫir
Ṣalınıp yem yemiş at gibi yola girdi ṣabâ

14 Dâne ḫâliň eder murġ-ı dili ser-geşte
Damdar olmasa da kâkülüň ey şûḫ-ı cefâ

---

[1] Bu mısra vezne uymamaktadır.

15 Ġam-ı ḥâl-i ḫaṭıdır âhımı çarḫa çıḳaran
Dopdolu olmayacaḳ menzile varmaz zîrâ

16 Dildedir maḳsim-i ser çeşmesi şehr-i hecriň
Ṣu gibi aḳ baḳ eyâ tîġ-i cefâsından yaňa

17 Ḳıymetiň bilmeze biň pâre de olsa verme
Yüzüň al dilberiň ay mirvaḥa baṣ bâd-ı hevâ

18 Yâri germ-âbede kûşişle öp ʿüryân ten iken[1]
Ḫavf-ı tîġ u elem-i çâk-ı giribân ne belâ

19 Oldu besbelli bu elfâẓ-ı cinâs-ı ḍarbı
Besberâber ikişer şâṭır şâh-ı maʿnâ

20 Tertemiz bu gül-i gül-berg sezâdır Yüsrî
Bâġ-ı tabʿımdan eḥibbâya edersem ihdâ

[Seyyid Vehbî]

4[2]

TÂRİḪ-İ ÇEŞME VE SEBÎL DER-PÎŞGÂH-I BÂB-I HÜMÂYÛN

Müstefʿilün/ Müstefʿilün/ Müstefʿilün/ Müstefʿilün

1 Şâhenşeh-i ʿâlî-neseb sulṭân-ı memdûḥü'l-ḥaseb
Ferman-dih-i Rûm u ʿArab Ḫân Aḥmed-i kişver-güşâ

2 ʿAdl ü kerâmet menbaʿı şems-i velâyet maṭlaʿı
Der-gâhınıň her mıṣraʿı şehbâl-i sî-murġ ü hümâ

3 Ẕâtı mülûka âb-ı rû şimşiri bâġ-ı fetḥe cû
Gül-zâr-ı mülke verdi ṣu mîzâb-ı kilki dâʾimâ

[1] Bu mısra vezne uymamaktadır.
[2] 97b-98b

4 Hem pâdişehdir hem velî ẕâtında olmuş müncelî
ʿAdl-i ʿÖmer cûd-ı ʿAlî ḫulḳ-ı Muḥammed Muṣṭafâ

5 Destinde devlet ḫâtemi ḳılmış musaḫḫar ʿâlemi
Ḥaḳ resm-i ism-i aʿẓamı naḳş-ı cebîn etmiş oñа

6 Ḥayret verir ṣad Ḳayṣer'e ġâlib hezâr İskender'e
Ḥükmü revân her kişvere fermân-berî şâh u gedâ

7 Hem ḫâmi-i Beytü'l-Ḥarem hem ḫâdim-i şâh-ı ümem
Rûm u ʿArab mülk-i ʿAcem maḫkûmudur ser-tâ-be-pâ

8 Oldur imâmü'l-Müslimin ẓıll-i ḫudâvend-i muʿîn
Bâ-naṣṣ-ı Ḳurʾân-ı Mübîn emrine vâcib iḳtidâ

9 Şehler oña kişver verir ol şehlere efser verir
Seyfine düşman ser verir olduḳça tûġu ser-nümâ

10 Ol menbaʿ-ı cûy-ı merâm ol maḳsim-i rızḳ-ı enâm
Olsun "ilâ-yevmi'l-ḳıyâm"[1] şâhân-ı dehre mültecâ

11 İskender edip cüst-cû ẓulmetde gezmiş sû-be-sû
Bâb-ı hümâyûnunda bu etdi revân âb-ı bekâ

12 Bu ṭarḥ-ı pâk-i ḫurremi sevḳ etdi ṣadr-ı âʿẓamı
Dâmâd-ı ḫaṣṣ-ı ekremi hem-nâm-ı ceddü'l-enbiyâ

13 Oldu o destûr-ı celîl bu ḫayr-ı cârîye delîl
Ḫalḳa edip zemzem sebîl celb etdi ol şâha duʿâ

14 Ol şehriyâr-ı zer-niṡâr beẕl etdi mâl bî-şümâr
Yapdı sebîl-i çeşmesâr meʾcûr ola rûz-ı cezâ

---

[1] Kur'ân-ı Kerîm, Kıyâmet Suresi 1. Ayet " Kıyamet gününe yemin ederim." Aktaran Yazır, 1993, s.578.

15 Bu mevkiʿi âbâd edip bu ṭarḥ-ı nev îcâd edip
Rûḥ-ı Ḥüseyn'i şâd edip etdi sebîl âb-ı ṣafâ

16 Bu ʿayne ey ṣafî-derûn destiñi kevs̱er gibi ṣun
Her ḳaṭre-i ṣafvet-nümûn olmaḳda bir ʿayn-i şifâ

17 Âb-ı zülâle mâ-ṣadaḳ ṭâḳı felekle yek-nesaḳ
Gök ḳubbeniñ altında baḳ var mı bu resme bir binâ

18 Olduḳça ber-câ mihr mâh zîb-i serîr olsun o şâh
Ṣadr-ı güzînin ya ilâh etme rikâbından cüdâ

19 Ey ḫüsrev-i ʿâlî-tebâr âṣârıña yoḳdur şümâr
Ammâ bu dil-cû çeşmesâr oldu ʿaceb ḫayret-fezâ

20 Baḳ sîm ü zerden ṭâsına âb-ı ḥayât-efzâsına
Beñzer gümüş saḳḳâsına bekler ḳapıñ ṣubḥ u mesâ

21 Yapdıñ sarây meydânına ḳıldıñ ṣıla ʿaṭşânına
Cennetde kevs̱er yanına gûyâ ki ḳaṣr etdiñ binâ

22 Altın ṣuyun edip sebîl yapdıñ ʿuyûn-ı selsebîl
Birine biñ ecr-i cezîl versin Cenâb-ı Kibriyâ

23 Medḫinde ḫâmem oldu lâl iẓhâr-ı ʿacz etdi maḳâl
Evṣâfın eylerken ḥayâl hâtifden erdi bir nidâ

24 Vehbî ḫamûş ol beste-leb ḥaddiñ değil eyle edep
Senden muḳaddem oldu hep şâʿirlere birden ṣılâ

25 Vaṣfında edip güft-gû çoḳ kimse dökdü âb-ı rû
Etdirdi âḫir ser-fürû ol ḫüsrev-i şevket-nümâ

26 Târîẖiçin dânişverân ḥayretde iken nâ-gehân
Buldu şehenşâh-ı cehan bir mıṣraʿ-ı ʿâlem-bahâ

27 Her lafẓı baḥr-i mevc-zen maʿnâsıdır dürr-i ʿAden
Görmek dilersin anı sen ey teşne-i ḥüsn-i edâ

28 Târîẖi Sulṭân Aḥmed'iñ cârî zebân-ı lûleden
Aç besmeleyle iç ṣuyu H̱ân Aḥmed'e eyle duʿâ

[Surûrî]

5[1]

TÂRİH̱-İ VEFAT-I YAN MOLLA

Mefâʿîlün/ Mefâʿîlün/ Mefâʿîlün/ Mefâʿîlün

1 Maʿid-i ḥecre miẖnet-i belâ-keş ṭâlib-i vuṣlat
Ki oldur cezbe baẖşın meʾẖaẕından oḳuyan Molla

2 Ḳanâʿatla ʿimâret eyleyip vîrâne-i ḳalbin
Nevâl-i vaṣl için onda yiyip ġamla doyan Molla

3 Bilirdi ʿilm-i ṣayd-ı yâri ammâ uymayıp nefse
Ṣabur olmaḳ ile iblisi yaʿni al da Yan Molla

4 Taṣavvûr eyledikçe ġamze-i cânânı zihninde
Dem-a-dem keẕalik ḥasretle baġrın doġrayan Molla

5 Muḳaddem olmuş iken imtiẖânda lâyıḳ-ı tedrîs
Velâyetde ḳażâ-yı ʿaşḳa nâ-gâh uġrayan Molla

6 Ḳaçan yâhu diyip baḳdıḳda seṭr-i ṣaf-ı ẖûbâna
Żamîr-i maʿarif-mendine merciʿ arayan Molla

7 Baḳarken derse dil-dârın ḥayâli yâda geldikçe
Sirişk-i çeşm-i terle naḳş-ı evrâḳı yuyan Molla

[1] **98b-99a**

8 Süṭûruň surḫunu gördükçe derdi kendi kendiye
Ġam-ı laʿl ile yâriň aġlayıp ḳana boyan Molla

9 Kitâbıň ṣatdı ṣaḥḥaf-veş bazâr-ı sevdâda
Cünûn-ı ʿaşḳ ile bilmez idi sûd u ziyân Molla

10 Çerâġ-ı ders-i ʿaşḳı her gece ṣubḥa çıḳarmışdı
Dökerdi bunca sûzişle mis̱âl saʿd Yân Molla

11 Sitanbul'a gelip şevḳ-i hünerle ṭaşradan oldu
Cihâd-ı ekber etmekle s̱evâb-ı ġaziyân Molla

12 Sorup meydâna yek-rân-ı kerâmet dedi ṭullâba
Demekle ħˇoca-yı feyẓ-i ġafletden uyan Molla

13 Ṣalıp eczâ-yi cismen nâr-ı âha nâm-dâr olmuş
Yanıp pervâne-i şemʿ-i cemâl-i şehriyân Molla

14 Tekâpu etdi vâfir-i ḫam-âsâ ṣafḥa-i dilde
ʿİnân tâb-ı beḳâdır mez̠heb-i ʿaşḳa uyan Molla

15 Ne ḥâletdir ki kaġıdda görüp taṣvîr-i ḫûbânıň
Demişdi bir yalıň yüzlü civân ʿaşḳımla yân Molla

16 Çekip âmâde üzre seyf-i ḥiddet eyledi taḥṣîl
Girip şimden-gerû laḥd-i ḳubûra geldi Yân Molla

17 Tecerrüdle reh-i ḥubb-i mecâzı ṭayy edip geçdi
Değildi fâris-i esb ü süvâr-ı مادى Yân Molla

18 Ḫaṭâsı var ise ʿafv eyle yarıp dinmesin yarın
Budur elden kitâbıň ṭâḳ-ı nisyâne ḳoyan Molla

19 Surûrî suḫte-gândan istimâʿ yetdim iki târiḫ
Ki söylerdi dem-i fevtinde es̱vâbıň ṣoyan Molla

20 Miyâh-ı ebr-i raḥmet eyleye sûz-ı dilin iṭfâ
Muḥabbet nârına el-ḥaḳḳ yanıp maḥv oldu yân Molla

[Enderunlu Vâsıf]

6[1]

TAŻMÎN-İ VÂṢIF

Müfteʿilün/ Müfteʿilün/ Fâʿilün

I

1 N'eyledi gör baňa o mâh-ı mehi
Daġa düşürdü bu dil-i ilahi

2 Geşt ederim ʿaşḳ ile deşt-i rehi
Nâle vü efġânımı ṣanma tehi

3 Âh mine'l-ʿaşḳı ve ḥâlâtihi
Aḥraḳa kalbi bî-ḥarârâtihi

II

1 Bezm-i muḥabbetde o çeşm-i siyâh
Mest iken etdi baňa bir nîm nigâh

2 Ḳalmadı ʿaşıḳlıġıma iştibâh
Yandı kebâb oldu ciğer âh âh

3 Âh mine'l-ʿaşḳı ve ḥâlâtihi
Aḥraḳa kalbi bî-ḥarârâtihi

III

1 Ṣundu o meh destime bir dolu câm
ʿAḳlım alıp eyledi mest-i müdâm

---

[1] **99a-101a**

2 Farḳ edemem n’olduġunu ṣubḥ u şâm
Cânıma kâr etdi ḥarâret tamâm

3 Âh mine’l-ʿaşḳı ve ḥâlâtihi
Aḥraḳa kalbi bî-ḥarârâtihi

IV

1 Derd ile dîdemden aḳar ḳanlı yaş
Ḳandeye dek bu sitem-i cân-ḫırâş

2 Âḫir edip göňlümü vaḳt-i telâş
ʿÂleme esrârımı etdirdi fâş

3 Âh mine’l-ʿaşḳı ve ḥâlâtihi
Aḥraḳa kalbi bî-ḥarârâtihi

V

1 Ḫançer-i hicrân ile encâm-ı kâr
Yaralayıp sîneciğim yardı yâr

2 Dem-be-dem etsem n’ola feryâd ü zâr
Yârdan ʿaşḳ oldu baňa yâdigâr

3 Âh mine’l-ʿaşḳı ve ḥâlâtihi
Aḥraḳa kalbi bî-ḥarârâtihi

VI

1 ʿAşḳıň oňulmazmış ebed yarası
Eyle ʿilâc uzamadan arası

2 Dönmem ölürsem de nedir çâresi
Oldum o meh-pâreniň âvâresi

3 Âh mine’l-ʿaşḳı ve ḥâlâtihi
Aḥraḳa kalbi bî-ḥarârâtihi

VII

1 Bâd-ı muḥabbet yine esdi sere
Ḥasret ile batdı göñül ḳan tere

2 Meyl edeliden beri ol dilbere
Sînede ṣad dâġ [u] elem dilbere

3 Âh mine'l-ʿaşḳı ve ḥâlâtihi
Aḥraḳa kalbi bî-ḥarârâtihi

VIII

1 Varımı yoġumu ṣatıp bir pula
Girdim o dem ez-dil ü cân bu yola

2 Eyler isem daʿvi-i ʿaşḳıñ n'ola
Çille-i ʿaşḳı çekene ʿaşḳ ola

3 Âh mine'l-ʿaşḳı ve ḥâlâtihi
Aḥraḳa kalbi bî-ḥarârâtihi

IX

1 Sen gideli ey meh-i sûz-efgenim
Şuʿlelenip döndü tenûra tenim

2 Yanmaḳ ise cânıma minnet benim
Dâġ-ı derûn oldu gülüm gülşenim

3 Âh mine'l-ʿaşḳı ve ḥâlâtihi
Aḥraḳa kalbi bî-ḥarârâtihi

X

1 Ben saña meftûn değil ya neyem
Âteşe düşsem n'ola pervâneyem

2 Söz mü bu kim yanmadan uṣanayım
Bağrıma ṭaşlar baṣayım yatayım

3 Âh mine'l-ʿaşḳı ve ḥâlâtihi
Aḥraḳa kalbi bî-ḥarârâtihi

XI

1 Yanma ya şâyânmı değil şânıma
Yanmaz iseñ gelme benim yanıma

2 Sûziş-i ʿaşḳ etdi es̱er cânıma
Añladamam ḥâlimi sulṭânıma

3 Âh mine'l-ʿaşḳı ve ḥâlâtihi
Aḥraḳa kalbi bî-ḥarârâtihi

XII

1 Ben nice ketm eyleyem ey verd-i âl
Ḥâlimi bilmez mi benim ehl-i ḥâl

2 Yaḳdı ciğer-gâhımı dâġ-ı melâl
Ne işleyem ḳalmadı ṣabra mecâl

3 Âh mine'l-ʿaşḳı ve ḥâlâtihi
Aḥraḳa kalbi bî-ḥarârâtihi

XIII

1 Çeşm-i siyâhıñ gibi mestâneyim
H̱ûn-ı ciğerle dolu peymâneyim

2 H̱âṭırımı yıḳma ki vîrâneyim
Baġlanalı zülfüne dîvâneyim

3 Âh mine'l-ʿaşḳı ve ḥâlâtihi
Aḥraḳa kalbi bî-ḥarârâtihi

XIV

1 Etmez iseñ ey peri baña ʿitâb
Şerḥ edeyim ʿaşḳı saña bâb bâb

2 Baḳ ne imiş derd ü ġam-ı ıżṭırâb
Beyt-i derûnum yıḳıp etdi ḫarâb

3 Âh mine'l-ʿaşḳı ve ḥâlâtihi
Aḥraḳa kalbi bî-ḥarârâtihi

XV

1 Ehl-i diliň ṭâliʿi firûz imiş
Her şeb [ü] rûzu dem-i nev-rûz imiş

2 ʿAşḳ meğer sûz-ı dil-efrûz imiş[1]
Nâr-ı muḥabbet ne ciğer-sûz imiş

3 Âh mine'l-ʿaşḳı ve ḥâlâtihi
Aḥraḳa kalbi bî-ḥarârâtihi

XVI

1 Düşdü göňül Vâṣıf o meh ṭalʿata
N'eyleyem ermez [ki] elim vuṣlata

2 Ṣabr olunur mu bu ḳadâr ḥasrete
Felek dili ṣaldı yem-i miḫnete

3 Âh mine'l-ʿaşḳı ve ḥâlâtihi
Aḥraḳa kalbi bî-ḥarârâtihi

[Müderris ʿUlvî]
7[2]
MÜDERRİS ʿULVÎ

Feʿilâtün/ Feʿilâtün/ Feʿilâtün/ Feʿilün

I

1 Ḳıl nażar ḥâlime ey kişver-i ḥüsnüň şâhı
2 Gâh cevr eyler iseň bâri esiriňe gâhi
3 Ḳoma tenhâda ve firḳâtda dil-i güm-râhı

[1] Bu mısra vezne uymamaktadır.
[2] **101a-101b**

4 Ermesin çarḫa der iseň bir ġarîbiň âhı

5 Bezme gel bu gece ey ʿâlem-i ḥüsnüň mâhı

6 Yoḫsa yerden göğe dek incinirim vâllâhî

II

1 Żulmet-i firḳata ṣalma dil-i nâlânımızı

2 Her-dem ir görme meded göklere efġânımızı

3 ʿArż-ı ḥüsn et görelim şemʿ-i şebistânımızı

4 Merḥamet ḳılmaz iseň bâri gel al cânımızı

5 Bezme gel bu gece ey ʿâlem-i ḥüsnüň mâhı

6 Yoḫsa yerden göğe dek incinirim vâllâhî

III

1 Şeb-i ġamda şevḳdir derd ile âh eylemişiz

2 Yerleri gökleri heb dûd-ı siyâh eylemişiz

3 Gerçi can naḳdini yoluňda tebâh eylemişiz

4 Nażarıň yoḳ bize bilsek ne günâh eylemişiz

5 Bezme gel bu gece ey ʿâlem-i ḥüsnüň mâhı

6 Yoḫsa yerden göğe dek incinirim vâllahi

IV

1 Göz yaşıň bezm-i muḥabbetde şarâb eyleyelim

2 Ciğeri âteş-i ʿaşḳ ile kebâb eyleyelim

3 Mey-i laʿliňle dili mest-i ḫarâb eyleyelim

4 Nâle-i âhı o meclîsde rebâb eyleyelim

5 Bezme gel bu gece ey ʿâlem-i ḥüsnüň mâhı

6 Yoḫsa yerden göğe dek incinirim vâllâhî

V

1 Ġayrılarla nice bir bezm mi nûş edesin

2 Curʿa-veş ḫâki ṣalıp ʿUlvi bi-hoş edesin

3 Bezme gel bu gece ey ʿâlem-i ḥüsnüň mâhı

4 Yoḫsa yerden göğe dek incinirim vâllâhî

VI

1 Nice bir ḳavm-i Ḥûduň sözünü nûş edesin

2 Nice bir eylediğiň ʿahdi ferâmûş edesin

3 Bezme gel bu gece ey ʿâlem-i ḥüsnüň mâhı

4 Yoḫsa yerden göğe dek incinirim vâllahi

[Naẖîfî]

8[1]

MEVʿİẒÂ-Yİ MUḲAṬA-Yİ NAẖÎFÎ EFENDİ

Feʿilâtün/ Feʿilâtün/ Feʿilâtün/ Feʿilün

1 Bedeniňden daẖi devr olmadın ey dil-i canıň
İştiġâl eyleye göz ṭâʿatına mollânıň

2 Mâsva-yi ilahi nażar ḳıl eğer ʿârif iseň
Ne belâdır başıňa müşġilesi dünyânıň

3 Dâmen âlûdeliğe eyle hezârân tövbe
Almadın pençe per-i rûz ecel-i dâmânıň

4 Saʿi ḳıl bunda iken derdine dermân ede gör
Âh kim olmaya bir gün başıňa dermânıň

5 Bunda ḳıl eyler iseň âh-ı nedâmet eṡeri
Nefʿi yoḳdur saňa maḥşerdeki vâveylânıň

6 Bir gün evvel eder âmâde زواد râhı
Ey göňül bûm ḳadar yoḳ mu seniň evgânıň

7 ʿÂḳıbet-i ẖâkla yeksân olacaḳsın bildiň
Nesine ġarrasın âyâ bu fenâ dünyânıň

8 Bî-beḳâ olduġuna şâhid ʿâdil bisyâr
Bî-Sütûn olduġu bu çarẖ bend-i eyvânıň

9 Tâbeş-i şuʿle- i ẖûrşîd-i ḳıyâmetden hep
Maḥv ola ziynet-i çarẖ felek-i mînânıň

10 Ḳalmaya bir gün ola ṣafḥa-yi gerdûn üzre
Eṡeri mihr-i münîr ile meh-i ġarrânıň

---

[1] **101b-103a**

11 ʿÂḳıbet menzili ḫâk olduġuna vâḳıf iken
Yine der ġafleti tâ böyle ẓaʿyif insânıň

12 Ermeden gûşuňa âvâze-i ṭabl-ı riḥlet
Çâresin eyle yürü ذواد reh-i ʿuḳbânıň

13 Bir gün evvel bula gör menzil-i maḳṣûda vuṣûl
Aldanıp ḳalmaya ṣaḳın ziynete eşyânıň

14 Eyleme ḫaṣmıňı perverde eliňle zinhâr
Ħˇâhişin verme ṣaḳın nefsine bed-peymânıň

15 Çâre derd defʿ-i ġam-ı dehre demekden Ḫıẕır et
Ġammın ṣoňra görürsün mey-i ġâm-ı fersanıň

16 Germ olub şems-i diraḫşân gibi ġarrâlanma
ʿÂḳıbet bî-fer olur kevkebe-i ʿunvânıň

17 İftiḫâr eyleme gel câme-i per zîb eyle kim
Bir kefendir bedeli elbise-i zîbânıň

18 Ḫak-i ḫuşk ola gerek çünkü maḳâmıň bildiň
Ferş-i âsâyişe ṣalma beden-i ʿüryânıň

19 S̱ıḳlet-i malı bu pazar-ı fenânıň âḫir
Değmez ey ħˇôca dem-i ḥacletine mizânıň

20 Eyle endîşe-i ġam ẕillet غرلن nâ-gâh
Olma dil-bestesi gel câh-ı ġurûr-efzânıň

21 Zerreden farẓ edelim aḥḳar imişsin yâḫud
Kevkebi sende imiş mihr-i cihân-ârânıň

22 Dem-i âẖirde ḫalâṣ olmaġa var mı çâre
Pençesinden ʿacabâ (-----) taḥassür zânıň

23 Ḫak olur menzil-i âsâyişi bir gün elbet
Dâr-ı fânîde eğer bende eğer sulṭânıň

24 Telẖ eder zehr-i memât ile dimâġ-ı cânı
Budur âyîni bu mihmân-gede-yi ġubaranıň

25 Şübhe yoḳ ʿârża-yı merg ẕevi ala revâḥa
Lüktesin remz eyle fehm et yürü bu معغلملك

26 Saňa hep elsine ḥâl ile güftâr ile
ʿÂrif ol baḳma ẖamûş olduġuna mevtânıň

27 ʿİbret al bizden ayâ mürdem ġafil derler[1]
Her biri saňa türâb içre olan sükkânıň

28 Sindânlar gibi nâ-bûd olacaḳsın yârın
Dün seniň gibi idi riḥlet eden aḳrânıň

29 Bezm-i fânîde görüp ẖande-i şevḳ-âmîziň
Olmada cümlesiniň arż u sehâ ḥayrânıň

30 Cust u çâpiklik edersen heves-i nefes için
سست olursun gelecek ṭaʿatına mollânıň

31 Nefs-i şeyṭâna tâbʿ olursun eyvâh
ʿÂḳıl eyler mi nażâr ḥilyesine aʿdânıň

32 Emr-i mollâyı ḳoyup ḥükm-i hevâyı ṭutasın
Göňül inṣâf edelim böyle midir ʿirfânıň

---

[1] Bu mısra vezne uymamaktadır.

33 Merd-i dânâ geçinirsen bu ḳadar ġaflet ile
ʿAcaba farḳı seniñle ne ola nâdânıñ

34 Eylediñ ʿömrüñü beyhûde iżâʿat ṣad-ḥayf
Ne yüz ile varasın der-gehine secânıñ

35 Sebeb-i ḫilḳatiñi eyle taṣavvur gâhî
Saʿi ḳıl ṭâʿatına ḫâlḳ-ı bî-hemtânıñ

36 Ḳan döküp yaş yerine âh-ı nedâmetle tamâm
ʿAfvını eyle ricâ eylediğiñ ʿiṣyânıñ

37 Fażl u ġufrânını etdikçe tefekkür gâhî
Ġażab u ḳahrını fikr eyle beğim yezdânıñ

38 ʿÂdl u müntâḳim esmâsına inkârıñ yoḳ
Var ise Rabb u Raḥîm olduġuna îmânıñ

39 Lâyıḳ-ı ʿafv ʿaṭa olmaġa saʿi et yoḫsa
Şübhe yoḳdur keremdir ḥimmetine Raḥmânıñ[1]

40 Tâb u germâbe ṣabr edemeyin bir laḫża
Nice ṭâḳat getire sûr nişne nîrânıñ

41 Olma ünsiyyet-i dehre yoḳdur dil-beste
Vaḥşet-i ḳabr ile fikr et المن firâvânıñ

42 Saña yetmez mi naṣîḥat bu fenâ dünyâdan
Yek-be-yek riḥlet-i nâ-gâhi göçen iḫvânıñ

43 Hele endîşe ḳıl ey mest-i şarâb-ı ġaflet
Ḳabre girdikde n'olur ḥâl-i dil-i vîrânıñ

---

[1] Bu mısra vezne uymamaktadır.

44 Ne üns ü ne med ü şemʿ ü ne farâş[1]
Vaḥşet u hevlet fikr et urmak ol anıň

45 Var mı bir ḥüsn ü عملكم ola hem-râh saňa
Olacaḳ rehrevi ol menzil-i bî-mihmânıň

46 Ey Naḥîfî ḳani bu bezm ki fânîde
Bunca dem hem-dem ü vehm ṣoḥbet olan yârânıň

[Haşimî]
9[2]
Müderris Haşimî

Mefâʿîlün/ Mefâʿîlün/ Mefâʿîlün/ Mefâʿîlün

I

1 Şehâ şehr içre seyri var iken ṣaḥn-ı gülistânıň
2 Bilirsin ʿâlemi yoḳdur bugün geşt-i beyâbânıň
3 Gel ey Yûsûf liḳâ gitme uyup ḳavlîne aẖvâliň
4 Ġamın artırma hicrân ile Yaʿḳub dil-i cânıň
5 Sen ey meh gözleriniň nûrusun erbâb-ı ʿirfânıň
6 Gidersen aġlamaḳdan nûru ḳalmaz çeşm-i giryânıň

II

1 Teveccüh eyleyip aġyâra câna pendin işidme
2 Cefâya yüz ṭutup gel ẖâṭır-ı ʿuşşâḳı incidme
3 Ayaġıň ṭopraġından çeşm-i cânânı naṣîb etme
4 Ḳoyup künc-i belâda bendeňi luṭf eyle gel gitme
5 Sen ey meh gözleriniň nûrusun erbâb-ı ʿirfânıň
6 Gidersen aġlamaḳdan nûru ḳalmaz çeşm-i giryânıň

III

1 N’olur ḥâlim benim ey dilber-i şîrîn zebân sensiz
2 Ġamıňla telḫ olursa kâm-ı cân nâ-tüvân sensiz
3 Nażar ḳılmaya ẖûbân-ı cihâna çeşm-i cân sensiz

---

[1] Bu mısranın metine eksik kaydedildiği düşünülmektedir.
[2] **103a-103b**

4 Görünmez ʿayna ʿaşḳ ehliniň gün ü mekân sensiz

5 Sen ey meh gözleriniň nûrusun erbâb-ı ʿirfânıň

6 Gidersen aġlamaḳdan nûru ḳalmaz çeşm-i giryânıň

IV

1 Taġât şemʿiň fitîli gibi zülf-i ʿanber-efşânı

2 Görünsün kâkülüň altında ol ruḫsâr-ı nûrânı

3 Ruḫuňdan ayrı târik etme bezm-i ehl-i ʿirfânı

4 Meded maḥrûm ḳılma ṭalʿatiňden dîde-i cânı

5 Sen ey meh gözleriniň nûrusun erbâb-ı ʿirfânıň

6 Gidersen aġlamaḳdan nûru ḳalmaz çeşm-i giryânıň

V

1 Derûnu Hâşimî'niň nîm-i hicrânıňla pür ġamdır

2 Onuň göňlün yaḳıp gitme esâs ʿaşḳı muhkemdir

3 İziň tozundan ayrı ehl-i ʿaşḳıň dîdesi nemdir

4 Cemâl-i bil-cemâliň nûr-baḫş ʿayn-ı ʿâlemdir

5 Sen ey meh gözleriniň nûrusun erbâb-ı ʿirfânıň

6 Gidersen aġlamaḳdan nûru ḳalmaz çeşm-i giryânıň

[Sünbül-zâde Vehbî]

10[1]

SÜNBÜL-ZÂDE EFENDİNİŇ BERF ṬALEBİ İÇÜN DEFTERDÂR EFENDİ'YE ʿARẒ-I ḤÂLİDİR

Feʿilâtün/ Feʿilâtün/ Feʿilün

1 Ey ʿinâyetli velîyyü'n-niʿamm
Vey ʿaṭıfetli celîyyü'n-niʿamm

2 Menbaʿ-ı ʿayn-ı ʿaṭâdır ẕâtıň
Ḳulzüm-ı cûd u süḫâdır ẕâtıň

3 Ḳalemiň ḳaṭresidir âb-ı ḥayât
Ki odur teşnelere ʿaẕab fürât

---

[1] 103b-104b

4 Cûş edince himemiñ deryâsı
Ġarḳ-ı mevc-i kiram eyler nâsı

5 Nedir ol cûşiş-i luṭf-ı iḥsân
Feyẓ-i baḫş olamaz öyle nisyân

6 Dehr için böyle ederseñ sîr-âb
Gülşeni devletiñ olsun şâd-âb

7 Böyle luṭf-ı kiramıñdır cârı
Seni reyyân ede luṭf bârı

8 ʿÖmr ü iḳbâlle daʾim olasın
Câh-ı iclâlle ḳaʾim olasın

9 Baʿd-ezîn secde-i luṭf himemde
Ḳulzum-ı cûd velîyyü'n-niʿamm

10 ʿArṣa-yı ḳaṭre-i efkende budur
Baṭṭ-ı dil-teşniñi-i bende budur

11 Ki keremiyyet ile germâde
Der-i iḥsâna olup üftâde

12 Eyleyip serd-i kelâma âġâz
Pek ḥarâretle eder ʿarẓ-ı niyâz

13 Âb-ı rû dökme ġayra uṭanır
Ḳarlı daġlar gibi saña dayanır

14 Germ serdi çekerek ʿâlemde
Tâb u ṭâḳât mi ḳalır âmedde

15 Bâ-ḫuṣûṣ oldu yine tâbistân
ʿAṭş-efzâ-yi dil-teşne lebân

16 Etdi mâhiyyet-i mihr pür tâb
Şimdi mâhîleri deryâda kebâb

17 Laʿl-i yâḳut eridi ḫârâda
Âteşe tutdu ṣular deryâda

18 İstemez şimdi semender nârı
Oldu dil-teşne-yi mâʾ-i cârı

19 Kürre nâra olalı şuʿle feşân
Sâyeler oldu mis̱âl-i nîrân

20 El-ʿaṭş ey kerem âsı feryâd
Ḳıl zülâl-i himemiňle imdâd

21 Reşḥa-i şebnem elṭâf-meʾâb
Gül ümîdimi ḳılsın şâd-âb

22 Ḳoma dil-teşne bunu ârâmı
Âb-yârı aʿṭa hengâmı

23 Bu ʿaṭşâ ne ki kirâm eslâf
Edip icrâ-yi rüsûm inṣâf

24 Yaḫ u berf ile ḳılardı reyyân
ʿAdet –i câriye olmuşdu hemân

25 Ḳalayım vaḳt-i şerîfiňde daḫî
Ḫuşk-leb bulmayaraḳ berfîni

26 Teşneyim luṭfuňa bundan geçemem
Berfin olmasa bir şey içemem

27 Lik bu bende-yi perîşân aḥvâl
Oldu bu tâkiye çünkim abdâl

28 Cûy-bâr-ı himemiňden ḳanayım
Ne revâ nâr-ı ʿaṭşla yanayım

29 Ne ise lâyıḳ ayin himem
Yine devletli efendim âʿlem

30 Bende-i Vehbî ḍaraʿât muʿtâd
Dâʿi-teşne-leb-i cûy murâd

[Kâmî]

11[1]

ĠAZEL-İ KÂMÎ LİSÂN-I EṬFÂL

Feʿilâtün/ Feʿılâtün/ Feʿilâtün/ Feʿilün

1 Küçücük oġlan biň tâḳiyesi oldu tâtâ
Neni babam اوپنور صوبوه etmek pâpâ

2 Ata çoḳ oldu daġ طشريه ḫûbbacıḳ
Ḳıḥ kesici nesnedir ceci eyü bed ḳaḳa

3 Çip çip aḳar ṣuyadı deḥ deḥ olubdur devâb
Ḳorḳuducudur avcı öcü böcü bed ṣabâ[2]

4 Ḳaġuculuḳ berbere ayġa başmaḳ cîve
Nemnecik ṭaʿâm hem daḫi derler mama

5 Yatmaġa nanı demek çabiḳ oldu yemek
Pis kedi ḳucı köpek gitdi ḳoma o bâhâ

---

[1] **107b**
[2] Bu mısra vezne uymamaktadır.

6Çi baḳış u çiz yaḳış mahcıḳ oldu o pûş
İşemeğe dedi çiş dadıya derler dada

7 Müfteʿalen fâʿil-i müfteʿalen fâʿil
Kim bu kitâbı oḳur isteye göňlü lapa

[Münîf] [1]

12[2]

ĠALAṬÂT-I CENÂB-I MÜNÎF

Fâʿilâtün/ Fâʿilâtün/ Fâʿilün

1 Ḥâliṣi-i pîr mufâ-pîşeniň
Ḥażrete mâfir sözü ircâsı var

2 Yaʿni هنطوره تهف nev زهور
Bir ḳaziliyât مسناسی var

3 H̬âki يشك خبbize اوزاسی çoḳ
Baş ṣalıyor var ise صرعاسی var

4 Râciḥ ise keyf ile ṣâḥib عليل
Başda sedâsı ile hümâsı var

5 Ṣarıġa فيصل vereli مرمك
Başda nümâyişli meşâşâsı var

6 Kendi yazısı سيرويسيك
Bende de biryâk muraḳḳâsı var

7 Kâtib dîvân ediğin اكدرر
Ḥaḳ bu ki h̬oşca ايرقاسی var

---

[1] Bu şiir Münîf dîvânında bulunmamaktadır. Bkz. Kılıç 1995
[2] **107b-108b**

8 Birisine bu gece مدعوليم
Pâki papaz yaḫnisi dolması var

9 Ṣofrada yoḳ mumbar işkenbesi
Baḳ ṭ.ş.ġ.ň iki yumurṭası var

10 مونى olacaḳ لفەسز ʿaskeriň
Ne aḳı ne ekmeği ne ʿarpası var[1]

11 Oġluyla âyineye baḳıp demiş
Baḳ ككزك bir de ولزناسى var

12 بيه دفتر ركنيا efendi demiş
Ḫüznümüzüň şimdi مظيقاسسى var

13 Gerçi odamızda olur انتفات
Fâʾide ne n'eyleyim amâsı var

14 Gör babayı câme yerine gir
Birkimişi kirli muşammâsı var

15 Yaz günü üstü teke gibi ḳoḳar
Ḳolṭuġunuň pek ايتى ريحاسى var

16 Nâfe göbek görmeziň başları
چيلقوهدن gerçi ki zaġrâsı var

17 Etmeğe nân ṭuza nemek demeniň
İşte مطّول --------- var

18 Çaldıġına onuň on iki ḳalem
Elde tekellüflü muraḳḳâsı var

---

[1] Bu mısra vezne uymamaktadır.

19 بولغتی şâhidide görmüşüz
Bende gözüň ḥayli بزاعاسی var

20 Sâḳıf-ı nihâli ile بشر oturur
Evvel-i s̱ânî iki ḳalfası var

21 Ede yerim yüz paralıḳ herzevât
Lîk edince ḳoru baḳlası var

22 Baḳ ككزك طفرسينى gör hele
Ne ایتی var o da ne اتباسی var

23 Etse جِّما ḥaylî معزب çeker
Ḳaḥbe حطب zevceni ḳocası var

[Refîʿ-i Kalâyî]

13[1]

MİN LEṬÂYİF-İ REFÎʿ-İ KALÂYİ DER ḤAḲḲ-I EHL-İ KEYİF

Feʿilâtün / Feʿilâtün / Feʿilâtün / Feʿilün

I

1 Hey meded neşʾe- ẕâtı var iken dilde füzûn
2 ʿAmeli keyfe düşüp ḳaldıḳ ʿamelden bîrûn
3 Nâm-ı tiryâki ise başḳaca bir dâġ-ı derûn
4 Ehl-i keyfiň ṭutalım ṭabʿı olurmuş mevzûn
5 Lîk gün körlese küngürleyip ister maʿcûn
6 Ḥâṣılı düşme ṣaḳın edip onu meygûn
7 Yiyip ol zehri şekerdir diye eğdikçe boyûn
8 Engerek olsaň eder ʿaḳreb-i bânûya zebûn
9 Ḳahve maʿcûn tütün enfiyye ve kâfir afyon
10 İşte beş şeydir eden bizi ʿazîzim mecnûn

---

[1] **112a-113b**

BEND-İ S̱ÂNÎ

1 N'ola bel bel baḳar ise işine varmaz eli
2 Ol muvâḳḳit ki yedi günde bir eyler ʿameli
3 Olmuş âʿżası doḳuz boġum anıñ geçme beli
4 Reng-i ruḫsârı nebâtîsi ya şemʿi ʿaseli
5 Bezm-i rindânda o hiç ṣoḥbete vermez keseli
6 Her şeker ile yalan gerçek o bir bal yemeli
7 Ki bu ṣûretde merâḳı görünür gerçi veli
8 Oldu ʿâlemde o bî-çâre ne ʿaḳil ne deli
9 Ḳahve maʿcûn tütün enfiyye ve kâfir afyon
10 İşte beş şeydir eden bizi ʿazîzim mecnûn

BEND-İ S̱ÂLİS̱

1 Ḳahve fincânı elinde hele etdikçe şükür
2 Kendi için ṣanar ol ḳahveyi çaḳşırı içer
3 Görse meclîsde eğer cezbeli bunca dilber
4 Yetmeyip çeşm-i çerez vaṣla şeker de ciğer
5 Ḳaynaşır ise velî telve gibi dibe çöker
6 Nim-i ħˇâb içre belinden kemeri çözse eğer
7 Uyanıp anda baḳar kim ne uşâḳ var ne kemer
8 Ẕevḳ-i vuṣlat dediği uyḳu imiş cümle meğer
9 Ḳahve maʿcûn tütün enfiyye ve kâfir afyon
10 İşte beş şeydir eden bizi ʿazîzim mecnûn

BEND-İ RÂBİʿ

1 Kes-i baḫri gibi gâhî açılır ki ḳapanır
2 Keyfi çatmadan oña çatma ki saña dayanır
3 Uyḳusu ḳuşḳu meges burnuna ḳonsa uyanır
4 Olsa kestâne ṣuyu ḳahve o kerre bulanır
5 Lîk-i incire yubûsetde görünce yalanır
6 Vaḳt-i ḳurbanda şeker bir ḳamışın atdı ṣanır
7 Hele maʿcûn yer iken rûyuna baḳma uṭanır
8 Gâhice bâde-i ḥamrâda olursa boyanır
9 Ḳahve maʿcûn tütün enfiyye ve kâfir afyon
10 İşte beş şeydir eden bizi ʿazîzim mecnûn

BEND-İ ḪAMS

1 Yevm-i şekk gecesi bir gûne alır kim ḥayret
2 Baḳmaġa semt-i semâya edemez hiç cür˒et
3 Şübhesiz ol gece olsaydı hilâli ru˒yet
4 Bir çöreklenmiş o mâra döner anda ḳat ḳat
5 Oňa nisbetle müferrîḥ yine ehl-i ˓işret
6 Ki eder bezm-i ṣafâda düşe ḳalḳa ḥareket
7 Keyf ü kem ṣorma Refi˓-iyâ dedi ehl-i hikmet
8 Şekl-i ademde heyulâsı silinmiş ṣûret
9 Ḳahve ma˓cûn tütün enfiyye ve kâfir afyon
10 İşte beş şeydir eden bizi ˓azîzim mecnûn

[Refî˓-i Kalâyî]
14[1]

BEYT-İ REFÎ˓-İ KALÂYÎ

Mefâ˓îlün/ Mefâ˓îlün/ Mefâ˓îlün/ Mefâ˓îlün

İki beyt oldı naẓm-ı ḥüsne ḥarf-i râde çâr ebrû
Birisi maṭla˓-ı ġıradrânıň bir maḳṭa˓ı[2]

[Lâ-edrî]
15[3]

ḲIṬ˓ATÜ'L-ÂḪİRÎ

Fe˓ilâtün/ Fe˓ilâtün/ Fe˓ilâtün/ Fe˓ilün

1 غنبغخر ṣaġdıca derler gune gider سنخار
خرپسنيك oldu düğün ḫırs gelin ki o yâr

2 Dediler bûs اما امّانى ṣor كوقوردن
Ki ḫuşûdur der ise بوكيدر اره gel başı ṣaġâr

3 خنظور almaya دانز امروده derlerse n'ola
Daḫi دانزم deme˓aynı طشغمدر tekrâr

---

[1] **113a**
[2] Bu mısranın metne eksik kaydedildiği düşünülmektedir.
[3] **113b-114b**

4 Gidelim ḳalḳ eli gerتتق ise yürü قلەدر
Hem ḳarşıdır meh muẖârız daẖi oynama muẖâr

5 Dediler mâr anaya خر babaya onlar kim
Ola mâr ẖırdaʿ adâvatla eşklik der-kâr

6 Ḳarşıya dedi تماتس نیواشه dedi غمتسر
Daẖi vâze vâze çapik çapiğedir anlar

7 Eskici قصپره ṣor bilmez anı her birisi
Kiغليك oldu papuç ḳalıbı oldu غبغار

8 Dediler كونشه صنغه آیەلو derler آرو
Ân ایرد dese yalancı âmire der ise kibâr

9 Keft آغیکه dese keyfiň iyi mi oldun demek
اینزی dur hem baňa dırdır dese dirḥem جەمدار

10 Eskidi ben saňa derâs كذی demek bu saňa
Heme ḳavḳım deme şimdi gelirim gelme مقار

11 Rasḳos oldu ise yüreğin çivân oldu اورغن
Ḳıṣṣa ġerc üzüne arġın deseler al deme ar

12 Hem نقس eksiğe derlerse limân oldu tamam
Aza keşdir çoġa şâde çıḳa yoḳ oldu ġaddâr

13 Üzüme dedi خاووخ incire hem ṭuz dediler
Sime روغ ḳarpuza derlerse vardın oldu ẖıyar

14 Ṭuṭu derler limona hem daẖi قوزەدر انقوز
زركويل ayva demekdir daẖi nûr oldu nar

15 پارچدر bardağı دریو ḳuruya dedi derân
مانج pür hem daḫi oğlan getir altına dedi var

16 نرس غرنس demek içeriye alır mısın
چرپز almaz demedir hem daḫi dermez uçdâr

17 N'ola pabuḳ dese cedde daḫi dilenciye der
Hem ġulam-pâreye kim sâʿil gönder biʿâr

18 یاب کی بار oduna hem pat کومره ḳözlüdür
Zar ki ur eğriye zer hem dediler derme medâr

19 Ḳahve ایچ خمه چور سر demek yaʿni büyür
اصواس مغه dese gûyâ ediyor istîġfâr

20 انپر o yağmura çün ḳâre demişlerse n'ola
Dediler yaz eyle ḳış oldu mâr eyle سمار

21 Kediye dedi صبیان موق غدومم dediler
Yılan o tıs oldu ver اتسوار oḳumuş olsa n'ola

22 ابنه دنراق demişler eğer ایننمار iseň
Yeňi ḫanda olur ol var تره ṣor tekrâr

23 Ġonçe çağır deme der etme دینور ise منار
پوره hem yaʿni köpek oldu ḳoynum ile o yanım[1]

24 Biri یم لیه یفعل demek eliň birisi var
زرق al da öpeyim eliňi زرغت بقنم

25 Giydireyim dese حکنم daḫi پاتدوس destâr
غیسرم kendi gûyâ severim ben seni der

---

[1] Bu mısra vezne uymamaktadır.

26 Mey زو تسم زور demek söylemem oğlan دماب
Cumʿa ertesi ki hafta başıdır dedi şubat

27 Ger iki dediği âteş günü gûyâ ki pazar
Arġo شابتله erik شابتی çürük شابتی daḫi

28 Pazar ertesi şalı ile çehar-şenbe yazar
Penc-şenbe daḫi cumʿa demekdir isek

29 شاپتی پنك imiş قصپا اتسو دیر اوپرتله
Saňa bir ḳalpaḳ alayım gel ey oğlan gitme

30 Kendimiň تار مر نچوق اغوما ارنم خالبغ
فضلات فضلات فضلات فضلات

ʿAmel et bu قیی murâdıň sözü üzre hem-bâr

[Refîʿ-i Kalâyî]

16[1]

ḲIṬʿATÜ'L-ÂḪİRÎ

Feʿilâtün/ Feʿilâtün/ Feʿilün

1 Arḳaya غرنق dediler ḳula تو
Ḳırmızı غرمر siyâh oldu su

2 Ḥasta ḳalın inceye dedi berrâḳ
زوود kez oldu yeňi iştiyâḳ

3 Sured (?) ṣovuḳda ki sıcaḳ (……) yol
غدناس پذیره dese ara yol

4 İste üzre isteme muzur demek
Dese çopur yaʿni (------) demek

---

[1] **114b-115b**

5 Ḳoyuna uçḳar dedi ḳuzuya ḳar
(-----) seniň (-----) ḳoḳu (---) rûzgâr

6 Hem gune اركيدك demiş yeriňdin
Şer ile ḫayra dedi çâr dü-çarın

7 Ṭevn (?) deme var demekse cûzar (?) saňa
لاموكه dilber ise buraḳ saňa

8 Şevde (?) ḳolay güç ne demek tijdâr (?)
Genc adı مدغاش ise zer iḫtiyâr

9 Der saňa armaḳ (?) dedi dû-taḳı ayaḳ[1]
صوخ ile ṣaḥandır ṣoġan sarımsaḳ

10 Boyuna şılk (?) dedi mâz oldu ṣabaḥ
Arpa ġarı (?)خنط süren zâr aġac

11 Hem موديكه هرونه uzaḳ yaḳın
Oldu beyâż غين و حرمق دصارى

12 Öġüd دوميز öküz doġuz inek
Ġassa (?) deme yâʿni ki söyler demek

13 Arıc (?) oňa derler ise arda (?) ادغ
Yan ايكسنه قودمدر demiş اسغ

14 Ḫayli der âyîneye fûş (?) (…) غيك
Daḫi fenâ keş deme iyi اغيك

15 Uyḳuya ḳul ḥor deme yaʿni ḳoyu
Hem قنهناس oldu dese var uyu

[1] Bu mısra vezne uymamaktadır.

16 Bağla غبه bağlarım oldu غبم
Hem daẖî çözer ne demek istemem

17 Zevḳ balıḳ gir deme oldu medîr (?)
Daẖi (….) perestûya der

18 Mehke (?)کنهدر tutuna منح dedi
Meşḳ bel (?) oldu ḳoşuḳ adı ḳodu

19 Ḳorḳma موحنر demedir çân-ı ṣadâ
Daẖi âver âẖes (?) adı demekdir ṣafâ

20 ارسکه زو شا وغيسرم اسكذى
چورکه ne çocuḳ çoḳ soram ben seẖâ (?)

21 Muẖtelif muẖtelif ẖâlif
Ẕihnler Kâlâyi kelâmı bulur
Ermenîce'den de yoḳ Allâh bilir

SONUÇ

Ankara'da Milli Kütüphane'de 06 Mil Yz A 9855 numarasıyla kayıtlı olan Mecmû'a-i Nefîse üzerinde yaptığımız çalışma bizi şu sonuçlara götürmüştür:

Şiir mecmualarının edebiyat tarihimizde büyük önemleri vardır. Şiir mecmuaları sayesinde eserin derlendiği tarihte beğenilen şairler ve o şairlerin rağbet gören şiirlerini tespit edebiliriz. Şiir mecmualarını toplumun farklı kesimlerine ulaşan eserlerdir. Bu yüzden derleyicinin mecmuaya seçtiği şiirler sadece kendisinin değil, o devrin şiir okurlarının da zevkidir. Mecmû'a-i Nefîse üzerinde yaptığımız çalışmadan hareketle, 18. ve 19. yüzyıllardaki şiir severlerinin Koca Râgıb Paşa, Sâbit, Mehmed Emin Belîğ ve Nedîm'i tercih ettiklerini görmekteyiz. Ancak Nedîm, Koca Râgıb Paşa ve Mehmed Emin Belîğ'in birkaç beyti, eserin derleyicisi tarafından "Lâ-edrî" başlığı altında verilmiştir. Bu da, mecmuanın derlendiği tarihte şairlerin o şiirlerinin pek bilinmediğini göstermektedir. Mecmû'a-i Nefîse'de edebiyatımızın büyük şairlerinden Ahmed Paşa, Fuzûlî, Bâkî, Nef'î ve Nâbî'nin de şiirleri yer almaktadır. Mecmuanın 19.yüzyılda derlendiği düşünüldüğünde bu şairlerin, o dönemin edebiyat severleri tarafından hala okundukları ortaya çıkmaktadır.

Şuara tezkîrelerinde yer almamış pek çok şairle şiir mecmualarında karşılaşabiliriz. Mecmû'a-i Nefîse'de şiirleri bulunan Nesîbâ, Derviş Yayabaşı-zâde, Enîsî, Habîb, İlâmî, Kâfî, Râfet, Ref'et'in ismine hiç bir tezkîrede rastlanmamıştır. Bu şairlerin sanat yaşamlarını dar bir çevre içersinde sürdürdüklerini, bu sebeple her hangi bir tezkîre yazarına ulaşamadıklarını ya da mecmua derleyicisinin bu şairleri "ahbaplık" ilişkilerini kullanarak Mecmû'a-i Nefîse 'ye kaydettiğini düşünebiliriz.

Mecmû'a-i Nefîse'de şairi bilinmeyen pek çok şiir bulunmaktadır. Bu şiirlerin 176'sı Lâ-edrî başlığıyla verilmiş, 43'ü başlık konulmadan mecmuaya kaydedilmiştir. Mecmua dikkatlice incelendiğinde "Lâ-edrî" başlıklarının ve bu başlıkların altında yer alan şiirlerin aynı yazı biçimiyle yazıldığı ve "Lâ-edrî" başlıklarının sayfalara sıkıştırılmadığı görülmektedir. Bu sebeple mecmua derleyicisinin bu şairlerin mahlaslarını bilmediği düşünülmektedir. Aynı şekilde şairlerin, bugün elimizde bulunan çeşitli dîvân nüshalarına bir sebeple girmemiş şiirlerini de bu mecmûʿalarda bulabiliriz. Örneğin; Mecmû'a-i Nefîse'de, Bâkî'nin ve Fuzûlî'nin basılı dîvânlarında yer almayan müfredleri yer almaktadır.

Mecmû'a-i Nefîse'de kayıtlı olan şiirleri, nazım şekillerine göre incelediğimizde mecmua derleyicisinin müfredleri ve gazelleri tercih ettiğini görmekteyiz. Ayrıca, müfredlerin bir kısmını, mecmuada bulunan gazellerin içerisinden seçilmiş beyitler oluşturmaktadır. Bu durumda, göz önüne alındığında derleyicinin bu tercihinin bilinçli olduğu, “Müfredât” başlıklı bölümde, beğendiği beyitleri not ettiği görülmektedir.

Mecmû'a-i Nefîse'de yer alan şiirler yazıldıkları yüzyıllara göre incelendiğinde, mecmua derleyicisinin 18. ve 19. yüzyılda yaşamış şairlerin şiirlerini tercih ettiğini görmekteyiz. Böylelikle, mecmua derleyicisinin şiir zevkinin, dönemin "popüler" diyebileceğimiz şiirlerinden oluştuğunu düşünebiliriz. Derleyicinin, mecmuasına bu dönemlerin şairlerinin şiirlerine daha kolay ulaşabildiği için seçtiği de düşünülebilir. Mecmuadaki şiirleri konularına göre incelediğimizde ise aşıkâne şiirlerin daha çok tercih edildiğini görmekteyiz. Böyle bir tercihin sebebini ise mecmua derleyicisinin şiir zevkinde aramamız gerektiğini düşünmekteyiz.

Son söz olarak, araştırmacılarımızın çalışmalarını mecmualar üzerine yoğunlaştırdıkları takdirde, edebiyat tarihimize ilişkin pek çok yeni bilgiye ulaşılacağı, tezkîrelerde adı geçmeyen şairlerin ortaya çıkarılacağını düşünmekteyiz.

KAYNAKÇA

Abdulkadiroğlu, Abdulkerim (1999). *İsmail Belîğ, Nuhbetü'l-Âsâr li-zeyli Zübdeti'l-Eş'âr*. Ankara.

Açıkgöz, Ali (1994). *Belîğ Dîvânı (Metin-İndeks)*. Yüksek Lisans Tezi. İzmir: Dokuz Eylül Üniversitesi SBE.

Açıkgöz, Namık (1982). *Riyâzü'ş-şu'arâ Riyâzî Mehmed Efendi (Metin-Dizin)*. Yüksek Lisans Tezi. Ankara: Ankara Üniversitesi DTCF.

Ağakay, Mehmet Ali (1969). *Türkçe Sözlük*. Ankara: Türk Dil Kurumu.

Ak, Coşkun (2002). *Bağdatlı Rûhî Dîvânı: Karşılaştırmalı Metin*. Bursa: Uludağ Üniversitesi Yayınları.

Akkuş, Metin (1993). *Nef'î Dîvânı*. Ankara.

Akkuş, Metin (1998). *Nef'î ve Sihâm-ı Kazâ*. Ankara.

Akyüz K., Yüksel S., Cunbur M. ve Beken S. (1990). *Fuzûlî Dîvânı*. Ankara

Altun, Kudret (1997). *Tezkîre-i Mûcîb (İnceleme-Tenkidli Metin- Dizin-Sözlük).* Ankara.

Arslan, Mehmet ve Aksoyak, İsmail Hakkı (1994). *Haşmet Külliyatı: Dîvân, Senedü'ş-şu'arâ, Vilâdet-nâme (Sur-nâme), İntisabü'l-mülk (Hab-nâme)*. Sivas: Dilek Matbaası.

Arslan, Mehmet (1999). Nâbî Sûrnâmesi. *Türk Edebiyatında Manzum Surnâmeler*. 625-684.

Alpaydın, Bilal (2007). *Refî'-i Kâlâyî Dîvânı (İnceleme-Metin)*. Yüksek Lisans Tezi. İstanbul: İstanbul Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Türk Dili ve Edebiyatı Anabilim Dalı Eski Türk Edebiyatı Bilim Dalı.

Atalay, Rafet (2005). *Reşîd Dîvânı (İnceleme-Metin)*. Yüksek Lisans Tezi. Ankara: Gazi Üniversitesi SBE.

Atalay, Mehmet(1988). *Şair Nef'î, Farsça Dîvânının Edisyon Kritiği ve Üslûbu*. Doktora Tezi. Erzurum: Atatürk Üniversitesi SBE.

Ayan, Hüseyin (1981). *Cevrî Hayatı-Edebî Kişiliği, Eserleri ve Dîvânının Tenkidli Metni*. Erzurum.

Ayan, Ülkü (1987). *Lâmi'î Çelebi'nin Hüsn ü Dili (İnceleme-Metin)*. Yüksek Lisans Tezi. Ankara Üniversitesi, SBE, Ankara 1987.

Ayan, Hüseyin (1990). *Nesîmî Dîvânı*. Ankara.

Ayan, Hüseyin (1993). Bir Nazîre Mecmûası. *Marmara Üniversitesi Türklük Araştırmaları Dergisi*. 1993/ 7, 111-118.

Ayan, Hüseyin (1997). Bir Şiir Mecmûasında Ahmet Yesevî. *Selçuk Üniversitesi Türkiyat Araştırmaları Dergisi*. 1997/3, 79–84.

Ayan, Gönül (1998). *Lâmi'î, Vâmık u Azrâ (İnceleme-Metin)*. Ankara.

Aydemir, İbrahim Ahmet (1989). *Refî'-i Amidî Dîvânı (Edisyon-Krtitik)*. Yüksek Lisans Tezi. Bursa: Uludağ Üniversitesi SBE.

Aydemir, Yaşar (2001). Şiir Mecmûaları ve Metin Teşkilinde Mecmûaların Rolü. *Bilig*. 2001/ 19, 147–155.

Aydemir, Yaşar (2001). Şairlerin Edebî Kişiliğinin Tespitinde Mecmûaların Rolü. *Türk Kültürü*. 2001/ 464, 731–744.

Aydemir, Yaşar (2007). Metin Neşrinde Mecmûaların Rolü ve Karşılaşılan Problemler. *Türkoloji Araştırmaları*. 2 / 3, 122–137.

Aynagöz, Pervin (1988). *Mustafa Safâyî Efendi, Tezkîre-i Safâyî (Nuhbetü'l-âsâr min Fevâidi'l-eş'âr) (İnceleme-Metin-İndeks)*. Doktora Tezi. Elazığ: Fırat Üniversitesi SBE.

Aynur, Hatice (2004). *Üniversitelerde Eski Türk Edebiyatı Çalışmaları-Tezler, Yayınlar, Haberler*. İstanbul: Kitap Matbaacılık.

Aypay, İrfan (1992). *Nahîfî Süleyman Efendi (Hayatı, Sanatı, Eserleri, Edebi Kişiliği ve Divanının Tenkidli Metni)*. Doktora Tezi. Konya: Selçuk Üniversitesi SBE.

Aypay, İrfan (1998). *Lâle Devri Şairi İzzet Âlî Paşa Hayatı, Eserleri, Edebî Kişiliği, Dîvân ve Nigâr-nâme, Tenkitli Metin*. İstanbul.

Banarlı, Nihad Sami (1987). *Resimli Türk Edebiyatı Tarihi I-II*. İstanbul: MEB Yayınları.

Başar, M. Fuad (2010). *Mârifet-nâme*. İstanbul.

Başer, Tuğba (2004). *Pervane Beg Nazire Mecmûası (557a-580b)*. Yüksek Lisans Tezi. İstanbul: Marmara Üniversitesi Türkiyat Araştırmaları Enstitüsü.

Başpınar, Fatih (2003). *Pervane Beg Mecmûası (315a-340a varaklar) Transkripsiyonlu, Edisyon Kritikli Metin*. Yüksek Lisans Tezi. İstanbul: Marmara Üniversitesi Türkiyat Araştırmaları Enstitüsü.

Batislam, Dilek (1997). *Kânî'nin Mensur Letâ'if-nâmesi ve Hezliyyâtı*. Doktora Tezi. Adana: Çukurova Üniversitesi SBE.

Batur, Atilla (2002). *Surûrî Dîvânı, Hayatı, Sanatı, Eserleri, Dîvânı'nın Tenkidli Metni*. Doktora Tezi. Malatya: İnönü Üniversitesi SBE.

Beyzadeoğlu, Süreyya Ali (1985). *Sünbülzade Vehbî: Hayatı, Edebi Şahsiyeti, Dîvânının Tenkidli Metni ve İncelemesi.* Doktora Tezi. İstanbul: İstanbul Üniversitesi SBE.

Beyzâdeoğlu, Süreyya Ali (1994). *Lutfiyye-i Vehbî*. İstanbul.

Bilgin, Üzeyir (2002). *Pervane Beg Nazire Mecmûası (131a-164a) Transkripsiyonlu Edisyon Kritikli Metin.* Yüksek Lisans Tezi. İstanbul: Marmara Üniversitesi Türkiyat Araştırmaları Enstitüsü.

Bilkan, Ali Fuat(1993). *Nâbî'nin Türkçe Dîvânı (Karşılaştırmalı Metin)*. Doktora Tezi. Ankara: Gazi Üniversitesi SBE.

Bilmen, Saffet Sıtkı (1943). *Nef'î ve Sihâm-ı Kazâsı*. İstanbul.

Bozkurt, Zeynep, (1991). *Mecmû'a-i Ebyât*. Yüksek Lisans Tezi. Ankara: Gazi Üniversitesi SBE.

Bulan, Ayşe (1993). *Hâşimî, Hayatı, Edebî Kişiliği ve Dîvânı'nın Tenkidli Metni*. Yüksek Lisans Tezi. Konya: Selçuk Üniversitesi SBE.

Burmaoğlu, Hamit B. (1983). *Lâmi'î Çelebi Dîvânı (Hayatı, Edebî Kişiliği, Eserleri ve Dîvânı'nın Tenkidli Metni)*. Doktora Tezi. Erzurum: Atatürk Üniversitesi SBE.

Canpolat, Mustafa (1982). *Ömer bin Mezîd Mecmû'atü'n-nezâir*. Ankara: TDK Yayınları.

Coşan, Esat ve Kemal Işık (1962). *Fuzûlî Matla'u'l-i'tikâd fî Ma'rifeti'l-mebde ve'l-me'ad*. Ankara.

Coşkun, Menderes (2002). *Manzum ve Mensur Osmanlı Hac ve Seyahatnameleri ve Nâbî'nin Tuhfetü'l-Harameyn'i* . Ankara: Kültür Bakanlığı Yayımlar Dairesi Başkanlığı.

Çavuşoğlu, Mehmed (1977). *Yahyâ Bey, Dîvân (Tenkidli Basım)*. İstanbul.

Çeçen, Halil (1996). *Dîvân-ı Fıtnat (İnceleme-Metin)*. Doktora Tezi. Malatya: İnönü Üniversitesi SBE.

Çelebioğlu, Âmil (1967). *Mesnevî-i Şerîf ve Manzum Nahîfî Tercümesi*. İstanbul.

Çelebioğlu, Âmil (1972). Süleyman Nahîfî ve Fazîlet-i Savm (Zuhrü'l-âhire) Adlı Eseri. *Diyanet Dergisi*. 12, 342-350.

Çelebioğlu, Âmil (1987). Süleyman Nahîfî'nin Hicretü'n-nebî Adlı Mesnevîsi. *Türklük Araştırmaları Dergisi*. 2, 53-87.

Çelebizâde, Asım İsmail Küçük (1740). *Târih*. İstanbul.

Çelebizâde, Asım İsmail Küçük (1869). *Münşeât*. İstanbul.

Çelebizâde, Asım İsmail Küçük (1913). *Acâ'ibü'l-Letâ'if*. İstanbul.

Çetin, Abdülbâki (2006). Bilinmeyen Türkçe Bir Deh-nâme. *Modern Türklük Araştırmaları Dergisi*. 4, 91-111.

Çınarcı, Mehmet Nuri (2007). *Şeyhülislam Ârif Hikmet Beyin Tezkîretü'ş Şu'arası ve Transkripsiyonlu Metni*. Yüksek Lisans Tezi. Gaziantep: Gaziantep Üniversitesi SBE.

Çıpan, Mustafa (2003). *Fasîh Dîvânı: İnceleme-Tenkidli Metin*. Ankara: Milli Eğitim Bakanlığı Yayınları.

Çiftçi, Ömer (1997). *Fatîn'in Hâtimetü'l-eş'âr'ı*. Yüksek Lisans Tezi. Malatya: İnönü Üniversitesi.

Çomar, Arife (2001). *Süleyman Nahifî Enîsü'l-âfâk*. Yüksek Lisans Tezi. İstanbul: Marmara Üniversitesi.

Dadaş, Cevdet (1995). *Bâkî, Fezâilü'l-cihâd (Metin-Değerlendirme-İndeks)*. Doktora Tezi. Edirne: Trakya Üniversitesi SBE.

Demirbağ, Ömer (1999). *Koca Râgıb Paşa ve Dîvân-ı Râgıb*. Doktora Tezi. Van: Yüzüncü Yıl Üniversitesi SBE.

Demirel, Mustafa (1983). *Kemal Paşazâde, Yûsuf u Züleyhâ*. Ankara.

Demirel, Mustafa (1996). *İbn Kemâl-Divân*. İstanbul: Fakülteler Matbaası.

Demirel, H. Gamze (2005). *18. Yüzyıl Şairlerinden Belîğ Mehmed Emîn Dîvânı (İnceleme-Tenkitli Metin-Tahlil)*. Doktora Tezi. Elazığ: Fırat Üniversitesi SBE.

Demirkazık, Hacı İbrahim (2009). *18. Yüzyıl Şairi Mustafa Fennî Dîvân (İnceleme - Tenkitli Metin – Dizin)*. Doktora Tezi. İstanbul: Marmara Üniversitesi Türkiyat Araştırmaları Enstitüsü.

Devellioğlu, Ferid (2006). *Osmanlıca-Türkçe Ansiklopedik Lûgat*. Ankara: Aydın Kitabevi Yayınları.

Dikmen, Hamit (1991). *Seyyid Vehbî ve Dîvânının Karşılaştırmalı Metni*. Doktora Tezi. Ankara: Ankara Üniversitesi SBE.

Dilçin, Cem (1983). *Örneklerle Türk Şiir Bilgisi*. Ankara: TDK Yayınları.

Doğan, Muhammed Nur (1997). *Şeyhülislâm Es'ad ve Dîvânı*. Milli Eğitim Bakanlığı Yayınları, Türk Edebiyatı Dizisi.

Doğan, Muhammed Nur (2002). *Fuzûlî, Leylâ ile Mecnûn*. İstanbul.

Doğan, Muhammed Nur (2002). *Hüsn ü Aşk (Metin Nesre Çeviri, Notlar ve Açıklamalar)*. İstanbul.

Eğri, Sadettin (1997). *Lâmi'î'nin Şerefü'l-İnsân'ı*. Doktora Tezi. Ankara: Gazi Üniversitesi SBE.

Ekici, Hatice (2006). *Sahhâf Rüşdî ve Dîvânının Tenkitli Metni*. Yüksek Lisans Tezi. Balıkesir: Balıkesir Üniversitesi SBE.

Elgin, Necati (1959). *Selim III, (İlhâmî)*. Konya.

Eliaçık, Muhittin (1992). *Tokatlı Kânî Divanı'nın Tenkidli Metni*. Yüksek Lisans Tezi. İstanbul: İstanbul Üniversitesi SBE.

Elmas, Sevgi (1997). *Rahmî (Kırımlı, Mustafa) Hayatı, Edebî Şahsiyeti, Eserleri ve Dîvânının Tenkitli Metni*. Yüksek Lisans Tezi. Edirne: Trakya Üniversitesi SBE.

Eraslan, Kemal (2001). *Alî Şîr Nevâî, Mecâlisü'n-nefâyis I (Giriş ve Metin), II (Çeviri ve Notlar)*. Ankara.

Erdem, Sadık (1980). *İbrahim Cevrî Çelebi'nin Hayatı-Şahsiyeti-Eserleri ve Hilye-i Çihar-yâr-i Güzîn'inin Edisyon Kritiği*. İstanbul: İstanbul Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Yayınları.

Erdem, Sadık (1988). Mehmed Sâlih Yümnî, Tezkîre-i Şu'arâ-i Yümnî. *Türk Dünyası Araştırmaları Dergisi*. LV, 58-112.

Erdem, Sadık (1994). *Râmiz Adâb-ı Zurefâ'sı (İnceleme-Tenkidli Metin-İndeks-Sözlük)*. Ankara.

Ergun, Sadettin Nüzhet (1933). *Neşâtî, Hayatı ve Eserleri*. İstanbul.

Ergun, S.Nüzhet (1935). *Bâkî, Hayatı ve Şiirleri, Dîvân*. İstanbul.

Erkal, Abdülkadir (1997). *Lâmi'î Çelebi: Ferhâd u Şîrîn (İnceleme-Metin)*. Yüksek Lisans Tezi. Erzurum: Atatürk Üniversitesi SBE.

Eyduran, Aysun Sungurhan (1999).*Kınalızâde Hasan Çelebi, Tezkîretü'ş-Şu'arâ (İnceleme-Tenkitli Metin)*. Doktora Tezi. Ankara: Gazi Üniversitesi SBE.

Genç, İlhan (2000). *Esrâr Dede Tezkîre-i Şuarâ-yı Mevleviyye*. Ankara.

Gölpınarlı, Abdülbâki (1940). *Sıhhat ve Maraz Tercümesi*. İstanbul.

Gölpınarlı, Abdülbâki (1972). *Nedim Dîvânı*. İstanbul.

Gölpınarlı, Abdülbâki (1961). *Fuzûlî Dîvânı*. İstanbul.

Gölpınarlı, Abdülbâki (1968). *Şeyh Gâlib-Hüsn ü Aşk*. İstanbul.

Gültekin, Hasan (2000). *Mecmû'a-i Nezâyir (Transkripsiyonlu Metin)*. Yüksek Lisans Tezi. Denizli: Pamukkale Üniversitesi SBE.

Gültekin Hasan (2010). Düzenleyeni Bilinmeyen Bir Nazîre Mecmûası: Mecmû'a-i Nezâyir. *Hacettepe Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Dergisi*. 27/1, 107–122.

Güneş, Mustafa (2008). *Erzurumlu İbrahim Hakkî Dîvânı*.

Güngör, Şeyma (1987). *Hadîkatü's-süedâ, Fuzûlî*. Ankara.

Gürbüz, Mehmet (2013). Şiir Mecmûalarının Kaynakları Üzerine. *Turkish Studies*. 8/1, 315-322. http://www.turkishstudies.net/Makaleler/1346233594_15_G%C-3%BCrb%C3%-BCz%20Mehmet-edb_S.pdf. (Son erişim tarihi 26.11.2013)

Gürel, Rahşan (1999). *Enderunlu Vâsıf Dîvânı*. İstanbul: Kitabevi.

Gürer, Abdülkadir (1993). *Şeyh Gâlib Dîvânı (İnceleme-Metin)*. Doktora Tezi. Ankara: Ankara Üniversitesi SBE.

Hoca, Fazıl (2002). *Veysî Dîvânının Tahlili*. Yüksek Lisans Tezi. İstanbul: İstanbul Üniversitesi SBE.

Horata, Osman (1998). *Esrar Dede: Hayatı, Eserleri, Şiir Dünyası ve Dîvânı*. Ankara: Kültür Bakanlığı.

Horata, Osman (2000). Esrâr Dede'nin Lugât-i Talyân Tercümesi. *Türkbilig: Türkoloji Araştırmaları*. 1, 73-80.

İnce, Adnan (1992). *Sâlim Tezkîresi*. Doktora Tezi. Elazığ: Fırat Üniversitesi SBE.

İpekten, Haluk (1970). *Nâ'ilî-i Kadîm Dîvânı*. İstanbul.

İpekten, Haluk-Mustafa İsen, Recep Toparlı, Naci Okçu, Turgut Karabey (1988). *Tezkîrelere Göre Dîvân Edebiyatı İsimler Sözlüğü*. Ankara: Kültür ve Turizm Bakanlığı Yayınları.

İpekten, Haluk (2004). *Eski Türk Edebiyatında Nazım Şekilleri ve Aruz*. İstanbul: Dergah Yayınları.

İsen, Mustafa ve Hamit Burmaoğlu (1993). Lâmi'î'nin Bursa Şehrengizi. *Yedi İklim*. 40, 103-105.

İsen, Mustafa (1994). *Künhü'l-Ahbâr'ın Tezkîre Kısmı*. Ankara.

İsen, Mustafa (1998). *Sehî Bey Tezkîresi*. Ankara: Akçağ Yayınevi.

İsen, Mustafa (1998). *Latîfî Tezkîresi*. Ankara: Akçağ Yayınevi.

İz, Fahir (1995). *Eski Türk Edebiyatında Nazım*. Ankara.

Kadıoğlu, İdris (1997). *Es'ad-ı Bağdâdî Dîvânı (İnceleme-Metin)*. Yüksek Lisans Tezi. Malatya: İnönü Üniversitesi SBE.

Kadıoğlu, İdris (2003). *Lebîb-i Âmidî, Hayatı, Edebi Kişiliği, Eserleri ve Dîvânı'nın Tenkidli Metni*. Doktora Tezi. Dicle Üniversitesi SBE, Diyarbakır.

Kalyoncu, Abuzer (2011). *Peşteli Hisâlî Metâliü'n-nezâir(II.Cilt)(İnceleme-Metin)*. Doktora Tezi. Gazi Üniversitesi SBE, Ankara.

Kaplan, Mahmut (1995). *Hayriyye-i Nâbî (İnceleme-Metin)*. Ankara.

Kaplan, Mahmut (1996). *Neşâtî Dîvânı*. İzmir.

Karabey, Turgut ve Numan Külekçi (1990). *Sünbülzâde Vehbî, Tuhfe (Farsça-Türkçe Manzum Sözlük)*. Erzurum.

Karabey, Turgut ve Mehmet Atalay (1998). *Neşâtî Şerh-i Ba'z-ı Kasâ'id-i 'Urfî*. Erzurum.

Karaca, Oktay Selim (1995). *Hâşimî Dîvânı (Hayatı, Sanatı, Eserleri ve Divanı'nın Karşılaştırmalı Metni)*. Yüksek Lisans Tezi. Kayseri: Erciyes Üniversitesi SBE.

Karaca, Abdullah (2002). *Kemal Paşazâde'nin Dekâyıku'l-hakâyık'ı (Metin-İndeks)*. Yüksek Lisans Tezi. Kırıkkale: Kırıkkale Üniversitesi SBE.

Karacan, Turgut (1990). *Sâbit, Amrü'l-leys*. Sivas.

Karacan, Turgut (1990) . Sâbit, Berbernâme. *Çevren.* 76.

Karacan, Turgut (1990) . *Sâbit, Derenâme*. Sivas.

Karacan, Turgut (1990) . *Sâbit, Edhem ü Hümâ*. Sivas.

Karacan, Turgut (1991). *Bosnalı Alaeddin Sâbit Dîvânı*. Sivas.

Karacan, Turgut (1991). *Sâbit, Zafernâme*. Sivas.

Karahan, Abdülkadir (1948). *Fuzûlî'nin Mektupları*. İstanbul.

Karahan, Abdülkâdir (1972). *Nef'î Dîvânından Seçmeler*. İstanbul.

Karavelioğlu, Murat (2011). *Mecmû'a-i Kasâ'id-i Türkiyye*. İstanbul: Titiz Yayınları.

Kavruk, Hasan (2001). *Şeyhülislâm Yahyâ Dîvânı*. Ankara.

Kaya, Bayram Ali (2000). Azmi-zâde Haletî'nin Sâkî-nâme'si. *Journal of Turkish Studies*. 24/II, 81-106.

Kaya, Bayram Ali (2003). *The Dîvân of Azmî-zâde Hâletî (Introduction and Critical Edition of His Dîvân)*. Harvard.

Kaya, Bilge (1991). *XVII. Yüzyıl Dîvân Şairi Mantıkî Ahmed Efendi ve Dîvânçesi*. Yüksek Lisans Tezi. Ankara: Hacettepe Üniversitesi SBE.

Kaya, Bilge (2003). *Hisâlî, Hayatı-Eserleri ve Metâliü'n-nezâir Adlı Eserinin Birinci Cildi Metin-İnceleme*. Doktora Tezi. Ankara: Gazi Üniversitesi SBE.

Kaya, Bilge (2005). Nazîre Mecmûaları ve Hisâlî'nin Metâliü'n-nezâ'ir'i. *Uludağ Üniversitesi Fen-Edebiyat Fakültesi Sosyal Bilimler Dergisi*. 8, 47–56.

Kayabaşı, Bekir (1996). *Kaf-zâde Faizî'nin Zübdetü'l-Eş'âr'ı*. Doktora Tezi. Malatya: İnönü Üniversitesi SBE.

Kaynarca, Ahsen Tuba (2000). *Seyyid Vehbî'nin Sûrnâmesi (İnceleme-Metin)*. Yüksek Lisans Tezi. Kütahya: Dumlupınar Üniversitesi SBE.

Kılcı, Mehmet (2001). *Enderunlu Mehmed Âkif Mirat-ı Şiir*. Yüksek Lisans Tezi. Adana: Çukurova Üniversitesi SBE.

Kılıç, Atabey (1994). *Ahmed Neylî Dîvânı*. Doktora Tezi. İzmir: Ege Üniversitesi SBE.

Kılıç, Atabey (2012). *Mecmûa Tasnifine Dair. Eski Türk Edebiyatı Çalışmaları VII Mecmûa: Osmanlı Edebiyatının Kırk Ambarı*. (Haz. Hatice Aynur ve diğerleri). (s. 75-96). İstanbul: Turkuaz Yayınları.

Kılıç, Filiz (1994). *Meşâirü'ş-suarâ (İnceleme-Tenkitli Metin)*. Doktora Tezi. Ankara: Gazi Üniversitesi SBE.

Kılıç, Filiz (1998). *XVII. Yüzyıl Tezkîrelerinde Şair ve Eser Üzerine Değerlendirmeler*. Ankara: Akçağ Yayınları.

Kılıç, Muharrem (1995). *Münîf Antakî Hayatı, Edebi Kişiliği, Eserleri, Dîvânının Tenkitli Metni ve İncelemesi*. Yüksek Lisans Tezi. Erzurum: Atatürk Üniversitesi SBE.

Kocatürk, Vasfi Mahir (1944). *Şeyh Gâlib-Hüsn ile Aşk*. İstanbul: Ahmet Halit Kitabevi.

Köksal, M. Fatih (2001). *Mecma'u'n-Nezâ'ir-İnceleme-Tenkitli Metin*. Doktora Tezi. Ankara: Hacettepe Üniversitesi SBE.

Köksal, M. Fatih (2012). *Mecmûaların Önemi ve Mecmûaların Sistematik Tasnif Projesi (MESTAP). Eski Türk Edebiyatı Çalışmaları VII Mecmûa: Osmanlı Edebiyatının Kırk Ambarı*. (Haz. Hatice Aynur ve diğerleri). (s. 409-429). İstanbul: Turkuaz Yayınları.

Köprülü, M. Fuat (1928). *Millî Edebiyat Cereyânının İlk Mübeşşirleri ve Dîvân-ı Türkî-i Basît*. İstanbul: Devlet Matbaası.

Köprülü, M. Fuat (1980). *Türk Edebiyatı Tarihi*. İstanbul: Ötüken Yayınları.

Köse, Recep (1997). *Bursalı Lâmi'î'nin Şem u Pervânesi (İnceleme-Metin)*. Yüksek Lisans Tezi. Malatya: İnönü Üniversitesi SBE.

Kurnaz, Cemal-Yaşar Aydemir (2013). Mecmûalara Sorulması Gereken Sorular. *Turkish Studies*. 8/1, 51-64. http://www.turkishstudies.net/Makaleler/2066-871943_003-Aydemir%20Ya%C5%9Far-Kurnaz%20Cemal-edb.pdf. (Son erişim tarihi 26.11.2013)

Kut, Günay (1986). Mecmûalar. *Dergah Türk Dili ve Edebiyatı Ansiklopedisi*. VI, 170.

Kutlar, Fatma Sabiha (1996). *Arpa Emini-zâde Sâmî Dîvânı (Tenkitli Metin-İnceleme-Özel Adlar Dizini)*. Doktora Tezi. Ankara: Hacettepe Üniversitesi SBE.

Küçük, Sabahattin (1994). *Bâkî Dîvân: Tenkitli Basım*. Ankara: Atatürk Kültür Dil ve Tarih Yüksek Kurumu.

Kürkçüoğlu, Kemal Edip (1949). Fuzûlî’nin Muammâ Risâlesi. *DTCF Dergisi*. VII, 61-109.

Kürkçüoğlu, Kemal Edip (1951). *Kırk Hadis Tercümesi*. İstanbul.

Kürkçüoğlu, Kemal Edip (1955). *Beng ü Bâde*. İstanbul.

Kürkçüoğlu, Kemal Edip (1956). *Fuzûlî Rind ü Zâhid*. Ankara.

Levend, Agah Sırrı (1984). *Türk Edebiyatı Tarihi*. Ankara: Türk Tarih Kurumu Yayınları.

Macit, Muhsin (1997). *Nedîm Dîvânı*. Ankara.

Macit, Muhsin (2004). *Dîvân Şiirinde Ahenk Unsurları*. İstanbul: Kapı Yayınları.

Mazıoğlu, Hasibe (1962). *Fuzûlî Farsça Dîvân*. Ankara.

Mengi, Mine (1997). *Eski Türk Edebiyatı Tarihi*. Ankara: Akçağ Yayınları.

Mengi, Mine (1997). Bir Şiir Mecmûası Hakkında. *Türkoloji Dergisi*. VII, 73–78.

Mermer, Ahmet (2000).*XVII. Yüzyıl Dîvân Şâiri Vecdî ve Dîvânçesi*. İstanbul.

Mermer, Ahmet (2002). XV. Yüzyılda Yazılmış Bilinmeyen Bir Nazîre Mecmûası ve Aydınlı Visâlî’nin Bilinmeyen Şiirleri. *Millî Folklor*. 56, 75-94.

Morkoç, Yasemin (2003). *Eğirdirli Hacı Kemal’in Câmiü’n-nezâir’i*. Doktora Tezi. İzmir: Ege Üniversitesi SBE.

Odabaşı, Mihrican (2009). *Tuhfe-i Nâ’ilî Metin-Muhteva (1.Cilt S.234-467)*. Yüksek Lisans Tezi. Sivas: Cumhuriyet Üniversitesi SBE.

Oğuz, Fatma Sabiha Kutlar(1996). *Arpa Emini-zâde Sâmî Dîvânı (Tenkitli Metin-İnceleme-Özel Adlar Dizini)*. Doktora Tezi. Ankara: Hacettepe Üniversitesi SBE.

Oğraş, Rıza (1991). *Hoca Neş ̓et Dîvânı (İnceleme ve Tenkitli Metin)*. Yüksek Lisans Tezi. İstanbul: İstanbul Üniversitesi SBE.

Oğraş, Rıza (2001). *Esad Mehmed Efendi ve Bâğçe-i Safâ-endûz’u (İnceleme-Tenkidli Metin- Dizin)*. Burdur.

Okçu, Naci (1993). *Şeyh Gâlib Hayatı, Edebî Kişiliği, Eserleri, Şiirlerinin Umûmî Tahlîlî ve Dîvânının Tenkidli Metni*. Ankara.

Onay, Ahmet Talat (1993). *Eski Türk Edebiyatında Mazmunlar* (Haz. Cemal Kurnaz). Ankara: Türkiye Diyanet Vakfı Yayınları.

Önder, Murat (2006). *Şefkât ve Tezkîre-i Şu'arâsı*. Yüksek Lisans Tezi. Afyon: Afyon Kocatepe Üniversitesi SBE.

Özdingiş, Vicdan (1998). *Sâbih Hayatı, Sanatı, Eserleri, Edebi Kişiliği ve Dîvânının Tenkitli Metni*. Doktora Tezi. Konya: Selçuk Üniversitesi SBE.

Özgül, M. Kayahan (2012). *XIX. Asrın Özel Bir Edebiyat Mahfeli Olarak Encümen-i Şu'arâ*. Ankara.

Özer, Bülent (2004). *Dânişî Dîvânı (İnceleme, Metin, Nesre Çeviri, İndeks)*. Yüksek Lisans Tezi. Kocaeli: Kocaeli Üniversitesi SBE.

Öztahtalı, İbrahim İmran (2001). *Lâmi'î Çelebi-Lügat-i Manzume*. Bursa.

Öztekin, Özge (1997). *Râsîh Dîvânı (İnceleme-Tenkitli Metin-Özel Adlar Dizini)*. Yüksek Lisans Tezi. Ankara: Hacettepe Üniversitesi SBE.

Öztekin, Özge (2010). *Dîvân / Çelebizâde Âsım*. Ankara : Ürün Yayınları.

Öztoprak, Nihat (2000). *Refî'-i Âmidî, Cân u Cânân*. İstanbul.

Pala, İskender (1989). *Hayriyye*. İstanbul.

Pala, İskender (2004). *Ansiklopedik Dîvân Şiiri Sözlüğü*. İstanbul: Kapı Yayınları.

Pamuk, Arif (2012). *Kur'ân-ı Kerîm ve Yüce Meâli*.İstanbul:Pamuk Yayıncılık.

Sami, Şemseddin (1317). *Kamûs-ı Türkî*. İstanbul: İkdam Matbaası.

Sak, Vesile (1994). *Nâzım (İstanbullu) : Hayatı-Eserleri-Edebi Kişiliği ve Dîvânının Tenkidli Metni*. Yüksek Lisans Tezi. Konya: Selçuk Üniversitesi SBE.

Sarıkaya, Orhan (2007). *Tezkîrecilik Geleneği İçerisinde Fatin Tezkîresi*. Yüksek Lisans Tezi. İstanbul: İstanbul Üniversitesi SBE.

Savaşkan, Cem Bahadır (2006). *Pervane Beg Mecmûatü'n-Nezair (261a-291a) Transkripsiyonlu, Edisyon Kritikli Metin*. Yüksek Lisans Tezi. İstanbul: Marmara Üniversitesi Türkiyat Araştırmaları Enstitüsü.

Solmaz, Süleyman (2005). *Ahdî ve Gülşen-i Şu'arâsı (İnceleme-Metin)*. Ankara.

Sungurhan, Aysun (1994). *Beyânî Tezkîresi (İnceleme-Tenkitli Metin)*. Yüksek Lisans Tezi. Ankara: Gazi Üniversitesi SBE.

Şengül, Nedim (2005). *Nâbî'nin Farsça Dîvânçesi (Metin-İnceleme)*. Yüksek Lisans Tezi. Erzurum: Atatürk Üniversitesi SBE.

Şentürk, Ahmet Atilla-Ahmet Kartal (2007). *Eski Türk Edebiyatı Tarihi*. İstanbul: Dergah Yayınları.

Tansel, Fevziye Abdullah (1976). Dîvân Şâirlerimizden Fennî'nin Bogaziçi Kıyılarını Canlandıran Mesnevîsi : Sâhil-name. *Belleten*. 158, 331-346.

Tanyıldız, Ahmet (2012). "Şiir Mecmûalarının Neşri Hakkında". *Uluslar arası Sosyal Araştırmalar Dergisi*. 21,224-239. http://www.sosyalarastirmalar.com/cilt5/cilt5-sayi21_pdf/1_dil_edebiyat/tanyildiz_ahmet.pdf. (Son erişim tarihi 26.11.2013)

Tarlan, Ali Nihad (1944). *Nef'î'nin Farsça Dîvânı Tercümesi*. İstanbul.

Tarlan, Ali Nihad (1948). *Şiir Mecmûalarında XVI ve XVII. Asır Dîvân Şiiri: Rahmî ve Fevrî*. İstanbul: İstanbul Üniversitesi Yayınları.

Tarlan, Ali Nihad (1948). *Şiir Mecmûalarında XVI ve XVII. Asır Dîvân Şiiri: Ubeydî – Aşkî - Şem'î – İşretî*. İstanbul: İstanbul Üniversitesi Yayınları.

Tarlan, Ali Nihad (1948). *Şiir Mecmûalarında XVI ve XVII. Asır Dîvân Şiiri: Ulvî – Me'âlî – Nihânî – Feyzî – Kâtibî*. İstanbul: İstanbul Üniversitesi Yayınları.

Tarlan, Ali Nihad (1949). *Şiir Mecmûalarında XVI ve XVII. Asır Dîvân Şiiri: Revanî – Hayretî – Haverî – Ahî – Peyamî – Sani*. İstanbul: İstanbul Üniversitesi Yayınları.

Tarlan, Ali Nihad (1992). Ahmed Paşa Divanı. Ankara.

Taştan, Erdoğan (2001). *Pervâne Beg Nazîre Mecmûası (199b-230b)*. Yüksek Lisans Tezi. İstanbul: Marmara Üniversitesi Türkiyat Araştırmaları Enstitüsü.

Tolasa, Harun (2001). *Ahmed Paşa'nın Şiir Dünyası*. Ankara: Akçağ Yayınları.

Tökel, Dursun Ali (2000). *Dîvân Şiirinde Mitolojik Unsurlar Şahıslar Mitolojisi*. Ankara: Akçağ Yayınları.

Tulum, Mertol-M. Ali Tanyeri (1977). *Nev'î Dîvânı Tenkitli Basım*. İstanbul.

Tunç, Semra, (2000). "Konya Mevlânâ Müzesi Kütüphanesi 2455 Numarada Kayıtlı Bir Şiir Mecmûası". *Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*. S. 6, s. 105–139. http://www.sosyalbil.selcuk.edu.tr/dergi/sayi1-8/6/6.pdf. (Son erişim tarihi 26.11.2013)

Tunç, Semra, (2005). Topkapı Sarayı Müzesi Kütüphanesi Revan 1985 Numaralı Şiir Mecmûası. *Selçuk Üniversitesi Türkiyat Araştırmaları Dergisi*. 18, 11–87. http://www.turkiyat.selcuk.edu.tr/pdfdergi/s18/tunc.pdf. (Son erişim tarihi 26.11.2013)

Turan, Şerafettin (1954). *İbn Kemâl Tevârîh-i Âl-i Osmân*. Ankara.

Ulucan, Mehmet (2005). *Muvakkit-zâde Mehmed Pertev Efendi Hayatı, Edebi Kişiliği, Eserleri, Dîvânının Tenkitli Metni ve Tahlili*. Doktora Tezi. Elazığ: Fırat Üniversitesi SBE.

Uluçay, Mustafa (1999). *Bâkî, Me'âlimü'l-yakîn fî Sîreti Seyyidi'l-mürselîn (Mekke Dönemi) (Giriş-İnceleme-Metin)*. Yüksek Lisans Tezi. İstanbul: İstanbul Üniversitesi SBE.

Uludağ, Süleyman (1991). *Tasavvuf Terimleri Sözlüğü*. İstanbul.

Us, Hakkı Tarık (1948). *Ahmed Midhat ile Şair Fitnat Hanım*. İstanbul.

Uzun, Mustafa, (2003). Mecmûa. *Türkiye Diyanet Vakfı İslâm Ansiklopedisi*. C. 28, 265–268.

Ünlütürk, Nesrin (2004). *Hâşimî Emir Osmân Dîvânçesi (Metin-Muhteva-Tahlîl)*. Yüksek Lisans Tezi. İzmir: Dokuz Eylül Üniversitesi SBE.

Üzgör, Tahir (1991). *Fehîm-i Kadîm Hayatı, Sanatı, Dîvânı ve Metnin Bugünkü Türkçesi*. Ankara: Atatürk Kültür, Dil ve Tarih Yüksek Kurumu Atatürk Kültür Merkezi Yayınları.

Yasav, Oya (1995). *Hilyetü'l-envâr*. Yüksek Lisans Tezi. İstanbul: Marmara Üniversitesi SBE.

Yazar, Sadık (2013). XVI. Yüzyılda Derlenmiş Bir Musammat Mecmûası. *Turkish Studies*. 8/1, 601-650. http://www.turkishstudies.net/Makaleler/929191-008_26_Yazar_Sad-%C4%B1k.pdf. (Son erişim tarihi 26.11.2013)

Yıldırım, Ali (1995). *Edirneli Kâmî Dîvânı (İnceleme-Metin)*. Doktora Tezi. Elazığ: Fırat Üniversitesi SBE.

Yılmaz, Kaşif (2001). *III. Selim (İlhamî) : (Hayatı, Edebi Kişiliği ve Dîvânın Tenkitli Metni)*. Edirne: Trakya Üniversitesi Rektörlüğü Yayınları.

Yılmaz, Kaşif (2001).*Güftî ve Teşirâtü'ş-şu'arâsı*. Ankara.

Yılmaz, Ozan (2008). Metin Te'sisinde Şiir Mecmûalarının Katkısına Bir Örnek: Süleymaniye Kütüphanesi Hacı Mahmud Efendi Koleksiyonu 5214 Numaralı Mecmûa ve Muhtevası. *Dîvân Edebiyatı Araştırmaları Dergisi*. 1, 255–280.

Yorulmaz, Hüseyin (1989). *Koca Râgıb Paşa Dîvânı (Araştırma ve Metin)*. Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi. İstanbul: İstanbul Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.

Yorulmaz, Hüseyin (1998). *Koca Râgıb Paşa*. Ankara.

Yurtseven, Necmettin (2003). *Türk Edebiyatında Arapça-Türkçe Manzum Lugatler ve Sünbülzâde Vehbî'nin Nuhbe'si*. Doktora Tezi. Ankara: Ankara Üniversitesi SBE.

Yüksel, Hüseyin (1997). *Gazavatnâmeler ve Nâbî'nin Fetih-nâme-i Kamaniçe Adlı Eserinin Metni*. Yüksek Lisans Tezi. İzmir: Dokuz Eylül Üniversitesi SBE.

Zavotçu, Gencay (2009). *Rızâ Tezkîresi (İnceleme-Metin)*. İstanbul.

Zübeyiroğlu, Ruhsar (1989). *Mecmûatü't-Terâcim*. Doktora Tezi. İstanbul: İstanbul Üniversitesi SBE.

Zülfe, Ömer (1998). *Nâşid Dîvân*. Yüksek Lisans Tezi. İstanbul: Marmara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Türkiyat Araştırmaları Enstitüsü.

DİZİN

ÖZGEÇMİŞ

Kişisel Bilgiler

Adı Soyadı	: Gökçehan A.AĞAOĞLU
Doğum Yeri ve Tarihi	: Ankara, 27.05.1988

Eğitim Durumu

Lisans Öğrenimi	: Hacettepe Üniversitesi Türk Dili ve Edebiyatı 2006-2010
Yüksek Lisans Öğrenimi	: Hacettepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü 2010-2013

İş Deneyimi

Çalıştığı Kurumlar	: Doktorlar Koleji 2012 Şubat-Haziran
	: Eskişehir Osmangazi Üniversitesi 2012 Aralık-

İletişim

E-Posta Adresi	: gokcehanagaoglu@gmail.com

Tarih	**:** 20.12.2013